Ofcom

sicrhau bod cyfathrebiadau'n
gweithio i bawb

Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol y Swyddfa Gyfathrebiadau

Am y cyfnod 1 Ebrill 2016 i 31 Mawrth 2017

HC 72

Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol y Swyddfa Gyfathrebiadau

Am y cyfnod 1 Ebrill 2016 i 31 Mawrth 2017

sicrhau bod cyfathrebiadau'n
gweithio i bawb

Cyflwynir i'r Senedd yn unol â pharagraffau 11 a 12
Atodlen 1 Deddf y Swyddfa Gyfathrebiadau 2002

Gorchmynnwyd ei argraffu gan Dŷ'r Cyffredin, 13 Gorffennaf 2017

© Hawlfraint Ofcom (2017)

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon (nid yw hyn yn golygu'r Arfbais Frenhinol na logo unrhyw adran neu asiantaeth os ydynt yn bresennol) yn rhad ac am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng gyhyd â'i fod yn cael ei atgynhyrchu'n gywir ac nid mewn cyd-destun camarweiniol.

Rhaid cydnabod mai Ofcom sy'n berchen ar hawlfraint y deunyddiau a rhaid rhoi teitl y ddogfen. Os oes deunydd trydydd parti wedi'i nodi, rhaid gofyn am ganiatâd gan y sawl sy'n dal yr hawlfraint.

Dylid anfon unrhyw ymholiadau yn ymwneud â'r cyhoeddiad hwn at: ofcomcontactcentre@ofcom.org.uk

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn:

www.gov.uk/government/publications

Print ISBN 9781474143271
Gwe ISBN 9781474143288

ID P002873961 07/17

Argraffwyd ar bapur yn cynnwys 75% o ffibr wedi'i ailgylchu o leiaf.

Argraffwyd yn y DU gan Hobbs the Printers Ltd ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

Cynnwys

A Adroddiad Perfformiad

Golwg Gyffredinol	1
Neges y Cadeirydd	4
Adroddiad y Prif Weithredwr	6
Y cynnydd sydd wedi'i wneud yn cyflawni blaenoriaethau ein Cynllun Blynyddol	10
Gwaith sy'n gysylltiedig â darlledu	26
Prif risgiau a materion sy'n achosi ansicrwydd	30
Gweithio yn y gwledydd a'n hymgysylltiad rhyngwladol	33
Sut rydym yn gweithio a chyda phwy rydym yn gweithio	35
Adolygiad ariannol	39
Cyfrifoldeb corfforaethol	45
Adroddiad cynaliadwyedd	46

B Adroddiad Atebolrwydd

Adroddiad y Cyfarwyddwyr	49
Datganiad Llywodraethu	51
Ein gweithwyr	63
Adroddiad taliadau	66
Tystysgrif ac adroddiad y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i ddau Dŷ'r Senedd	71

C Datganiadau Ariannol

Datganiad o Incwm Cynhwysfawr	73
Datganiad am y sefyllfa ariannol	74
Datganiad am newidiadau mewn ecwiti	75
Datganiad am y llifoedd arian parod	76
Nodiadau i'r cyfrifon	77

D Atodiad

Byrddau, Paneli a Phwyllgorau Ofcom	105
Datganiadau rheoleiddio	108
Rhaglen ymchwiliadau	114
Gorfodi a pheirianneg sbectrwm	115
Trwyddedu sbectrwm	116
Cynaliadwyedd	120

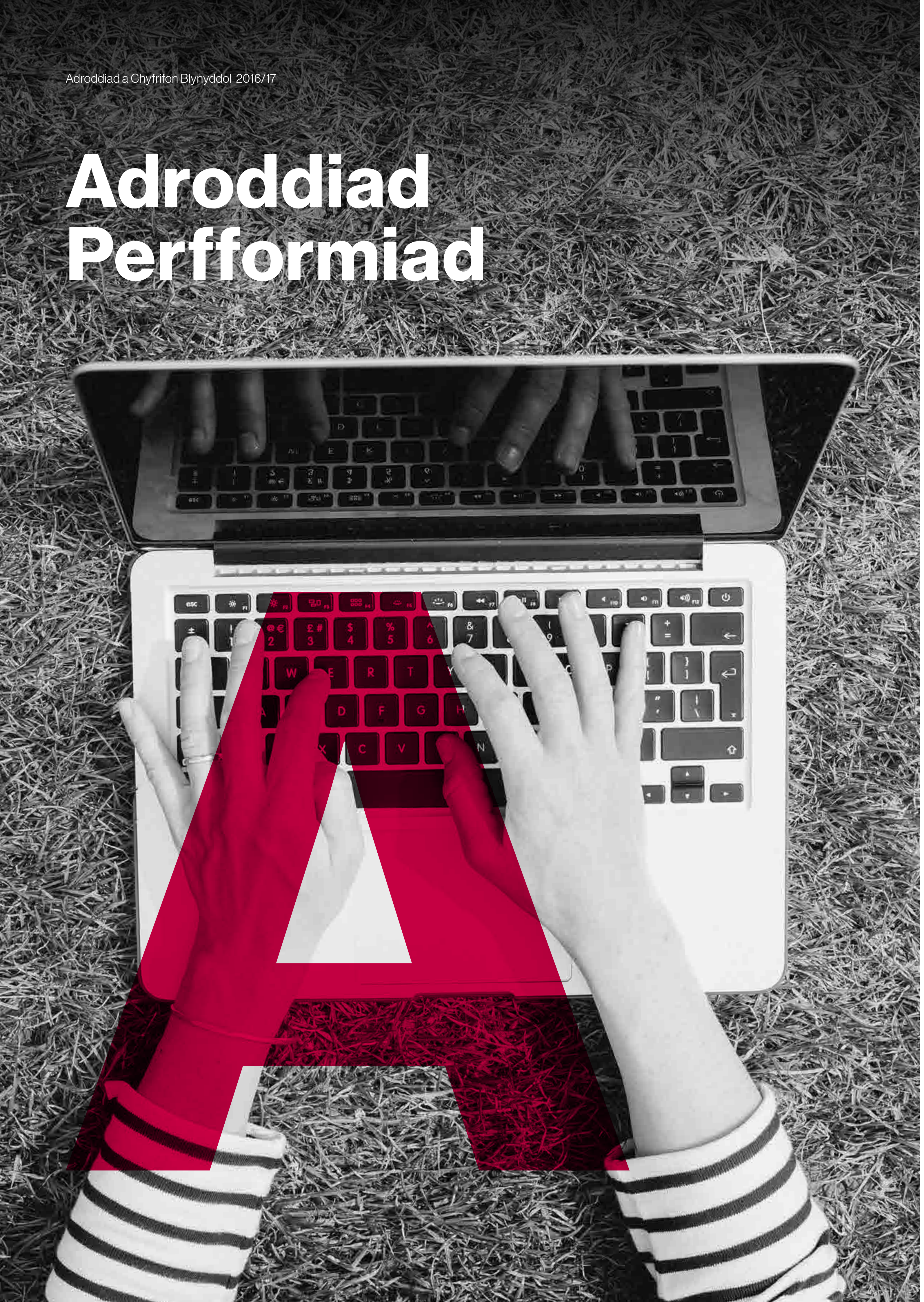

Adroddiad Perfformiad

Golwg Gyffredinol

Rydym yn rheoleiddio telegyfathrebiadau llinell sefydlog a symudol, teledu, radio, gwasanaethau fideo-ar-alwad, y post a'r tonnau awyr y mae dyfeisiau di-wifr yn eu defnyddio.

Beth rydym yn ei wneud

Rydym yn helpu unigolion a busnesau yn y DU i gael y gorau o wasanaethau cyfathrebiadau ac yn eu diogelu rhag arferion cyfrwys. Lle bo'n briodol, rydym yn cefnogi cystadleuaeth fel sail ar gyfer sicrhau canlyniadau da i ddefnyddwyr.

Rydym yn gweithredu'n annibynnol ar lywodraethau a buddiannau masnachol i gyflawni ein dyletswyddau. Ond rydym yn atebol i'r Senedd ac, i gyflawni ein rôl yn effeithiol, mae angen i ni ymgysylltu'n agored ac yn adeiladol gyda llywodraethau. Rydym yn darparu cyngor technegol i lywodraethau (er enghraifft, ein hadolygiadau rheolaidd o ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus) ac, mewn rhai achosion, rydym yn gweithredu fel cynrychiolydd ffurfiol llywodraeth y DU (er enghraifft, mewn trafodaethau rhyngwladol ar sbectrwm).

Ein prif ddyletswydd yw hybu buddiannau dinasyddion a defnyddwyr

Sefydlwyd Ofcom gan Ddeddf y Swyddfa Gyfathrebiadau 2002, ac mae'n gweithredu'n unol â nifer o Ddeddfau Seneddol[1]. Dywed Deddf Cyfathrebiadau 2003 mai ein prif ddyletswydd yw hybu buddiannau dinasyddion yng nghyswllt materion yn ymwneud â chyfathrebiadau a hyrwyddo buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, drwy hyrwyddo cystadleuaeth lle bo hynny'n briodol. Gyda gwasanaethau post, ein dyletswydd yw cyflawni ein swyddogaethau mewn ffordd a fydd, yn ein barn ni, yn diogelu'r gwasanaeth post cyffredinol yn y DU. Rydym yn gweithredu ac yn gorfodi cyfreithiau'n ymwneud â diogelu defnyddwyr, cyfathrebiadau a chystadleuaeth, ac mae ein pwerau cystadleuaeth yn cael eu hamlinellu yn nes ymlaen yn yr adran hon.

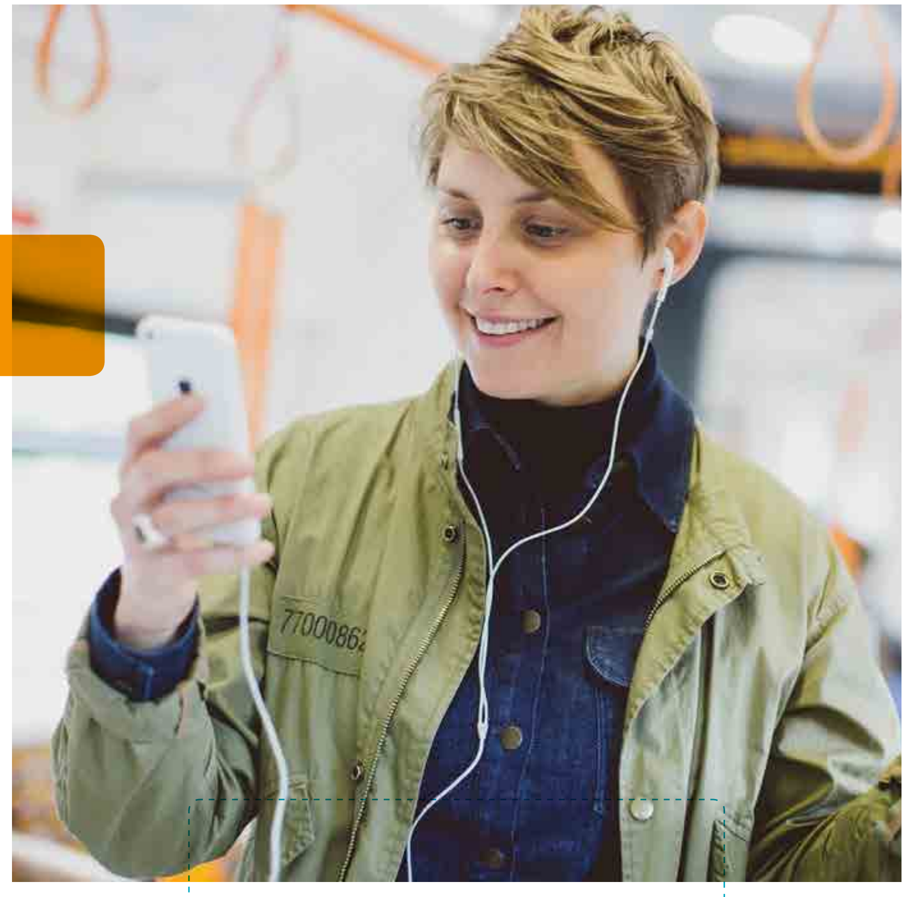

[1] Mae'r rhain yn cynnwys Deddf Cyfathrebiadau 2003, Deddf Telegraffiaeth Ddi-wifr 2006, Deddfau Darlledu 1990 a 1996, Deddfau'r Economi Ddigidol 2010 a 2017 a Deddf Gwasanaethau Post 2011.

Ein dyletswyddau cyfreithiol sy'n tywys cyfeiriad ein gwaith

Ein prif ddyletswyddau cyfreithiol yw:

- sicrhau bod gan y DU amrywiaeth eang o wasanaethau cyfathrebu electronig;
- sicrhau bod y sbectrwm radio yn cael ei ddefnyddio yn y ffordd fwyaf effeithiol;
- sicrhau bod amrywiaeth eang o raglenni radio a theledu o ansawdd uchel yn cael eu darparu gan nifer o sefydliadau gwahanol, gan apelio at amrywiaeth o ddiddordebau a chwaethau;
- sicrhau bod pobl yn cael eu diogelu rhag deunydd niweidiol neu dramgwyddus, triniaeth annheg, ac ymyrraeth ar breifatrwydd ar y radio a'r teledu; a
- sicrhau bod y rhwymedigaeth gwasanaeth cyffredinol ar wasanaethau post yn cael ei diogelu yn y DU.

Gall Ofcom orfodi cyfraith defnyddwyr ar ran defnyddwyr. Ond nid oes ganddo'r pŵer i ddatrys cwynion gan ddefnyddwyr unigol am y gwasanaeth post a'r gwasanaeth telegyfathrebiadau, yn wahanol i'w bwerau gyda radio a theledu. Pan fo'n briodol, rydym yn darparu cyngor i'r rhai sy'n cwyno ac yn eu cyfeirio at gynlluniau dulliau amgen o ddatrys anghydfod (ADR) yr ydym wedi'u cymeradwyo.

Integreiddio ein cyfrifoldebau rheoleiddio newydd dros y BBC

Daeth Ofcom yn rheoleiddiwr annibynnol y BBC ar 3 Ebrill 2017. Roedd hyn yn dilyn adolygiad y Llywodraeth o Siarter Frenhinol y BBC, a ddaeth i ben ddiwedd 2016. Fel rhan o'r broses hon o Adolygu'r Siarter, cyhoeddodd y Llywodraeth Bapur Gwyn ym mis Mai 2016 yn gosod ei phrif gynigion polisi. Yn ganolog i'r trefniadau newydd yn y Siarter a'r Cytundeb fframwaith newydd oedd diwygio'r ffordd caiff y BBC ei lywodraethu a'i reoleiddio, gan gynnwys creu Bwrdd unedol newydd i redeg y BBC a throsglwyddo'r cyfrifoldeb dros reoleiddio'r BBC yn allanol i Ofcom.

O dan y Siarter flaenorol, Ymddiriedolaeth y BBC oedd prif reoleiddiwr a chorff llywodraethu'r BBC. Roedd Ofcom yn rheoleiddio'r BBC dim ond mewn perthynas â rhai safonau golygyddol (ond dim cwynion ynghylch cywirdeb a didueddrwydd), roedd yn cefnogi Ymddiriedolaeth y BBC i wneud penderfyniadau ynghylch pryderon am gystadleuaeth, ac o bryd i'w gilydd yn cyflwyno adroddiadau am berfformiad y BBC fel rhan o'n hadolygiadau o ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus.

O dan Siarter newydd y BBC, mae cyfrifoldebau Ofcom yn cynnwys tri maes allweddol: cyfrifoldeb am ymchwilio i'r ystod lawn o gwynion am safonau cynnwys (gan gynnwys cwynion ynghylch cywirdeb a didueddrwydd); asesu perfformiad y BBC yn ôl ei Genhadaeth a'i Ddibenion Cyhoeddus; a rheoleiddio effaith gweithgareddau'r BBC ar gystadleuaeth deg ac effeithiol.

Rydym wedi ymgynghori ar fframweithiau a gweithdrefnau newydd sy'n ymwneud â'n rôl yn goruchwylio safonau darlledu'r BBC, ac effaith y BBC ar gystadleuaeth yn y farchnad ehangach, ac wedi'u cyhoeddi. Rydym hefyd wedi ymgynghori ar fframwaith perfformio ar gyfer y BBC, gan gynnwys trwydded weithredu ddrafft. Yn 2017/18 byddwn yn cwblhau ein gwaith paratoi, gan gynnwys cyhoeddi trwydded weithredu derfynol, ac yn ymgorffori a chyflawni ein cyfrifoldebau newydd i sicrhau bod y BBC yn cael ei ddal i gyfrif drwy fframwaith rheoleiddio cryf ac effeithiol sy'n cydnabod rôl y BBC fel conglfaen darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn y DU.

> "Daeth Ofcom yn rheoleiddiwr annibynnol y BBC ar 3 Ebrill 2017"

Pwerau Ofcom o dan y gyfraith cystadleuaeth

Yn ogystal â'n cyfrifoldebau rheoleiddio a nodir uchod, mae gennym bwerau yng nghyswllt materion cyfathrebiadau;[2] i

- orfodi gwaharddiadau ar gytundebau gwrthgystadleuol a'r camddefnydd o safle goruchafol, fel y nodir yn Neddf Cystadleuaeth 1998, a'r darpariaethau cyfatebol o dan y Cytuniad ar Weithrediad yr Undeb Ewropeaidd; ac
- ymchwilio i farchnadoedd a chyfeirio materion o dan Ddeddf Menter 2002 at yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd (CMA).

Bydd Ofcom yn ystyried a yw'n fwy priodol arfer pwerau'r Ddeddf Cystadleuaeth neu'r pwerau sectoraidd mewn unrhyw achos penodol, yn amodol ar ofynion deddfwriaethol penodol.

[2] Mae'r term 'materion cyfathrebiadau' yn cynnwys gwahanol agweddau ar gyfathrebiadau electronig, yn ogystal â darlledu a darparu gwasanaethau post. Rydym yn defnyddio'r pwerau hyn ar y cyd â'r CMA

Neges y Cadeirydd

Patricia Hodgson

Mae'r newidiadau mewn gwasanaethau ffôn, band eang a darlledu wedi bod yn chwyldroadol dros y blynyddoedd diwethaf.

Felly, mae ffocws Ofcom ar safonau uchel ac ar sicrhau bod y buddion ar gael i bawb wedi bod yn rhan ganolog o strategaeth ddigidol ddeng mlynedd newydd. Mae'r strategaeth hon yn edrych ymlaen at fand eang ffibr llawn yn y DU, cyflymderau a darpariaeth well ar gyfer llinellau sefydlog a symudol, a ffocws newydd ar safonau gwasanaeth gwell. Mae cystadleuaeth yn allweddol er mwyn i farchnadoedd ffynnu, ond mae angen diogelu defnyddwyr pan fydd pethau'n mynd o chwith.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, fe fodlonodd BT ein gofynion ar gyfer creu isgwmni Openreach newydd a fydd ar wahân yn gyfreithiol. Y bwriad yw i'r isgwmni hwn redeg y seilwaith rhwydwaith yn fwy annibynnol ar BT a fydd yn ei dro yn hwyluso penderfyniadau buddsoddi a fydd o fudd i'r sector ehangach. Byddwn yn canolbwyntio ar y trefniadau newydd hyn yn ystod y flwyddyn nesaf i weld a fyddant yn ysgogi'r buddsoddiad ehangach hwnnw. Rydym hefyd wedi cymryd camau i agor rhwydwaith ffisegol BT o bolion telegraff a phibellau tanddaearol i gystadleuwyr. Ac rydym wedi pennu ein cynigion ar gyfer sut y gallai cynllun iawndal awtomatig weithio pan fydd defnyddwyr yn cael eu gadael i lawr pan na chedwir at ymrwymiadau eraill.

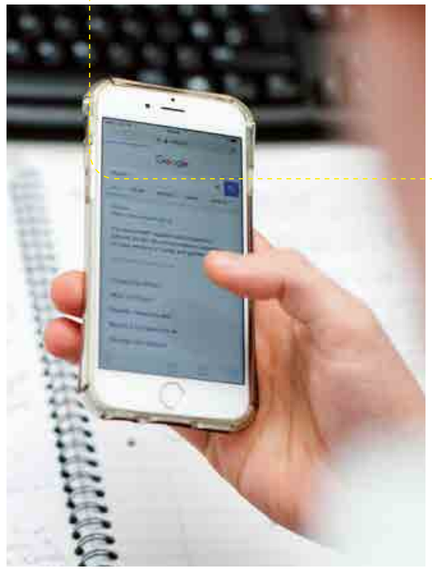

Ar 3 Ebrill eleni, penodwyd Ofcom yn rheoleiddiwr allanol annibynnol cyntaf y BBC. Cafwyd Siarter Brenhinol newydd a oedd yn sefydlu Bwrdd integredig ar gyfer y BBC gydag aelodau gweithredol ac anweithredol. Ei dasg yw cyfeiriad strategol a chreadigol y BBC a bod yn gyfrifol am ddarparu gwasanaethau rhagorol. Ond Ofcom yn awr fydd yn dyfarnu'n annibynnol ar gwynion am safonau rhaglenni, ar faterion yn ymwneud â masnachu'n deg a'r cydbwysedd i'w sicrhau rhwng cenhadaeth gwasanaeth cyhoeddus y BBC a'i effaith ar y farchnad gystadleuol ehangach, yn ogystal â dal y BBC i gyfrif am y gwasanaethau mae'n eu darparu i wylwyr a gwrandawyr. Rydym am weld BBC sy'n gryf, yn darparu i'r safonau uchaf, yn annibynnol yn olygyddol ac sy'n cael ei annog i roi gwybodaeth, i addysgu, i ddiddanu - ac i arloesi. Rydym wedi gweithio'n galed yn ystod y flwyddyn i sicrhau bod y bobl iawn a'r prosesau iawn yn eu lle i gyflawni'r rôl newydd hon.

Mae'r rhain yn newidiadau sylweddol. Ond, wrth wraidd cyfrifoldebau Ofcom o hyd, yw ein ffocws ar fuddiannau defnyddwyr a dinasyddion. Yn ystod tymor y gwanwyn eleni, cyhoeddasom gynlluniau i leihau biliau llinell dir i'r defnyddwyr mwyaf bregus. Rydym wedi delio â dros 16,000 o gwynion o dan y Cod Darlledu, gan warchod gwylwyr a gwrandawyr rhag niwed a chynnal safonau darlledu.

Mae Ofcom yn rheoleiddiwr ar gyfer y Deyrnas Unedig i gyd. Mae deall anghenion a blaenoriaethau pobl ledled y wlad yn allweddol er mwyn bod yn effeithiol. Mae gennym swyddfeydd ymhob un o wledydd y Deyrnas Unedig, ac eleni gwnaethom agor canolfan yng Nghaerdydd a chwblhau'r gwaith o symud ein Tîm Cysylltu â Chwsmeriaid a'r Tîm Trwyddedu Sbectrwm i Warrington. Yn ystod y gwanwyn, gwnaethom lofnodi Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Llywodraeth y DU a Llywodraeth a Senedd yr Alban, ac mae rhai tebyg yn yr arfaeth ar gyfer Cymru a Gogledd Iwerddon. Rydym yn edrych ymlaen at apwyntiadau i Fwrdd Ofcom gan bob un o'r gweinyddiaethau datganoledig yn y dyfodol agos.

Fis Tachwedd y llynedd, braf oedd cael croesawu Nick Pollard yn aelod newydd o'r Bwrdd, sy'n darparu profiad golygyddol helaeth ar gyfer y dasg o gadeirio Bwrdd Cynnwys Ofcom ac i'n holl waith ar safonau.

Ddiwedd y flwyddyn galendr hon, byddaf yn ymddeol o Ofcom ar ôl pum mlynedd a hanner cynhyrchiol a phleserus fel Dirprwy Gadeirydd ac wedyn fel Cadeirydd. Rwyf wedi gweithio gyda dau Brif Weithredwr rhagorol, i ddechrau gydag Ed Richards, cydweithiwr profiadol. Wedyn, cefais y fraint o recriwtio'r hynod effeithiol Sharon White, a gweithio gyda hi a gweddill y Bwrdd arbennig.

“Wrth wraidd cyfrifoldebau Ofcom o hyd yw ein ffocws ar fuddiannau defnyddwyr a dinasyddion.”

Adroddiad y Prif Weithredwr

Sharon White

Mae'r flwyddyn hon wedi bod yn bwysig i Ofcom. Yn ogystal â gweithio tuag at ein gweledigaeth o sicrhau bod cyfathrebiadau'n gweithio i bawb, rydym hefyd wedi paratoi ar gyfer y cynnydd mwyaf yn nyletswyddau Ofcom ers cael ei sefydlu 13 mlynedd yn ôl.

Ar 3 Ebrill, penodwyd Ofcom yn rheoleiddiwr annibynnol allanol cyntaf y BBC. Rydym yn deall maint ac arwyddocâd y dasg hon, a chredaf y byddwn yn darparu trefn reoleiddio effeithiol a chryf, i helpu i sicrhau bod y BBC yn darparu ar gyfer pawb yn y DU.

Rydym yn clywed bob dydd gan wylwyr a gwrandawyr ac mae'r farn honno yn ein helpu gyda'r gwaith o reoleiddio'r BBC er budd y rheini sy'n talu ffi'r drwydded.

Mae ein cyfrifoldebau mewn tri maes: rydym yn cynnal y safonau yn rhaglenni teledu a radio'r BBC; rydym yn diogelu cystadleuaeth yn y farchnad; ac yn sicrhau bod y BBC yn darparu ar gyfer gwylwyr a gwrandawyr.

Cafodd Siarter Brenhinol newydd ei gymeradwyo gan Ei Mawrhydi y Frenhines ym mis Tachwedd 2016. Ar ôl cael cadarnhad y byddem yn rheoleiddio'r BBC, gwnaethom ymgynghori â'r cyhoedd ar sut y byddem yn cyflawni'r ddyletswydd newydd hon.

Wrth galon y gwaith hwnnw mae trwydded weithredu newydd. Pwrpas hyn yw troi Dibenion Cyhoeddus y BBC, a ddisgrifir yn y Siarter newydd, yn fframwaith clir ar gyfer sut y dylai'r BBC gyflawni ar gyfer gwylwyr a gwrandawyr. Disgwyliwn gyhoeddi ein casgliadau yn yr hydref.

Nid yw ymgymryd â'n dyletswyddau newydd yng nghyswllt y BBC wedi tynnu'n sylw oddi wrth y blaenoriaethau pwysig eraill a bennwyd gennym ar gyfer 2016/17.

Hyrwyddo cystadleuaeth a sicrhau bod marchnadoedd yn gweithio'n effeithiol i ddefnyddwyr

Gwnaethom barhau i weithredu ein Hadolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol, adolygiad i sicrhau bod pobl yn cael y gwasanaethau cyfathrebu y mae eu hangen arnynt i fyw a gweithio yn yr unfed ganrif ar hugain.

Ym mis Mawrth 2017, cytunodd BT i'n gofynion i ddiwygio Openreach, ei adran rhwydwaith telegyfathrebiadau. Bydd Openreach yn dod yn gwmni ar wahân, gyda'i staff a'i reolwyr ei hun, ynghyd â'i strategaeth ei hun a phwrpas cyfreithiol i wasanaethu ei holl gwsmeriaid fel ei gilydd. Rydym yn awr yn ymgynghori ar y manylion a sut y byddwn yn monitro perfformiad Openreach yn ofalus.

Cyhoeddasom fesurau i hybu buddsoddiad mewn rhwydweithiau ffibr newydd a sicrhau bod cwsmeriaid yn cael eu diogelu rhag prisiau uwch.

Hefyd, gwnaethom ymgynghori ar gynlluniau i gynnal ein polisi o hyblygrwydd prisiau ar gyfer cynnyrch band eang cyflymaf Openreach. Bwriadwn ddiogelu cwsmeriaid band eang a hyrwyddo cystadleuaeth, drwy ostwng y pris cyfanwerthol y caiff Openreach ei godi ar gwmnïau telegyfathrebiadau am ei gynnyrch band eang cyflym iawn mwyaf poblogaidd o 40 Mbit yr eiliad.

Byddem yn disgwyl i'r arbedion hyn gael eu trosglwyddo i gwsmeriaid preswyl drwy brisiau rhatach. Mae hyn yn hyrwyddo cystadleuaeth yn y gwasanaethau band eang cyflym iawn sy'n cael eu defnyddio fwyaf heddiw gan ddefnyddwyr, wrth i gwmnïau adeiladu eu rhwydweithiau gwibgyswllt ffibr-llawn eu hunain er mwyn cystadlu ag Openreach.

Yn ogystal, cyhoeddasom gynigion manwl ar sut y gall cwmnïau telegyfathrebiadau sy'n cystadlu â'i gilydd adeiladu eu rhwydweithiau ffibr eu hunain drwy gael mynediad i bolion telegraff a phibellau tanddaearol Openreach. Bydd hyn yn sicrhau tegwch i bawb drwy ei wneud yn rhatach ac yn haws i ddarparwyr sy'n cystadlu â'i gilydd gysylltu eu band eang ffibr eu hunain yn uniongyrchol â chartrefi a swyddfeydd.

Rhan bwysig arall o'n hadolygiad o gyfathrebiadau digidol yw helpu defnyddwyr i bori drwy'r farchnad drwy roi gwell gwybodaeth iddynt ar gyfer cymharu darparwyr.

Yn ystod y flwyddyn, buom yn gweithio ar adroddiad a oedd yn datgelu ansawdd gwasanaeth darparwyr cyfathrebiadau, gan ddangos sut maent yn cymharu ar bynciau fel delio â chwynion, dibynadwyedd a'r amser y mae'n rhaid aros ar y ffôn. Fe'i cyhoeddwyd ddechrau Ebrill 2017, ynghyd ag offeryn cymharu ar-lein yn www.ofcom.org.uk/servicequality.

Sicrhau safonau a gwella ansawdd

Cyhoeddasom gynlluniau i Openreach osod a thrwsio llinellau'n gynt mewn perthynas â gwasanaethau ffôn a band eang. Mae hyn yn golygu y byddai'n rhaid i Openreach gwblhau'r gwaith o drwsio 93% o namau o fewn diwrnod gwaith neu ddau i gael gwybod am y nam, o'i gymharu ag 80% heddiw.

Gwella argaeledd

Ddiwedd 2016, rhoesom gyngor technegol i Lywodraeth y DU ar weithredu 'Rhwymedigaeth Gwasanaeth Cyffredinol' ar gyfer gwasanaethau band eang. Dylai hyn sicrhau y bydd gan bawb yn y DU erbyn 2020 hawl cyfreithiol i gysylltiad band eang teilwng. Byddwn yn cefnogi'r Llywodraeth i gyflawni hyn.

Ym mis Tachwedd 2016, cafwyd cynlluniau gennym i ryddhau tonnau awyr newydd i ateb y galw cynyddol am fand eang symudol. Gwnaethom ymgynghori ar sut y byddem yn cynnal arwerthiant i werthu 190 MHz o sbectrwm yn y bandiau 2.3 GHz and 3.4 GHz - ychydig o dan draean o gynnydd yng nghyfanswm y sbectrwm symudol sydd ar gael ar hyn o bryd. Disgwyliwn gadarnhau'r cynlluniau yn yr haf.

Fel rheoleiddiwr y gwasanaethau post, mae Ofcom yn sicrhau bod gwasanaeth post cyffredinol ar gael. Mae miliynau o bobl a busnesau ledled gwledydd y DU, ac mewn ardaloedd gwledig yn dibynnu ar hwn. Gwnaethom gwblhau adolygiad eang o'r gwasanaeth cyffredinol, a ganfu fod ein rheolau a'n rhagofalon yn parhau i weithio'n dda ar gyfer y rheini sy'n defnyddio'r gwasanaeth post.

Diogelu defnyddwyr rhag niwed

Mae Ofcom yn rheoleiddiwr sy'n amddiffyn defnyddwyr, gan weithio i'w diogelu rhag niwed pan nad yw'r farchnad yn darparu ar eu cyfer.

Mae cefnogi buddiannau pobl fregus yn bwysig iawn. Dyna pam y cyhoeddasom gynigion ym mis Chwefror eleni i dorri £5 o leiaf y mis oddi ar brisiau rhent llinell cwsmeriaid llinell-dir-yn-unig BT.

Gwnaethom hefyd gyflwyno cynigion i fynnu bod darparwyr band eang a llinell dir yn talu iawndal awtomatig - un ai taliad arian neu gredyd ar fil - i gwsmeriaid sy'n dioddef oherwydd arafwch yn trwsio namau, neu apwyntiadau neu derfynau amser sy'n cael eu methu.

Dirwyo cwmnïau am ymddygiad gwael

Pan fydd cwmnïau'n torri ein rheolau, gallwn eu dirwyo, rhywbeth, yn ein barn ni, sy'n atal eraill rhag ymddwyn yn wael. Ym mis Hydref 2016, cafodd Vodafone ddirwy o £4.6m gennym am dorri rheolau diogelu defnyddwyr.

Ym mis Ionawr 2017, dirwywyd EE £2.7m gennym am godi gormod ar ei gwsmeriaid. Rhoesom ddirwy o £880,000 i Plusnet y mae BT yn berchen arno ym mis Mawrth 2017 am barhau i godi tâl ar gyn gwsmeriaid ar ôl iddynt ganslo'u gwasanaeth.

BT wynebodd ddirwy fwyaf y flwyddyn: £42m am dorri ein rheolau'n sylweddol. Canfu ymchwiliad fod BT, rhwng Ionawr 2013 a Rhagfyr 2014, wedi camddefnyddio telerau ei gontractau i leihau taliadau iawndal a oedd yn ddyledus i ddarparwyr telegyfathrebiadau eraill am beidio â darparu llinellau busnes cyflymder uchel, neu wasanaethau Ether-rwyd, ar amser. Neilltuodd BT £300m i ddigolledu'r cwmnïau hynny yr effeithiwyd arnynt gan hyn.

Dadreoleiddio lle bo modd

Ein nod yw cael gwared â rheoleiddio pan gredwn nad oes angen rheoleiddio mwyach i ddiogelu neu wasanaethu cwsmeriaid a busnesau. Yn ein hymgynghoriad ar yr Adolygiad o'r Farchnad Band Cul ym mis Rhagfyr 2016, sy'n edrych ar wasanaethau ffôn yn y DU, gwelsom fod rhai datblygiadau yn y farchnad wedi arwain at ostyngiad ym mhŵer BT yn y farchnad. Felly, gwnaethom argymell rheoleiddio llai ar BT mewn rhai meysydd. Disgwyliwn gyhoeddi ein datganiad yn yr hydref.

Gwella ein heffeithlonrwydd

Mae Ofcom yn parhau i chwarae'i ran yn ateb yr her sy'n wynebu'r pwrs cyhoeddus ac rydym wedi sicrhau arbedion cyllidebol cyfatebol am 12 mlynedd yn olynol mewn termau real.

Gwnaethom symud nifer o swyddi i'n swyddfeydd yng ngogledd orllewin Lloegr a'r Alban, gan gynnwys Tîm Cyswllt Cwsmeriaid Ofcom a'r Tîm Trwyddedu Sbectrwm. Yn ogystal â'n helpu i gynrychioli'r gwledydd a'r rhanbarthau'n well, mae hyn ein galluogi i leihau ein hôl-troed yn Llundain a gwneud arbedion cost parhaus.

Mae ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2017/18 yn adlewyrchu ein hymrwymiad i ddarparu gwerth am arian, ac mae ein cyllideb o £121.7m yn cynnwys ein cyfrifoldebau newydd yn rheoleiddio'r BBC.

Heb gynnwys y costau ychwanegol sy'n ymwneud â'n cyfrifoldebau newydd am y BBC, a'r costau rydym yn eu dwyn ymlaen o 2018/19 yng nghyswllt ein pencadlys yn Llundain, mae ein cyllideb ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf yn cynrychioli gostyngiad termau real o 1.8% ers 2016/17.

Y rhaglen waith ar gyfer 2017/18

Mae ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2017/18 yn rhoi rhagor o fanylion am ein blaenoriaethau a'n rhaglen waith.

Rydym yn parhau i ganolbwyntio ar wella gwasanaethau cyfathrebu i bobl a busnesau, ac un o'm prif flaenoriaethau i ar gyfer y diwydiant yw delio â gwasanaeth gwael i gwsmeriaid. Rydym yn gwybod bod yn rhaid i ansawdd y gwasanaeth a ddarperir wella ac rydym am i gwmnïau wasanaethu'u cwsmeriaid yn well.

Byddwn yn gweithio tuag at greu'r amodau ar gyfer sicrhau rhagor o fuddsoddi mewn rhwydweithiau band eang ffibr newydd.

I gefnogi hyn, byddwn yn goruchwylio'r newidiadau i drefn lywodraethu Openreach i'w wneud yn fwy annibynnol ac yn rhan o Grŵp BT ond ar wahân yn gyfreithiol. Byddwn hefyd yn ei gwneud yn haws i'r rheini sy'n cystadlu â BT fuddsoddi yn eu seilwaith eu hunain drwy wella'r mynediad at rwydwaith Openreach o bolion telegraff a phibellau tanddaearol.

Byddwn yn ceisio datblygu rhagor ar ein gwaith presennol yn goruchwylio'r cyfryngau, gwaith sy'n gyfrifol am sicrhau safonau ac ansawdd teledu a radio.

Fel rhan o'n cyfrifoldebau newydd yn rheoleiddio'r BBC, byddwn yn cyflwyno ffordd newydd o asesu perfformiad y BBC, gan gynnwys natur unigryw ei raglenni a'i wasanaethau. Byddwn hefyd yn sicrhau bod y BBC yn gwasanaethu ei gynulleidfaoedd ym mhob un o bedair gwlad y DU, gan adlewyrchu eu hamrywiaeth hwy, ac amrywiaeth y cymunedau ym mhob cwr o'r wlad.

Bydd ein gwaith i helpu defnyddwyr a dinasyddion yn cael ei gefnogi gan ddeddfwriaeth newydd a fydd yn cael ei phasio eleni. Cafodd y Ddeddf Economi Ddigidol Gydsyniad Brenhinol ym mis Ebrill, ac mae'n cynnwys pwerau i reoleiddio'r BBC; mesurau i gefnogi'n cynlluniau ar gyfer iawndal awtomatig; a mynediad ehangach ac amlach at y wybodaeth ddiweddaraf er mwyn cymharu darparwyr a gwasanaethau gwahanol.

Mae'r Ddeddf hefyd yn diwygio'r ffordd y gall cwmnïau apelio yn erbyn ein penderfyniadau rheoleiddio ni, gan ein gwneud yn fwy cydnaws â chyrff cyhoeddus eraill. Mae'r newid hwn yn taro cydbwysedd priodol rhwng gallu cwmnïau i'n dal ni i gyfrif, a sicrhau bod Ofcom yn gallu gwneud y gwaith y mae'r Senedd ei angen yn brydlon ac yn effeithiol: i hybu buddiannau defnyddwyr a dinasyddion y DU.

Amserlen

Mai 2016
Adnewyddu Siarter Brenhinol y BBC - cyhoeddi Papur Gwyn

Gorffennaf 2016
Ymgynghori ar gynyddu annibyniaeth Openreach

Medi 2016
Lansio ap ymchwil band eang symudol Ofcom

Hydref 2016
Dirwy o £4.6m i Vodafone am dorri rheolau diogelu defnyddwyr yn barhaus

Rhagfyr 2016
Ymgynghoriad ar gynlluniau ar gyfer dyletswyddau newydd y BBC

Chwefror 2017
Ymgynghoriad i dorri £5 o leiaf y mis oddi ar brisiau rhent llinell cwsmeriaid llinell-dir-yn-unig BT

Mawrth 2017
Ofcom yn cloi adolygiad o'r broses o reoleiddio'r Post Brenhinol

Y cynnydd sydd wedi'i wneud yn cyflawni blaenoriaethau ein Cynllun Blynyddol

Gweledigaeth Ofcom yw sicrhau bod cyfathrebiadau'n gweithio i bawb. I gyflawni hyn, rydym wedi gosod tair nod tymor hir ac mae gan bob un set o amcanion ynghlwm.

Ein tri nod yw:

- hyrwyddo cystadleuaeth a sicrhau bod marchnadoedd yn gweithio'n effeithiol i ddefnyddwyr;
- sicrhau safonau a gwella ansawdd; a
- diogelu defnyddwyr rhag niwed.

Isod, rydym yn edrych ar bob un yn fwy manwl, gan esbonio ein hamcanion, pa gamau rydym wedi'u cymryd, a'r canlyniadau hyd yma.

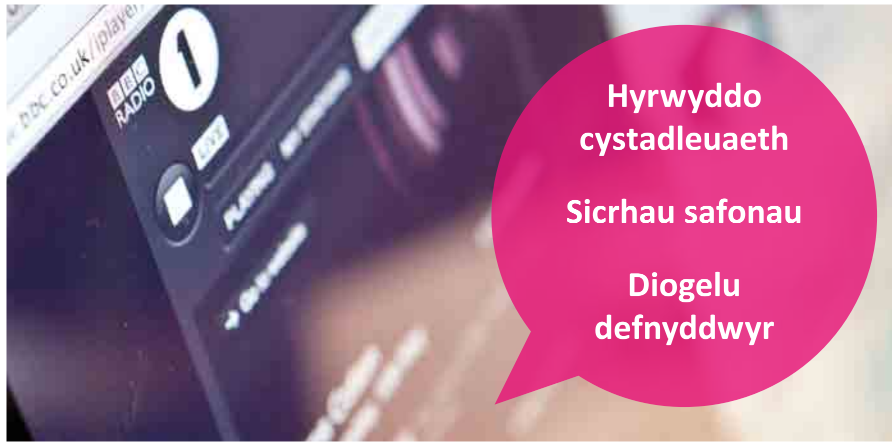

Hyrwyddo cystadleuaeth a sicrhau bod marchnadoedd yn gweithio'n effeithiol i ddefnyddwyr

Mae Ofcom am weld defnyddwyr a busnesau'n elwa o amrywiaeth o wasanaethau a chynnyrch cyfathrebu.

Rydym hefyd am weld marchnadoedd sy'n darparu dewis eang, prisiau teg, ansawdd da, buddsoddiad ac arloesedd.

Anelwn at gyflawni hyn drwy sicrhau bod marchnadoedd yn gallu gweithio'n effeithiol, gan ddefnyddio rheoleiddio lle bo hynny'n briodol, fel bo defnyddwyr yn elwa o gystadleuaeth.

Ein hamcan:
Rhoi ein cynigion ar waith i wella annibyniaeth Openreach

Roedd ein Hadolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol yn 2015 yn amlinellu mesurau i helpu i roi'r Deyrnas Unedig ar flaen y gad fel economi ddigidol dros y ddeng mlynedd nesaf a thu hwnt, drwy gyflawni newid sylweddol mewn gwasanaethau telegyfathrebu i bawb.

Mae hyn yn cynnwys annog cwmnïau i sefydlu rhwydweithiau gwibgyswllt newydd ar raddfa fawr. Mae cystadleuaeth ar sail rhwydwaith yn debyg o gymryd amser i ddod i'r amlwg. Tan hynny, rhwydwaith Openreach yw'r unig rwydwaith cwbl genedlaethol, ac mae cystadleuaeth ar sail mynediad i'w rwydwaith yn dal yr un mor bwysig.

Mae Openreach yn rhan o Grŵp BT sy'n datblygu ac yn cynnal prif rwydwaith telegyfathrebiadau'r DU, sy'n cael ei ddefnyddio gan BT Consumer a'i gystadleuwyr uniongyrchol - megis Sky, TalkTalk a Vodafone - i ddarparu gwasanaethau ffôn a band eang i'w cwsmeriaid eu hunain.

Er bod Openreach a BT eisoes ar wahân i ryw raddau, roedd Ofcom yn bryderus bod gan BT ddylanwad o hyd ar benderfyniadau pwysig am rwydwaith Openreach a bod ganddo gymhelliant i wneud penderfyniadau er ei les ei hun, yn hytrach nag er lles y defnyddwyr a oedd yn cystadlu â nhw, ac felly cwsmeriaid yn gyffredinol.

Oherwydd hyn, gwnaethom argymell diwygio perthynas Openreach â BT yn llwyr, a'i wneud yn gwmni ar wahân gyda'i fwrdd ei hun.

Beth rydym wedi'i wneud

Ym mis Gorffennaf 2016, agorwyd ymgynghoriad gennym ar sut y byddai'r diwygio hyn yn gweithio. Dyma brif elfennau'r strwythur roeddem yn ei gynnig:

- Byddai Openreach yn dod yn gwmni ar wahân, wedi'i wahanu'n gyfreithiol oddi wrth BT ond yn dal o dan adain Grŵp BT, gyda'i Erthyglau Cymdeithasu ei hun;
- Byddai gan Openreach ei fwrdd ei hun gyda mwyafrif y cyfarwyddwyr anweithredol, gan gynnwys y Cadeirydd, heb gysylltiad â BT;
- Byddai'n rhaid i Openreach ymgynghori'n ffurfiol â chwsmeriaid fel Sky a TalkTalk ar fuddsoddiadau mawr, gan gynnwys cyfnod 'cyfrinachol' pan allai'r cwsmeriaid hynny drafod syniadau heb iddynt gael eu datgelu i Grŵp BT; a
- Dylai Openreach allu datblygu ei strategaeth ei hun a'i gynlluniau gweithredu blynyddol, gyda chyllideb gyffredinol wedi'i phennu gan Grŵp BT.

Ym mis Mawrth 2017, cytunodd BT i'r holl ofynion hyn. Bydd Openreach yn dod yn gwmni ar wahân, gyda'i staff a'i reolwyr ei hun, ynghyd â'i strategaeth ei hun a phwrpas cyfreithiol i wasanaethu ei holl gwsmeriaid fel ei gilydd.

Bydd y diwygiadau yn dechrau eleni, a bydd hefyd yn ymestyn manteision y newidiadau i Openreach i BT Gogledd Iwerddon, lle nad yw Openreach yn gweithredu.

Canlyniad

Gwahanu Openreach yn gyfreithiol yw'r diwygiad mwyaf yn ei hanes, yn cryfhau ei annibyniaeth oddi wrth BT, ac yn creu cwmni ar wahân gyda'i fwrdd ei hun.

Mae'r diwygiadau y cytunwyd arnynt yn sylfaen gadarn i fynd i'r afael â'n pryderon am gystadleuaeth. Dros y degawd nesaf, bydd hyn yn darparu eglurder a hyder i'r diwydiant. Dros y cyfnod hwnnw, bydd defnyddwyr a busnesau yn siŵr o elwa o fwy o gystadleuaeth, a fydd yn arwain at fand eang gwell, ansawdd gwasanaeth gwell, prisiau is a mwy o fuddsoddi.

Dros y blynyddoedd nesaf, byddwn yn craffu ar effeithiolrwydd y strwythur newydd ac yn ei fonitro. Er y bydd rhai canlyniadau - fel buddsoddiadau sylweddol mewn seilwaith - yn cymryd mwy o amser, dylai eraill, fel gwelliannau wrth ymgysylltu ac ymgynghori â chwsmeriaid, ddod yn amlwg yn gynt.

Ein hamcan:
Creu'r cyfle i sefydlu mwy o rwydweithiau gwibgyswllt ar raddfa fawr

Er bod cyfathrebiadau digidol wedi dod yn llawer mwy fforddiadwy ac ar gael yn llawer haws dros y degawd diwethaf, bydd angen buddsoddi rhagor i ateb y galw cynyddol oddi wrth ddefnyddwyr am wasanaeth gwell, ac i gael y gorau o'r technolegau band eang gwibgyswllt diweddaraf.

Rydym am weld y Deyrnas Unedig ar flaen y gad yn y maes hwn, gyda rhwydweithiau digidol gwibgyswllt cystadleuol ar gael yn eang, rhwydweithiau yn ôl ein diffiniad ni sy'n cynnig cyflymder lawrlwytho sylfaenol o 300Mbit yr eiliad.

Yn ein Hadolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol yn 2015/16, cyflwynasom ein strategaeth i hyrwyddo'r gwaith o gyflwyno'r rhwydweithiau newydd hyn ar raddfa fawr, gan gynnwys ffibr wedi'i gysylltu'n uniongyrchol â chartrefi a busnesau, fel dull arall yn lle'r rhwydweithiau copr presennol.

Rydym am ei gwneud yn haws i ddarparwyr telegyfathrebiadau gael mynediad at rwydwaith Openreach o bolion telegraff a phibellau tanddaearol sy'n cludo ceblau telegyfathrebu. Yna bydd modd i gystadleuwyr gysylltu eu ceblau ffibr optig eu hunain yn uniongyrchol â chartrefi a busnesau am lai o gostau.

Beth rydym wedi'i wneud

Rydym wedi ymgysylltu ag Openreach a'r diwydiant ar yr agweddau ymarferol o ddarparu mynediad gwell i bolion a phibellau, gan lansio ymgynghoriad cychwynnol ym mis Rhagfyr 2016.

Roedd hwn yn ystyried:

- **Telerau teg i gystadleuwyr**. Bwriadwn sicrhau nad yw cystadleuwyr yn cael eu rhoi dan anfantais pan fyddant yn defnyddio seilwaith BT i sefydlu eu gwasanaethau band eang gwibgyswllt eu hunain. Rydym hefyd wedi ystyried newidiadau i ffioedd rhent Openreach ar gyfer cael mynediad i'w rwydwaith pibellau, gan gynnwys cap penodol ar brisiau.
- **Mynediad cyflymach**. Byddai angen i BT symleiddio'r broses o gynnal arolygon safle ar gyfer ei gystadleuwyr. Ochr yn ochr â hyn, gwnaethom ystyried gofyniad i gael gwarantau a chytundebau lefel gwasanaeth, neu fel arall adael i gystadleuwyr wneud y gwaith peirianyddol eu hunain, er mwyn rhoi rhagor o sicrwydd iddynt ac i leihau terfynau amser a chostau.
- **Cysylltu ffibr i adeiladau**. Ar gyfer tua hanner cartrefi'r DU, mae'r cysylltiad olaf rhwng y cartref a'r rhwydwaith yn 'wifren gollwng' o bolyn telegraff gerllaw. Ond, mae darparwyr sydd eisiau cysylltu ffibr yn uniongyrchol ag adeilad yn gallu wynebu problemau fel cyfyngiadau o ran lle a llwyth ar bolion BT. Buom yn ymgynghori ynghylch a ddylid mynnu bod Openreach yn uwchraddio ei wifrau gollwng gyda ffibr, ar gais unrhyw ddarparwr telegyfathrebiadau sy'n cynnig band eang ffibr llawn i gwsmer.

Ar sail yr ymatebion a gawsom, gwnaethom ddarparu cynigion mwy manwl ym mis Ebrill 2017 i helpu i leihau'r rhwystrau, y costau a'r amser sy'n gysylltiedig ag adeiladu rhwydweithiau newydd.

Mae ar Ofcom hefyd eisiau gweld Openreach yn helpu cwmnïau sy'n cystadlu â'i gilydd drwy ddarparu data cynhwysfawr ar natur a lleoliad ei bibellau a'i bolion. Mae BT yn datblygu'r 'map digidol' hwn o'r DU, a'r bwriad yw y bydd ar gael erbyn canol 2017.

Mae'n galonogol bod BT yn gweithio gyda phum cwmni telegyfathrebiadau arall i dreialu prosesau newydd a symlach ar gyfer rhannu ei rwydwaith.

Ochr yn ochr â'n gwaith, daeth rheoliadau Mynediad i Seilwaith newydd i rym ym mis Gorffennaf 2016. Roedd y rhain yn nodi mesurau i leihau cost sefydlu rhwydweithiau cyflym iawn, gan gynnwys rhannu'r seilwaith ffisegol dros sectorau gwahanol, nid dim ond y seilwaith telegyfathrebiadau. Yn ystod y flwyddyn, buom yn ymgynghori ar sut y byddai anghydfodau mewn perthynas â'r rheoliadau newydd hyn yn cael eu trin, a darparu arweiniad ar hyn.

Yr un mor bwysig i'r rhwydweithiau band eang newydd hyn yw'r angen i sicrhau caniatâd cynllunio priodol. Mae'r Ddeddf Economi Ddigidol yn cynnwys mesurau i leihau cost a symleiddio'r gwaith o adeiladu rhwydweithiau cyflymder uchel newydd, drwy God Cyfathrebiadau Electronig diwygiedig. Daeth y Ddeddf i rym ym mis Ebrill 2017.

Canlyniad

Mae ein gweledigaeth strategol dros ddeng mlynedd yn cynnwys band eang gwibgyswllt ffibr-llawn ar gael yn eang ledled y DU.

Mae cynlluniau rhai cwmnïau yn y farchnad hon wedi cael eu sefydlu. Mae BT yn bwriadu cysylltu hyd at dwy filiwn o adeiladau i rwydweithiau ffibr-llawn erbyn 2020, ac mae Virgin Media yn bwriadu ymestyn ei rwydwaith ffibr a chebl gwibgyswllt i gyrraedd 4 miliwn adeilad arall. Mae darparwyr eraill fel TalkTalk, CityFibre a KCOM hefyd yn ymestyn treialon presennol neu'n sefydlu band eang ffibr-llawn.

Ond mae angen gwneud mwy i helpu i gyflawni ein strategaeth hirdymor. Mae polion a phibellau wedi cael eu defnyddio mewn gwledydd eraill i ymestyn ffibr i gartrefi pobl. Yn Sbaen a Phortiwgal, mae'r gystadleuaeth yn sgil hyn wedi helpu i ddarparu band eang ffibr-llawn i 79% o adeiladau yn Sbaen a 70% ym Mhortiwgal. Yn y DU, 2% yn unig yw'r ganran ar hyn o bryd.

Gallai rhwydweithiau band eang gwibgyswllt eang ddarparu ateb arall i'r technolegau copr sy'n cael eu cynllunio ar hyn o bryd gan BT, ysgogi buddsoddiad parhaus mewn rhwydweithiau ffibr o ansawdd uchel, a lleihau dibyniaeth y wlad ar Openreach. Dros y degawd nesaf, dylai ein gwaith ddarparu buddion go iawn i bobl a busnesau.

> "Mae ein gweledigaeth strategol dros ddeng mlynedd yn cynnwys band eang gwibgyswllt ffibr-llawn ar gael yn eang ledled y DU"

Ein hamcan:
Cefnogi cystadleuaeth mewn gwasanaethau llinell sefydlog drwy adolygiadau marchnad

Mae'n rhaid i Ofcom gynnal adolygiadau o rai marchnadoedd bob tair blynedd. Mae'r adolygiadau hyn yn darparu asesiadau manwl o gyflwr cystadleuaeth yn y marchnadoedd hyn ac, os oes pryder, yn datblygu atebion i roi sylw i'r mater.

Wrth i farchnadoedd esblygu, y nod yw sicrhau bod defnyddwyr a busnesau yn parhau i fanteisio'n llawn ar gystadleuaeth a'r hwb y bydd hyn yn ei roi i ddewis, prisiau cystadleuol, buddsoddiad, arloesi ac ansawdd gwasanaethau.

Beth rydym wedi'i wneud

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi cychwyn neu wedi cwblhau nifer o adolygiadau sylweddol o farchnadoedd ar draws y sector telegyfathrebiadau sefydlog.

Roedd yr Adolygiad o'r Farchnad Cysylltedd Busnes (BCMR), a gwblhawyd ym mis Ebrill 2016, yn ystyried y cysylltiadau data cyflymder-uchel (llinellau ar brydles) pwrpasol a ddefnyddir gan fusnesau mawr a chwmnïau band eang symudol i drosglwyddo data ar eu rhwydweithiau.

BT sy'n berchen ac yn cynnal a chadw'r rhan fwyaf o'r llinellau hyn, sy'n rhan hanfodol o seilwaith y DU, ar ran y darparwyr sy'n cystadlu â'i gilydd. Yn ogystal â chadw rheolaethau pris ar y llinellau prydles a ddarperir yn gyfanwerthol, daethom i'r casgliad y dylai BT hefyd agor ei rwydwaith ffibr optegol, drwy broses a elwir yn 'ffibr tywyll'. Credwn y bydd hyn yn rhoi cyfle i gystadleuwyr ddatblygu gwasanaethau newydd capasiti-uchel ar gyfer eu cwsmeriaid.

Cyflwynasom hefyd ofynion perfformiad sylfaenol newydd ar Openreach mewn perthynas ag ansawdd y gwasanaeth ar gyfer llinellau ar brydles, a dadreoleiddio mewn rhai rhannau o'r farchnad lle gwelsom fod cystadleuaeth yn ddigonol erbyn hyn.

Ym mis Rhagfyr 2016, gwnaethom ymgynghori ar yr Adolygiad o'r Farchnad Band Cul (NMR), sy'n ystyried y cynnyrch a'r gwasanaethau sy'n sail i gyflwyno gwasanaethau ffôn sefydlog adwerthol yn y DU. Gwnaethom gynnig cadw nifer o'r rheolau sydd eisoes ar waith yn dilyn adolygiadau blaenorol.

Ond hefyd, gwnaethom gydnabod bod datblygiadau yn y farchnad a gostyngiad ym mhŵer BT yn y farchnad. Felly, gwnaethom argymell lleihau'r rheoleiddio a wneir ar BT mewn rhai meysydd, gan gynnwys cael gwared â rheolaethau pris ar gyflenwi llinellau sefydlog safonol yn gyfanwerthol, sef y llinellau a ddefnyddir gan gartrefi a busnesau, a chost gyfanwerthol gwasanaethau ffôn dros y llinellau hyn.

Wedyn ym mis Mawrth 2017, cafwyd yr Adolygiad o'r Farchnad Mynediad Lleol Cyfanwerthol (WLA). Mae'n ymwneud â'r seilwaith telegyfathrebiadau sefydlog: y cysylltiad ffisegol rhwng cartref neu fusnes a'r cabinet stryd/ gyfnewidfa ffôn leol. Gall y cysylltiad hwn fod yn seiliedig ar gopr, cebl, ffibr neu gymysgedd o'r rhain. Fe'i defnyddir i ddarparu gwasanaethau llinell sefydlog fel galwadau llais a rhyngrwyd band eang.

Ein cynnig oedd parhau i reoli'r prisiau cyfanwerthol y gall BT eu codi am fand eang safonol, a chyflwyno rheolaethau newydd ar y prisiau y gall BT eu codi ar gyfer gwasanaethau band eang cyflym iawn cyfanwerthol ar gyflymderau is (40Mbit yr eiliad ac is, a ddefnyddir gan y rhan fwyaf o gwsmeriaid).

Ond, ar gyfer gwasanaethau band eang cyflym iawn ar gyflymderau uwch (dros 40 Mbit yr eiliad), ein cynnig oedd bod BT yn cael cadw hyblygrwydd mewn perthynas â phrisiau cyfanwerthol, gan gynnwys y genhedlaeth nesaf o wasanaethau gwibgyswllt. Credwn y bydd hyn yn helpu i hyrwyddo buddsoddiad mewn rhwydweithiau gwibgyswllt sy'n cystadlu â'i gilydd.

Canlyniad

Dylai ein penderfyniadau yn sgil yr Adolygiad o'r Farchnad Cysylltedd Busnes helpu i feithrin cystadleuaeth a fydd yn ei dro yn ysgogi buddsoddi, arloesi a dewis.

Mae ein cynigion mewn perthynas â'r adolygiad o'r farchnad Mynediad Lleol Cyfanwerthol hefyd wedi'u cynllunio i wella cystadleuaeth yn y genhedlaeth bresennol o wasanaethau band eang cyflym iawn a gwibgyswllt. Credwn y bydd ein cynigion yn hyrwyddo buddsoddiad a chystadleuaeth, ac yn diogelu defnyddwyr rhag y perygl o brisiau uwch. Dros amser, dylai hyn arwain at fwy o ddewis a bargeinion gwell o ran pris i ddefnyddwyr. Ein nod yw cwblhau ein hadolygiad yn 2017/18.

Ar gyfer llinellau tir a galwadau llais, efallai na fydd yn rhaid rheoleiddio popeth yn y dyfodol. Ond, yn ystod cyfnod yr adolygiad hwn o'r farchnad, credwn fod angen parhau i reoleiddio gwasanaethau 'band cul' BT - sef y gwasanaethau sy'n sail i wasanaethau llais llinell dir - i gefnogi cystadleuaeth ar gyfer grwpiau defnyddwyr amrywiol, ac mewn meysydd lle mae seilwaith cyfanwerthol arall wedi cael llai o effaith ar gystadleuaeth.

Mewn marchnadoedd hŷn lle gwelwn fod cystadleuaeth yn ddigonol, bwriadwn ddadreoleiddio. Disgwyliwn gyhoeddi ein datganiad yn yr hydref.

Ein hamcan:
Monitro cynnydd mewn prisiau, darparu cyngor a gwybodaeth am brisiau, a sicrhau bod pob defnyddiwr yn cael gwerth gan eu darparwyr cyfathrebiadau

At ei gilydd, mae'r farchnad cyfathrebiadau yn y DU yn rhoi gwerth a dewis da i ddefnyddwyr.

Ond, mae'r dirwedd yn dod yn fwy cymhleth, gydag amrywiaeth ehangach o gynnyrch, prisiau a thechnolegau ar gael. Wrth i ddarparwyr deilwra gwasanaethau ar gyfer grwpiau gwahanol o gwsmeriaid ac yn cyfuno neu fwndelu gwasanaethau gwahanol, mae wedi dod yn fwy anodd i ddefnyddwyr ddeall y prisiau cyffredinol a chymharu darparwyr.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf hefyd, mae sawl darparwr wedi cynyddu prisiau eu tariffau safonol yn sylweddol. Er bod cwsmeriaid newydd yn elwa o ostyngiadau cychwynnol deniadol, credwn y dylai pob defnyddiwr, nid dim ond y rheini sy'n newid cyflenwr neu dariff, dderbyn gwerth am arian.

Mae Ofcom am helpu mewn dwy ffordd. Yn gyntaf, drwy ddarparu gwybodaeth ymarferol a theclynnau i ddefnyddwyr er mwyn iddynt allu manteisio ar yr hyn y gall y farchnad ei gynnig. Yn ail, drwy ymyrryd i helpu defnyddwyr bregus a'r rheini sy'n wynebu llai o ddewis.

Beth rydym wedi'i wneud

Rydym yn bryderus nad yw pobl sy'n prynu gwasanaeth llinell dir yn unig oddi wrth ddarparwr yn cael gwerth am arian na gwasanaeth da gan y farchnad. Yn aml, cwsmeriaid hŷn yw'r rhain, sy'n dibynnu ar eu llinell dir ac sy'n llai tebygol o newid darparwr.

Mae'r holl gwmnïau mawr sy'n darparu llinell dir wedi cynyddu eu prisiau rhent llinell yn sylweddol mewn blynyddoedd diweddar - rhwng 25% a 49% mewn termau real. Ac mae hyn yn digwydd er bod darparwyr wedi elwa o ostyngiad o ryw 25% yng nghost cyfanwerthol sylfaenol darparu gwasanaeth linell dir.

Felly, ym mis Chwefror, aethom ati i lansio adolygiad o'r farchnad adwerthol ar gyfer gwasanaethau ffôn llinell dir yn unig. Fel rhan o'r adolygiad hwn, rydym yn awgrymu lleihau cost rhent llinell BT i gwsmeriaid â chontractau llinell dir yn unig - £5 y mis o ostyngiad o leiaf. Rydym hefyd yn cynllunio mesurau i annog cwsmeriaid i ddysgu mwy am eu hopsiynau.

Hefyd, cyhoeddasom adroddiad yn asesu newidiadau diweddar mewn tariffau, a beth mae defnyddwyr yn ei dalu go iawn am wasanaethau cyfathrebu. Roedd yr adroddiad yn dadansoddi tueddiadau prisio diweddar, gan nodi'r buddion mae defnyddwyr yn eu cael yn ogystal â meysydd pryder posibl.

Ym mis Ionawr 2016, cyhoeddodd Ofcom ymchwil ar y cyd â'r Awdurdod Safonau Hysbysebu i ddealltwriaeth defnyddwyr o'r ffordd yr hysbysebir prisiau band eang, gan gynnwys sut mae costau rhent llinell yn cael eu gwahanu.

Dangosai'r ymchwil fod defnyddwyr yn ei chael yn anodd cyfrifo gwir gost contract pan mae elfennau o becyn band eang yn cael eu cyflwyno ar wahân. Yn dilyn y gwaith hwn, dyfarnodd yr Awdurdod Safonau Hysbysebu ym mis Hydref na chaiff darparwyr mwyach hysbysebu pris band eang a rhent llinell ar wahân, ac y dylai hyd contractau, prisiau ar ôl gostyngiadau ac unrhyw gostau i'w talu ymlaen llaw fod yn fwy amlwg.

Mae gan wefannau cymharu prisiau rôl bwysig yn helpu defnyddwyr i ganfod y fargen orau ar gyfer eu hanghenion hwy. Rydym yn parhau i weithio gyda'r gwefannau cymharu prisiau i gael cymariaethau tebyg-am-debyg cywir, ac mae gennym gynllun achredu sy'n ardystio'r gwefannau hyn y mae eu gwasanaethau cymharu prisiau wedi bod drwy broses archwilio annibynnol drwyadl. Yn ystod y flwyddyn, gwnaethom gefnogi'r Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd hefyd yn ei astudiaeth o'r farchnad i wasanaethau cymharu digidol.

Canlyniad

Mae ein hasesiad o'r tueddiadau cyfredol mewn prisiau yn dangos bod cystadleuaeth yn darparu gwerth i'r rhan fwyaf o ddefnyddwyr. Ond, rydym wedi pennu meysydd y mae angen gwneud rhagor o waith arnynt, fel contractau llinell dir yn unig. Drwy ein gwaith yn y maes hwn, gallai defnyddwyr bregus arbed o leiaf £5 y mis o ddechrau 2018 ymlaen.

Byddwn yn parhau i fonitro prisiau'n ofalus, ac yn gweithio gyda'r diwydiant i wneud yn siŵr fod gwybodaeth am brisiau ar gael yn hwylus ac y bydd yn haws cymharu'r wybodaeth.

> **"Rydym yn bwriadu lleihau cost rhent llinell BT i gwsmeriaid â chontractau llinell-dir-yn-unig - £5 y mis o ostyngiad o leiaf"**

Bodlonrwydd gyda...

...Gwasanaeth cyffredinol

87% 89% 92%

...Derbyniad yn ôl gweithredwr rhwydwaith symudol

O2 86%
Vodafone 86%
EE 85%
Three 80%

Llinell dir Golwg gyffredinol ar ddata allweddol (2016)

Metrics Ofcom	Cyfartaledd Cyffredinol	BT	EE	Plusnet	Post Office	Sky	TalkTalk	Virgin Media
Cwynion Ofcom am bob 100,000 o danysgrifwyr	56	71	76	89	89	25	85	36
Metrics ymchwil defnyddwyr	*Mae'r ffigurau mewn testun **trwm** yn well yn ystadegol na'r cyfartaledd, mae'r rhai mewn testun **trwm** yn waeth yn ystadegol.*							
Bodlonrwydd	89%	**92%**	-	-	-	90%	83%	85%
Bodlonrwydd gyda dibynadwyedd	91%	93%	-	-	-	91%	88%	91%
Cwsmeriaid â rheswm dros gwyno	5%	6%	4%	5%	3%	4%	6%	4%
Bodlonrwydd gyda'r broses o ddelio â chwynion	62%	62%	-	-	-	65%	61%	58%
Metrics y diwydiant	*Llinell dir a band eang*							
Amser aros cyfartalog ar alwad (mm:ee)	02:51	0:59	00:52	07:72	01:29	01:42	00:47	01:39
Cwsmeriaid yn rhoi'r ffôn i lawr cyn siarad â rhywun	10%	13%	4%	21%	9%	7%	4%	7%

Band eang Golwg gyffredinol ar ddata allweddol (2016)

Metrics Ofcom	Cyfartaledd Cyffredinol	BT	EE	Plusnet	Sky	TalkTalk	Virgin Media
Cwynion Ofcom am bob 100,000 o danysgrifwyr	75	127	108	113	26	98	40
Metrics ymchwil defnyddwyr	*Mae'r ffigurau mewn testun **trwm** yn well yn ystadegol na'r cyfartaledd, mae'r rhai mewn testun **trwm** yn waeth yn ystadegol*						
Bodlonrwydd	87%	84%	-	-	88%	83%	**91%**
Bodlonrwydd gyda dibynadwyedd	86%	83%	-	-	88%	83%	**90%**
Cwsmeriaid â rheswm dros gwyno	13%	13%	12%	**8%**	12%	**16%**	**16%**
Bodlonrwydd gyda'r broses o ddelio â chwynion	56%	56%	56%	-	**61%**	**51%**	54%
Metrics y diwydiant	*Llinell dir a band eang*						
Amser aros cyfartalog ar alwad (mm:ee)	02:51	3:59	00:52	07:72	01:42	00:47	01:39
Cwsmeriaid yn rhoi'r ffôn i lawr cyn siarad â rhywun	10%	13%	4%	21%	7%	4%	7%

Bodlonrwydd gyda...

...sut cafodd cwynion am Fand eang eu trin

61% Sky
51% TalkTalk

...sut cafodd cwynion Symudol eu trin

74% Tesco
46% Vodafone

...amser aros cyfartalog ar alwad

Gwerthu: 1m:19e
Cymorth Technegol: 3m:54e

Ein hamcan:
Gwella gallu busnesau a defnyddwyr i wneud dewisiadau gwybodus

Cystadleuaeth yn aml yw'r ffordd orau o ddarparu canlyniadau da i ddefnyddwyr. Ond, er mwyn i hyn weithio, mae angen i bobl allu gwneud dewis ar sail gwybodaeth.

Fel yr esboniwyd yn ein Hadolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol, rydym am rymuso defnyddwyr er mwyn iddynt ddeall yr holl ddewisiadau sydd ar gael iddynt - ac wedyn gallu newid darparwr yn hawdd os dônt o hyd i gynnig gwell.

Bod blwyddyn rydym yn cyhoeddi data cwynion ac ymchwil i sicrhau bod gan ddefnyddwyr ddigon o wybodaeth ac i'w helpu i wneud dewisiadau effeithiol. Rydym hefyd yn gweithio gyda sawl trydydd parti, fel gwefannau cymharu prisiau a achredir gan Ofcom, cynrychiolwyr defnyddwyr fel Which? a Cyngor ar Bopeth, a thrwy'r cyfryngau.

Rydym hefyd yn cydnabod pa mor bwysig yw ei gwneud hi'n haws i fusnesau bach a chanolig ymgysylltu â'r marchnadoedd cyfathrebiadau.

Beth rydym wedi'i wneud

O ran gwasanaeth symudol, ar ôl ein gwaith yn 2016, cafwyd ymgynghoriad newydd ym mis Mai 2017 a oedd yn amlinellu cynlluniau i'w gwneud yn haws i bobl newid darparwr.

Cynhaliwyd ymchwil marchnad cynhwysfawr i helpu pobl i wneud dewisiadau. Rydym wedi parhau â'n rhaglen o gyhoeddiadau ymchwil rheolaidd i helpu defnyddwyr i wneud penderfyniadau gwybodus wrth ystyried gwasanaeth neu ddarparwr newydd.

Gwiriwr band eang a symudol

592,000
o ymweliadau ers mis Rhagfyr 2016

Mae hyn yn cynnwys cyhoeddi data am gwynion yn y maes telegyfathrebiadau bob chwarter, yn ogystal ag adroddiad blynyddol ar foddhad defnyddwyr â gwasanaethau i gwsmeriaid. Ym mis Ebrill 2017 hefyd, cyhoeddasom ein hadroddiad cyntaf yn cymharu ansawdd gwasanaethau, a oedd yn edrych ar sut mae pob darparwr yn darparu gwasanaethau.

Rydym hefyd yn cyhoeddi data ymchwil blynyddol yn cymharu cyflymderau band eang llinell sefydlog preswyl yn y DU. Mae'r ymchwil yn nodi'r cyflymderau gwirioneddol cyfartalog a ddarperir i ddefnyddwyr, ac mae'n cymharu gwahaniaethau rhwng cyflymderau, a mesurau perfformiad eraill, yn ôl darparwr ac yn ôl technoleg.

Ym mis Rhagfyr 2016, cyhoeddasom ein hymchwil diweddaraf ar berfformiad 4G pedwar darparwr symudol cenedlaethol y DU mewn saith dinas. Mae'r adroddiad yn rhan o'n rhaglen waith ehangach i ansawdd gwasanaethau symudol yn y DU, sy'n cynnwys ein mapiau darpariaeth rhyngweithiol.

Ochr yn ochr â'n Hadroddiad blynyddol, Cysylltu'r Gwledydd, sy'n rhoi darlun manwl o gyflwr rhwydweithiau telegyfathrebiadau a di-wifr y DU, gwnaethom lansio ap ar gyfer ffonau clyfar a chyfrifiaduron llechen i helpu pobl i wirio'u signal symudol a band eang. Mae'r ap yn dangos y ddarpariaeth llais, 3G a 4G gan bob un o'r cwmnïau rhwydwaith mawr, o dan do ac yn yr awyr agored, mewn unrhyw leoliad yn y DU. Am y tro cyntaf, mae hefyd yn cynnwys gwybodaeth am argaeledd band eang a chyflymderau, gan ddefnyddio data cyfeiriadau.

Credwn mai hwn yw'r teclyn mwyaf hwylus a chynhwysfawr sydd ar gael i bobl a busnesau er mwyn asesu argaeledd a chyflymderau rhwydweithiau sefydlog a symudol.

Rydym wedi parhau i helpu busnesau bach a chanolig (BBaCh) wrth iddynt ddelio â'r marchnadoedd cyfathrebiadau, a amlinellwyd i ddechrau yn ein cynllun gweithredu ar gyfer BBaCh yn 2015. Yn benodol, rydym wedi cynnal rhagor o ymchwil i'w hanghenion a'u profiadau, ac wedi rhoi cod ymarfer band eang gwirfoddol ar waith ar gyfer BBaCh. Daeth y cod i rym ym mis Medi 2016, ac mae'n rhoi'r hawl i fusnesau adael contract os yw'r cyflymder yn gostwng yn is na'r cyflymder a addawyd iddynt.

Canlyniad

Mae ein hymchwil a'n gwybodaeth i ddefnyddwyr yn fodd i bobl weld data perfformiad annibynnol a chymharol am wasanaethau a darparwyr.

Credwn fod hyn yn helpu pobl i wneud dewisiadau gwybodus a hefyd yn ysgogi darparwyr i wella'u perfformiad. Mae'r arolygon boddhad a'r data cwynion rydym yn eu cyhoeddi wedi dangos gwelliant parhaus ym mherfformiad cyffredinol darparwyr cyfathrebiadau.

Ond, dim ond rhan o'r dasg yw darparu gwybodaeth dda. Mae angen i ddefnyddwyr allu gweithredu ar y wybodaeth honno i newid darparwr. Rydym wedi gwneud cynnydd yn y maes hwn, ond mae rhagor i'w wneud o hyd.

Ein hamcan:
Sicrhau bod y fframweithiau rheoleiddio Ewropeaidd yn gweithio er budd y DU

Mae'r Comisiwn Ewropeaidd yn adolygu ei fframweithiau ar gyfer rheoleiddio cyfathrebiadau, i adlewyrchu newidiadau yn y farchnad fel cydgyfeirio, technolegau newydd ac ymddygiad defnyddwyr sy'n newid. Rydym yn canolbwyntio ar sicrhau y bydd unrhyw ddeddfwriaeth newydd gan yr UE yn darparu canlyniadau cadarnhaol i ddefnyddwyr a dinasyddion y DU.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, cyflwynodd y Comisiwn gynlluniau i adolygu dau ddarn sylweddol o ddeddfwriaeth Ewropeaidd: y Gyfarwyddeb Gwasanaethau Cyfryngau Clyweledol (AVMSD) a'r Fframwaith Rheoleiddio Ewropeaidd ar gyfer Cyfathrebiadau Electronig.

Yr AVMSD sy'n llywio'r gwaith o gydlynu deddfwriaeth wladol ledled yr UE mewn perthynas â chyfryngau clyweledol. Mae'n cwmpasu darllediadau teledu traddodiadol a gwasanaethau ar-alwad, ac yn darparu set sylfaenol o reolau cyffredin er mwyn gallu darlledu ar draws ffiniau yn yr UE.

Y fframwaith rheoleiddio ar gyfer cyfathrebiadau electronig sy'n llywio'r broses o reoleiddio telegyfathrebiadau ar draws Ewrop, gan gynnwys hybu cystadleuaeth, y farchnad sengl a diogelu hawliau defnyddwyr.

Yn 2016 hefyd, mabwysiadodd y Comisiwn fframwaith ar gyfer rheoleiddio'r rhyngrwyd agored (Ebrill) a chymryd y camau cyntaf tuag at ddiddymu'r broses o godi tâl ychwanegol am grwydro (Mehefin).

Beth rydym wedi'i wneud

Trwy gydol 2016, bu Ofcom yn paratoi ar gyfer cyflwyno'r cynlluniau deddfwriaethol newydd hyn.

O ran yr AVMSD, buom yn gweithio gyda llawer o randdeiliaid, sefydliadau a darlledwyr a darparu cyngor arbenigol i Senedd Ewrop. Buom hefyd yn gweithio gyda'r Llywodraeth, yn cynnal cyfarfodydd ar y cyd â rhanddeiliaid gyda'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS), ac yn cydweithio gyda rheoleiddwyr Ewropeaidd eraill i ddarparu cyngor arbenigol i'r Comisiwn Ewropeaidd.

Ym mis Medi 2016, cyhoeddodd y Comisiwn Ewropeaidd God Cyfathrebiadau Electronig Ewropeaidd (EECC), a fydd yn disodli'r fframwaith presennol. Rydym yn parhau i drafod y cynigion hyn â nifer o randdeiliaid, ac i ymgysylltu â chyd reoleiddwyr drwy BEREC (Rheoleiddwyr Cyfathrebiadau Electronig Ewrop) a'r Grŵp Polisi Sbectrwm Radio (RSPG).

Mabwysiadwyd Rheoliad Marchnad Sengl Telegyfathrebiadau'r UE ym mis Ebrill 2016, a bu gan Ofcom rôl amlwg yn drafftio canllawiau BEREC ar weithredu ei ddarpariaethau ar niwtraliaeth y rhyngrwyd. Hefyd, rhoesom gyngor i Lywodraeth y DU a Senedd Ewrop ar ddarpariaethau i fynd ati'n raddol i ddiddymu taliadau crwydro adwerthol yn yr UE.

Canlyniad

Nid yw'n debygol y bydd y trafodaethau yn Senedd a Chyngor Ewrop ar yr adolygiad o'r AVMSD yn dod i ben cyn diwedd 2017. Rydym eisoes wedi bod yn llwyddiannus yn cyrraedd cynulleidfaoedd dylanwadol, a chyfleu'r angen am reoleiddio cymesur ac ymarferol. Mawr obeithiwn y bydd y fframwaith diwygiedig yn darparu'r amddiffyniad a'r sicrwydd y mae cynulleidfaoedd y DU yn ei ddisgwyl, yn hyrwyddo marchnad cynnwys Ewropeaidd fywiog, ac yn fodd i farchnadoedd clyweledol ddatblygu yn yr oes ddigidol.

Drwy gyfrannu at drafodaethau'r EECC, gobeithiwn sicrhau deddfwriaeth a fydd o fudd i farchnad y DU, yn adlewyrchu'r heriau sy'n wynebu ein sector, ac yn diwallu anghenion defnyddwyr heddiw ac yn y dyfodol.

Drwy'r gostyngiad parhaus yn y taliadau crwydro adwerthol ledled yr UE, bydd defnyddwyr a busnesau'r DU yn elwa o gostau is pan fyddant yn defnyddio'u ffonau symudol dramor i wneud galwadau, neu wrth ddefnyddio apiau neu wasanaethau sy'n defnyddio data.

Wrth i'r DU adael yr Undeb Ewropeaidd, bydd Ofcom yn parhau i weithio'n agos gyda sefydliadau Ewropeaidd a rheoleiddwyr yn yr UE.

> **"Bu gan Ofcom rôl amlwg yn drafftio canllawiau BEREC ar weithredu ei ddarpariaethau ar niwtraliaeth y rhyngrwyd"**

Sicrhau safonau a gwella ansawdd

Mae Ofcom yn gweithio i greu marchnad sy'n sicrhau bod gwasanaethau cyfathrebu o ansawdd da ar gael i bawb yn y DU ac yn fforddiadwy i bawb.

Er bod cystadleuaeth iach yn ysgogi gwasanaethau o ansawdd gwell a phrisiau gwell, nid yw marchnadoedd bob amser yn gwasanaethu pawb yn yr un ffordd. Pan ddigwydd hyn, mae angen i Ofcom ymyrryd mewn ffyrdd penodol i warchod defnyddwyr neu i wella ansawdd gwasanaethau.

Rydym hefyd yn sicrhau safonau ym maes teledu, radio a fideo ar-alwad, yn dal darlledwyr yn atebol am eu cynnyrch. Eleni, fe wnaethom ysgwyddo dyletswyddau newydd mewn perthynas â safonau, perfformiad a gwasanaethau'r BBC.

Ein hamcan:
Gweithredu casgliadau proses Adnewyddu Siarter y BBC

Yn ystod 2016, cynhaliodd y Llywodraeth broses adolygu ar gyfer adnewyddu Siarter Brenhinol y BBC am y cyfnod 2017-2027. Fel rhan o hyn, comisiynwyd adolygiad annibynnol gan Syr David Clementi i edrych ar sut mae'r BBC yn cael ei lywodraethu a'i reoleiddio.

Yn dilyn adroddiad Clementi, cyhoeddodd y Llywodraeth ei Phapur Gwyn ar adnewyddu Siarter Brenhinol y BBC ym mis Mai 2016. Yn hwn y cafwyd y diwygiad mwyaf o drefn lywodraethu a rheoleiddio'r BBC ers ei sefydlu, gyda threfn llywodraethu'r BBC yn cael ei throsglwyddo i Fwrdd Unedol newydd yn y BBC, a chyfrifoldebau rheoleiddio yn trosglwyddo i Ofcom.

Roedd y Siarter newydd a'r Cytundeb dilynol yn cadarnhau'r trefniadau hyn ac yn disgrifio cyfrifoldebau newydd sylweddol Ofcom.

Y Swyddfa Archwilio Genedlaethol sydd bellach yn gyfrifol am sicrhau bod y BBC yn darparu gwerth am arian. Mater i'r Llywodraeth o hyd yw ffi'r drwydded.

Beth rydym wedi'i wneud

Bu gennym ran weithredol ym mhroses y Llywodraeth ar gyfer Diwygio'r Siarter yn ystod 2016.

Ym mis Mawrth 2017, cyhoeddasom ein 'fframwaith gweithredu' drafft ar gyfer y BBC, sy'n nodi'r dulliau y bydd Ofcom yn eu defnyddio i ddal y BBC i gyfrif. Bydd y fframwaith hwn yn sicrhau y bydd y BBC yn bodloni'r gofynion yn y Siarter.

Mae'r gwaith o reoleiddio'r BBC yn cael ei wneud gan dimau presennol Ofcom, ac yn canolbwyntio ar dri maes craidd fel y nodir yn y Siarter: safonau cynnwys; diogelu cystadleuaeth deg ac effeithiol; ac adolygu perfformiad y BBC.

Cyhoeddasom hefyd nifer o ymgyngoriadau ar fanylion ein rôl ymhob un o'r meysydd craidd hyn.

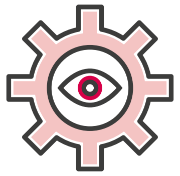

Safonau cynnwys:

Mae'r Siarter yn rhoi'r cyfrifoldebau rheoleiddio am safonau cynnwys gwasanaethau darlledu a rhaglenni ar-alwad y BBC i Ofcom.

Am y tro cyntaf, mae hyn yn cynnwys cywirdeb a diduedduedd rhaglenni newyddion a materion cyfoes y BBC. Rydym wedi diweddaru'r rheolau yn ein Cod Darlledu i gyflawni'r cyfrifoldebau newydd hyn. Rydym hefyd wedi creu gweithdrefnau ar gyfer cynnal ymchwiliadau a sancsiynau'r BBC, ac ar gyfer delio â chwynion am safonau cynnwys y BBC.

Yn unol â'r Siarter newydd, bydd cwynion sy'n ymwneud â'r BBC yn cael eu hadolygu gan y BBC yn gyntaf. Os nad yw'r sawl sy'n cwyno yn fodlon â'r ymateb terfynol, gall gyflwyno cwyn i Ofcom. Byddwn yn asesu pob cwyn yn ofalus i weld a yw'r rheolau wedi cael eu torri.

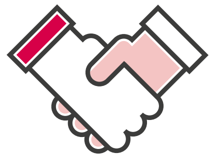

Diogelu cystadleuaeth deg ac effeithiol:

Rydym wedi nodi sut y byddwn yn asesu effaith gweithgareddau'r BBC ar sector cyfryngau ehangach y DU, ac wedi cyhoeddi rheolau ar sut y dylai'r BBC ymddwyn mewn perthynas â diogelu cystadleuaeth deg ac effeithiol.

Rydym hefyd wedi nodi sut y byddwn yn ceisio diogelu cystadleuaeth deg ac effeithiol mewn perthynas â'r ffordd y mae'r BBC yn dosbarthu'i wasanaethau cyhoeddus.

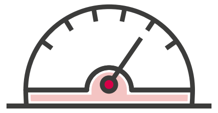

Perfformiad:

Mae Ofcom wedi datblygu cyfres o adnoddau i reoleiddio perfformiad y BBC. Mae'n cynnwys trwydded weithredu, a fydd yn dal y BBC i gyfrif yng nghyswllt cyflawni ei Genhadaeth a'i Ddibenion Cyhoeddus newydd.

Fel yr esbonnir yn y Siarter, bydd Ofcom yn canolbwyntio'n benodol ar asesu natur unigryw cynnyrch y BBC. Fel rhan o'r gwaith yn rheoli perfformiad, byddwn yn disgwyl cynnal adolygiadau ad hoc a chyfnodol o wasanaethau'r BBC. Rydym yn ymgynghori ar hyn ar hyn o bryd, ac yn disgwyl cyhoeddi ein trwydded weithredu gyntaf ar gyfer y BBC yn ystod tymor yr hydref 2017.

Canlyniad

Ein nod fel rheoleiddiwr allanol cyntaf y BBC yw sicrhau bod gwasanaethau a rhaglenni'r BBC yn cyflawni ar gyfer cynulleidfaoedd. Hefyd, bwriadwn sicrhau nad yw gweithredoedd y BBC yn cael effaith anghymesur ar gystadleuaeth deg ac effeithiol.

Bydd ein gwaith rheoleiddio yn helpu i sicrhau bod y BBC yn darparu cynnyrch unigryw o ansawdd uchel i'w holl gynulleidfaoedd, gan ddiwallu anghenion y cynulleidfaoedd ym mhedair gwlad y DU yr un pryd. Bwriadwn hefyd sicrhau safonau yn rhaglenni'r BBC, gan ddelio'n effeithiol ac yn effeithlon â chwynion.

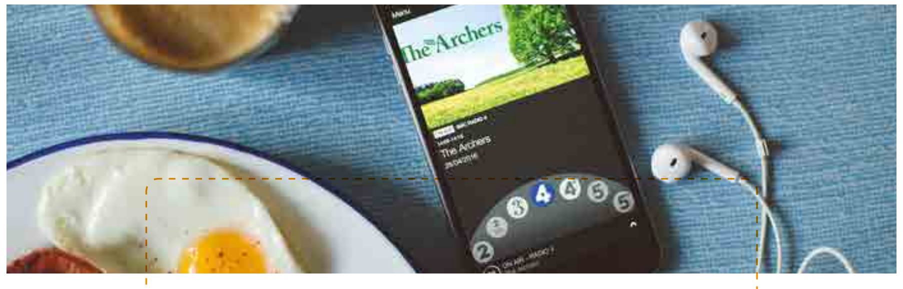

> **"Bydd ein gwaith rheoleiddio yn helpu i sicrhau bod y BBC yn darparu cynnyrch unigryw o ansawdd uchel i'w holl gynulleidfaoedd, gan ddiwallu anghenion y cynulleidfaoedd ym mhedair gwlad y DU yr un pryd"**

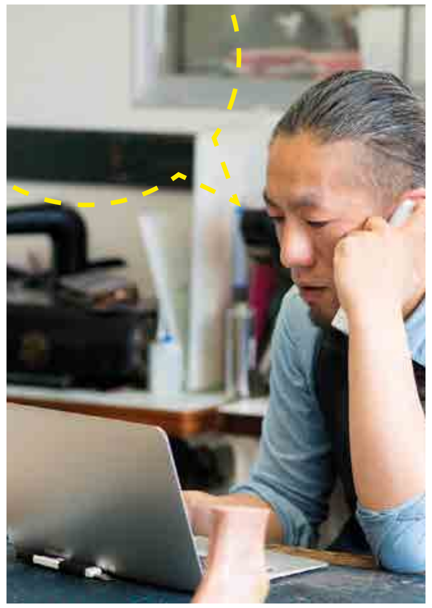

Ein hamcan:
Cefnogi'r gwaith o weithredu rhwymedigaeth gwasanaeth cyffredinol (USO) newydd yng nghyswllt band eang

Mae band eang yn rhan hollbwysig o fywydau beunyddiol y rhan fwyaf o bobl. Mae cyfranogiad digidol eisoes yn bwysig ar gyfer cydlyniant cymdeithasol ac economaidd, a bydd yn dod yn fwyfwy pwysig wrth i fwy o wasanaethau symud ar-lein ac wrth i raglenni newydd gael eu darparu.

Mae cyflymderau lawrlwytho band eang sefydlog ledled y DU wedi cynyddu'n sydyn, o gyflymder cyfartalog o 3.6Mbit yr eiliad ym mis Tachwedd 2008 i 37Mbit yr eiliad yn 2016. Fodd bynnag, mae llawer o gartrefi a busnesau yn dal i dderbyn cyflymderau llawer is na'r rhain, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig. Er enghraifft, mae oddeutu chwarter o adeiladau mewn ardaloedd gwledig yn methu cael cyflymderau lawrlwytho o 10Mbit yr eiliad, o'i gymharu â 2% mewn ardaloedd trefol.

Ym mis Tachwedd 2015, cyhoeddodd y Llywodraeth ei bwriad i gyflwyno rhwymedigaeth gwasanaeth cyffredinol (USO) ar gyfer band eang erbyn 2020. Byddai hyn yn rhoi'r hawl i bawb yn y DU gael cysylltiad band eang teilwng ar gais rhesymol.

Beth rydym wedi'i wneud

Ym mis Mawrth 2016, gofynnodd yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon i Ofcom ddarparu dadansoddiad technegol ac argymhellion i gefnogi'r gwaith o lunio'r USO.

I helpu gyda hyn, gofynnon am farn defnyddwyr a'r diwydiant ac, ym mis Awst 2016, gwnaethom gyhoeddi crynodeb o'r amrywiaeth eang o ymatebion a dderbyniasom.

Ar ôl ystyried yr ymatebion a chynnal dadansoddiad arall, rhoesom ein cyngor i'r Llywodraeth ar sut i ddarparu cysylltiad band eang teilwng i bawb. Buom yn ystyried ffactorau megis cyflymderau, cymhwysedd, fforddiadwyedd ac arian, yn ogystal â'r gost bosibl.

Canlyniad

Mae nifer yr adeiladau sydd heb fynediad i fand eang teilwng wedi disgyn yn sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf, ac mae'n debyg o ostwng eto, o gofio am y buddsoddi parhaus gan y diwydiant a'r Llywodraeth. Ond mae darparu band eang i'r adeiladau mwyaf anodd eu cyrraedd yn heriol yn fasnachol, ac nid yw'r cynlluniau cyhoeddus presennol ar gyfer cyflwyno band eang wedi'u cynllunio i gefnogi'r gwaith o ddarparu band eang teilwng i bawb. Yn 2016, roedd tua 5% o adeiladau'r DU (1.4 miliwn) yn methu cael cyflymder band eang a oedd yn gynt na 10Mbit yr eiliad.

Fe wnaethom roi dadansoddiad ac opsiynau i'r Llywodraeth ym mis Rhagfyr 2016. Y Llywodraeth fydd yn penderfynu pa opsiynau sy'n fwyaf cydnaws â'i hamcanion polisi. Byddai'n rhaid i fanylion manwl yr USO gael eu nodi mewn is-ddeddfwriaeth ac Ofcom fydd yn eu gweithredu, er enghraifft drwy bennu darparwyr gwasanaeth cyffredinol.

Ein hamcan:
Gorfodi newid sylweddol yn ansawdd gwasanaethau telegyfathrebiadau

Wrth i wasanaethau telegyfathrebu ddod yn fwy a mwy hanfodol i'n bywydau beunyddiol, mae disgwyliadau o ran ansawdd y gwasanaethau'n cynyddu. Mae defnyddwyr a busnesau angen gwasanaethau dibynadwy o ansawdd da.

Er bod y rhan fwyaf o ddefnyddwyr yn dweud wrthym eu bod yn fodlon â'u ffôn a'u band eang, mae rhai wedi dioddef gwasanaeth gwael, gyda phroblemau fel gorfod aros yn rhy hir i gyfarpar neu wasanaeth gael ei osod neu ei drwsio, neu ddarpariaeth symudol wael.

Mae ein Hadolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol yn cynnwys cynlluniau i ddarparu newid sylweddol yn ansawdd gwasanaethau, sydd yn awr wedi arwain at amrywiaeth o fesurau penodol.

Beth rydym wedi'i wneud

Gwnaethom osod targedau ar gyfer gosod cyfarpar/gwasanaeth a thrwsio namau ar Openreach fel rhan o'r Adolygiad o'r Farchnad Mynediad Sefydlog yn 2014. Yna, ym mis Mawrth 2017, fel rhan o'r adolygiad o'r farchnad Mynediad Lleol Cyfanwerthol (WLA), gwnaethom ymgynghori ar gynlluniau i gryfhau'r targedau ansawdd sylfaenol hyn a'u hymestyn i feysydd newydd. Yn bwysig iawn, nod hyn yw ysgogi Openreach i ragori ar y safonau sylfaenol a gwella rhagor ar ansawdd ei wasanaeth.

Os yw cystadleuaeth ym maes ansawdd gwasanaeth am fod yn effeithiol, mae angen i ddefnyddwyr allu cymharu perfformiad y darparwyr. Ond, hyd yma, ychydig iawn o wybodaeth sydd wedi bod ar gael i'r cyhoedd. Felly, ym mis Ebrill 2017, cyhoeddasom ein hadroddiad blynyddol cyntaf ar ansawdd gwasanaethau, gan gymharu darparwyr gwasanaethau telegyfathrebu mewn perthynas â nifer o feini prawf, megis gofalu am gwsmeriaid, gosod cyfarpar/gwasanaeth, perfformiad, methu apwyntiadau, a thrwsio namau.

Rydym hefyd yn bwrw ymlaen â chynlluniau i ddefnyddwyr a busnesau dderbyn iawndal awtomatig gan eu darparwyr pan fydd pethau'n mynd o chwith. Cyhoeddasom gynlluniau ym mis Mawrth a allai arwain at hyd at 2.6 miliwn yn rhagor o gwsmeriaid llinell dir a band eang yn derbyn hyd at £185 miliwn mewn taliadau iawndal newydd bob blwyddyn. Rydym yn disgwyl cyhoeddi datganiad ac amserlen ar gyfer rhoi'r cynlluniau hyn ar waith yn ddiweddarach eleni.

Rydym yn parhau i weithio gyda darparwyr i sicrhau eu bod yn cynnig iawn priodol am broblemau i rwydwaith. Gall hyn olygu gostyngiad yn y pris, iawndal neu, lle y bo'n briodol, rhoi'r hawl i gwsmeriaid adael contract oherwydd perfformiad gwael.

O ran gwasanaeth symudol, mae mwy nag un o bob 12 cwsmer symudol yn anfodlon â'u signal symudol - sy'n codi i un o bob pump mewn ardaloedd gwledig. Ac er bod band eang symudol yn cael ei gyflwyno ledled y wlad, mae 28% o gartrefi a swyddfeydd y DU yn methu cael signal 4G da o dan do gan bob cwmni.

Mae'r Llywodraeth wedi gosod amcan polisi clir i ehangu'r ddarpariaeth symudol a band eang ledled y DU, ac mae wedi cytuno ar amodau trwydded sy'n mynnu bod pedwar cwmni symudol cenedlaethol y DU yn sicrhau y bydd gan 90% o arwynebedd tir y DU ddarpariaeth llais erbyn diwedd 2017. Mae hyn yn gydnaws â'n rheolau ni i sicrhau y bydd 98% o gartrefi a swyddfeydd yn cael signal 4G da o dan do gan o leiaf un darparwr symudol, a hynny hefyd erbyn diwedd 2017.

Canlyniad

Yn y pen draw, mae cystadleuaeth yn helpu i wella ansawdd gwasanaethau.

Drwy ddarparu darlun llawn o'r gwasanaethau a gynigir gan yr holl ddarparwyr, rydym yn helpu i rymuso cwsmeriaid i wneud dewisiadau ar sail gwybodaeth, ac yn rhoi ysgogiad yr un pryd i ddarparwyr wella'u perfformiad.

Pan fydd pethau'n mynd o chwith, mae iawndal awtomatig yn golygu y bydd cwsmeriaid yn cael eu digolledu'n gyflym ac yn hawdd. Bydd y polisi hefyd yn darparu ysgogiad i ddarparwyr wella ansawdd eu gwasanaethau o safbwynt ariannol ac o ran cadw enw da.

Yr un mor bwysig fydd y gofynion sylfaenol llymach rydym yn bwriadu eu gosod ar Openreach. Bydd y targedau hyn ar gyfer gosod a thrwsio yn codi dros amser, yn unol â disgwyliadau defnyddwyr, a bydd Openreach yn wynebu dirwyon sylweddol oni fydd yn cyflawni.

Mae'n rhaid i'r sector ddarparu ansawdd gwasanaeth llawer gwell nag a geir heddiw. Dros amser, bydd ein cynlluniau'n helpu i wella lefelau perfformiad y diwydiant. Byddwn yn monitro'r cynnydd yn ofalus ac, os bydd raid, yn datblygu rhagor o fesurau.

Darparu'r band 700 MHz yn gynt

Mae sbectrwm yn adnodd gwerthfawr y mae pen draw iddo sy'n sail i wasanaethau di-wifr yn amrywio o deledu i gyfathrebiadau radio a band eang. Mae angen inni reoli'r cyflenwad cyfyngedig o sbectrwm sydd ar gael a chydbwyso anghenion defnyddwyr gwahanol drwy sicrhau eu bod yn cael mynediad at faint priodol ohono.

Mae darparwyr gwasanaethau symudol angen mwy o donnau awyr i gefnogi galwadau cynyddol defnyddwyr am wasanaethau rhyngrwyd ar y ffordd, sy'n cael ei sbarduno gan ffonau clyfar a dyfeisiau llechen yn benodol.

Ym mis Tachwedd 2014, cyhoeddasom y byddai'r band 700MHz - sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer teledu daearol digidol a rhaglenni microffon di-wifr ar hyn o bryd - yn cael ei ailbennu ar gyfer data symudol.

Ym mis Tachwedd 2016, cyhoeddasom benderfyniad i gyflymu'r rhaglen glirio genedlaethol a rhyddhau'r sbectrwm 18 mis yn gynt na'r bwriad, erbyn canol 2020. Penderfynasom hefyd y dylai 20MHz o sbectrwm yn y rhan honno o'r band 700MHz a elwir y 'bwlch canol' gael ei ddyrannu i'w ddefnyddio ar gyfer data symudol.

Mae teledu daearol digidol yn dal i gyflawni rôl allweddol drwy ddarparu mynediad am gost isel ac i bawb bron at sianeli teledu gwasanaeth cyhoeddus ar Freeview. Felly, rydym yn gweithio i sicrhau na fydd y newid yn tarfu'n ormodol ar wylwyr teledu daearol digidol; yr unig beth y bydd angen i'r mwyafrif llethol ei wneud fydd ailddiwnio eu cyfarpar cyfredol.

Rydym hefyd wedi nodi nifer o fandiau amledd y gall microffonau di-wifr eu defnyddio. Gan weithio'n agos gyda'r gymuned PMSE (gwneud rhaglenni a digwyddiadau arbennig), y nod yw cyfyngu ar unrhyw broblemau a fydd yn gysylltiedig â symud i'r bandiau newydd hyn. Fel rhan o'i chyllid ar gyfer rhaglen clirio'r band 700MHz, mae'r Llywodraeth wedi cytuno i ariannu cynllun grant i gefnogi defnyddwyr PMSE a fydd yn gorfod symud oddi ar y band 700 MHz.

Rydym yn disgwyl dyfarnu ar gyfer y band 700MHz yn 2018/19. Byddwn yn ymgynghori ar amodau'r dyfarniad yn nes at yr amser.

Diogelu defnyddwyr rhag niwed

Rydym am sicrhau nad yw defnyddwyr yn wynebu arferion cyfrwys, a bod pobl fregus yn cael eu diogelu rhag niwed penodol.

Gwnawn hyn drwy roi mesurau ychwanegol ar waith os oes risg y gallai busnesau ymddwyn yn niweidiol tuag at ddefnyddwyr, a thrwy roi sylw i gynnwys tramgwyddus ar y teledu neu'r radio drwy ein rheolau darlledu.

Ein hamcan:
Mynd i'r afael â galwadau niwsans

Mae sawl math o alwad niwsans, yn amrywio o alwadau a negeseuon nad ydych yn eu dymuno sy'n ceisio gwerthu rhywbeth i alwadau mud a galwadau sy'n cael eu gadael. Rydym wedi amcangyfrif bod defnyddwyr y DU yn cael oddeutu 4.8 biliwn o alwadau niwsans bob blwyddyn.

Ein nod yw lleihau niwed i ddefnyddwyr i'r eithaf drwy atal galwadau niwsans rhag cyrraedd defnyddwyr yn y lle cyntaf; drwy rymuso defnyddwyr i wybod beth i'w wneud pan fyddant yn eu derbyn; a thrwy gymryd camau gorfodi yn erbyn y rheini sy'n gwneud y galwadau hyn yn anghyfreithlon

Beth rydym wedi'i wneud

Rydym wedi gwneud cynnydd gyda phob un o'r amcanion hyn yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Ers dechrau 2017, mae o leiaf dri o ddarparwyr y DU wedi bod yn blocio neu'n hidlo galwadau niwsans ar lefel rhwydwaith, neu'n cynnig y cyfle i'w tanysgrifwyr ddefnyddio hidlyddion neu offer blocio ychwanegol. Mae'r cynlluniau hyn yn dilyn gwaith gweithgor strategol o ddeg o ddarparwyr mwyaf y DU, a drefnwyd gan Ofcom, i leihau galwadau niwsans.

Gwnaethom gyhoeddi ein cyfarwyddiadau cyntaf ar flocio galwadau yn 2016 ar ôl canfod bod miliynau o alwadau'n cael eu gwneud o rifau 084 i gwsmeriaid rhai darparwyr. Yn ogystal â'r dicter cyffredinol yr oedd hyn yn ei achosi, roedd y rheini a oedd yn derbyn y galwadau yn wynebu costau petaent yn ffonio'r rhif yn ôl. Gwnaethom ddefnyddio'n rheolau i gael darparwyr i flocio mynediad i'r rhifau dan sylw.

Yn ogystal, cyhoeddodd Ofcom ddau hysbysiad gorfodi yn 2016 ac ym mis Rhagfyr gwnaethom gyhoeddi datganiad polisi diwygiedig ar gamddefnyddio cyson sy'n tywys ein gwaith gorfodi ar alwadau niwsans.

Rydym yn gweithio i wneud y gwasanaeth adnabod y galwr (CLI) yn fwy dibynadwy fel y gall defnyddwyr benderfynu ateb galwad neu beidio. Ym mis Rhagfyr 2016, gwnaethom gynnig bod yn rhaid i ddarparwyr gynnig cyfleusterau adnabod y galwr pan fo hynny'n ymarferol yn dechnegol ac yn economaidd.

Rydym hefyd am weld CLI ar gael yn rhad ac am ddim i gwsmeriaid, a bod darparwyr yn cymryd camau rhesymol i ganfod a blocio galwadau os yw'r CLI yn annilys neu yn amhosib ei ddeialu. Rydym hefyd yn parhau i weithio gyda'r corff safonau byd-eang, Tasglu Peirianneg y Rhyngrwyd (IETF), ar safoni arferion dilysu manylion adnabod y galwr (CLI), er mwyn atal rhif ffôn ffug rhag ymddangos - lle mae'r galwr yn rhoi rhif anghywir yn fwriadol.

Er mai Ofcom sydd â chyfrifoldeb penodol am fynd i'r afael â galwadau mud a galwadau sy'n cael eu gadael, Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth sy'n rheoleiddio negeseuon a galwadau marchnata. Ym mis Gorffennaf 2013, cytunodd Ofcom a Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ar gynllun gweithredu i fynd i'r afael â phroblem galwadau niwsans. Cyhoeddasom ddiweddariad i'r gwaith hwn ym mis Rhagfyr 2016, a bwriadwn gyhoeddi diweddariad arall yn 2017.

Canlyniad

Gall ein gwaith ni, a'n gwaith gyda Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth a'r diwydiant, helpu i leihau nifer y galwadau niwsans hyn i ddefnyddwyr.

Mae sawl cwmni wedi gweithredu'n llwyddiannus ar ein cais i ddiwydiant flocio galwadau niwsans; cyhoeddodd Vodafone ym mis Chwefror fod ei wasanaeth blocio wedi atal 100m o alwadau niwsans rhag mynd trwodd i ddefnyddwyr ac, yn gynharach eleni, lansiodd BT ei wasanaeth hidlo galwadau y mae dros ddwy filiwn o bobl wedi tanysgrifio iddo.

Mae tystiolaeth yn awgrymu bod ein gwaith yn cael effaith gadarnhaol. Gostyngodd niferoedd blynyddol y cwynion i Ofcom yn y maes hwn oddeutu 10% rhwng 2015 a 2016 - y gostyngiad o un flwyddyn i'r llall cyntaf mewn degawd.

Does dim un ateb penodol ar gyfer atal galwadau niwsans, ond byddwn yn parhau i ddefnyddio'r holl atebion sydd ar gael i ddiogelu defnyddwyr. Mae hwn yn faes blaenoriaeth i Ofcom o hyd.

Ein hamcan:
Parhau i ymateb i faterion newydd sy'n berthnasol i ddefnyddwyr

Rydym am weld defnyddwyr yn cael y gorau o'u gwasanaethau cyfathrebu, ac rydym yn barod i weithredu os bydd cwmnïau'n torri'r rheolau.

Rydym yn defnyddio ein gweithgareddau monitro a gorfodi fel sail i'n gwaith yn y maes hwn a byddwn yn cosbi cwmnïau pan fyddant yn torri'r rheolau. Mae hyn hefyd yn helpu i atal darparwyr eraill rhag torri'r rheolau.

Rydym yn adolygu ein gwaith ar ddiogelu defnyddwyr yn gyson ac yn adolygu ein strategaeth er mwyn gallu ymateb i broblemau newydd sy'n codi.

Beth rydym wedi'i wneud

Ym mis Hydref 2016, cafodd Vodafone ddirwy o £4.6m gennym am dorri rheolau diogelu defnyddwyr yn barhaus ac yn ddifrifol.

Vodafone
£4.6m

Canfu ein hymchwiliad achosion o gam-werthu, bilio anghywir a gweithdrefnau gwael ar gyfer ymdrin â chwynion.

Gwnaethom hefyd ddirwyo EE £2.7m am godi gormod ar ei gwsmeriaid ym mis Ionawr 2017.

EE
£2.7m

Roedd hyn yn dilyn ymchwiliad a ganfu fod EE wedi torri rheol sylfaenol ar filio ar ddau achlysur gwahanol. Codwyd gormod o arian ar bron i 40,000 o gwsmeriaid EE, cyfanswm o tua £250,000 i gyd

Ym mis Mawrth 2017, rhoddwyd dirwy o £880,000 i Plusnet am barhau i godi tâl ar gyn gwsmeriaid band eang a llinell dir ar ôl iddynt ganslo'u gwasanaeth.

Plusnet
£880k

Codwyd dros £500,000 yn ormod ar dros fil o gyn gwsmeriaid.

Ym mis Mai 2017, cyhoeddasom nifer o newidiadau i'r rheolau sy'n berthnasol i bob darparwr cyfathrebiadau yn y Deyrnas Unedig - a elwir yn 'Amodau Hawliau Cyffredinol'.

Yn dilyn adolygiad manwl y llynedd, nodwyd meysydd gennym lle'r oedd angen rheoleiddio o'r newydd neu reoleiddio cryfach er mwyn diogelu defnyddwyr. Roedd rhai o'r gwelliannau allweddol a gynigiwyd gennym yn ymwneud ag ymdrin â chwynion, galwadau niwsans, bilio a chasglu dyledion. Roedd newidiadau pwysig eraill yn mynd i'r afael ag anghenion penodol cwsmeriaid anabl a chwsmeriaid bregus.

Ym mis Ionawr 2017, gwnaethom gynnig diweddariadau i'n Canllawiau Gorfodi, i gyflwyno newidiadau er mwyn gwella tryloywder ac eglurder o ran sut y bydd ein hymchwiliadau a'n prosesau gorfodi yn gweithio.

Yn ychwanegol at hynny, rydym wedi bod yn cymryd camau i wneud yn siŵr bod darparwyr yn gwneud mwy i roi cyhoeddusrwydd i hawl eu cwsmeriaid i fynd â'u cwyn at gynllun dulliau amgen o ddatrys anghydfod, os nad oes modd ei datrys.

Rydym hefyd wedi parhau i sicrhau bod cwmnïau'n cydymffurfio â'r rheolau ar delerau contract a chodi prisiau ganol contract. Rydym yn cysylltu â darparwyr pan fydd gennym bryderon, gan sicrhau bod cwsmeriaid yn cael eu trin yn deg drwy gael telerau clir ac yn cael gwybod am unrhyw hawl i adael contractau.

Canlyniad

Oherwydd ein hymchwiliadau, mae Vodafone, EE a Plusnet wedi gwella'u gweithdrefnau a'u prosesau i atal problemau tebyg yn y dyfodol. Rydym hefyd wedi sicrhau eu bod wedi cymryd yr holl gamau posibl i ddileu'r niwed i'w cwsmeriaid, gan gynnwys cynnig ad-daliadau i'r rheini yr effeithir arnynt.

Roedd y dirwyon a roesom yn sylweddol, ac yn gweithredu fel rhwystr i gwmnïau eraill wneud yr un peth.

Rydym hefyd wedi gweithio'n agos gyda nifer o ddarparwyr cyfathrebiadau i wneud y canlynol:

- gwella'u gweithdrefnau canslo;
- gwella gweithdrefnau newid rhai darparwyr symudol, gan gynnwys eu prosesau ar gyfer rhoi codau awdurdodi cludo (PACs); a
- gwella rhagor ar y prosesau delio â chwynion.

Rydym yn parhau i fonitro cydymffuriad cwmnïau â'n rheolau.

Mynnwn fod darparwyr yn sicrhau bod cwsmeriaid yn gallu cael gafael ar wybodaeth glir, gywir a pherthnasol am y gwasanaethau a'r gefnogaeth arbennig sydd ar gael i bobl anabl. Ym mis Awst 2016, cyhoeddasom ganllaw yn nodi'r camau rhesymol y disgwyliwn i gwmnïau eu cymryd i sicrhau bod y mesurau hyn yn cael digon o gyhoeddusrwydd. Hefyd, rhoesom enghreifftiau o arferion da.

Dirwy o £42m i BT am dorri contractau â darparwyr telegyfathrebiadau

Ym mis Mawrth, cwblhawyd ymchwiliad gennym ar yr oedi wrth gysylltu llinellau Ether-rwyd busnes cyflymder uchel gan adain rhwydwaith BT, Openreach.

Agorodd Ofcom yr ymchwiliad ym mis Tachwedd 2015, yn fuan ar ôl i Vodafone gyflwyno honiadau i Ofcom fod BT wedi camddefnyddio telerau ei gontract drwy ddarparu gwasanaethau Ether-rwyd yn hwyr heb ganiatâd Vodafone, a thrwy beidio â thalu iawndal i'r cwmni am yr oedi hyn.

Canfu'r ymchwiliad fod BT, rhwng mis Ionawr 2013 a mis Rhagfyr 2014, wedi camddefnyddio'r telerau yn ei gontractau er mwyn lleihau'r taliadau iawndal a oedd yn ddyledus i ddarparwyr telegyfathrebiadau eraill am fethu darparu gwasanaethau Ether-rwyd ar amser.

Cyfaddefodd BT a chytuno i ddigolledu'r cwmnïau yr effeithiwyd arnynt, gan amcangyfrif bod y taliadau hyn oddeutu £300 miliwn.

BT
£42m

Cafodd y cwmni ddirwy o £42m[3] gennym am hyn. Cafodd BT hefyd ddirwy o £300,000 am fethu â darparu gwybodaeth i Ofcom.

Sicrhau bod y gwasanaeth post cyffredinol yn parhau i gael ei ddarparu

Fel rheoleiddiwr y gwasanaethau post, mae Ofcom yn sicrhau bod gwasanaeth post cyffredinol ar gael. Mae'n rhaid i'r Post Brenhinol ddosbarthu i bob cyfeiriad yn y DU, chwe diwrnod yr wythnos (a pharseli bum diwrnod yr wythnos), am yr un pris. Mae miliynau o bobl a busnesau ledled gwledydd y DU, ac mewn ardaloedd gwledig yn dibynnu ar y gwasanaeth.

Mae ein dyletswydd i sicrhau bod gwasanaeth post cyffredinol ar gael yn ymestyn i sicrhau ei fod yn effeithlon ac yn gynaliadwy'n ariannol. Yn ystod y flwyddyn gwnaethom gwblhau adolygiad cynhwysfawr o'r Post Brenhinol a'r ffordd mae'n darparu'r gwasanaeth post cyffredinol.

Mae'r gwasanaeth cyffredinol wedi bod o dan bwysau sylweddol, gan wneud colled o dros £100m yn 2011 wrth i bobl barhau i anfon llai o lythyrau.

Yn sgil y pryderon hyn, cyflwynodd Ofcom fframwaith newydd ar gyfer rheoleiddio gwasanaethau post yn 2012 er mwyn diogelu'r gwasanaeth post cyffredinol. Roedd hynny'n cynnwys rhoi mwy o ryddid masnachol i'r Post Brenhinol, ynghyd â rhoi cap diogelu ar brisiau stamp Ail Ddosbarth er mwyn gwarchod defnyddwyr bregus.

Daeth ein hadolygiad eang i'r casgliad fod y rheolau a'r mesurau diogelu hyn yn gweithio'n dda ar y cyfan i bobl a busnesau sy'n defnyddio gwasanaethau post.

Mae adolygiad Ofcom wedi dod i'r casgliadau canlynol hefyd:

- roedd maint elw'r Post Brenhinol o fewn yr ystod 5-10%, ond ar ben is yr ystod, ac ystyrir bod hyn yn gydnaws â gwasanaeth cyffredinol cynaliadwy;
- mae'r Post Brenhinol wedi gwneud gwelliannau effeithlonrwydd, ond gallai wneud mwy;
- mae perfformiad dosbarthu'r cwmni wedi gwella ers 2012, ond mae'n dal i fethu rhai targedau;
- mae defnyddwyr yn fodlon ar y cyfan â'r gwasanaethau post, a'r elfen gwerth am arian; a
- mae defnyddwyr yn y DU yn elwa o farchnad parseli gystadleuol, ond mae'r Post Brenhinol yn dal mewn sefyllfa gref mewn perthynas â dosbarthu parseli unigol, bach.

Penderfynasom gadw fframwaith 2012 ar gyfer rheoleiddio gwasanaethau post (a oedd i ddod i ben yn 2019) tan 2022. Penderfynasom beidio â gosod rheolaethau newydd ar brisiau cyfanwerthu neu adwerthu'r Post Brenhinol, gan ddod i'r casgliad fod gan y cwmni gymhellion masnachol cryf yn barod i fod yn fwy effeithlon.

Ein nod o hyd yw sicrhau bod defnyddwyr y gwasanaeth post yn elwa o wasanaeth cyffredinol sy'n darparu arloesedd a phrisiau is, gan gydnabod ein dyletswydd i gydbwyso hyn â chynaliadwyedd ariannol y cwmni sy'n darparu'r gwasanaeth hwnnw. Mae gan y Post Brenhinol le i wella o hyd. Byddwn yn monitro pob agwedd ar berfformiad y cwmni, ac yn camu i mewn os bydd angen gwarchod defnyddwyr rhag prisiau uchel.

[3] Mae'r ddirwy hon wedi'i chydnabod yng Nghyfrifon S400 a'i thalu i'r gronfa gyfunol

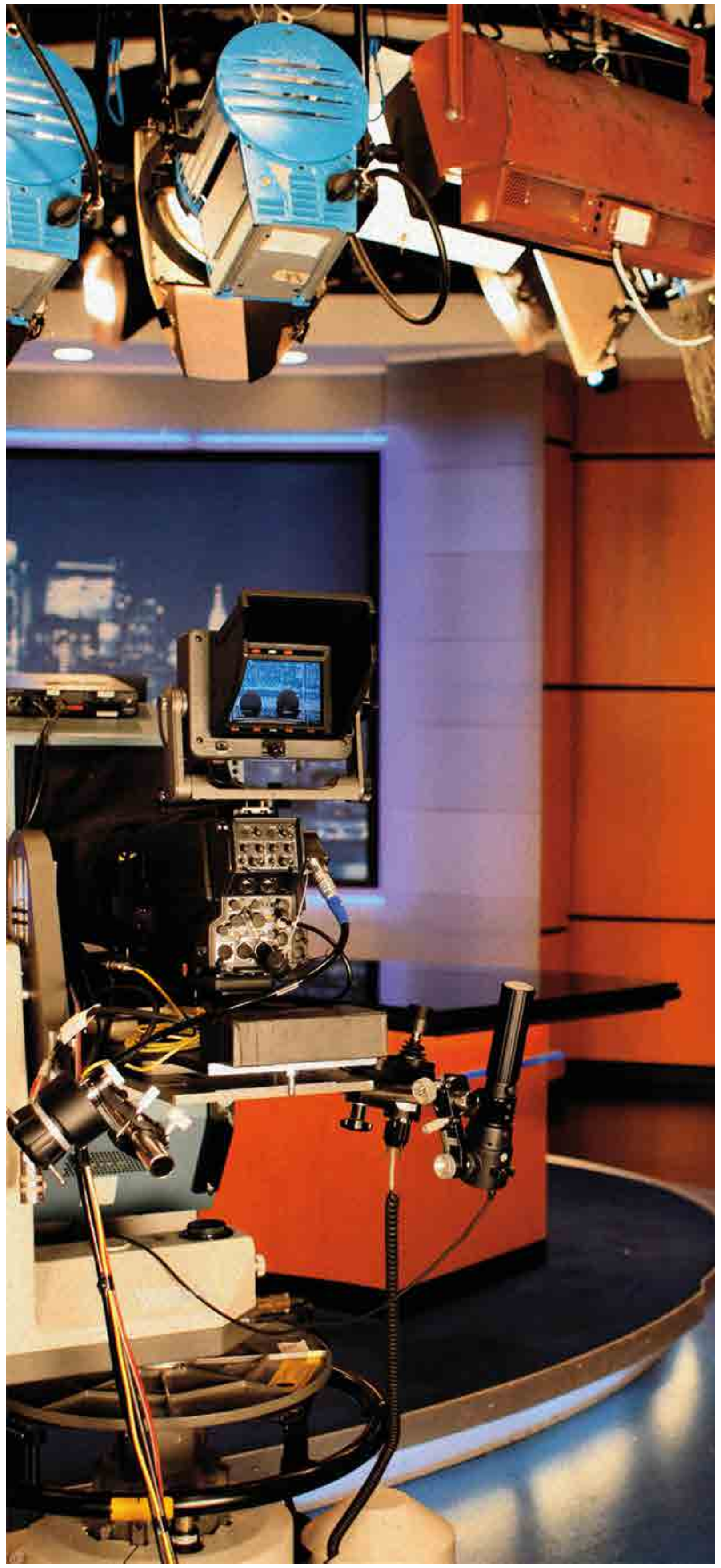

Gwaith cysylltiedig â darlledu

Gwaith darlledu cyffredinol

Yn ogystal â pharatoi i ysgwyddo'r cyfrifoldebau am reoleiddio'r BBC yn allanol, rydym yn ystod y flwyddyn ddiwethaf wedi gweithio ar nifer o weithgareddau eraill sy'n gysylltiedig â darlledu fel rhan o'n cyfrifoldebau beunyddiol.

Adolygu Channel 4

Ym mis Mai 2016, cyhoeddasom ymateb i chweched Datganiad Corfforaeth Channel 4 (C4C) ar Bolisi Cynnwys y Cyfryngau, fel rhan o rôl ehangach Ofcom yn goruchwylio'r system darlledu gwasanaeth cyhoeddus.

Am y tro cyntaf, ochr yn ochr â'n hymateb, cyhoeddasom adroddiad mwy cynhwysfawr, gan ddarparu mwy o fanylion a dadansoddiad.

Ein prif ganfyddiadau oedd bod C4C at ei gilydd wedi cyflawni ei gylch gwaith a'i rwymedigaethau yn 2015, gan adeiladu ar berfformiad cryf mewn blynyddoedd blaenorol. Mynegwyd pryder gennym am y ffordd y mae C4C yn darparu cynnwys sy'n apelio at blant hŷn, gan ofyn i'r Gorfforaeth ystyried eto sut y gallai asesu'n well yr effaith y mae'n ei chael ymysg plant hŷn, a sut y gallai gyflawni fwy o rôl yn sicrhau darpariaeth amgen i blant hŷn.

Byddwn yn parhau i ymgysylltu â C4C ac yn monitro ei chynnyrch yn ofalus.

UTV, Amlygrwydd yn yr EPG a darlledu DAB

Gwnaethom hefyd gwblhau proses Newid Rheolaeth UTV ym mis Mai 2016 - penllanw proses a ddechreuodd yn 2015. Gwnaethom gyfrannu at waith y Llywodraeth ar fater amlygrwydd yn yr EPG a theledu plant, a goruchwylio'r treialon sy'n parhau o ddull newydd ar gyfer darlledu DAB i alluogi gwasanaethau radio cymunedol a gwasanaethau radio masnachol ar raddfa fach i fod ar gael ar radio digidol. Bydd hyn yn ehangu nifer y gwasanaethau radio digidol a fydd ar gael i ddefnyddwyr yn sylweddol.

Safonau cynnwys, trwyddedu a gorfodi yn y maes darlledu

Mae gan Ofcom amrywiaeth o ddyletswyddau mewn perthynas â darlledu cynnwys fel rheoleiddiwr y cyfryngau. Rydym yn helpu i ddiogelu'r cyhoedd rhag deunydd sy'n achosi niwed neu dramgwydd. Rydym yn hyrwyddo amrywiaeth mewn darlledu, ac yn gweithio gyda darlledwyr i'w gwneud yn fwy hygyrch. Rydym hefyd yn sefydlu rheolau i sicrhau bod ystod eang o wasanaethau teledu a radio ar gael sy'n eang eu hapêl ac o safon uchel.

Amrywiaeth mewn darlledu

Mae gan Ofcom ddyletswydd i hyrwyddo cyfle cyfartal i ddynion a menywod, pobl o grwpiau hil gwahanol, a phobl anabl sy'n cael eu cyflogi neu eu hyfforddi gan ddarlledwyr teledu a radio.

Ym mis Tachwedd 2016, cynhaliwyd digwyddiad amrywiaeth yn y diwydiant gennym gyda Sky, lle lansiwyd adnodd ar-lein gennym ar gyfer darlledwyr. Mae hwn yn rhoi cyngor ymarferol ar asesu a gwella cyfleoedd cyfartal.

Hefyd, dechreusom ein rhaglen fonitro flynyddol newydd, Amrywiaeth yn y Byd Darlledu. Mae'n golygu casglu amrywiaeth eang o ddata am gyfle cyfartal gan y darlledwyr rydym yn eu rheoleiddio. Bydd y wybodaeth yn cael ei defnyddio i lunio adroddiad blynyddol cyntaf Ofcom ar *Amrywiaeth yn y Byd Darlledu* yn ystod haf 2017, a fydd yn nodi sut hwyl mae darlledwyr yn ei chael mewn perthynas â materion cydraddoldeb ac amrywiaeth; y camau sy'n cael eu cymryd i wneud gwelliannau; cyfansoddiad darlledwyr unigol; meysydd lle mae'r diwydiant yn gwneud yn dda; a pha grwpiau nad ydynt yn cael eu cynrychioli'n ddigon da.

Diogelu cynulleidfaoedd rhag achosion o gymell a chasineb llafar

Mae gan Ofcom ddyletswydd i wahardd deunydd a ddarlledir sy'n debygol o annog neu gymell troseddu neu anhrefn. Ym mis Mai 2016 gwnaethom gryfhau ein Cod Darlledu drwy gyflwyno dwy reol newydd i'w gwneud yn glir bod yn rhaid peidio â chynnwys caseiriau neu ddefnydd sy'n trin unigolion, grwpiau, crefyddau neu gymunedau yn ddifrïol neu'n sarhaus mewn darllediadau teledu neu radio, a lle nad yw cyd-destun y rhaglen yn gallu cyfiawnhau hynny.

Mae'r ddyletswydd hon yn bwysig iawn i ni ac rydym wedi cymryd camau yn erbyn dau wasanaeth am ddarlledu caseiriau: Kanshi Radio, am ddarlledu cân hynod sarhaus a oedd yn cynnwys cyfeiriadau ymosodol a difrïol at ffydd Islam; ac Ariana International, am ddarlledu fideo a oedd yn cynnwys safbwyntiau ymfflamychol iawn a oedd yn debygol o gymell troseddu neu arwain at anhrefn. Rydym yn ystyried a ddylem osod sancsiynau ar y ddau ddarlledwr.

Hyrwyddo hygyrchedd cynnwys

Wrth i boblogrwydd gwasanaethau fideo ar-alwad gynyddu, cyhoeddasom adroddiad am faint o'r rheini sy'n cynnwys gwasanaethau mynediad, fel isdeitlau, arwyddo neu ddisgrifiadau sain, yn 2015/16. Canfuom nad oedd 68% o ddarparwyr yn darparu unrhyw wasanaethau mynediad. Roedd 32% yn darparu rhywfaint o is-deitlau, a dim ond 6% oedd wedi darparu disgrifiadau sain ac iaith arwyddion. Roedd gan yr adroddiad declyn rhyngweithiol i alluogi defnyddwyr i weld pa wasanaethau ar-alwad sydd ar gael iddynt. Mae Ofcom yn awr yn mynnu bod darparwyr ar-alwad yn cyflwyno gwybodaeth am hygyrchedd yn amlach, er mwyn helpu defnyddwyr i ddewis rhwng gwasanaethau.

Sicrhau amrywiaeth eang o wasanaethau teledu a radio

Rydym yn parhau i sicrhau bod cynulleidfaoedd y DU yn cael mynediad i amrywiaeth eang o wasanaethau teledu a radio. Eleni, rydym wedi cyhoeddi 56 o drwyddedau radio, gan gynnwys 14 o drwyddedau radio cymunedol, yn ogystal â 105 o wasanaethau teledu, gan gynnwys wyth trwydded teledu lleol. Rydym hefyd wedi cyhoeddi 218 o drwyddedau radio tymor byr am gyfnodau hyd at 28 diwrnod, fel ar gyfer gwyliau crefyddol.

Cwynion, achosion a sancsiynau darlledu

Mae gan Ofcom ddyletswydd statudol o dan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 i sefydlu gweithdrefnau ar gyfer delio â chwynion gan wrandawyr a gwylwyr, a'u datrys, am raglenni radio a theledu sy'n cael eu darlledu ar wasanaethau sydd wedi'u trwyddedu gan Ofcom, a'r BBC ac S4C[4].

Mae pob cwyn yn bwysig i ni gan eu bod yn ein helpu i ddeall a yw darlledwr yn cydymffurfio neu beidio â rheolau'r [5]Cod Darlledu, neu godau eraill Ofcom. Efallai y byddwn yn lansio ymchwiliadau ein hunain yn ogystal â lansio ymchwiliadau ar ôl i gwynion gael eu hasesu. Rydym yn delio ag ymchwiliadau yn sgîl cwynion ac ymchwiliadau a roddwyd ar waith gennym ni ein hunain dan yr un gweithdrefnau.

Mae cwynion unigol y mae Ofcom yn eu cael yn cael eu haseinio i achosion. Agorir achos pan fydd Ofcom yn asesu mater neu raglen benodol, a gall gynnwys un gŵyn neu ragor. Caewyd cyfanswm o 6,157 o achosion (16,093 o gwynion) yn y cyfnod dan sylw.

Safonau cynnwys

Mae'r holl gwynion am safonau cynnwys yn cael sylw o dan weithdrefnau Ofcom ar gyfer ymchwilio i achosion o dorri safonau cynnwys ar gyfer teledu a radio[6].

Asesiad cychwynnol o gwynion

Ar sail asesiad cychwynnol o'r gŵyn ac ar ôl ystyried y cynnwys teledu neu radio perthnasol, byddwn yn ystyried a yw amodau'r Cod Darlledu, neu godau eraill Ofcom, wedi cael eu torri. Os na, byddwn yn penderfynu peidio ag ymchwilio ymhellach a byddwn yn cyhoeddi'r penderfyniad hwn yn ein Bwletin Darlledu a Gwasanaethau Ar-alwad[7].

Aseswyd 5,986 o achosion (15,922 o gwynion) yn y ffordd hon yn ystod y cyfnod adrodd. Canfuwyd bod:

- 155 o achosion (1,665 o gwynion) wedi codi materion sylweddol a oedd yn galw am ymchwiliad pellach; a
- 5,831 o achosion (14,257 o gwynion) nad oedd angen ymchwilio ymhellach iddynt neu a oedd y tu allan i gylch gwaith Ofcom.

Rydym yn ceisio gwneud asesiad cychwynnol o bob cwyn cyn pen 15 diwrnod gwaith. Yn y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017, gwnaethom asesu cwynion cyn pen 8.4 diwrnod gwaith ar gyfartaledd.

Ymchwiliadau

Os bydd achos yn codi materion a allai fod yn sylweddol, byddwn yn ymchwilio ymhellach i'r mater i benderfynu a yw amodau'r Cod Darlledu (neu un o godau eraill Ofcom) wedi cael eu torri. Gall ymchwiliad gynnwys un neu ragor o achosion cysylltiedig yn cynnwys yr un darlledwr.

Cafodd cyfanswm o 162 o achosion ymchwilio eu cwblhau rhwng 1 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017. Canfuwyd:

- bod 97 o achosion yr ymchwiliwyd iddynt wedi arwain at gofnodi bod amodau'r Cod Darlledu, neu un o godau eraill Ofcom, wedi cael eu torri;
- bod 15 o achosion yr ymchwiliwyd iddynt wedi cael eu datrys; ac
- nad oedd 50 o achosion yr ymchwiliwyd iddynt wedi torri amodau'r codau neu na pharhawyd â hwy.

Anelwn at gwblhau'r achosion hynny y penderfynwn ymchwilio iddynt cyn pen 50 diwrnod gwaith. Yn y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017, gwnaethom gwblhau ymchwiliadau cyn pen 47.4 diwrnod gwaith ar gyfartaledd.

Torri amodau'r Cod Darlledu

Achosion **WEDI** torri'r amodau

97

Achosion **DDIM WEDI** torri'r amodau neu wedi dirwyn i ben

50

Tegwch a Phreifatrwydd

Mae cwynion Tegwch a Phreifatrwydd yn gwynion am driniaeth annheg neu anghyfiawn mewn rhaglenni neu am darfu'n ddiangen ar breifatrwydd mewn rhaglenni (neu yng nghyswllt cael y deunyddiau sydd ynddynt). Fel rheol bydd y cwynion hyn yn cael eu gwneud gan unigolion neu sefydliadau sy'n cymryd rhan mewn rhaglenni a ddarlledir, neu a oedd yn rhan o wneud rhaglenni, neu y mae'r rhaglenni hynny'n effeithio arnynt yn uniongyrchol.

Mae'r holl gwynion am degwch a phreifatrwydd yn cael sylw o dan y Gweithdrefnau ar gyfer ystyried cwynion Tegwch a Phreifatrwydd, a dyfarnu yn eu cylch[8].

Cafodd cyfanswm o 171 o gwynion a oedd yn ymwneud â Thegwch a Phreifatrwydd eu cau.

Asesu a Phwyso a Mesur (Assessment and Entertainment)

Rydym yn asesu pob cwyn Tegwch a Phreifatrwydd a dderbyniwn i benderfynu a ddylid pwyso a mesur y gŵyn. Mae'r asesiad hwn yn seiliedig ar y canlynol: ai'r sawl sy'n cwyno yw'r "sawl yr effeithir arno" ac a yw'n gallu cwyno; a yw'r mater y cwynir amdano yn destun achos mewn llys barn yn y DU; neu a yw'r gŵyn yn ddisylwedd.

Cafodd cyfanswm o 171 o gwynion Tegwch a Phreifatrwydd eu hasesu yn y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017. Penderfynwyd:

- bod 24 achos i'w derbyn i'w pwyso a'u mesur; ac
- yng nghyswllt 147 o gwynion, penderfynwyd peidio â'u pwyso a'u mesur neu ni fwriwyd ymlaen â hwy cyn eu pwyso a'u mesur.

Ein nod yw ceisio asesu a phenderfynu a ddylid pwyso a mesur cwynion Tegwch a Phreifatrwydd ai peidio cyn pen 25 diwrnod gwaith o gael y gŵyn, ac unrhyw wybodaeth bellach y gofynnir amdani gan y sawl sy'n cwyno.

Yn y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017, gwnaethom asesu a phenderfynu a ddylid pwyso a mesur cwynion Tegwch a Phreifatrwydd cyn pen 12.8 diwrnod gwaith ar gyfartaledd.

Dyfarniadau

Os caiff cwyn Tegwch a Phreifatrwydd ei phwyso a'i mesur gan Ofcom, byddwn yn ymchwilio i'r mater ymhellach i benderfynu a gafodd amodau'r Cod Darlledu eu torri ac, os felly, byddwn yn cadarnhau'r gŵyn. Byddwn wedyn yn gwneud dyfarniad terfynol.

Dyfarnwyd ar gyfanswm o 24 o gwynion yn y cyfnod dan sylw. Penderfynwyd:

- bod 6 o gwynion wedi'u cadarnhau;
- bod 13 o gwynion heb eu cadarnhau;
- cafodd 4 o gwynion eu datrys (ar ôl i'r darlledwr gymryd camau priodol); ac
- ni fwriwyd ymlaen ag 1 gŵyn ar ôl ei phwyso a'i mesur.

Rydym yn ceisio cwblhau'r gwaith o ystyried cwynion Tegwch a Phreifatrwydd, a dyfarnu arnynt, o fewn 90 diwrnod gwaith i bwyso a mesur y gŵyn. Yn y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017, gwnaethom gwblhau'r gwaith o ystyried cwynion Tegwch a Phreifatrwydd, a dyfarnu arnynt, cyn pen 80.5 diwrnod gwaith ar gyfartaledd.

Sancsiynau

Pan fyddwn yn penderfynu bod darlledwr wedi torri amodau'r Cod Darlledu neu un o godau eraill perthnasol Ofcom, ac yn credu bod yr achos hwnnw'n ddifrifol, yn fwriadol, wedi'i ailadrodd a/neu'n ddi-hid, gallwn ystyried a ydym am roi sancsiwn statudol i'r darlledwr.

Mae'r sancsiynau sydd ar gael yn cynnwys: cyhoeddi cyfarwyddyd i beidio ag ailddarlledu rhaglen neu hysbyseb; cyhoeddi cyfarwyddyd i ddarlledu cywiriad neu ddatganiad am ein canfyddiadau; rhoi cosb ariannol[9]; cwtogi trwydded neu ei hatal; a diddymu trwydded (nid yw hyn yn berthnasol i'r BBC, S4C na Channel 4).

Yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017, penderfynasom roi'r sancsiynau statudol canlynol:

- Mohiuddin Digital Television Limited parthed ei wasanaeth Noor TV – £75,000
- Club TV Limited parthed ei wasanaeth Peace TV Urdu – £65,000

Cosbau

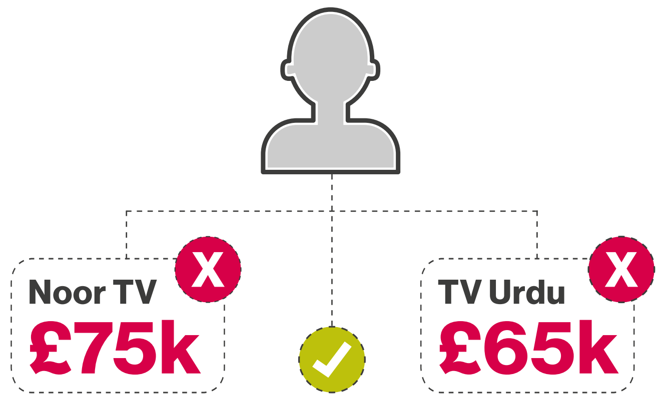

[4] Cyhoeddwyd Siarter Brenhinol a Chytundeb newydd ar gyfer y BBC ym mis Rhagfyr 2016 a sefydlodd Ofcom yn rheoleiddiwr annibynnol newydd y BBC. Ar 29 Mawrth 2017, cyhoeddodd Ofcom weithdrefnau newydd ar gyfer delio â chwynion ac ymchwiliadau am raglenni'r BBC. Ar yr un pryd, cyhoeddodd Ofcom hefyd weithdrefnau newydd ar gyfer delio â chwynion ac ymchwiliadau am bob darlledwr arall a darparwyr gwasanaethau ar-alwad. Ystyriwyd yr achosion y cyfeirir atynt yma o dan weithdrefnau blaenorol Ofcom a oedd mewn grym ar y pryd.

[5] Ar gael yn: https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code

[6] Ar gael yn: https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/procedures.

[7] Ar gael yn: https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/latest/bulletins/broadcast-bulletins

[8] Ar gael yn: https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/procedures

[9] Caiff yr holl gosbau ariannol a roddir gan Ofcom eu dal mewn cyfrif gyda Gwasanaethau Bancio'r Llywodraeth (GBS) er budd y Trysorlys. Caiff cronfeydd eu trosglwyddo i gyfrif GBS Trysorlys EM i'w defnyddio'n uniongyrchol gan y Trysorlys, neu eu dosbarthu i Gronfeydd Cyfunol perthnasol. Nid yw Ofcom yn defnyddio nac yn cael buddion ariannol o unrhyw gosbau ariannol a geir

Prif risgiau a materion sy'n achosi ansicrwydd

Mae'r tabl isod yn dangos rhai o'r prif faterion sy'n achosi ansicrwydd a'r prif risgiau y mae Ofcom yn eu hwynebu ar hyn o bryd. Mae rhagor o wybodaeth am y ffordd yr ydym yn rheoli risgiau ar gael ar dudalen 59.

Rhaglen defnyddwyr

Prif Risgiau

Mae gennym raglen waith heriol sy'n anelu at hyrwyddo dewis, sicrhau safonau ac atal niwed. Mae hyn yn cynnwys gwaith yn y meysydd canlynol:

- Hyrwyddo cystadleuaeth mewn rhwydweithiau telegyfathrebu.
- Gwella cwmpas gwasanaethau cyfathrebiadau mewn cartrefi a swyddfeydd, a gwasanaethau symudol.
- Gwella ansawdd y gwasanaeth a ddarperir gan gwmnïau telegyfathrebiadau.
- Amddiffyn cynulleidfaoedd rhag cynnwys niweidiol mewn gwasanaethau teledu, radio ac ar-alwad.
- Mynd i'r afael â galwadau niwsans.

Mae gwaith ychwanegol yn cael ei wneud hefyd yn dilyn ein hadolygiad o'r marchnadoedd cyfathrebiadau digidol (gweler isod).

Oni fyddem yn gallu cyflawni'r rhaglen waith hon yn llawn, ni fyddai defnyddwyr a dinasyddion yn cael y manteision yn llawn.

Prif gamau lliniaru

- Mae ein rhaglen waith yn y maes hwn i'w chael yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2017/18.
- Ein cynnig yw ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr llinellau tir a band eang dalu iawndal awtomatig i gwsmeriaid sy'n cael gwasanaeth o ansawdd gwael.
- Byddwn yn agor ac yn gwella mynediad i bolion telegraff a phibellau tanddaearol Openreach a gosod rheolaethau priodol ar brisiau parthed y gwasanaethau cyfanwerthol a gynigir gan BT i ddarparwyr band eang eraill.
- Byddwn yn cryfhau annibyniaeth strategol a gweithredol Openreach ar BT.
- Byddwn yn gweithredu unrhyw benderfyniad a wneir gan Lywodraeth y DU ar wasanaeth band eang cyffredinol, ac yn ystyried sut y gall rheoleiddio hyrwyddo darpariaeth symudol well.
- Byddwn yn sicrhau bod adnoddau digonol ar gael i gyflawni'r rhaglen waith a byddwn yn blaenoriaethu prosiectau lle bo angen.

Marchnadoedd cyfathrebiadau digidol

Prif Risgiau

Bydd cyflymder y newidiadau a'r arloesi a welwyd yn y marchnadoedd a reoleiddiwn dros y deng mlynedd diwethaf yn parhau yn y dyfodol.

Ym mis Chwefror 2016, gwnaethom gyhoeddi casgliadau cychwynnol yr Adolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol, a oedd yn disgrifio ein dull o reoleiddio'r marchnadoedd cyfathrebiadau dros y degawd nesaf. Mae'r rhaglen waith sy'n deillio o hyn yn cynnwys:

- Ei gwneud yn haws i gwmnïau sy'n cystadlu â'i gilydd fuddsoddi mewn rhwydweithiau band eang cyflym iawn a gwibgyswllt.
- Cryfhau annibyniaeth strategol a gweithredol Openreach ar BT.
- Gwella'r ddarpariaeth ac ansawdd y gwasanaeth ar draws y diwydiant telegyfathrebiadau.

Wrth symud ymlaen, mae'n bwysig bod defnyddwyr a busnesau yn cael budd o fuddsoddiad effeithlon a di-dor mewn gwasanaethau a rhwydweithiau newydd, ac yn elwa o brisiau cystadleuol a dewisiadau effeithiol.

Efallai na fydd ein cynlluniau ar gyfer rheoleiddio'r marchnadoedd cyfathrebiadau digidol yn y dyfodol yn bodloni gofynion penodol rhanddeiliaid. Hefyd, efallai y bydd yr ansicrwydd presennol parthed y fframwaith rheoleiddio Ewropeaidd yn y DU yn arafu ein cynnydd yn cyflawni rhai elfennau o'r strategaeth.

Prif gamau lliniaru

- Gwnaethom gyhoeddi ein cynllun gwaith cychwynnol ar gyfer gweithredu'r Adolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2016/17. Mae'r rhaglen waith yn cael ei dwyn ymlaen i'n Cynllun Blynyddol ar gyfer 2017/18.
- Rydym wedi sefydlu Swyddfa Rheoli Rhaglen bwrpasol i gydlynu'r meysydd polisi hyn.
- Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda'r diwydiant, y Llywodraeth a defnyddwyr.
- Rydym yn ystyried yn benodol sut i gyflawni ein nodau ar gyfer buddsoddiad effeithiol, cystadleuaeth, dewis a phrisiau cystadleuol yn ein penderfyniadau rheoleiddiol i gyd, gan gynnwys ein hadolygiadau o'r farchnad a rheolaethau ffioedd cysylltiedig

Rheoleiddio'r BBC

Prif Risgiau

Ar 3 Ebrill 2017, gwnaethom ysgwyddo cyfrifoldebau newydd am y BBC a oedd yn cynnwys:

- Ymchwilio i'r ystod llawn o gwynion am safonau golygyddol y BBC (gan gynnwys cywirdeb a didueddrwydd).
- Asesu perfformiad y BBC mewn perthynas â'i Genhadaeth a'i Ddibenion Cyhoeddus.
- Rheoleiddio effaith gweithgareddau'r BBC ar gystadleuaeth deg ac effeithiol.

Gallai methu â chyflwyno ein fframwaith rheoleiddio newydd yn effeithiol niweidio dinasyddion a defnyddwyr - gwylwyr a gwrandawyr y BBC.

Prif gamau lliniaru

- Rhoddwyd trefniadau ar waith i sicrhau bod y newid o'r drefn reoleiddio hen i'r un newydd yn effeithiol.
- Gwnaethom gynnal rhaglen recriwtio gynhwysfawr i sicrhau bod y sgiliau a'r adnoddau gofynnol gennym i gyflawni ein dyletswyddau newydd.
- Gwnaethom sefydlu llinellau cyfathrebu clir a thryloyw gyda'r cyfryngau, y diwydiant, rhanddeiliaid gwleidyddol a'r cyhoedd yng nghyswllt ein rôl newydd.
- Byddwn yn sicrhau ein bod yn hoelio'n sylw ar y meysydd lle gallwn ddarparu canlyniadau cadarnhaol i ddefnyddwyr, dinasyddion, gwylwyr a gwrandawyr, drwy dargedu ein gwaith rheoleiddio er mwyn mynd i'r afael â'u hanghenion.

Sicrhau bod sbectrwm ar gael

Prif Risgiau

Y band sbectrwm 700 MHz

Ym mis Tachwedd 2014, cyhoeddasom ein penderfyniad i ddarparu'r band sbectrwm 700MHz ar gyfer data symudol. Roedd y band hwn wedi cael ei ddefnyddio yn y gorffennol ar gyfer teledu digidol a gwneuthurwyr rhaglenni a digwyddiadau arbennig, sy'n cael eu symud i fandiau eraill.

Yng nghyllideb 2015, cyhoeddodd y Llywodraeth y byddai'n darparu hyd at £600 miliwn i gefnogi'r newid hwn. Un o amcanion allweddol y rhaglen yw atal niwed gormodol i ddefnyddwyr DTT a PMSE presennol y sbectrwm. Ein nod ar hyn o bryd yw sicrhau bod y band 700 MHz ar gael i wasanaethau symudol erbyn mis Mai 2020.

Os bydd oedi gyda'r amserlen, gall arafu'r buddion i ddefnyddwyr a gallai leihau'r gwerth am arian a ddarperir gan y penderfyniad i ddod â'r dyddiad clirio yn ei flaen i 2020.

Bandiau sbectrwm 2.3 GHz a 3.4 GHz

Ym mis Tachwedd 2016, fe wnaethom amlinellu ein cynlluniau i ddyfarnu 190MHz o sbectrwm yn y bandiau 2.3 GHz a 3.4 GHz. Mae'r sbectrwm yn debygol o gael ei ddefnyddio i ddarparu capasiti ychwanegol i fodloni'r galw cynyddol am wasanaethau band eang symudol.

Gallai ymateb negyddol rhanddeiliaid i'n cynigion i arwerthu arwain at oedi yn yr amserlen ar gyfer arwerthu, gan olygu oedi yn y budd i ddefnyddwyr.

Prif gamau lliniaru

Y band sbectrwm 700 MHz

- Bwriadwn gyhoeddi adolygiad ffurfiol o amseriad y rhaglen glirio yn ystod 2017/18.
- Rydym wedi rhoi cyfres o weithdrefnau ar waith i sicrhau bod y grantiau sy'n ofynnol i gyflawni'r newid i'r defnydd o sbectrwm yn cael eu trin yn briodol.
- Mae adolygu'r grantiau'n canolbwyntio ar fynd ati'n feirniadol i archwilio'r costau i ddileu/leihau effaith yr amserlen newydd ar gyfer clirio ar Werth am Arian.

Bandiau sbectrwm 2.3 GHz a 3.4 GHz

- Byddwn yn cyhoeddi datganiad ynghylch arwerthu'r bandiau 2.3 GHz a 3.4 GHz ac yn mynd ymlaen i ddyfarnu wedyn

Seibr-ddiogelwch a delio â data

Prif Risgiau

Mae diogelu ein systemau TG a'r data rydym yn eu dal yn hollbwysig. Felly hefyd y prosesau a'r mesurau diogelu sydd gennym ar waith i sicrhau ein bod yn trin data'n ddiogel.

Gallai methiant yn unrhyw un o'r meysydd hyn olygu niwed i ddefnyddwyr a rhanddeiliaid, ac achosi niwed i enw da Ofcom.

Prif gamau lliniaru

Mae gennym raglen waith barhaus i sicrhau bod gennym bolisïau a mesurau amddiffyn cadarn ar waith. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Profion annibynnol ar ein rhwydwaith i sicrhau bod gennym fesurau amddiffyn priodol yn erbyn bygythiadau allanol.
- Cynllun dosbarthu ar gyfer diogelwch gwybodaeth, ynghyd â chyfarwyddiadau cysylltiedig.
- Bydd angen i gydweithwyr gwblhau modiwl e-ddysgu ar ddiogelwch o fewn mis i ddechrau yn y gwaith, a bob blwyddyn wedi hynny.

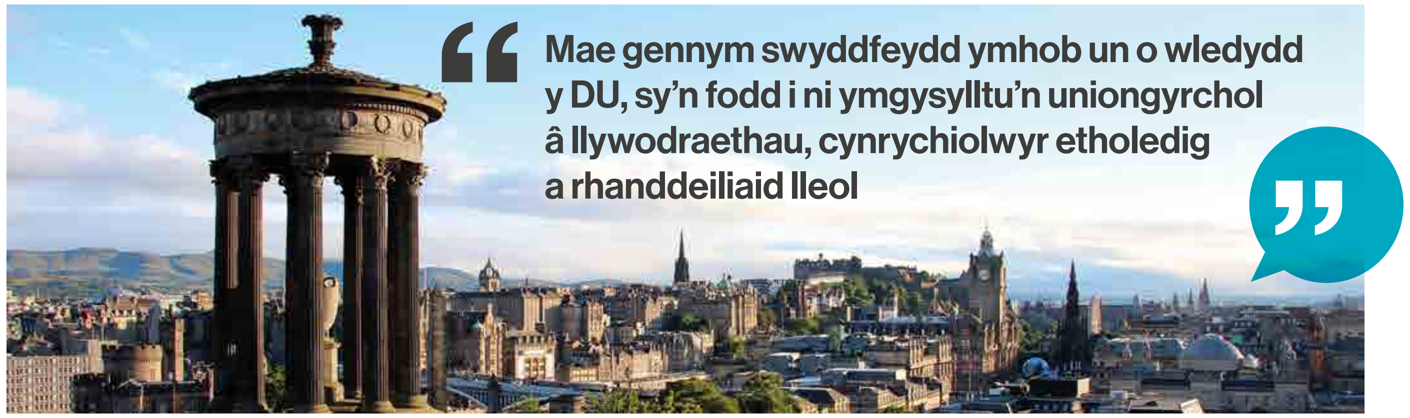

> Mae gennym swyddfeydd ymhob un o wledydd y DU, sy'n fodd i ni ymgysylltu'n uniongyrchol â llywodraethau, cynrychiolwyr etholedig a rhanddeiliaid lleol

Gwaith yn y gwledydd a'n hymgysylltiad rhyngwladol

Ein gwaith yng ngwledydd a rhanbarthau'r Deyrnas Unedig

Rhaid i waith Ofcom yn rheoleiddio gwasanaethau cyfathrebu, gwasanaethau darlledu a gwasanaethau post ystyried y ffaith bod y DU yn cynnwys gwledydd, diwylliannau, dwyseddau poblogaeth a thopograffi gwahanol.

Er enghraifft, mae darparu gwasanaethau band eang sefydlog, symudol a phost sy'n diwallu anghenion defnyddwyr a busnesau bach a chanolig eu maint mewn ardaloedd gwledig ac anghysbell yn peri heriau penodol. Mae gan Gymru, Gogledd Iwerddon, Yr Alban a rhai o ranbarthau Lloegr gyfran uchel o'r ardaloedd anghysbell hyn. Hefyd, dylai darlledu gwasanaeth cyhoeddus adlewyrchu'r hunaniaethau diwylliannol gwahanol, ar lefel ranbarthol a chenedlaethol.

Felly, rhaid i'n gwaith fod yn seiliedig ar safbwyntiau, diddordebau ac anghenion pobl ledled y DU. Mae gennym swyddfeydd ymhob un o wledydd y DU, sy'n fodd i ni ymgysylltu'n uniongyrchol â llywodraethau, cynrychiolwyr etholedig a rhanddeiliaid lleol. Mae gennym Bwyllgorau Cynghori statudol ar gyfer pob gwlad, a Phwyllgor y Gwledydd sy'n adrodd yn uniongyrchol i Fwrdd Ofcom. Mae ein Bwrdd Cynnwys a'n Paneli Defnyddwyr hefyd yn cynnwys aelodau sy'n cynrychioli pob gwlad.

Er bod llawer o waith Ofcom yn effeithio ar ddinasyddion a defnyddwyr ar draws y DU, mae'r adran hon yn cyfeirio at waith penodol rydym wedi'i wneud ymhob un o wledydd y DU yn 2016/17. Yn ogystal â'r gweithgarwch a nodir yma, rydym wedi cyhoeddi adroddiadau ar y Farchnad Gyfathrebiadau ac adroddiadau Cysylltu'r Gwledydd ar gyfer Cymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon ar wahân.

Gogledd Iwerddon

Mae ein tîm yng Ngogledd Iwerddon wedi gweithio'n agos gyda ComReg, ein partner rheoleiddio yng Ngweriniaeth Iwerddon i gydlynu'r gwaith o glirio'r amleddau 700MHz yn y dyfodol yn y ddwy awdurdodaeth ac i leihau unrhyw ymyriant a allai wynebu gwylwyr teledu daearol digidol.

Gwnaethom hefyd gyhoeddi ein Hadolygiad Newid Rheolaeth mewn perthynas ag ITV yn prynu UTV Television, a chymeradwyo cynnig i ITV gynyddu cwota materion cyfoes UTV. Hefyd, rhoesom gyngor i Weithrediaeth Gogledd Iwerddon ar ei hymrwymiad yn ei Rhaglen Lywodraethu ddrafft i wella mynediad i fand eang cyflym iawn, a briffio Pwyllgor Economi'r Cynulliad ar gysylltiad band eang a symudol.

Yr Alban

Rydym wedi ehangu'n canolfan weithredol a pholisi newydd yng Nghaeredin yn sylweddol. Erbyn hyn, mae oddeutu 25 o weithwyr Ofcom yno, a disgwyliwn y bydd y tîm yn parhau i ehangu yn 2017/18. Mae'r nifer ryw dair gwaith yn fwy nag yr oedd yn flaenorol yn yr Alban, ac felly gallwn ymgysylltu'n well ag ystod eang o randdeiliaid yn yr Alban ar draws ein holl gyfrifoldebau gwahanol. Mae presenoldeb cryfach yn yr Alban yn ein helpu i wella'n dealltwriaeth o'r heriau sy'n wynebu holl wledydd y DU.

Yn ein hadroddiad Cysylltu'r Gwledydd a'n hadroddiad ar y Farchnad Gyfathrebiadau a oedd yn benodol i'r Alban, gwelwyd bod mwy o wasanaethau cyfathrebu sefydlog a symudol ar gael, ond bod llawer o ardaloedd o hyd heb allu cael gwasanaethau band eang cyflym a lle mae'r ddarpariaeth symudol yn wael. Rydym wedi trafod y materion hyn gyda Llywodraeth yr Alban a gyda phwyllgorau Seneddol yr Alban ar gyfer yr Economi Wledig a Chysylltedd a Diwylliant, Twristiaeth, Ewrop a Chysylltiadau Allanol. Rydym hefyd wedi bod yn trafod ein cyfrifoldebau rheoleiddio newydd dros y BBC â nhw.

Cymru

Rydym wedi parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru i gefnogi'r gwaith o roi prosiect Cyflymu Cymru ar waith, ac rydym wedi rhoi cyngor ar argaeledd gwasanaethau symudol a band eang mewn ardaloedd gwledig.

Rhoddwyd y trefniadau ar gyfer Safonau newydd y Gymraeg ar waith hefyd, a oedd yn disodli'r Cynllun Iaith Gymraeg oedd gennym. Mae hyn yn dangos ymrwymiad Ofom i ddarparu gwasanaeth ardderchog i unrhyw un sydd am gynnal ei fusnes yn Gymraeg gydag Ofcom. Daeth y safonau newydd sy'n berthnasol i Ofcom i rym ar 25 Ionawr 2017.

Lloegr

Yn Lloegr, yn ogystal â'n prif swyddfa yn Llundain, agorwyd ein swyddfa newydd yn Warrington, sydd bellach yn gartref i'n Tîm Trwyddedu Sbectrwm a'n Tîm Cyswllt Defnyddwyr ar draws y DU. Gwnaethom barhau i ddarparu cyngor a thystiolaeth i Lywodraeth a Senedd y Deyrnas Unedig ar hyd y flwyddyn.

Datganoli

Bydd rhagor o ddatganoli i Gymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon yn arwain at newidiadau i'n Bwrdd yn y dyfodol agos, gyda'r gweinyddiaethau yng Nghaerdydd, Caeredin a Belfast i gyd yn penodi aelod newydd i Fwrdd Ofcom. Ar ben hynny, bydd Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth newydd yn nodi'r trefniadau ffurfiol er mwyn i Ofcom ymgynghori â deddfwrfeydd a llywodraethau datganoledig ynghylch ein blaenoriaethau strategol ac er mwyn darparu tystiolaeth i Bwyllgorau Senedd yr Alban, Cynulliad Gogledd Iwerddon a Chynulliad Cenedlaethol Cymru yn ôl y galw

Ein gwaith ymgysylltu rhyngwladol

Mae'r sector cyfathrebiadau'n mynd yn fwy a mwy byd-eang ei natur; mae Ofcom yn cydnabod pwysigrwydd ymgysylltu'n rhyngwladol er mwyn sicrhau bod cyfathrebiadau'n gweithio i bawb yn y DU. Rydym bob amser wedi ceisio cyfrannu at ddadleuon rhyngwladol ar bolisi a deddfwriaeth, ac i gael deialog rheolaidd â'n cymheiriaid, yn ogystal ag â sefydliadau Ewropeaidd a rhyngwladol.

Rydym hefyd yn ceisio dysgu oddi wrth ein cymheiriaid dramor, yn rhannu profiadau rheoleiddio ac arferion da gyda nhw, ac yn monitro datblygiadau rhyngwladol i helpu i gyfrannu at waith polisi ar draws Ofcom. Er mwyn gwneud hyn, rydym yn mynychu cyfarfodydd rheoleiddio a rhynglywodraethol yn ogystal â digwyddiadau rhyngwladol. Rydym hefyd yn croesawu dirprwyaethau o bob rhan o'r byd er mwyn gallu cyfnewid barn am destunau fel gwerthu sbectrwm i reoleiddio cynnwys ar-lein, a hyrwyddo buddsoddiad mewn seilwaith telegyfathrebu.

Eleni, rydym wedi gweithio i sicrhau bod buddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU yn parhau wrth galon newidiadau deddfwriaethol, yn benodol yng nghyd-destun yr adolygiadau parhaus o'r Gyfarwyddeb Gwasanaethau Cyfryngau Clyweledol (AVMSD) a'r Fframwaith Cyfathrebiadau Electronig (EECC). I gael adroddiad manwl am weithgareddau Ofcom yn y maes hwn, ewch i dudalen 18, 'Sicrhau bod fframweithiau rheoleiddio Ewropeaidd yn gweithio er budd y DU'.

Mae Ofcom yn cynrychioli'r DU ar nifer o bwyllgorau Ewropeaidd a rhyngwladol sy'n rhoi sylw i bolisi sbectrwm. Cafodd Cyfarwyddwr Grŵp Sbectrwm Ofcom ei ethol yn Gadeirydd y Grŵp Polisi Sbectrwm Radio (RSPG) ar 1 Ionawr 2016, ac rydym wedi ymgysylltu'n agos â gweithgorau'r Grŵp hwn ar 5G a'r Fframwaith Cyfathrebiadau Electronig, ac wedi arwain gweithgorau ar y rhyngrwyd pethau a thrafnidiaeth deallus.

Yn sgil y gwaith hwn, mae'r Grŵp Polisi Sbectrwm Radio eisoes wedi darparu cyngor strategol amserol i'r Comisiwn Ewropeaidd ar y bandiau arloesol ar gyfer 5G. Mae hyn wedi galluogi Cynhadledd y Gweinyddiaethau Telegyfathrebiadau a Phost (CEPT) i ddechrau gweithio ar symud ymlaen i ddatblygu 5G yn Ewrop a'i roi ar waith.

Mae Ofcom yn aelod o'r Pwyllgor Sbectrwm Radio, sydd wedi llunio amodau technegol ar gyfer defnyddio'r band 700MHz ar draws Ewrop ar gyfer gwasanaethau symudol. Llwyddasom hefyd i sicrhau digon o hyblygrwydd yn y penderfyniad i hwyluso'r defnydd o'r band ar gyfer gwasanaethau sbectrwm arloesol yn y DU.

Mae Ofcom hefyd yn cynrychioli'r DU ar weithgorau radiogyfathrebiadau a safoni telegyfathrebiadau'r Undeb Telegyfathrebiadau Rhyngwladol (ITU), sy'n gweithio i ddarparu fframwaith byd-eang ar gyfer telegyfathrebiadau a defnyddio sbectrwm. Arweiniodd Ofcom ddirprwyaeth y DU i Gynulliad Safoni Telegyfathrebiadau'r Byd yn Tunisia ym mis Hydref 2016.

Mae gan Ofcom rôl flaenllaw yn BEREC (Rheoleiddwyr Cyfathrebiadau Electronig Ewrop) a gwnaethom gyfrannu'n helaeth at raglen waith BEREC yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Mae hyn yn cynnwys cyd-arwain y gwaith o ddatblygu canllawiau Ewropeaidd ar niwtraliaeth y we yn dilyn mabwysiadu deddfwriaeth Ewropeaidd yn 2015.

Gwnaethom gyfrannu hefyd at gyrff post Ewropeaidd a rhyngwladol, a gweithio'n agos gyda chyd reoleiddwyr ar faterion yn ymwneud â dosbarthu parseli ar draws ffiniau. Rydym hefyd wedi cydweithio gyda rheoleiddwyr yn y maes clyweledol yn Ewrop, gan ddarparu cyngor arbenigol i'r Comisiwn drwy ERGA (Grŵp Rheoleiddwyr Ewropeaidd ar gyfer Gwasanaethau Cyfryngau Clyweledol).

Gadael yr Undeb Ewropeaidd

Wrth i'r Deyrnas Unedig adael yr Undeb Ewropeaidd, byddwn yn ceisio sicrhau bod cyfathrebiadau electronig yn cael digon o flaenoriaeth, o gofio am eu pwysigrwydd mawr i economi'r DU, a byddwn yn parhau â'n gwaith yn ymgysylltu â sefydliadau Ewropeaidd a rhyngwladol.

Sut rydym yn gweithio a chyda phwy rydym yn gweithio

Ymgysylltu â rhanddeiliaid

Defnyddwyr a dinasyddion

Mae deall diddordebau ac ymddygiad defnyddwyr a dinasyddion yn hanfodol i'n gwaith. Mae Ofcom yn defnyddio ymchwil marchnad yn helaeth i ddeall tueddiadau sy'n ymwneud â'r nifer sy'n prynu ac yn defnyddio gwasanaethau cyfathrebu ac ymddygiad a phryderon defnyddwyr. Mae ein hadroddiad blynyddol ar y Farchnad Gyfathrebiadau a'r adroddiadau ar Agweddau Oedolion a'u Defnydd o Gyfryngau, yn benodol, yn dangos ac yn dadansoddi'r tueddiadau hyn.

Derbyniodd Tîm Cyswllt Defnyddwyr Ofcom oddeutu 90,000 o alwadau ac eitemau o ohebiaeth yn uniongyrchol gan ddefnyddwyr yn 2016/17, ac mae'r wybodaeth a gawn gan ddefnyddwyr yn ein helpu i dargedu ein polisïau a'n gwaith gorfodi. Mae defnyddwyr hefyd yn cysylltu â ni drwy ein gwefan. Er na allwn ddatrys cwynion unigol am wasanaethau telegyfathrebu, rydym yn cynghori'r rheini sy'n cwyno ac yn eu cyfeirio at gynlluniau dulliau amgen o ddatrys anghydfodau (ADR) sydd wedi cael eu cymeradwyo gennym. Ond, rydym yn delio â chwynion am raglenni teledu a radio.

Mae ein swyddfeydd ymhob gwlad yn y DU yn rhoi gwybodaeth fanwl ac arbenigol i Ofcom am yr heriau penodol a wynebir gan ddinasyddion a defnyddwyr yng ngwahanol ardaloedd y DU. Mae ein pwyllgorau cynghori ar gyfer pob un o wledydd y DU yn cynnig gwybodaeth a chyngor i Ofcom ar agweddau ar ei waith, a chyfathrebiadau yn gyffredinol, sydd o bwysigrwydd penodol i bob gwlad. Mae buddiannau cenedlaethol hefyd yn cael eu cynrychioli gan Aelodau Bwrdd Cynnwys a Phanel Defnyddwyr Cyfathrebiadau Ofcom. Mae'r Fforwm Defnyddwyr ar Gyfathrebiadau, sy'n cynnwys dros 50 o aelodau o gyrff defnyddwyr, yn cwrdd bob chwarter ag Ofcom i drafod testunau polisi sy'n berthnasol i ddefnyddwyr. Rydym hefyd yn cael cyfarfodydd dwyochrog rheolaidd gyda sefydliadau rhanddeiliaid a defnyddwyr, yn ogystal â chyfarfodydd ymgynghori ar destunau penodol.

Diwydiant a'r Llywodraeth

Mae Ofcom yn ymwneud ag amrywiaeth eang o randdeiliaid, gan gynnwys cwmnïau a chyrff y diwydiant yn y sectorau rydym yn eu rheoleiddio, grwpiau defnyddwyr a defnyddwyr, Llywodraeth y DU a'r sefydliadau datganoledig, cyd-reoleiddwyr a rheoleiddwyr eraill. Rydym yn aelodau o Rwydwaith Rheoleiddwyr y DU a Rhwydwaith Cystadleuaeth y DU, ac rydym mewn cysylltiad ag amryw o gyrff rheoleiddio a chyrff rhyngwladol.

Mae gan Ofcom ddyletswydd statudol i sicrhau bod ei benderfyniadau'n ystyried safbwyntiau a buddiannau'r rheini sy'n byw mewn gwahanol rannau o'r DU. Mae ein gweithrediadau yn y gwledydd yn cael eu harwain gan uwch gyfarwyddwyr yng Nghaerdydd, Llundain, Glasgow a Belfast. Maent yn gweithio i sicrhau bod barn, anghenion ac amgylchiadau arbennig y gwledydd yn cael sylw uniongyrchol gan Ofcom. Mae ein pwyllgorau cynghori ar gyfer pob un o'r gwledydd hefyd yn darparu cyngor am ddiddordebau a safbwyntiau'r gwledydd a'r rhanbarthau am yr holl faterion yn ymwneud â chyfathrebiadau.

Cyd-reoleiddwyr a chyrff eraill

Mae gan Ofcom bartneriaeth gyd-reoleiddio gyda'r ASA (Awdurdod Safonau Hysbysebu), a ffurfiwyd yn 2004. Mae'n delio â darlledwyr a hysbysebu ar wasanaethau fideo ar-alwad. Mae'n rhaid i ddarlledwyr gydymffurfio â'r codau hysbysebu o dan eu trwyddedau darlledu a roddir gan Ofcom. Pan fydd yr ASA yn dyfarnu ar hysbyseb, bydd darlledwyr yn cydymffurfio â'r penderfyniadau ar unwaith o dan amodau eu trwyddedau. Pan fydd angen, mae'r ASA yn gallu cyfeirio trwyddedeion at Ofcom.

Mae Ofcom yn gyfrifol am reoleiddio gwasanaethau cyfradd premiwm, sy'n galluogi defnyddwyr i brynu nwyddau a gwasanaethau drwy godi'r gost ar eu biliau ffôn a'u cyfrifon talu ymlaen llaw. Yr Awdurdod Gwasanaethau Talu dros y Ffon (y PSA) sy'n rheoleiddio gwasanaethau cyfradd premiwm o ddydd i ddydd ar ran Ofcom drwy ei waith yn gorfodi cod ymarfer sydd wedi'i gymeradwyo gan Ofcom.

Mae gan y CMA (yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd) bwerau cydredol o dan ddeddfwriaeth diogelu defnyddwyr benodol ac o fewn fframwaith y gyfraith cystadleuaeth ar gyfer y sector cyfathrebiadau. Rydym yn gweithio gyda'r CMA i sicrhau y gweithredir yn gyson ac yn gydgysylltiedig mewn perthynas â'r materion lle mae gennym bwerau cydredol ac rydym yn trafod pa gorff sydd yn y sefyllfa orau i arwain ymhob achos.

Pryd byddwn yn rheoleiddio

Yn unol â Deddf Cyfathrebiadau 2003 mae'n rhaid inni roi ystyriaeth i egwyddorion rheoleiddio gwell: y dylai rheoleiddio fod yn dryloyw, yn atebol, yn gymesur, yn gyson a dim ond wedi ei dargedu at achosion lle mae angen gweithredu yn eu cylch. Pan sefydlwyd Ofcom, buom yn ehangu'r egwyddorion hyn drwy ddatblygu set fwy penodol o egwyddorion rheoleiddio a fyddai'n sail i'n gwaith beunyddiol.

Am fod y sector cyfathrebu'n newid mor gyflym mae'n bwysig iawn fod gennym egwyddorion clir i'n tywys.

Lleihau rheoleiddio

Mae Ofcom yn canolbwyntio ar leihau rheoleiddio lle bo hynny'n briodol. Rydym yn credu bod 'rheoleiddio gwell' yn golygu sicrhau bod rheolau'n cael eu targedu'n briodol, ac nad ydynt yn gosod beichiau gormodol ar randdeiliaid.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf rydym wedi gwneud nifer o benderfyniadau rheoleiddio pwysig. Er bod ein ffocws yn y tymor hwy ar leihau rheoleiddio, eleni, yn barod ar gyfer ein cyfrifoldebau rheoleiddiol newydd ar gyfer y BBC, mae ein gwaith wedi arwain at fwy o reoleiddio yn y sector darlledu. Er mwyn diogelu buddiannau dinasyddion a defnyddwyr, roedd rhai o'n penderfyniadau eraill hefyd yn gofyn am reoleiddio ychwanegol neu reoleiddio cryfach, er enghraifft, cefnogi buddsoddiad mewn rhwydweithiau band eang gwibgyswllt. Mae nifer y dogfennau a gyhoeddwyd gennym wedi aros yr un fath fwy neu lai. Mae Ffigur 1 yn rhoi trosolwg o'r ffordd y newidiodd y baich rheoleiddio ar randdeiliaid o ganlyniad i ddatganiadau a phenderfyniadau rheoleiddio Ofcom yn 2016/17.

Egwyddorion Rheoleiddio Ofcom

Pryd byddwn yn rheoleiddio

Bydd Ofcom yn gweithredu gyda gogwydd yn erbyn ymyrryd, ond â pharodrwydd i ymyrryd yn ddiymdroi ac yn effeithiol pan fydd angen.

Bydd Ofcom yn ymyrryd pan mae dyletswydd statudol benodol i weithio at nod na all y marchnadoedd ei gyflawni ar eu pen eu hunain.

Sut rydym yn rheoleiddio

Bydd Ofcom bob amser yn ceisio defnyddio'r dulliau rheoleiddio lleiaf ymwthiol er mwyn cyflawni ei amcanion.

Bydd Ofcom yn ceisio sicrhau bod ymyriadau'n seiliedig ar dystiolaeth, yn gymesur, yn gyson, yn atebol ac yn dryloyw wrth eu hystyried ac o ran canlyniadau.

Bydd Ofcom yn rheoleiddio gyda chynllun blynyddol a fydd wedi'i fynegi'n glir ac wedi'i adolygu'n gyhoeddus, ynghyd ag amcanion penodedig.

Sut byddwn yn cefnogi rheoleiddio

Bydd Ofcom yn ymchwilio i farchnadoedd yn gyson ac yn ceisio aros ar flaen y gad o ran dealltwriaeth dechnolegol.

Bydd Ofcom yn ymgynghori'n eang â'r holl randdeiliaid perthnasol ac yn asesu effaith camau rheoleiddio cyn rheoleiddio marchnad.

Ffigur 1: Effaith ein datganiadau ar y baich rheoleiddio ar randdeiliaid yn 2016/17 o'r 59 prif ddatganiad a wnaethpwyd yn ystod y flwyddyn.

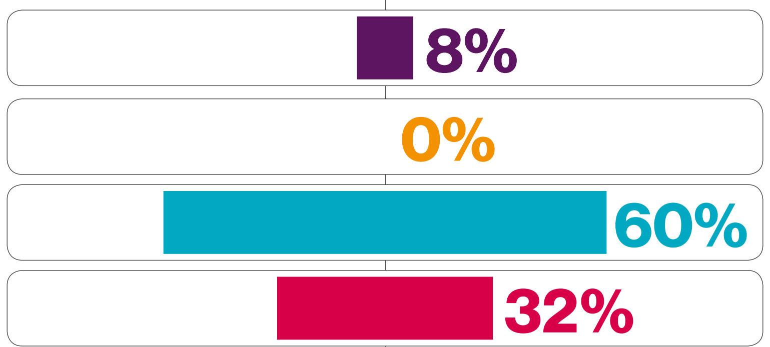

Llai o Reoleiddio	5	8%
Wedi symleiddio/cyd-reoleiddio	0	0%
Cymysg/dim newid/parhaus	35	60%
Mwy o reoleiddio/rheoleiddio newydd	19	32%

Mae trosolwg o'r datganiadau a'r penderfyniadau allweddol rydym wedi'u gwneud yn ystod y flwyddyn ar gael yn yr Atodiad ar dudalennau 108 i 111.

Ymgyngoriadau

Drwy ymgyngoriadau cyhoeddus, mae rhanddeiliaid yn gallu rhoi sylwadau ar ein cynigion, ac ymateb iddynt, cyn y gwneir unrhyw benderfyniadau terfynol.

Os bydd cyfnod ymgynghori yn rhy fyr, efallai na fydd gan y rheini sydd â barn bwysig i'w chyfleu ddigon o amser i baratoi eu hymatebion. Os bydd yn rhy hir, efallai y bydd y farchnad dan sylw wedi newid yn ddramatig. Pan fyddwn yn penderfynu ar hyd cyfnod ymgynghoriad, mae angen inni gael y cydbwysedd iawn rhwng y ddwy ystyriaeth hyn. Yn gyffredinol, ceir tri chategori o ymgynghoriad:

- **Categori 1:** ymgyngoriadau sy'n cynnwys cynlluniau polisi o bwys a/neu sydd o ddiddordeb i amrywiaeth eang o randdeiliaid (yn enwedig y rheini y bydd angen mwy o amser arnynt efallai ar gyfer ymateb); yn yr achosion hyn byddwn fel arfer yn ymgynghori am ddeg wythnos.
- **Categori 2:** ymgyngoriadau sy'n cynnwys cynigion polisi pwysig ond a fydd o ddiddordeb i nifer cyfyngedig o randdeiliaid a fydd yn ymwybodol o'r materion; yn yr achosion hyn byddwn fel arfer yn ymgynghori am chwe wythnos.
- **Categori 3:** ymgyngoriadau sy'n dod o fewn un neu fwy o'r categoriau canlynol, gyda'r cyfnod arferol ar gyfer ymgynghori yn fis:
  - materion technegol;
  - lle bydd angen cwblhau prosiect o fewn amserlen benodol oherwydd datblygiadau yn y farchnad neu ffactorau eraill lle mae gofyn cwblhau'r prosiect mewn cyfnod byr;
  - lle mae'r mater eisoes wedi bod yn destun ymgynghoriad;
  - lle na chaiff y cynnig fawr o effaith ar farchnad; neu
  - lle nad yw'r cynnig ond yn fân newid i bolisi neu reoliad sy'n bodoli eisoes.

Mae Ffigur 2 yn dangos dadansoddiad o hyd ein hymgyngoriadau fesul sector.

Ffigur 2: Dadansoddiad o hyd ymgyngoriadau: 2016/17

	Telegyfathrebiadau	Darlledu	Sbectrwm	Post	Arall	CYFANSWM	
Cyfnod ymgynghori o leiaf 10 wythnos o hyd	12	3	2	1	2	20	32% (33% - 2015/16)
Cyfnod ymgynghori llai na 10 wythnos (gan gynnwys ymgyngoriadau categori 2 a chategori 3)	8	16	13	2	4	43	68% (67% - 2015/16)

Mae Ofcom yn casglu ystadegau ar nifer yr ymatebion i ymgyngoriadau, fel y gwelir yn Ffigur 3. Derbyniasom dros 500 o ymatebion i'n hymgyngoriadau lle gwnaethom wedyn gyhoeddi datganiadau yn 2016/17.

Ffigur 3: Ymatebion i ymgyngoriadau: 2016/17

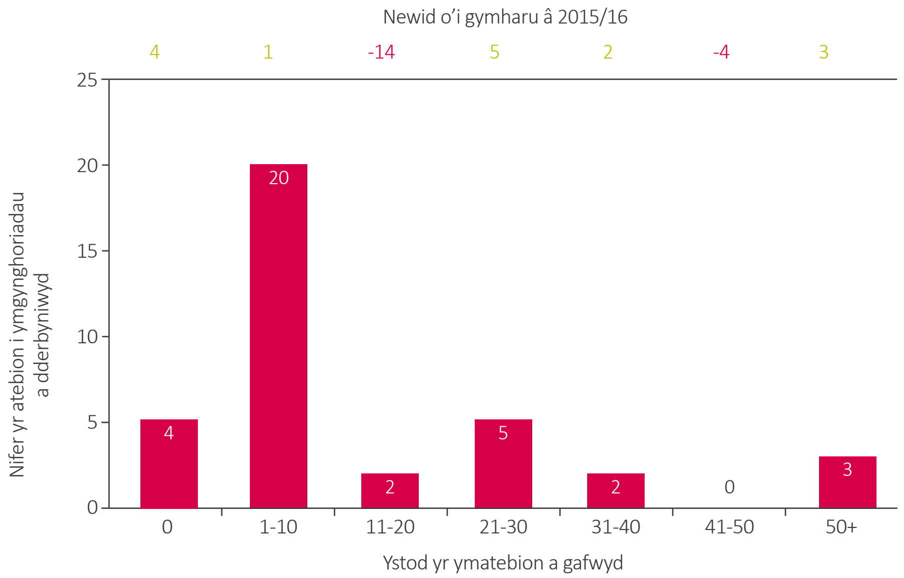

Gwneud penderfyniadau'n brydlon

Rydym yn dadansoddi pa mor hir mae'n ei gymryd i ni gyhoeddi penderfyniad ar ôl i ymgynghoriad ddod i ben (gweler Ffigur 4). Yn 2016/17, cyhoeddwyd dros ddwy ran o dair o'n penderfyniadau cyn pen 20 wythnos i ddiwedd yr ymgynghoriad, y rhan fwyaf ohonynt cyn pen deg wythnos.

Ffigur 4: Dadansoddiad o'r amser a gymerwyd i gyhoeddi penderfyniad Ofcom ar ôl i'r cyfnod ymgynghori ddod i ben: 2016/17

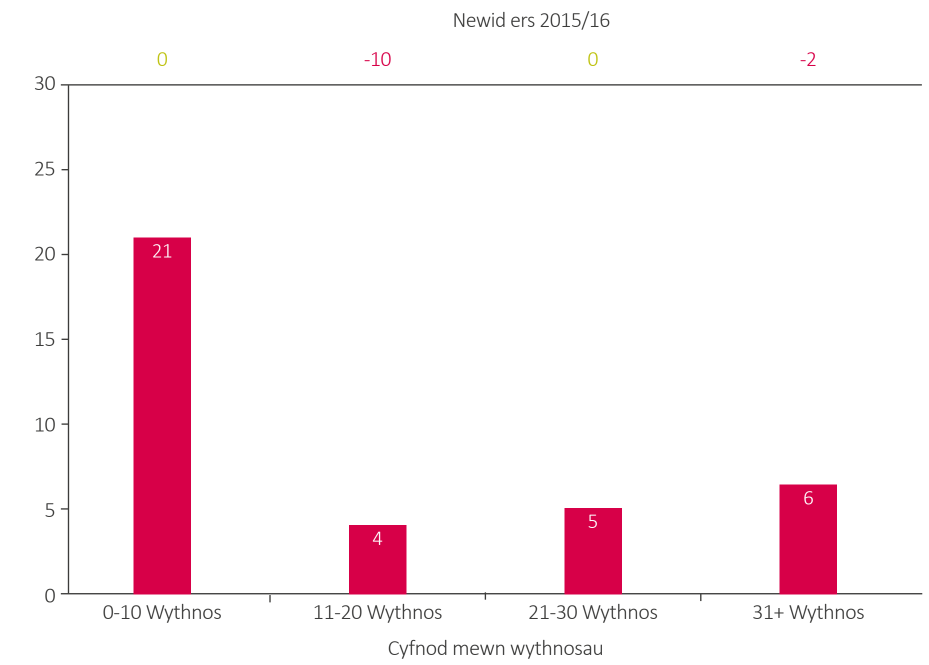

Ffigur 5: Dadansoddiad o'r asesiadau effaith a gynhaliwyd

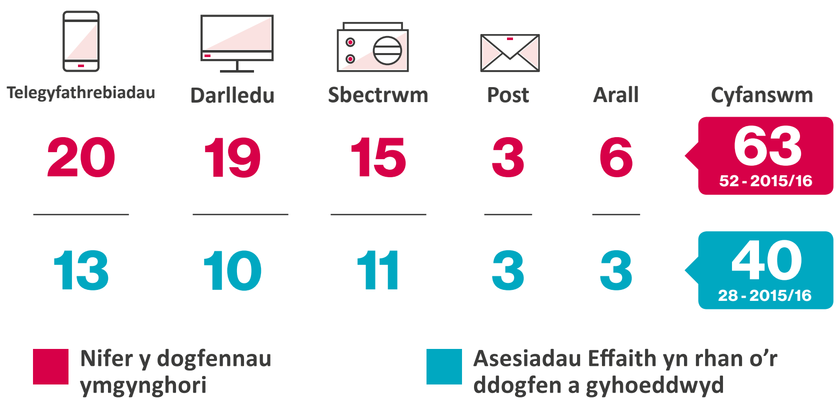

Asesiadau effaith

Mae asesiadau effaith yn rhan bwysig o'r broses gwneud penderfyniadau. Mae Adran 7 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 yn ei gwneud yn ofynnol inni gynnal asesiad effaith pan rydym yn bwriadu gwneud unrhyw beth er mwyn cyflawni ein swyddogaethau neu mewn cysylltiad â chyflawni ein swyddogaethau, a lle teimlwn fod y cynnig yn bwysig. Mae asesiadau effaith yn sicrhau, ymysg pethau eraill, ac yng nghyswllt ein penderfyniadau:

- bod ystod eang o ddewisiadau'n cael eu hystyried, gan gynnwys y dewis i beidio â rheoleiddio;
- bod y dewisiadau hyn yn cael eu cyflwyno'n glir;
- bod effeithiau posibl pob dewis yn cael eu dadansoddi'n ofalus; a
- bod y manteision yn fwy na'r costau sy'n gysylltiedig â'r dewis a ddewisir.

Rhaid i ni gyhoeddi rhestr o'r asesiadau effaith sydd wedi cael eu cynnal gennym yn ystod y flwyddyn. Mae hon yn ymddangos yn yr Atodiad ar dudalennau 112 a 113.

Ym mis Gorffennaf 2005, gwnaethom gyhoeddi'r canllawiau: *Arferion gorau wrth lunio polisïau: dull Ofcom o asesu effaith*, a oedd yn pwysleisio ymrwymiad Ofcom i gynnal asesiadau fel rhan greiddiol o'r broses llunio polisïau gan ddweud ein bod yn disgwyl cynnal asesiadau effaith ym mwyafrif helaeth ein penderfyniadau polisi.

Dengys Ffigur 5 fod 64% o ymgyngoriadau yn 2016/17 wedi cynnal asesiad effaith, a oedd wedi'i osod mewn adran neu atodiad penodol o'r ddogfen ymgynghori. Dan rai amgylchiadau efallai na fydd cynnal asesiad effaith yn ofynnol neu efallai na fydd yn briodol, neu efallai ei fod yn ymhlyg yn yr ymgynghoriad. Byddwn yn parhau i sicrhau bod asesiadau effaith yn cael eu cynnal ac yn cael eu cyflwyno'n briodol ymhob achos perthnasol.

Adolygiad Ariannol

Yn 2016/17, gosododd Ofcom gyllideb o £114.3m yn wreiddiol a sicrhaodd 1.5% yn rhagor o arbedion mewn termau real o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Cyflawni ein dyletswyddau a gwerth am arian

Roedd ein cyllideb ar gyfer 2016/17 yn parhau ag enw da Ofcom am sicrhau effeithlonrwydd. Mae Ofcom wedi sicrhau arbedion cyllidebol am 12 mlynedd yn olynol mewn termau real, a byddwn yn parhau i leihau ein gwariant lle y gallwn.

Mae Siarter Brenhinol y BBC yn nodi y bydd dyletswyddau cyffredinol Ofcom o dan y Ddeddf Cyfathrebiadau yn berthnasol i'w swyddogaethau parthed y BBC o 3 Ebrill 2017 ymlaen. Gwnaethom gytuno â'r Llywodraeth i gynyddu cap gwario Ofcom ar gyfer 2016/17 a phennu ein cyllideb yn £116.6m er mwyn gallu ymgymryd â'r cyfrifoldebau newydd hyn.

Mae ein cyllideb ar gyfer 2017/18 yn parhau i adeiladu ar y mesurau effeithlonrwydd a gyflwynwyd mewn blynyddoedd ariannol blaenorol. Mae hefyd yn adlewyrchu ein hymrwymiad i ddarparu gwerth am arian, sy'n arbennig o bwysig wrth i ni ymateb i heriau newydd yn y marchnadoedd rydym yn eu rheoleiddio.

Yn 2016/17, gwnaethom symud Tîm Cyswllt â Defnyddwyr Ofcom a'n Tîm Trwyddedu Sbectrwm o'n swyddfa yn Llundain i ogledd orllewin Lloegr. Hefyd, cafodd ein swyddfa yn yr Alban ei hymestyn, gan symud o Glasgow i Gaeredin a symud sawl rôl yno o Llundain.

Yn dilyn negodi ein prydles newydd ym mis Mehefin 2017, byddwn yn lleihau ein gofod swyddfa yn Llundain 25% wrth inni geisio gwella rhagor ar ein heffeithlonrwydd o ran sut rydym yn cyflawni ein dyletswyddau. Mae'r brydles newydd ar ein swyddfa yn Llundain yn gosod y costau am gyfnod y brydles, sy'n lleihau anwadalrwydd ac yn lliniaru ar y risg ariannol o ran rhent yn y dyfodol. Hefyd, fel rhan o'r trefniant hwn, mae'r landlord wedi ymrwymo i fuddsoddi'n sylweddol yn seilwaith yr adeilad. Byddwn yn symud i drefn gweithio ystwyth i sicrhau ein bod yn defnyddio gweddill y gofod sydd gennym mewn adeiladau mewn ffyrdd mor effeithlon ac effeithiol â phosib, ac yn symud rhai o'n swyddogaethau a systemau i lwyfannau yn y cwmwl a fydd yn arwain at fwy o weithio ar y cyd i barhau i arbed arian.

Drwy bennu meysydd lle gallwn wneud pethau'n wahanol, yn ogystal ag ymateb i heriau newydd yn y marchnadoedd rydym yn eu rheoleiddio, rydym wedi pennu cyllideb o £121.7m ar ein cyfer ar gyfer 2017/18. Mae'n cynnwys ein dyletswyddau rheoleiddio newydd parthed y BBC a hefyd yr addasiadau i'n pencadlys yn Llundain a ddygwyd ymlaen o 2018/19 i 2017/18. Bydd dod â'r gwariant hwn ymlaen yn ein galluogi i gyflymu ein cynlluniau i leihau ein hôl troed yn Llundain o bron i chwe mis, a thrwy hynny yn sicrhau arbedion cost ychwanegol yn gynt na'r bwriad.

Heb gynnwys y costau ychwanegol sy'n ymwneud â'n cyfrifoldebau newydd am y BBC, a'r costau rydym yn eu dwyn ymlaen o 2018/19 yng nghyswllt ein pencadlys yn Llundain, mae ein cyllideb ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf yn cynrychioli gostyngiad termau real o 1.8% ers 2016/17.

Byddwn yn parhau i edrych ar sut rydym yn gwneud ein gwaith a, lle mae adnoddau'n brin, byddwn yn gwneud dewisiadau yn unol â'n nodau ac i sicrhau bod cyfathrebiadau'n gweithio i bawb.

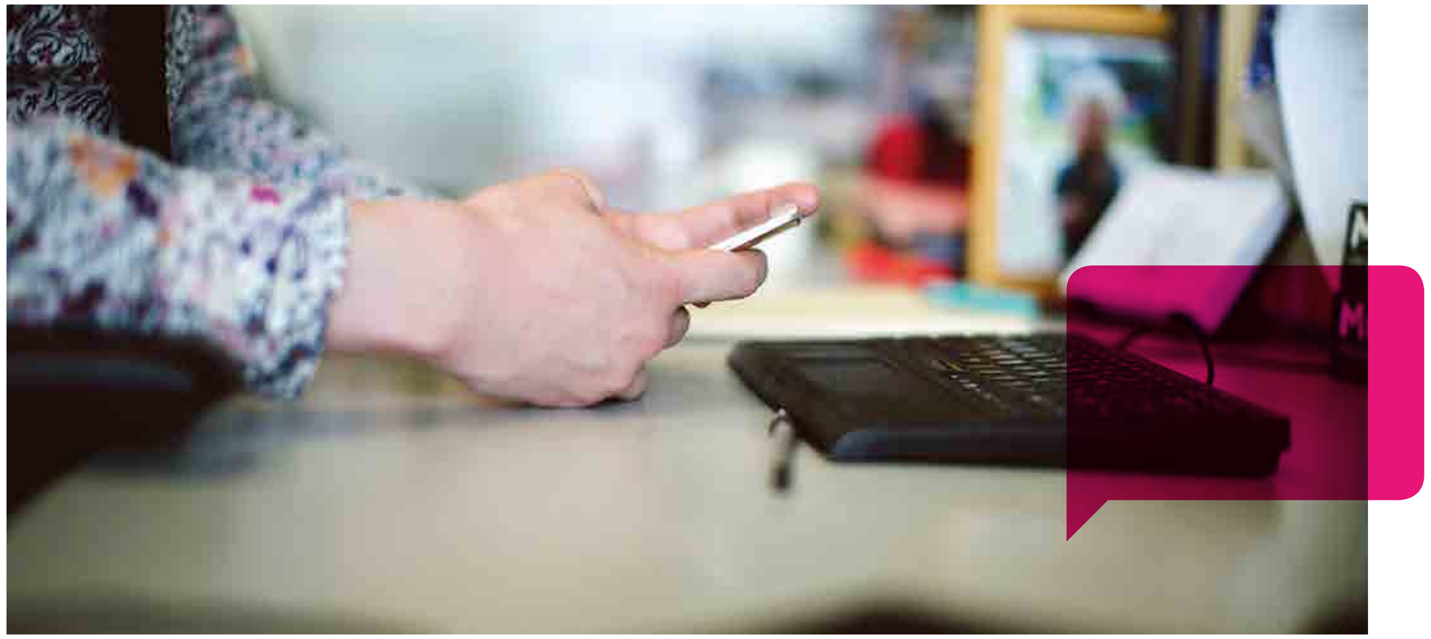

Perfformiad ariannol 2016/17

Mae Nodyn 2 y cyfrifon yn darparu cost rhedeg flynyddol Ofcom o £115.3m ar sail cyfrifo arian wedi'i addasu yn erbyn cyllideb sydd wedi'i gosod o £116.6m.

I baratoi ar gyfer cyfrifoldebau newydd Ofcom am y BBC, bu'n rhaid i ni dalu costau gweithredu cynyddrannol ar gyfer y newid a'r paratoi i gyrraedd y 'cyflwr sefydlog' gofynnol o ran adnoddau. Roedd hyn yn cynnwys costau recriwtio staff newydd i gyflawni'r dyletswyddau ychwanegol, cyngor arbenigol, gwaith cyfreithiol a gwaith ymchwil marchnad sy'n ofynnol i siapio'r drefn newydd, addasiadau i systemau TG a phrynu trwyddedau meddalwedd a chyfarpar. Cafodd cap gwario 2016/17 ei ymestyn i adlewyrchu'r costau pontio ychwanegol hyn fel y cytunwyd arnynt gyda'r Llywodraeth.

Yn ystod y flwyddyn, bu i Ofcom anfonebu a chasglu cyfanswm o £381.3m i'r pwrs cyhoeddus oddi wrth y rheini sy'n dal trwyddedau o dan y Ddeddf Telegraffiaeth Ddi-wifr, rhifau ffôn daearyddol, taliadau ychwanegol oddi wrth y rheini sy'n dal trwyddedau darlledu a thrwy osod dirwyon a chosbau ar randdeiliaid, fel y'u cyflwynwyd yng Nghyfrifon Adran 400.

Dyma £111.6m o gynnydd ers 2015/16 yn bennaf yn sgil gweithredu'r ffioedd trwydded blynyddoedd diwygiedig (ALF) sy'n cael eu talu gan gwmnïau symudol ar gyfer rhwydweithiau di-wifr cyhoeddus a ddaeth yn weithredol o Hydref 2015 a Hydref 2016.

Fframwaith ariannol

Dan Baragraff 8(1) o'r Atodlen i Ddeddf y Swyddfa Gyfathrebiadau 2002, mae gofyn i Ofcom gydbwyso ei wariant â'i incwm ym mhob blwyddyn ariannol.

Mae Adran 38 ac Adran 347 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ac Atodlen 4 i Ddeddf Gwasanaethau Post 2011 hefyd yn mynnu bod Ofcom yn codi incwm gan bob un o'r sectorau y mae'n ei reoleiddio i dalu'r costau a ddaw i ran Ofcom wrth reoleiddio'r sector hwnnw.

Rhaid i Ofcom hefyd rannu ei gostau gweithredol cyffredinol (y rheini nad ydynt yn uniongyrchol berthnasol i unrhyw sector penodol) mewn modd cymesur ar draws pob un o'r sectorau hynny.

Bydd Ofcom yn codi ei arian o'r ffynonellau a ganlyn:

Arian rhanddeiliaid sectorau

Ffioedd trwyddedau darlledu ar gyfer:

- teledu
- radio

Taliadau gweinyddol am:

- wasanaethau a rhwydweithiau electronig a darparu cyfleusterau cysylltiedig
- rheoleiddio'r gwasanaethau post

Cymorth grant

- I dalu costau gweithredu Ofcom wrth reoli sbectrwm
- I dalu costau clirio a dyfarnu sbectrwm, gan gynnwys grantiau effeithlonrwydd sbectrwm
- Ar gyfer swyddogaethau a'r dyletswyddau statudol hynny y mae'n rhaid i Ofcom eu cyflawni ond nad oes llif refeniw cyfatebol ar eu cyfer.

Bydd Ofcom hefyd yn cael incwm rhent o isosod ystafelloedd gwag mewn swyddfeydd, o log ar gyfrifon banc ac o incwm o wasanaethau sy'n ychwanegol at ddyletswyddau statudol Ofcom.

Ariannu Ofcom

Roedd Deddf Economi Ddigidol 2017 yn cyflwyno gwelliannau deddfwriaethol sy'n symleiddio model ariannu Ofcom. Mae'r Ddeddf yn caniatáu i Ofcom gadw symiau a dderbynnir mewn cysylltiad â'i swyddogaethau dan y Ddeddf Telegraffiaeth Ddi-wifr (derbyniadau WTA). Caiff Ofcom gadw'r cyfryw symiau i ariannu ei swyddogaethau rheoli sbectrwm cyffredinol, ac i dalu costau cyflawni ei swyddogaethau eraill na all godi ffioedd a thaliadau ar eu cyfer fel arall. Mae'r newidiadau hyn yn golygu y bydd Ofcom yn cael ei ariannu'n gyfan gwbl drwy ffioedd a thaliadau gan y diwydiant, model mwy effeithlon sydd hefyd yn helpu i bwysleisio ein hannibyniaeth ar Lywodraeth. Gallai Ofcom barhau i gael cymorth grant i ddarparu prosiectau mawr penodol ar ran y Llywodraeth. Ar hyn o bryd, mae Ofcom yn cael cymorth grant mewn perthynas â phrosiect clirio'r band 700 MHz.

O ganlyniad, yn amodol ar weithredu'r drefn newydd drwy offeryn statudol, a chytuno ar lythyr Datganiad Egwyddorion rhwng yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a Thrysorlys EM yn nodi'r sail ar gyfer cadw ffioedd Ofcom, ni fydd Ofcom bellach yn derbyn arian grant ar gyfer ei gyfrifoldebau craidd. Mae'r Llywodraeth wedi cytuno i'r trefniadau ar gyfer cymorth grant a byddant yn parhau yn ystod y flwyddyn nes bydd y newid i'r drefn ariannu yn cychwyn.

Rheolaeth ariannol

Mae dealltwriaeth drwyadl o'n costau a'n gwaith rheoli arian yn hollbwysig er mwyn i Ofcom gyflawni ei nodau ar yr un pryd â chyflawni'r targedau uchelgeisiol a osodwyd fel rhan o'r Adolygiad o Wariant yn 2015..

I gyflawni hyn, mae Ofcom yn parhau i ganolbwyntio ar werth am arian drwy brosesau caffael masnachol a rheoli cyflenwyr, cyllidebu amserol a chywir a rhagweld gwariant, blaenoriaethu adnoddau a gweithgareddau, darparu adroddiadau cynhwysfawr am reolaeth, rheoli risg, sicrhau y cydymffurfir â rheolaethau allweddol a phrosesau trafodol effeithlon.

Incwm Gweithredol

Mae cyfanswm incwm gweithredol Ofcom yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr yn gwahanu'r incwm a geir sy'n ymwneud â Chlirio a Dyfarnu Sbectrwm, gan fod hon yn ddyletswydd ychwanegol sydd y tu allan i'n cyllideb weithredol graidd.

Roedd incwm Ofcom heb gynnwys y gwaith Clirio a Dyfarnu Sbectrwm ar gyfer 2016/17 yn £115.8m (2015/16: £114.8m). Dyma rai o'r newidiadau ers y flwyddyn flaenorol:

- gostyngiad yn y cymorth grant yn y maes rheoli sbectrwm yn dilyn penodi ein prif ddarparwr TGCh newydd a chostau eiddo is; a llai o weithgarwch ar achosion o dan y Ddeddf Cystadleuaeth. Mae hyn yn cael ei gydbwyso'n rhannol gan:
- cynnydd yn y ffioedd rheoleiddio darlledu sy'n adlewyrchu'n bennaf y gwaith paratoi ar gyfer ein dyletswyddau newydd parthed y BBC.

Roedd incwm ar gyfer Clirio a Dyfarnu Sbectrwm yn £24.7m (2015/16: £5.9m). Mae'r cynnydd yn adlewyrchu'r grantiau sydd wedi cael eu talu am y flwyddyn i gyd i hwyluso'r gwaith o glirio'r band 700MHz.

Cynhaliodd Ofcom Rwydwaith Rheoleiddwyr y DU (UKRN) tan ddiwedd mis Hydref 2016; trosglwyddodd y cyfrifoldeb i'r Awdurdod Hedfan Sifil (CAA) o 1 Tachwedd 2016 ymlaen.

Gwariant gweithredol

Mae costau staff £2.7m yn uwch na'r flwyddyn flaenorol yn sgil trosglwyddo dyletswyddau'r BBC a'r staff ychwanegol gofynnol, gweithgarwch recriwtio i lenwi swyddi gwag a chostau ailstrwythuro yn dilyn adleoli timau.

Roedd costau gweithredol yn ymwneud â chyfrifoldebau craidd Ofcom yn 2016/17 yn £45.7m, £2.3m yn is na'r flwyddyn flaenorol (yn 2015/16 roedd ein costau gweithredol yn £48.0m). Priodolir y gwahaniaethau yn y gwariant ers y flwyddyn flaenorol i'r canlynol:

- Gostyngiadau:
  - £1.2m o un flwyddyn i'r llall o gostau eiddo llai yn dilyn apelio'n llwyddiannus yn erbyn cynnydd mewn atebolrwydd trethi eiddo.
  - £0.9m o arbedion ar wasanaethau allanol drwy ein contract TGCh newydd a thrwy wneud y gwaith trwyddedu PMSE (gwneud rhaglenni a digwyddiadau arbennig) yn fewnol.
  - £0.7m o wasanaethau proffesiynol, yn dilyn cwblhau nifer o apeliadau'n llwyddiannus a llwyddo i gael costau cyfreithiol wedi'u dyfarnu;
  - £0.5m o ostyngiad mewn gwaith ymchwil cwsmeriaid a defnyddwyr, yn adlewyrchu ein rhaglen waith;
- Wedi'u gwrthbwyso gan y codiadau canlynol:
  - £2.0m o wariant ychwanegol yn ymwneud â buddsoddi mewn TG a Systemau Gwybodaeth i gefnogi'r newid i weithio ystwyth;
  - £0.5m o wariant un-tro yn ymwneud â symud ac adleoli timau a chydweithwyr o Lundain i'n swyddfeydd yn Warrintgon a Chaeredin.

£24.7m o wariant ar Glirio a Dyfarnu Sbectrwm (2015/16: £5.9M), y gwariant wedi cynyddu oherwydd maint y gwaith seilwaith ar gyfer clirio'r band 700MHz sydd wedi cael ei wneud a'r grantiau sydd wedi cael eu talu i hwyluso'r gwaith clirio gan gynnwys gwneud yn fawr o'r tymor adeiladu yn 2016/17 ar gyfer y gwaith gofynnol sydd i'w wneud ar ben mastiau'r prif orsafoedd.

Gwarged / diffyg am y flwyddyn ariannol

Gwarged neu ddiffyg cyllido

Bydd y refeniw gweithredol sydd ei angen ar Ofcom i gyflawni ei ddyletswyddau a chyflawni ei raglen waith ar gyfer unrhyw flwyddyn ariannol yn cael ei gyfrifo ar sail datganiad egwyddorion codi ffioedd Ofcom. Mae'r dull gweithredu hwn yn pennu'r arian gwirioneddol y mae angen ei gasglu i dalu rhwymedigaethau ariannol yn ystod y flwyddyn. Bydd unrhyw arian dros ben a geir o ganlyniad i arbedion cyllidebol a sicrheir yn ystod y flwyddyn ariannol yn cael ei ddychwelyd i'r rhanddeiliaid drwy leihau'r tariffau blynyddol a godir yn y ddwy flynedd ariannol olynol.

Mae'r diffyg cyllido ar gyfer y flwyddyn ariannol yn cael ei nodi yn Nodyn 2 i'r cyfrifon, sef £0.6m (yn 2015/16 gwarged o £2.7m oedd hwn).

Gwarged neu ddiffyg cyfrifyddu

Mae angen gwarged cyfrifyddu ar gyfer y gwariant nad yw'n cael ei adlewyrchu yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr, gan gynnwys gwariant cyfalaf a thaliadau i adennill diffyg sy'n ofynnol mewn perthynas â'r ddau gynllun pensiwn â'r buddion wedi'u diffinio.

Mae diffyg cyfrifyddu'n digwydd pan mae dibrisiant, amorteiddiad a thrafodion anariannol eraill yn fwy na'r incwm a dderbynnir i dalu costau arian eitemau cyfalaf a'r cynlluniau pensiwn â'r buddion wedi'u diffinio.

Y gwarged cyfrifyddu ar gyfer y flwyddyn ariannol ar ôl treth, a gofnodwyd yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn dan sylw, oedd £1.5m (2015/16: £0.9m o ddiffyg).

Arian ychwanegol a gesglir ar ran Trysorlys EM

Bydd Ofcom yn paratoi set o Ddatganiadau Ariannol ar wahân at ddibenion Adran 400 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003. Adroddir ar y ffioedd, y taliadau a'r cosbau, ynghyd â rhagor o fanylion, yn y Datganiadau Ariannol hyn yn nodyn 23 i'r cyfrifon.

Yn ystod 2016/17 casglodd Ofcom £381.3m (2015/16: £270.0m) ar ran Trysorlys EM. Y rheswm pennaf am y cynnydd yw gweithredu'r ffioedd trwydded blynyddol diwygiedig (ALF).

Mae'r arian yma wedi cael ei drosglwyddo i'r pwrs cyhoeddus. Cesglir y refeniw o bedair ffynhonnell:

- ffioedd trwyddedau dan y Ddeddf Telegraffiaeth Ddi-wifr;
- taliadau ychwanegol oddi wrth y rheini sy'n dal trwyddedau teledu a radio;
- cosbau ariannol; a
- rhifau daearyddol

Tariffau 2017/18

Ar 30 Mawrth 2017, cyhoeddodd Ofcom y Tablau Tariff ar gyfer 2017/18, a oedd wedi'u seilio ar amcangyfrif o £115.7m o alldro gwariant gweithredol ar gyfer 2016/17.

Bydd y swm o £0.3m, sef y gwahaniaeth rhwng yr alldro gweithredol gwirioneddol a'r amcangyfrif o'r alldro gweithredol, a ddefnyddiwyd i osod ffioedd a thaliadau ar gyfer 2017/18, yn cael ei roi yn ôl i randdeiliaid drwy dariffau ar gyfer 2018/19 yn unol â'n Datganiad Egwyddorion Codi Ffioedd.

Cyllideb Ofcom ar gyfer 2017/18 ydy £121.7m, sy'n adlewyrchu dyletswyddau rheoleiddio newydd Ofcom parthed y BBC a gwneud y gwaith ar y newidiadau i bencadlys Ofcom yn Llundain yn gynt na'r bwriad er mwyn sicrhau arbedion hirdymor mewn costau adeiladau. Mae hyn yn 2.5% o gynnydd mewn termau real yng nghyfanswm cost flynyddol rheoleiddio.

Er bod cyllideb Ofcom wedi cynyddu ers y llynedd, bydd y ffioedd a'r taliadau'n amrywio yn ôl sector gan eu bod yn adlewyrchu gwaith sydd wedi'i gynllunio ar gyfer 2017/18 a'r amrywiadau disgwyliedig i gyllideb 2016/17.

Wrth i ni ganolbwyntio ar roi'r Adolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol ar waith, adlewyrchir hyn yn y ffordd y caiff ffioedd eu casglu gan randdeiliaid

Yn benodol, bydd taliadau a ffioedd sectorau ar gyfer 2017/18 yn newid fel a ganlyn:

- cynnydd 12.9% ar gyfartaledd (cynnydd 10.9% mewn termau real) ar gyfer gweithredwyr gwasanaeth a rhwydwaith. Mae'r costau arfaethedig ar gyfer 2017/18 yn uwch na'r llynedd ac yn cynnwys gwneud rhagor o waith yn gweithredu canlyniadau'r Adolygiad Strategol o Gyfathrebiadau Digidol a rhaglen barhaus o adolygiadau marchnad y mae'n rhaid eu cyflawni o dan fframwaith yr Undeb Ewropeaidd.
- Gostyngiad 35.2% (gostyngiad 36.3% mewn termau real) ar gyfer y sector gwasanaethau post. Ar ôl cwblhau ein hadolygiad cynhwysfawr o reoleiddio'r darparwr gwasanaeth cyffredinol ym mis Chwefror 2017, penderfynasom gadw'r fframwaith presennol ar gyfer rheoleiddio'r gwasanaeth post tan 2022. O'r herwydd, mae ein gwaith ar gyfer rheoleiddio'r gwasanaeth post gryn dipyn yn is ar gyfer 2017/18;
- 4.5% o ostyngiad ar gyfartaledd (gostyngiad 6.2% mewn termau real) ar gyfer y sector radio, yn sgil yr arbedion disgwyliedig ar gyfer y sector yn 2016/17; a
- tra mae'r sector teledu'n gyffredinol, sy'n cynnwys dyletswyddau newydd Ofcom parthed y BBC, yn dangos 50.9% o gynnydd (48.3% o gynnydd mewn termau real) mae'r taliadau sylfaenol ar gyfer y sector heb gynnwys y cyfrifoldebau newydd parthed y BBC, wedi gostwng.

Mae Ffigur 6 yn dangos cyllid Ofcom dros yr wyth mlynedd diwethaf.

Ffigur 6: Tueddiadau cyllido Ofcom dros yr 8 mlynedd diwethaf

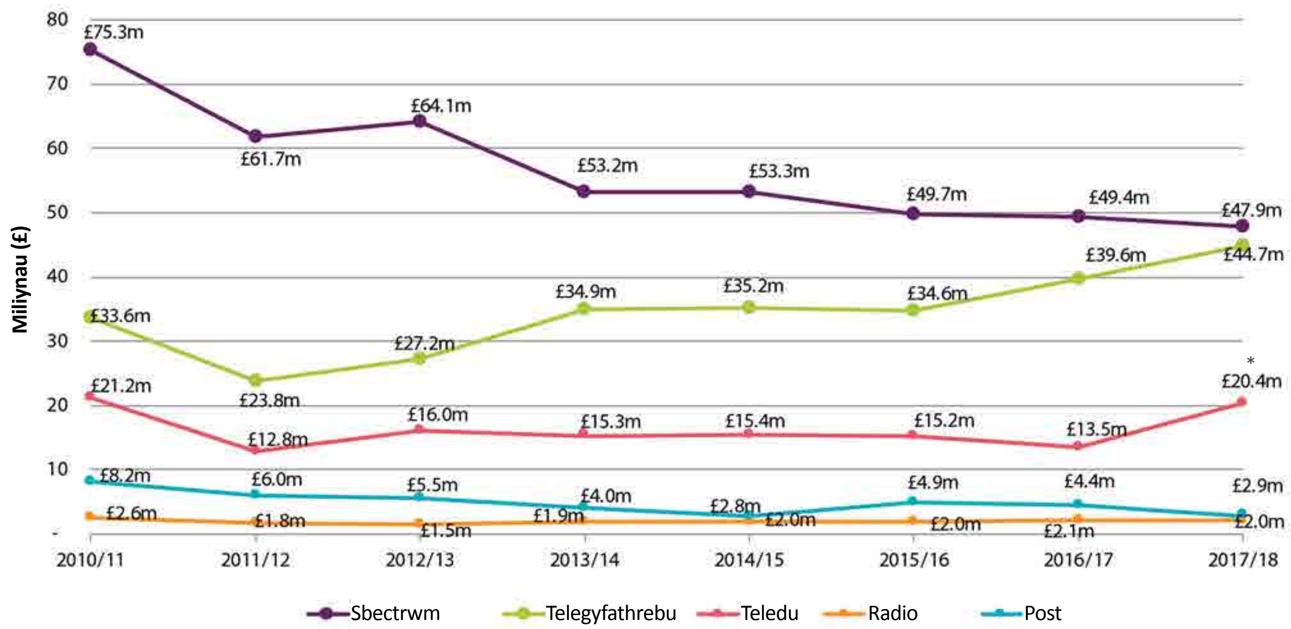

*Mae hyn yn adlewyrchu costau'r dyletswyddau ychwanegol yng nghyswllt rheoleidido'r BBC

Clirio a dyfarnu sbectrwm

Un o’n blaenoriaethau yw’r rhaglen ar gyfer clirio'r band 700 MHz. Mae hyn yn cynnwys rhaglen sylweddol o addasiadau i'r seilwaith trawsyrru teledu daearol digidol (DTT). Mae'r Llywodraeth yn ariannu hyn, ac rydym yn gweithredu cynllun grantiau i ddosbarthu'r arian dan sylw.

Mae’r arian ar gyfer clirio a dyfarnu sbectrwm yn cefnogi'r newidiadau gofynnol i'r seilwaith DTT sy’n angenrheidiol i glirio’r band sbectrwm, i alluogi darlledwyr i weithredu ar amleddau is.

Mae rhaglen clirio'r band 700Mhz yn rhychwantu sawl blwyddyn ariannol a'r nod yw clirio’r sbectrwm erbyn canol 2020. Bydd y gwaith ar y seilwaith yn dwysáu yn ystod 2017/18 i baratoi ar gyfer digwyddiadau clirio rhanbarthol.

Mae darparu gwerth am arian wrth galon ein gwaith ar y cynllun grant. I'r perwyl hwn, mae gennym fframwaith sicrwydd cadarn ar waith i wneud yn siŵr mai dim ond costau clirio cynyddrannol effeithlon sy'n cael arian cyhoeddus. Fel rhan o'r fframwaith sicrwydd hwn bydd arbenigwyr technegol a phanel cynghori anweithredol annibynnol yn craffu'n fanwl ar geisiadau am grant.

Yn fwy cyffredinol, un rhan o'n gwaith y byddwn yn canolbwyntio arno yw sicrhau y byddwn yn cwblhau'r rhaglen ar gyfer clirio'r band 700MHz mewn ffordd sy'n sicrhau'r buddion mwyaf posib i economi'r DU yn ehangach.

Roedd y gwariant ar Glirio a Dyfarnu Sbectrwm yn £24.7m yn 2016/17 (2015/16: £5.9m).

Yn unol â blynyddoedd blaenorol, mae'r costau sy’n ymwneud â chlirio a dyfarnu sbectrwm wedi cael eu gwahanu oddi wrth gyfrifoldebau craidd Ofcom yn y datganiadau ariannol.

Pensiynau

Mae Ofcom yn darparu buddion pensiwn drwy lwfans pensiwn â'r cyfraniadau wedi’u diffinio sydd ar gael i bob cydweithiwr. Mae cydweithwyr yn Ofcom wedi'u cyflogi ar delerau sy'n cynnig aelodaeth o gynllun pensiwn cyfranddeiliaid. Gellir defnyddio'r lwfans i gyfrannu at gynllun pensiwn cyfranddeiliaid Ofcom â'r cyfraniadau wedi’u diffinio.

Roedd gan gydweithwyr a ymunodd ag Ofcom o hen reoleiddwyr hawl i barhau i fod yn aelod o un o ddau gynllun pensiwn â’u buddion wedi’u diffinio. Mae’r ddau gynllun hwn ar gau i newydd-ddyfodiaid a daeth y drefn cronni buddion i ben ar 31 Mai 2011. O’r amser hwn, roedd yr holl aelodau cyfredol yn gallu ymuno â chynllun cyfranddeiliaid Ofcom. Mae nodiadau 1(k) a 19 i’r cyfrifon yn darparu rhagor o fanylion.

Roedd y prisiadau actiwaraidd diweddaraf ar gyfer y naill gynllun a’r llall, ar 31 Mawrth 2015, yn dangos gwarged o £1.3m yng nghyllid cyfun y ddau gynllun.

Fodd bynnag, mae datganiadau ariannol 2016/17 yn dangos gwarged o £17.0m, yn rhannol oherwydd bod y rhwymedigaethau pensiwn dan y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar y sail bod y rhwymedigaethau’n cael eu gostwng yn unol â’r enillion ar fondiau o ansawdd uchel sydd, dan amodau presennol y farchnad, yn wahanol iawn i'r dull sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer pennu cyfraniadau Ofcom. Mae hyn hefyd yn adlewyrchu’r symudiadau sylweddol mewn marchnadoedd ariannol ers dyddiad prisiadau’r actiwari.

Mae Ofcom yn gwneud taliadau ariannol at Gynllun Buddion wedi’u Diffinio Ofcom ac at gynllun pensiwn Ofcom (ITC gynt) ar sail y prisiadau actiwaraidd. Cynhwysir taliadau arian, yn hytrach na'r swm a neilltuir i'r gwarged gweithredol, fel y'u cyfrifir dan IAS19, yn alldro'r gwariant gweithredol a ddefnyddir i gyfrifo'r tariffiau a godir ar randdeiliaid bob blwyddyn.

Oherwydd y gwaith lliniaru ar risg rhwng Ofcom, Ymddiriedolwyr ac Actiwarïaid y ddau gynllun pensiwn, mae oddeutu 80% o rwymedigaethau’r cynlluniau yn cael eu cefnogi bellach gan flwydd-daliadau. Fel rhan o’r gweithgarwch parhaus i reoli ac i liniaru ar risgiau’r cynlluniau, bydd rhagor o gynlluniau prynu buddion i mewn gyda chefnogaeth yswiriant ar gyfer aelodau sy’n bensiynwyr yn cael eu hystyried yn y dyfodol. Er mwyn helpu gyda'r gwaith hwn o leihau risg, rhoddwyd £1m arall yn yr Ymddiriedolaeth Bwydo yn ystod 2016/17.

Disgwylir y bydd y prisiadau bob tair blynedd nesaf ar gyfer y ddau gynllun yn digwydd ar 31 Mawrth 2018.

Cyfrifoldeb corfforaethol

Ymrwymiad Ofcom i gydraddoldeb, amrywiaeth a hawliau dynol

Trwy ein rhaglen cyfrifoldeb corfforaethol, rydym yn anelu at fod yn gyflogwr cyfrifol a rheoli ein heffaith ar yr amgylchedd a'r gymuned ehangach drwy wneud y canlynol:

- cynnwys, ysbrydoli a datblygu cydweithwyr, gan gefnogi cynlluniau lleol; a
- lleihau ein hôl troed carbon, darparu gwerth am arian a sicrhau bod arferion Ofcom yn gynaliadwy yn amgylcheddol.

Credwn fod agwedd ragweithiol at gyfrifoldeb corfforaethol yn cyfrannu at ein llwyddiant fel rheoleiddiwr. Dyma rai o'r manteision:

- mae cydnabod a chroesawu amrywiaeth cymdeithas yn ein helpu i wneud penderfyniadau gwell ar gyfer dinasyddion a defnyddwyr, er mwyn gwneud i gyfathrebiadau weithio i bawb;
- mae gwerthfawrogi, hybu ac annog amrywiaeth yn creu gweithlu sy’n fwy effeithlon ac sydd wedi ymgysylltu’n well; ac
- mae bod yn gyfrifol yn gymdeithasol ac yn amgylcheddol yn lleihau ein costau gweithredol ac yn meithrin cysylltiadau agosach â’n cymuned leol.

Gwirfoddoli a chymuned

Rydym yn annog cydweithwyr i wirfoddoli a chyfrannu at gynlluniau cymunedol gan y credwn fod hyn yn ffordd effeithiol o ennill sgiliau newydd a hyrwyddo ein hamcanion amrywiaeth.

Mae rhagor o wybodaeth am ein hamcanion amrywiaeth yn yr adran ***Ein Gweithwyr*** ar dudalen 63. Yn 2016, aethom ati i ymgysylltu â'n rhanddeiliaid lleol yn y ffyrdd canlynol:

Ysgolion

Gwnaethom barhau i redeg cynllun mentora darllen poblogaidd gydag ysgol gynradd leol yn Southwark, gan roi’r cyfle i gydweithwyr hyfforddi plant ifanc i wella eu sgiliau llythrennedd.

Mae cydweithwyr yn Ofcom yn cael eu hannog i ymweld ag ysgolion i drafod opsiynau gyrfa yn y dyfodol gyda phobl ifanc. Y llynedd, gwnaethom ddatblygu perthynas newydd ag Academi yn Peckham, gan helpu disgyblion ac athrawon i ddeall y sgiliau y mae cyflogwyr yn chwilio amdanynt mewn ymgeiswyr am swyddi.

Yn ystod 2016, gwnaethom barhau i gefnogi cydweithwyr sy’n siarad mewn ysgolion drwy STEMNET, sy’n ceisio ysbrydoli pobl ifanc ym meysydd gwyddoniaeth, technoleg, peirianneg a mathemateg. Bu ein cydweithwyr hefyd yn cefnogi Prosiect Access, sy’n paru myfyrwyr o ardaloedd difreintiedig â graddedigion sy'n helpu i wella graddau’r myfyrwyr a’u hyder drwy sesiynau tiwtorial wythnosol.

Prentisiaethau ac interniaethau

Rydym yn ymrwymedig i ehangu'r llwybrau i bobl ifanc ymuno â’r sefydliad. Mae cynllun prentisiaeth Ofcom yn cynnig lleoliadau gwaith seiliedig-ar-sgiliau hirdymor ac â thâl.

Rydym hefyd yn gweithio gyda Career Ready, yn mentora myfyrwyr 16 i 17 oed a’u helpu i baratoi ar gyfer bywyd corfforaethol. Yn ystod haf 2016, gwnaethom gefnogi rhaglen interniaeth Career Ready unwaith eto, gan roi lle i saith intern o academïau lleol.

Elusen Ofcom

Yn ystod 2016, bu cydweithwyr yn cynnal nifer o weithgareddau codi arian i godi arian i elusen enwebedig Ofcom, Macmillan Cancer Support.

Adroddiad cynaliadwyedd

Mae'r adran hon yn rhoi golwg gyffredinol ar strategaeth cynaliadwyedd Ofcom a'n perfformiad yn y maes hwn.

Mae'n cynnwys data cynaliadwyedd a chostau ariannol cysylltiedig, wedi'u cyflwyno mewn fformat sy'n cydymffurfio â'r canllawiau ar gyfer adrodd ar gynaliadwyedd a gyhoeddwyd gan y Trysorlys ar gyfer 2016/17.

Strategaeth cynaliadwyedd

Cyflwyniad

Dros y blynyddoedd, mae Ofcom wedi cynnal nifer o gynlluniau i leihau carbon. Mae hyn yn cynnwys prosiectau mawr i leihau faint o ynni sy'n cael ei ddefnyddio yn Riverside House, defnyddio gweinyddion oddi ar y safle sy'n defnyddio ynni'n fwy effeithlon, a symud o gyhoeddiadau sydd wedi cael eu hargraffu i gyhoeddiadau ar-lein. Rydym hefyd yn hybu ailgylchu, teithio cynaliadwy ac arferion da o ran ynni i'n cydweithwyr.

Hanes y targedau lleihau

Comisiynodd Ofcom archwiliad carbon annibynnol yn 2007, ac wedyn ymrwymo i ostyngiad 25% y cant yn ei allyriadau carbon mewnol erbyn diwedd 2012/13 (o'i gymharu â gwaelodlin yn 2007). Cafodd prosiect Ôl Troed a Chynaliadwyedd Ofcom ei sefydlu i bennu camau gweithredu i sicrhau bod Ofcom yn diwallu ei ymrwymiad i leihau ei ddefnydd o garbon a bod ei arferion gweithredu'n gynaliadwy'n amgylcheddol, a rhoi'r camau hynny ar waith.

Roedd targed lleihau cychwynnol Ofcom o 25% yn berthnasol ar draws saith maes: gwasanaethau gwybodaeth, cyfleustodau, gwastraff, teithiau busnes, deunyddiau caffael, cyfalaf caffael a chymudo.

Yn 2009, roedd Ofcom wedi comisiynu ail archwiliad carbon annibynnol a oedd yn cadarnhau bod gostyngiad o 15% mewn allyriadau carbon wedi cael ei gyflawni. Cafodd trydydd archwiliad carbon ei gynnal yn 2013 a gadarnhaodd fod Ofcom wedi sicrhau 30% o ostyngiad yn ei allyriadau carbon - a oedd yn rhagori ar y targed gwreiddiol o 25% o arbedion a osodwyd yn 2007.

Yn 2015, sicrhaodd Ofcom ardystiad Safon yr Ymddiriedolaeth Carbon am yr eildro, gan sicrhau gostyngiad pellach yn ein hôl-troed o 10.5% ers 2013. Mae'r adroddiad a gynhyrchwyd gan yr Ymddiriedolaeth Carbon ynghyd â'n hailardystiad ganddynt yn cynnwys nifer o argymhellion y byddwn yn gwneud ein gorau i'w rhoi ar waith. Bwriadwn gael ardystiad Safon yr Ymddiriedolaeth Carbon unwaith eto yn y flwyddyn ariannol nesaf.

Mae rhagor o wybodaeth am berfformiad cynaliadwyedd Ofcom ar gael ar ein gwefan: **www.ofcom.org.uk/about/corporate-responsibility/footprint-and-sustainability**

Perfformiad 2016/17

Allyriadau nwyon tŷ gwydr

Yn 2015, dyfarnodd Ofcom un contract rheoli cyfleusterau ar gyfer ein portffolio eiddo i gyd. Daeth y contract hwn i rym ar 1 Ionawr 2016, ac roedd yn disodli oddeutu 150 o gontractau cyfleusterau unigol. Dyfarnwyd y contract i sefydliad â phrofiad o ddarparu arbedion effeithlonrwydd yng nghyswllt defnyddio ynni, ar y cyd â'r Protocol Dilysu a Rheoli Perfformiad Rhyngwladol (IMPVP), sef safon fyd-eang ar gyfer meintoli perfformiad mesurau rheoli ynni.

Eleni, agorwyd dwy swyddfa newydd gennym yng Nghaeredin a Warrington fel rhan o'n prosiect gadael Llundain. Rydym wedi isosod ein swyddfeydd yn Glasgow ac yn defnyddio ein swyddfa yn Haydock i storio ers i'n staff adael yr adeilad.

Oherwydd ein prosiect gadael Llundain, fe gynyddodd teithiau busnes 25% yn ystod y flwyddyn. Y rheswm am hyn oedd bod staff wedi gorfod teithio i'r swyddfeydd newydd, cynnal cyfweliadau, hyfforddiant ac adleoli. Rhagwelwn mai unwaith yn unig y bydd y cynnydd hwn yn digwydd a bydd teithio'n dychwelyd i lefel fwy cynaliadwy yn y flwyddyn ariannol nesaf.

Rydym wedi parhau i fuddsoddi yn ein cyfarpar cynadledda fideo yn ein swyddfeydd er mwyn lleihau'r angen am deithio ac i gefnogi gweithio mwy ystwyth. Yn unol â'n polisi treuliau, mae'n rhaid i gydweithwyr ystyried yr effaith ar ôl-troed carbon Ofcom cyn gwneud trefniadau i deithio ac ystyried ffyrdd carbon is yn lle teithio fel e-bost, cynadleddau fideo neu lais.

Lleihau a rheoli gwastraff

Mae gan Ofcom bolisi 'dim gwastraff i safleoedd tirlenwi' ar draws ei bortffolio eiddo. Rydym yn ailgylchu papur, cardfwrdd, caniau, plastigau, batris, cetris peiriannau argraffu a CDs. Mae'r broses o gael gwared ag unrhyw offer TGCh yn cydymffurfio â'r Gyfarwyddeb Gwastraff Offer Trydanol ac Electronig (WEEE).

Defnydd o adnoddau cyfyngedig

Mae'r defnydd o ddŵr yn dod yn bennaf o ystafelloedd ymolchi a dŵr yfed ymhob swyddfa, yn ogystal â'r cyfleusterau arlwyo yn ein swyddfa yn Llundain. Mae Ofcom yn monitro faint o ddŵr sy'n cael ei ddefnyddio'n fisol.

Mae'n defnydd o bapur wedi lleihau 16% o'i gymharu â 2015/16 wrth inni ddechrau defnyddio dyfeisiau symudol yn lle papur. Bydd y dyfeisiau hyn yn cael eu darparu i bob aelod o staff yn ystod 2017/18.

Cynlluniau gweithredu bioamrywiaeth

Nid yw bioamrywiaeth yn ystyriaeth o bwys i Ofcom ac nid ydym yn casglu data yn y maes hwn.

Caffael cynaliadwy

Mae ystyried cynaliadwyedd yn rhan greiddiol o'n prosesau caffael. Mae Ofcom yn cynnwys darpariaethau yn ei ddogfennau caffael sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyflenwyr ddangos eu hagwedd at gynaliadwyedd ac at leihau allyriadau carbon. Wedyn, mae ymatebion y cynigwyr i'r darpariaethau hyn yn cael eu hystyried fel un rhan benodol o werthuso'r tendr. Rydym hefyd yn defnyddio cytundebau fframwaith sydd gan Wasanaeth Masnachol y Goron. Mae'r fframweithiau hyn yn cynnwys manylebion ac maent yn cynnig telerau contract safonol sy'n helpu sefydliadau sy'n prynu i fonitro/leihau eu heffaith amgylcheddol a chynnwys cynaliadwyedd yn eu contractau caffael.

Cynlluniau at y dyfodol

Yn y blynyddoedd i ddod, bydd Ofcom yn parhau i fonitro ei allyriadau carbon yn rheolaidd, gan ganolbwyntio'n benodol ar ddefnyddio ynni a rheoli gwastraff. Byddwn hefyd yn parhau i hybu ymddygiad cynaliadwy ymysg ein cydweithwyr.

Bydd symud i ddull mwy ystwyth o weithio, a mabwysiadu technoleg symudol, yn annog cydweithwyr i leihau eu dibyniaeth ar bapur ac yn lleihau'r rheidrwydd i deithio.

Mae crynodeb o allyriadau Ofcom dros y pum mlynedd diwethaf ar gael yn Ffigur 7. Edrychwch ar yr Atodiad ar dudalennau 120 i 122 i gael rhagor o fanylion.

Sharon White
Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu
13 Mehefin 2017

Ffigur 7: Golwg gyffredinol ar berfformiad yng nghyswllt cynaliadwyedd

		2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Gallyriadau nwyon tŷ gwydr (Cwmpasau 1,2)[1,2]	**tCO2e**	1,550	1,498	1,649	1,569	1,456
	Gwariant	£457,486	£442,226	£475,135	£444,964	£405,810
Teithio ar gyfer busnes (Cwmpas 3)[3]	**tCO2e**	375	346	290	250	312
	Gwariant	£705,867	£628,340	£596,116	£569,099	£663,705
Gwastraff	**Tunnell**	166	173	166	173	172
	Gwariant	£46,068	£60,796	£45,500	£32,023	£37,984
Defnydd o adnoddau cyfyngedig[4]	**Y defnydd o ddŵr (m3)**	11,509	13,694	14,213	10,767	11,282
	Gwariant	£26,610	£20,107	£24,931	£16,784	£22,248
	Rimiau papur	7,623	7,721	5,993	7,545	6,317

[1] Rydym wedi ailddatgan ein hallyriadau nwyon tŷ gwydr (tCO2e) ar gyfer 2012/13 a'n ffigurau ar gyfer defnydd dŵr o 2011/12 yn dilyn esboniad o sut mae defnydd yn cael ei ddyrannu ar draws ein hystad.
[2] Rydym wedi ailddatgan ein ffigurau defnydd o drydan ar gyfer 2015/16 yn dilyn esboniad o sut mae defnydd yn cael ei ddyrannu yn ein safleoedd anghysbell.
[3] Yn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2014/15, cafodd data allyriadau yn ymwneud â theithiau busnes (hedfan) ei ailddatgan ar gyfer 2012/13 a 2013/14 ar ôl cael rhagor o ddata gan ein cwmni teithio.
[4] Rydym wedi ailddatgan y ffigur ar gyfer ein defnydd o bapur ar gyfer 2014/15 ar ôl cael esboniad gan ein cyflenwr.

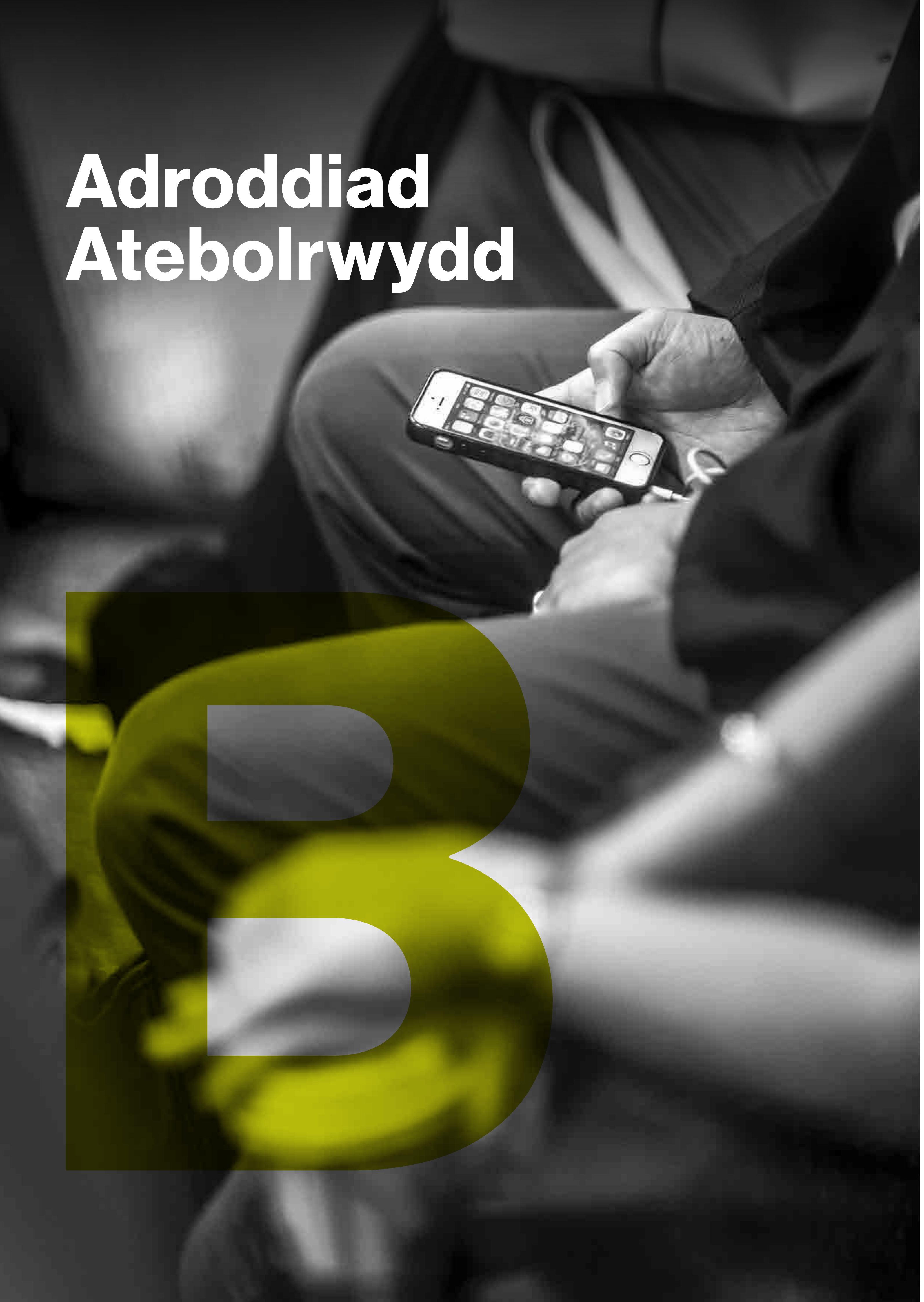

Adroddiad Atebolrwydd

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

Bwrdd Ofcom

1 Y Fonesig Patricia Hodgson, DBE

Penodwyd y Fonesig Patricia Hodgson, DBE yn Aelod Anweithredol o Fwrdd Ofcom ar 1 Gorffennaf 2011, daeth yn Ddirprwy Gadeirydd ar 1 Ionawr 2012 ac yn Gadeirydd ar 1 Ebrill 2014. Roedd yn Gyfarwyddwr Polisi a Chynllunio yn y BBC (1993–2000), yn Brif Weithredwr y Comisiwn Teledu Annibynnol (2000–2003), yn gyfarwyddwr anweithredol yn y Comisiwn Cystadleuaeth (2004–2011) ac yn Aelod o Gyngor Cyllido Addysg Uwch Lloegr (2005–2011). Roedd yn Bennaeth Coleg Newnham, Caergrawnt (2006-2012), yn Gadeirydd Bwrdd Adolygu Athrawon Ysgol (2012 - 2014) ac yn Aelod o Ymddiriedolaeth y BBC ers ei sefydlu tan fis Mehefin 2011. Mae'n Gadeirydd ar Bwyllgor Enwebiadau Ofcom, yn Aelod o'r Pwyllgor Taliadau ac yn Aelod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg.

2 Sharon White

Daeth Sharon White yn Brif Weithredwr Ofcom ym mis Mawrth 2015. Cyn ymuno ag Ofcom, roedd Sharon wedi cael gyrfa hir yn y gwasanaeth sifil. Roedd yn Ail Ysgrifennydd Parhaol yn Nhrysorlys EM gyda chyfrifoldeb am oruchwylio cyllid cyhoeddus. Cyn hynny roedd ganddi swyddi ar lefel Bwrdd yn y Weinyddiaeth Cyfiawnder a'r Adran dros Ddatblygu Rhyngwladol ac mae wedi gweithio yn Uned Polisi'r Prif Weinidog ac yn Washington DC fel uwch economegydd ym Manc y Byd.

3 Y Farwnes Noakes, DBE

Penodwyd y Farwnes Noakes i Fwrdd Ofcom ar 1 Mehefin 2014, fel Dirprwy Gadeirydd. Mae'n Gadeirydd ar Bwyllgor Archwilio a Risg a Phwyllgor Taliadau Ofcom, ac yn Aelod o Bwyllgor Enwebiadau Ofcom. Mae Sheila Noakes yn gyfrifydd siartredig ac wedi treulio 30 mlynedd yn KPMG. Mae wedi bod yn Llywydd Sefydliad y Cyfrifwyr Siartredig yng Nghymru a Lloegr. Fe'i penodwyd i Dŷ'r Arglwyddi yn 2000 fel arglwydd am oes. Mae wedi bod yn gyfarwyddwr anweithredol nifer o gwmnïau rhestredig ac ar hyn o bryd mae'n gyfarwyddwr anweithredol Royal Bank of Scotland Group plc, lle mae'n cadeirio Pwyllgor Risg y Bwrdd.

4 Y Fonesig Lynne Brindley, DBE

Penodwyd y Fonesig Lynne Brindley yn Aelod Anweithredol o Fwrdd Ofcom ar 1 Medi 2011. Bu'n Brif Swyddog Gweithredol y Llyfrgell Brydeinig (2000-2012), cyn dod yn Feistr Coleg Pembroke, Rhydychen yn 2013. Mae Lynne yn aelod o Gyngor Prifysgol y Ddinas, mae ar Lys Cwmni Goldsmiths ac mae'n cadeirio'r elusen Goldsmiths' Centre. Roedd yn aelod o Gyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau (AHRC) rhwng 2009 a 2014, bu'n gadeirydd y Tasglu Dysgu Ar-lein cenedlaethol a sefydlwyd gan HEFCE a bu'n aelod o Fwrdd Cynghori Strategol y DU ar Eiddo Deallusol (SABIP). Mae'n Gadeirydd Pwyllgor Gwledydd Ofcom ac yn Aelod o'r Pwyllgor Taliadau, y Bwrdd Cynnwys a'r Pwyllgor Enwebiadau.

5 Graham Mather

Penodwyd Graham Mather i Fwrdd Ofcom ym mis Mehefin 2014. Bu'n aelod o Banel Defnyddwyr Ofcom rhwng 2004 a 2008. Bu'n aelod o'r Comisiwn Monopolïau a Chydsoddiadau, a rhwng 2000 a 2012, roedd hefyd yn aelod o'r Tribiwnlys Apeliadau Cystadleuaeth, y corff sy'n delio ag apeliadau gan reoleiddwyr y DU. Mae Graham ar hyn o bryd yn Llywydd y Fforwm Polisi Ewropeaidd ac yn Gadeirydd ei Grŵp Arferion Gorau Rheoleiddio. Mae Graham yn aelod o Fwrdd y Swyddfa Rheilffyrdd a Ffyrdd.

Mae hefyd yn Aelod o Bwyllgor Gwledydd Ofcom, y Pwyllgor Taliadau, y Pwyllgor Enwebiadau a'r Pwyllgor Archwilio a Risg.

6 Ben Verwaayen

Penodwyd Ben Verwaayen yn aelod Anweithredol o Fwrdd Ofcom ym mis Ionawr 2016. Mae ganddo 30 mlynedd o brofiad yn rheoli cwmnïau telegyfathrebu, technoleg a chyfryngau mawr mewn rolau gweithredol ac anweithredol. Mae'n gyn Brif Weithredwr BT, KPN yn yr Iseldiroedd ac Alcatel Lucent, ac mae wedi bod yn Gadeirydd Endemol. Ar hyn o bryd mae'n Bartner Cyffredinol gyda Keen Venture Partners ac mae'n aelod o sawl Bwrdd, gan gynnwys yn Akamai yn yr Unol Daleithiau a'r cwmni gwasanaethau symudol Bharti Airtel yn India. Mae'n aelod o Bwyllgorau Taliadau ac Enwebiadau Ofcom.

7 Jonathan Oxley

Ymunodd Jonathan Oxley ag Ofcom fel Cyfarwyddwr y Grŵp Cystadleuaeth ym mis Tachwedd 2014 ac fe'i penodwyd i Fwrdd Ofcom ym mis Ionawr 2015. Cyn ymuno ag Ofcom, roedd yn Bartner ym mhractis Strategaeth ac Economeg PwC, yn arbenigo mewn telegyfathrebiadau, y cyfryngau a thechnoleg, ar ôl ymuno â PwC yn 1995.

8 Dr Steve Unger

Steve Unger yw Cyfarwyddwr y Grŵp Strategaeth, Rhyngwladol, Technoleg ac Economegwyr, ac fe'i penodwyd i Fwrdd Ofcom ym mis Mawrth 2015 ar ôl bod yn Brif Weithredwr dros dro ers mis Ionawr 2015 nes i Sharon White gychwyn yn y swydd ym mis Mawrth 2015. Mae wedi bod gydag Ofcom o'r cychwyn ac mae wedi dal sawl uwch rôl, gan gynnwys Prif Swyddog Technoleg Ofcom.

9 Nick Pollard

Penodwyd Nick Pollard i'r Bwrdd Cynnwys ym mis Ebrill 2016. Fe'i penodwyd yn Aelod o Fwrdd Ofcom ym mis Tachwedd 2016. Mae gan Nick Pollard yrfa hir fel newyddiadurwr ac uwch swyddog gweithredol yn y maes darlledu. Roedd yn Gynhyrchydd Gweithredol gyda News at Ten yn ITN (1987-92), Pennaeth Sky News (1996-2006), a Phrif Weithredwr SSVC, y sefydliad sy'n rhedeg Gwasanaeth Darlledu Lluoedd Arfog Prydain (2009-2015).

Nick arweiniodd yr ymchwiliad annibynnol i'r ffordd y deliodd y BBC â stori Newsnight-Jimmy Savile yn 2012. Mae'n gyn gadeirydd Gwobrau Newyddiaduraeth y Gymdeithas Teledu Frenhinol ac mae wedi ennill Gwobr Cyflawniad Oes y gymdeithas honno am Newyddiaduraeth ar y Teledu. Mae Nick yn cadeirio'r Bwrdd Cynnwys ac mae'n aelod o'r Pwyllgor Enwebiadau a'r Pwyllgor Taliadau.

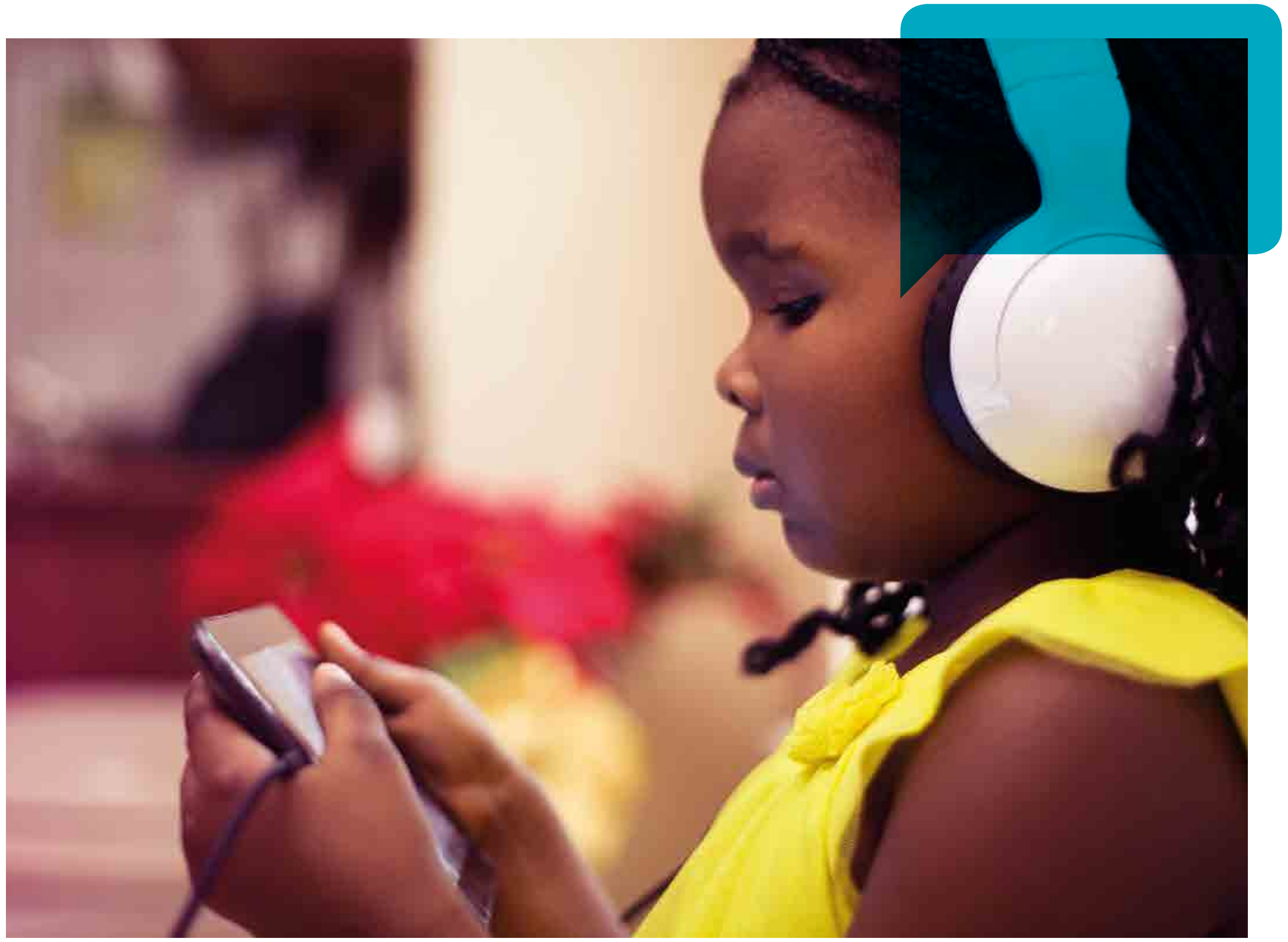

Cofrestr buddiannau i'w datgelu

Ni chaiff aelodau'r Bwrdd, eu partneriaid na phlant dibynnol fod â buddiannau (gan gynnwys cyfranddaliadau, cyfarwyddiaethau a swyddi) mewn cwmnïau y gallai penderfyniadau Ofcom effeithio ar eu gweithgareddau busnes craidd (ac felly pris cyfranddaliadau). Mae gan Ofcom gofrestr o fuddiannau i'w datgelu, sydd ar gael ar ein gwefan yn:

http://www.ofcom.org.uk/about/how-ofcom-is-run/ofcom-board/members/register-of-disclosable-interests/

Rhwymedigaethau pensiwn

Mae gan Ofcom amryw o gynlluniau pensiwn, sy'n cynnwys cynlluniau a'r cyfraniadau wedi'u diffinio, cynlluniau â'r buddion wedi'u diffinio, a chynlluniau na chânt eu hariannu. Mae Nodyn 1 yn y Nodiadau i'r Cyfrifon yn cyfeirio at y polisi cyfrifyddu perthnasol, ac mae Nodyn 19 yn y Nodiadau i'r Cyfrifon yn rhoi manylion rhwymedigaethau buddion ymddeol Ofcom.

Mae manylion y lwfans pensiwn a dalwyd i Gyfarwyddwyr Gweithredol yn ystod 2016/17 ar gael yn yr Adroddiad Taliadau ar dudalen 66.

Gwaith nad yw'n gysylltiedig ag archwilio'r cofnodion ariannol

Ni thalwyd dim ffioedd ar gyfer gwaith archwilio anstatudol i'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol yn ystod 2016/17 (ni thalwyd dim ffioedd ar gyfer gwaith archwilio anstatudol i'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol yn ystod 2015/16).

Digwyddiadau'n ymwneud â data personol a ddiogelir

Cyflwynodd Ofcom un adroddiad ar ddigwyddiadau'n ymwneud â data personol a ddiogelir i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn 2016/17. Penderfynodd y Swyddfa nad oedd angen gweithredu ymhellach.

Data absenoldeb salwch

Mae adroddiad ar ddata absenoldeb salwch ar gael yn adran Ein Gweithwyr yr Adroddiad Blynyddol ar dudalen 63.

Datgeliadau'r Cyfarwyddwyr

Hyd y gŵyr y Cyfarwyddwyr, nid oes dim gwybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr wedi cael gwybod amdani. Mae pob cam rhesymol wedi cael ei gymryd gan y Cyfarwyddwyr i wneud yn siŵr eu bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth hon.

Sharon White
Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu
13 Mehefin 2017

Datganiad Llywodraethu

Y strwythur llywodraethu

Bwrdd Ofcom sy'n arwain y sefydliad, gan rannu ymrwymiad i'r genhadaeth a'r gwerthoedd.

Mae ei weithgareddau craidd yn cynnwys:

- gosod y strategaeth gyffredinol ar gyfer Ofcom;
- gweithredu fel yr awdurdod sy'n gwneud y penderfyniadau terfynol;
- cynllunio olyniaeth y Bwrdd a rheolwyr gweithredol;
- diffinio archwaeth Ofcom am risg; a
- cael sicrwydd bod risgiau sylweddol i Ofcom yn cael eu pennu a bod systemau priodol ar gyfer rheoli risg yn bodoli er mwyn lliniaru ar risgiau o'r fath.

Ffigur 8: Bwrdd a Phwyllgorau Ofcom

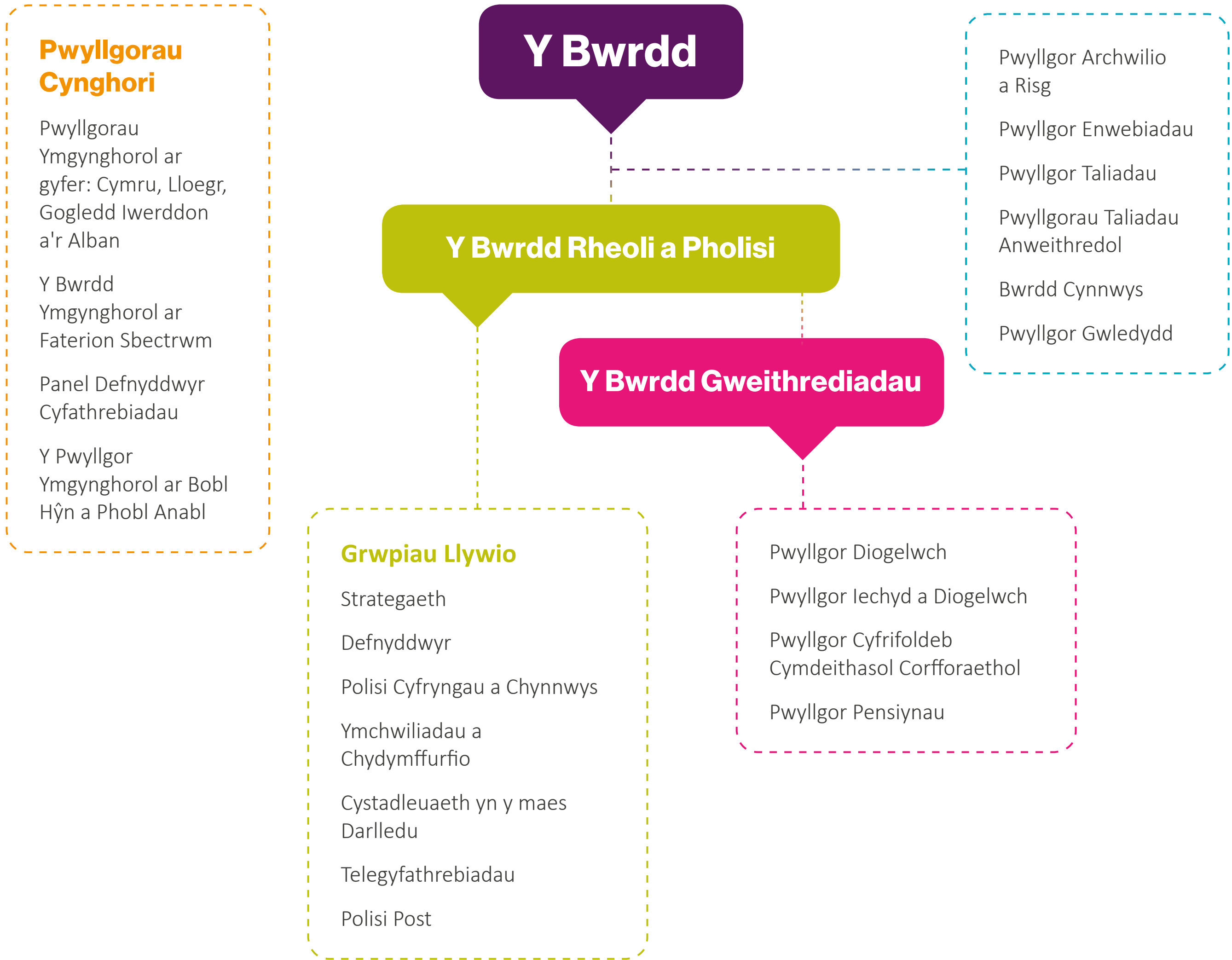

Bwrdd Ofcom

Caiff Bwrdd Ofcom ei arwain gan y Cadeirydd, sy'n rheoli'r Bwrdd i sicrhau:

- bod gan Ofcom amcanion priodol a strategaeth effeithiol;
- bod strwythur ar waith i alluogi pob Aelod i gyfrannu'n effeithiol;
- bod y Prif Weithredwr a swyddogion gweithredol eraill yn gallu rhoi'r strategaeth ar waith;
- bod Pwyllgorau'r Bwrdd yn cael eu sefydlu a'u gweithredu'n iawn, a'u bod yn cynnwys yr aelodau iawn;
- bod gweithdrefnau ar waith i hysbysu'r Bwrdd am berfformiad yn erbyn yr amcanion; a
- bod Ofcom yn gweithredu yn unol â'r safonau uchaf o lywodraethu corfforaethol.

Mae Cadeirydd ac Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom yn cael eu penodi gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, am gyfnod rhwng tair a phedair blynedd. Caiff Aelodau Gweithredol o'r Bwrdd eu penodi gan y Cadeirydd a'r holl Aelodau Anweithredol, ac mae penodiad y Prif Weithredwr yn galw am gymeradwyaeth gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Mae dyletswyddau a chyfrifoldebau Aelodau wedi'u rhestru yng Nghod Ymddygiad yr Aelodau, a chedwir Cofrestr o Fuddiannau'r Aelodau. Mae'r naill a'r llall ar gael ar wefan Ofcom.

At ddibenion mabwysiadu prif egwyddorion Cod Llywodraethu Corfforaethol y DU:

- mae'r Bwrdd yn ystyried bod yr holl Aelodau Anweithredol yn annibynnol ar y tîm rheoli ac yn rhydd rhag unrhyw berthynas fusnes neu berthynas arall a allai amharu i raddau helaeth arnynt wrth wneud penderfyniadau. Ond, os bydd amgylchiadau arbennig yn codi, cymerir camau priodol i sicrhau bod annibyniaeth yn cael ei gynnal;
- mae'r Bwrdd o'r farn bod gan yr Aelodau, rhyngddynt, amrediad eang o brofiad sy'n sicrhau bod y Bwrdd yn effeithiol i arwain a rheoli Ofcom;
- Aelodau Anweithredol yw mwyafrif aelodau'r Bwrdd. Ystyrir mai'r Dirprwy Gadeirydd yw'r uwch Aelod Anweithredol at ddibenion Cod Llywodraethu Corfforaethol y DU; a
- bydd y Bwrdd yn cwrdd yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn. Yn ystod 2016/17 cyfarfu'r Bwrdd 13 gwaith. Swyddogaeth y rheolwyr gweithredol yw gweithredu polisïau'r Bwrdd. Mae nifer o gyrff cynghori yn cyfrannu at waith y Bwrdd a'r Pwyllgor Gwaith.

Mae cofnodion a nodiadau cyfarfodydd Bwrdd Ofcom ar gael ar y wefan yn **http://www.ofcom.org.uk/about/how-ofcom-is-run/ofcom-board/minutes-notes/**

Pwyllgorau'r Bwrdd

Wrth arfer ei bwerau dan Ddeddf Swyddfa Gyfathrebiadau 2002, mae'r Bwrdd yn dirprwyo rhai o'i gyfrifoldebau i'r Rheolwyr Gweithredol yn Ofcom a rhai i Bwyllgorau'r Bwrdd sydd ag awdurdodaeth a chylch gorchwyl wedi'i ddiffinio'n glir (gweler Ffigur 8). Disgrifir gweithgareddau a phrif swyddogaethau'r pwyllgorau pwysicaf hyn isod. Mae gan Ofcom nifer o bwyllgorau arbenigol eraill sydd â swyddogaeth lywodraethu neu swyddogaeth gynghori i'r Bwrdd. Fe'u disgrifir yn yr Atodiad ar dudalennau 105 i 107.

Y Pwyllgor Enwebiadau

Mae'r Pwyllgor Enwebiadau yn cynnwys holl Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom. Y Pwyllgor sy'n gyfrifol am adolygu strwythur, maint a chyfansoddiad Bwrdd Ofcom yn ogystal â goruchwylio'r cynllun olyniaeth ar gyfer holl aelodau gweithredol y Bwrdd a'r Uwch Dîm Rheoli. Mae'r Cadeirydd yn gweithio gyda'r Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS) ar y broses o ddewis Aelodau Anweithredol ar gyfer Bwrdd Ofcom (a, lle bo'n briodol, eu hailethol) ac yn sicrhau bod safbwyntiau'r Pwyllgor yn cael eu clywed gan DCMS, sy'n gwneud y penodiadau. Mae'r gwaith o benodi Aelodau Gweithredol i'r Bwrdd yn cael ei wneud gan holl Aelodau Anweithredol y Bwrdd ar argymhelliad y Pwyllgor.

Y Pwyllgor Taliadau

Mae'r Pwyllgor Taliadau yn cynnwys holl Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom. Mae'r Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol yn mynychu cyfarfodydd ar wahoddiad y Pwyllgor Taliadau.

Mae'r Pwyllgor yn cynghori Ofcom ynghylch y taliadau i'r Prif Weithredwr, Aelodau Gweithredol eraill y Bwrdd a'r Uwch Dîm Rheoli, yn ogystal ag ynghylch eu telerau ac amodau gwasanaeth. Mae'r Pwyllgor hefyd yn cynghori Ofcom ar delerau ac amodau aelodau rhan-amser y Bwrdd Cynnwys, y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau, y Pwyllgor Ymgynghorol ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl, y pedwar Pwyllgor Ymgynghorol Cenedlaethol ac Aelodau Anweithredol eraill o gyrff eraill yn strwythur llywodraethu Ofcom.

Mae'r Pwyllgor yn goruchwylio'r broses ar gyfer pennu telerau ac amodau holl gydweithwyr eraill Ofcom. Mae'r Pwyllgor hefyd yn goruchwylio ac yn penderfynu ar faterion sy'n ymwneud â'r trefniadau pensiwn a sefydlwyd gan Ofcom ar gyfer holl gydweithwyr Ofcom.

Mae taliadau Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom yn cael eu pennu gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Petai angen i Ofcom ystyried unrhyw agwedd ar daliadau Aelodau Anweithredol, mae Pwyllgor Taliadau Aelodau Anweithredol wedi'i sefydlu sy'n cynnwys y Cyfarwyddwr Cyllid, y Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol ac Ysgrifennydd y Gorfforaeth, a fydd yn cwrdd ac yn adrodd yn uniongyrchol i'r Ysgrifennydd Gwladol, fel y bo'n briodol. O ganlyniad, nid oes dim un Aelod Bwrdd yn rhan o'r broses o bennu ei dâl ei hun.

Pwyllgor Archwilio a Risg

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cynnwys tri o Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom. Gwahoddir y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwr Grŵp – Gwasanaethau Corfforaethol, y Cyfarwyddwr Cyllid a'r Rheolydd Cyllid, yn ogystal â'r archwilwyr mewnol ac allanol, i fynychu cyfarfodydd y Pwyllgor.

Rôl y Pwyllgor Archwilio a Risg yw rhoi sicrwydd i'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu am briodoldeb ac effeithiolrwydd prosesau rheoli risg Ofcom a'r fframwaith rheolaeth fewnol, a rhoi cyngor ynghylch polisïau cyfrifyddu a'r broses ar gyfer adolygu'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon ariannol blynyddol drafft a'u cynnwys. Mae'r Pwyllgor hefyd yn gyfrifol am oruchwylio'r gwaith o benodi'r archwilwyr mewnol a'r gwaith a wneir gan yr archwilwyr mewnol ac allanol. Mae hyn yn cynnwys cymeradwyo'r cynllun archwilio mewnol blynyddol. Caiff swyddogaethau'r Pwyllgor eu disgrifio'n llawn yn ei gylch gorchwyl, sydd ar gael ar wefan Ofcom.

Mae Ofcom yn rhoi'r swyddogaeth archwilio mewnol i'r cwmni allanol KPMG. Nid yw darparu gwasanaethau eraill gan KPMG i Ofcom yn cael ei ganiatáu os bydd yn bygwth annibyniaeth y broses archwilio mewnol, a gwneir penderfyniadau fesul achos. Cyflawnir y swyddogaeth archwilio allanol gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol ar ran y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

Ffigur 9: Bwrdd Ofcom a Phwyllgorau'r Bwrdd

	Bwrdd Ofcom	Pwyllgor Taliadau	Pwyllgor Archwilio a Risg	Pwyllgor Enwebiadau	Bwrdd Cynnwys	Pwyllgor y Gwledydd	Pwyllgor Etholiadau
Nifer y cyfarfodydd	**13**	**4**	**5**	**1**	**8**	**4**	**0**
Presenoldeb							
Y Fonesig Patricia Hodgson DBE	13	4	4	1	2	1	–
Sharon White	13	4	4	1	3	–	–
Y Farwnes Noakes, DBE	13	4	5	1	–	–	–
Y Fonesig Lynne Brindley DBE	13	4	–	1	8	4	–
Graham Mather	13	4	4	1	2	4	–
Jonathan Oxley	13	–	–	–	–	–	–
Dr Stephen Unger	13	–	–	–	–	–	–
Bill Emmott[1]	4	2	–	1	3	–	–
Ben Verwaayen	12	4	–	1	–	–	–
Nick Pollard[2]	6	2	–	–	8	–	–

Y Bwrdd Cynnwys

Mae'r Bwrdd Cynnwys yn un o bwyllgorau prif Fwrdd Ofcom, gyda chyfrifoldeb cynghori a dirprwyedig dros ystod eang o faterion sy'n ymwneud â chynnwys, gan ddelio'n bennaf â darlledu. Mae wedi'i sefydlu o dan statud, yn benodol adran 12(1) o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003.

Gall Bwrdd Ofcom ofyn am gyngor ac argymhellion gan y Bwrdd Cynnwys ar unrhyw agweddau ar benderfyniadau sy'n ymwneud â chynnwys y mae wedi'u cadw iddo ef ei hun.

Y Bwrdd Cynnwys yw prif fforwm Ofcom ar gyfer rheoleiddio ansawdd a safonau teledu a radio. Mae'n gyfrifol am ddeall, dadansoddi a hyrwyddo lleisiau a buddiannau'r gwylwyr, y gwrandawyr a dinasyddion.

[1] Gadawodd Bill Emmott fel Aelod Anweithredol o'r Bwrdd, yn weithredol o Tachwedd 2016.

[2] Penodwyd Nick Pollard i'r Bwrdd Cynnwys ar 1 Mawrth 2016, ac yn Aelod Anweithredol o'r Bwrdd, yn weithredol o 14 Tachwedd 2016.

Y Bwrdd Gweithrediadau a'r Bwrdd Rheoli a Pholisi

Mae aelodau'r Bwrdd Rheoli a Pholisi yn cynnwys yr Uwch Dîm Rheoli a'r Prif Economegydd. Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid, y Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol, Ysgrifennydd y Gorfforaeth, y Cyfarwyddwr Cyfathrebiadau ac uwch swyddogion gweithredol eraill yn mynychu drwy wahoddiad. Mae'r Bwrdd yn darparu fforwm mewnol lle gall uwch swyddogion gweithredol oruchwylio a chraffu ar ddatblygiad mewnol agenda Ofcom, yn ogystal â goruchwylio rheolwyr Ofcom.

Y Bwrdd Gweithrediadau sy'n gyfrifol am oruchwylio cynlluniau gweithredol mewnol Ofcom i sicrhau eu bod yn cyfrannu at gyflawni cylch gwaith Ofcom yn effeithiol. Cadeirir y Bwrdd gan y Cyfarwyddwr Grŵp, Gwasanaethau Corfforaethol ac mae'r aelodau'n cynnwys uwch swyddogion gweithredol o bob rhan o'r sefydliad.

Perfformiad ac effeithiolrwydd y Bwrdd

Mae'r Bwrdd yn cwrdd yn rheolaidd; mae'n cael diweddariadau strategol rheolaidd, papurau gwybodaeth am y marchnadoedd y mae Ofcom yn eu rheoleiddio, gweithgareddau rhanddeiliaid allweddol, ac adroddiadau am weithgareddau gweithredol a pholisi Ofcom. Ar ben hynny, mae pob Aelod yn gallu mynd at Ysgrifennydd y Gorfforaeth i gael help gyda darparu gwybodaeth a llunio trefniadau ar gyfer cyfarfodydd anffurfiol gyda swyddogion gweithredol yn Ofcom i gael gwell dealltwriaeth o faterion penodol.

Mae effeithiolrwydd y Bwrdd yn cael ei adolygu bob blwyddyn. Yn 2017, cynhaliwyd yr adolygiad hwn gan Ysgrifennydd y Gorfforaeth, gydag arweiniad gan y Dirprwy Gadeirydd. Cynhelir gwerthusiad a hwylusir yn allanol bob hyn a hyn.

Caiff perfformiad aelodau unigol o'r Bwrdd ei asesu gan y Cadeirydd a bydd pob aelod yn cael adolygiad perfformiad blynyddol.

Ffigur 10: Yr Uwch Dîm Rheoli

Enw	Rôl
Sharon White	Prif Weithredwr
Philip Marnick	Cyfarwyddwr Grŵp, Sbectrwm
Jonathan Oxley	Cyfarwyddwr Grŵp, Cystadleuaeth
Lindsey Fussell[1]	Cyfarwyddwr Grŵp, Defnyddwyr
Dr Steve Unger	Cyfarwyddwr Grŵp, Strategaeth, Rhyngwladol, Technoleg ac Economegwyr
Kevin Bakhurst[2]	Cyfarwyddwr Grŵp, Polisi Cyfryngau a Chynnwys
Alison Crosland	Cyfarwyddwr Grŵp, Gwasanaethau Corfforaethol
Polly Weitzman	Cwnsler Cyffredinol

Atebolrwydd

Anfonir Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol Ofcom at DCMS, sy'n gosod copïau ohono gerbron dau Dŷ'r Senedd. Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am sicrhau bod cofnodion priodol yn cael eu cadw, sy'n datgelu i raddau sy'n rhesymol gywir ar unrhyw adeg beth yw sefyllfa ariannol Ofcom, ac yn ei alluogi i sicrhau bod y Datganiad Cyfrifon yn cydymffurfio â Deddf Cyfathrebiadau 2003. Yn ogystal â hynny, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am ddiogelu asedau Ofcom, ac felly mae'n gyfrifol am gymryd camau rhesymol i atal ac i ganfod twyll ac anghysondebau eraill.

Mae'r ffordd y mae Ofcom yn rheoli'r arian cyhoeddus y mae'n ei dderbyn, a'i berthynas â DCMS yn y cyswllt hwn, yn cael ei disgrifio yn y Ddogfen Fframwaith.

[1] Dechreuodd Lindsey Fussell ar 18 Ebrill 2016

[2] Dechreuodd Kevin Bakhurst ar 31 Hydref 2016

Cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol

Nid yw Ofcom yn rhwym wrth God Llywodraethu Corfforaethol y DU a gyhoeddir gan y Cyngor Adroddiadau Ariannol.

Fodd bynnag, mae egwyddorion y Cod yn rhoi meincnod defnyddiol i'r holl gyrff sy'n dymuno gwneud datganiad am eu perfformiad o ran llywodraethu corfforaethol. I'r diben hwn, bydd Ofcom yn parhau i fabwysiadu egwyddorion y Cod lle mae'n briodol gwneud hynny. I'r perwyl hwn mae Ofcom wedi cydymffurfio ag egwyddorion Cod Llywodraethu Corfforaethol y DU yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017.

Tryloywder

Mae Ofcom yn parhau i adolygu ei gynllun cyhoeddiadau ac yn darparu amrywiaeth eang o wybodaeth yn hwylus ar ei wefan. Lle bo modd, rydym yn darparu'r data rydym yn ei greu a'i gasglu i'r cyhoedd gan ddilyn egwyddorion data agored. Mae ein data agored ar gael ar un porth cyhoeddus ar ein gwefan ac ar y porth data.gov.uk, ochr yn ochr â setiau data gan holl adrannau llywodraeth ganol a llawer o gyrff eraill yn y sector cyhoeddus ac awdurdodau lleol.

Yn ystod 2016/17, cafodd Ofcom 406 o geisiadau am wybodaeth o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004. Pan oedd gennym wybodaeth berthnasol, gwnaethom ddarparu'r holl wybodaeth y gofynnwyd amdani, neu ran ohoni, mewn 85% o achosion. Cedwir gwybodaeth yn ôl dim ond os yw wedi'i heithrio rhag cael ei datgelu gan ddeddfwriaeth.

Cafodd Ofcom 12 cais am wybodaeth o dan Ddeddf Diogelu Data 1998 hefyd, a phan oedd gennym wybodaeth berthnasol, darparwyd y wybodaeth y gofynnwyd amdani mewn naw o'r achosion.

Ymgysylltu

Bydd gweithredoedd Ofcom yn effeithio ar bobl ac ar sefydliadau ledled y DU. O'r herwydd, mae'n bwysig iawn ei fod yn gwneud penderfyniadau ar yr adeg iawn ac yn y ffordd iawn. Rhaid i'r penderfyniadau hyn fod yn seiliedig ar dystiolaeth, ac wrth wneud y penderfyniadau hyn, mae angen i Ofcom ystyried safbwyntiau'r rheini sydd â diddordeb yn y canlyniad.

Mae ymgynghori'n chwarae rhan bwysig er mwyn cael gafael ar y dystiolaeth hon. Mae'n rhoi cyfle i'r rheini y gallai mater penodol effeithio arnynt, neu sy'n pryderu am fater penodol, gyflwyno eu safbwyntiau i ni cyn y byddwn yn penderfynu ar y cyfeiriad y byddwn yn ei gymryd.

O ganlyniad, bydd Ofcom yn ymgynghori'n gyhoeddus ynghylch ei holl brif flaenoriaethau strategol cyn gwneud penderfyniadau. Mae manylion am ddull ymgynghori Ofcom a'r ymgyngoriadau a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn ar gael ar dudalen 37.

Bwriad aelodaeth y cyrff sy'n ffurfio'r strwythur llywodraethu yw cynnig lefelau penodol o arbenigedd er mwyn gallu profi a herio polisïau a phrosiectau Ofcom yn gadarn cyn gwneud penderfyniadau.

Mae'r Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau yn cynnwys wyth arbenigwr annibynnol, sy'n gweithio i ddiogelu a hyrwyddo buddiannau defnyddwyr, dinasyddion a busnesau bach yn y sector cyfathrebiadau. Mae Ofcom yn rhannu gwybodaeth a syniadau â'r Panel yn ystod y camau datblygu cynnar, sy'n ei alluogi i ddarparu cyngor cadarn ac annibynnol ar bolisïau i sicrhau bod buddiannau defnyddwyr yn rhan o'r broses gwneud penderfyniadau o'r cychwyn. Hefyd, mae Ofcom yn ymgysylltu â nifer o gyrff eraill sy'n ymgynghori â defnyddwyr, gan gynnwys y Fforwm Defnyddwyr ar gyfer Cyfathrebiadau rydym yn ei westeio, ac mae'n gwahodd cynrychiolwyr o amrywiaeth eang o gyrff sy'n eiriol ar ran defnyddwyr.

Mae'r ymgysylltu hwn yn fwyfwy pwysig yng ngwledydd datganoledig y DU, lle mae swyddogaeth aelodau gwledydd y DU ar y Bwrdd Cynnwys, y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau a'r Pwyllgorau Ymgynghorol Cenedlaethol yn eithriadol o werthfawr wrth helpu Ofcom i ystyried materion penodol wrth iddo lunio ei bolisïau a'u rhoi ar waith. Mae Ofcom hefyd yn ymgysylltu ag awdurdodau rheoleiddio cenedlaethol eraill (gan gynnwys Rhwydwaith Rheoleiddwyr y DU), sefydliadau Ewropeaidd a chyrff byd-eang er mwyn sicrhau bod penderfyniadau sy'n cael eu gwneud mewn fforymau rhyngwladol yn ymarferol, yn gymesur ac yn adlewyrchu buddiannau dinasyddion a defnyddwyr yn y DU.

Y fframwaith risg a rheolaeth

Mae fframwaith risg a rheolaeth Ofcom yn sail i'r strwythur llywodraethu a'i fwriad yw helpu Ofcom i gyflawni ei ddyletswyddau statudol a'i amcanion gan ddiogelu arian cyhoeddus ar yr un pryd. Mae'r fframwaith rheolaeth yn canolbwyntio ar dair o elfennau cyfrifoldeb:

- rheoli a rheolaeth fewnol;
- rheoli risg; a
- sicrwydd annibynnol.

Mae pob un o'r meysydd cyfrifoldeb hyn wedi'i wreiddio ar draws y sefydliad a, gyda'i gilydd, maent yn rhoi i'r Bwrdd a'r Uwch Dîm Rheoli y sicrwydd gofynnol i allu rheoli'r busnes yn effeithiol (gweler Ffigur 11).

Ffigur 10: Fframwaith rheolaeth Ofcom

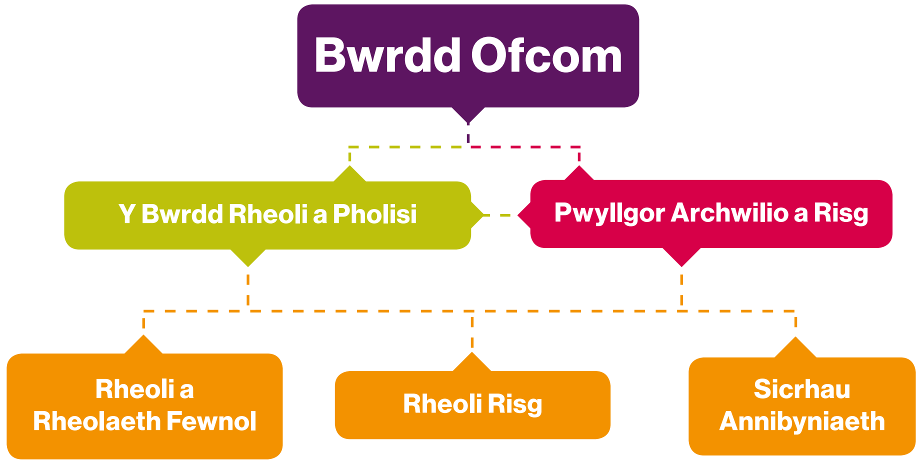

Rheoli a rheolaeth fewnol

Caiff y cyfrifoldeb dros weithredu a monitro'r system rheolaeth fewnol ei dirprwyo gan Fwrdd Ofcom i unigolion a phwyllgorau penodol. Disgrifir y cynllun dirprwyo hwn yn y Fframwaith Dirprwyaeth a'r Fframwaith Awdurdodau Ariannol, a chafodd y ddau eu diweddaru yn ystod 2016/17 i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â strwythur y sefydliad ac yn adlewyrchu'n briodol ei archwaeth am risg. Gofynnir i Gyfarwyddwyr Grŵp ddarparu sicrwydd bod y system o reolaeth fewnol yn gweithio'n effeithiol yn eu maes cyfrifoldeb drwy gwblhau datganiad sicrhau rheolaeth fewnol blynyddol.

Ar ben hynny, ceir sicrwydd drwy'r gwaith sy'n cael ei wneud gan dimau arbenigol ar draws y sefydliad, gan gynnwys y Pwyllgor Gwarchodaeth, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, y Gweithgor Amrywiaeth a Chydraddoldeb a'r Grŵp Parhad Busnes.

Drwy gynnal asesiadau effaith (fel sy'n ofynnol o dan y Ddeddf Cyfathrebiadau) sy'n gwerthuso effaith unrhyw benderfyniad rheoleiddio posibl ar draws yr ystod o randdeiliaid, mae ystyried risg wrth galon ein gweithgareddau.

Mae'r adrannau canlynol yn rhoi darlun cryno o rywfaint o'r gwaith sy'n cael ei wneud yn ystod y flwyddyn i wella rhagor ar y fframwaith rheolaeth.

Dogfen Fframwaith

Ym mis Mehefin 2016, gwnaethom lofnodi Dogfen Fframwaith newydd gyda'r Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Mae hon yn cyflwyno'r fframwaith eang yr ydym yn gweithredu o'i fewn parthed yr arian cyhoeddus a dderbyniwn i gyflawni ein pwerau, dyletswyddau a swyddogaethau statudol a chyfrifoldebau'r Ysgrifennydd Gwladol, Bwrdd Ofcom a Phrif Weithredwr Ofcom. Mae'r Fframwaith hefyd yn cynnwys cyfeiriad at nifer yr aelodau ar Fwrdd Ofcom i ganiatáu i'r Llywodraeth gyflawni ei hymrwymiad i'r gweinyddiaethau datganoledig i benodi aelod bob un i Fwrdd Ofcom. Mae'r Fframwaith hefyd yn nodi'r dull ar gyfer arian cymorth grant. Ond, rydym yn bwriadu diweddaru hwn maes o law gan fod Deddf Economi Ddigidol 2017 yn cynnwys gwelliant i Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 a fyddai'n galluogi Ofcom i ariannu'r gweithgareddau hynny y mae'n cael arian grant ar eu cyfer ar hyn o bryd drwy gadw cyfran o ffioedd trwyddedau sbectrwm y mae'n eu casglu ar ran y Llywodraeth ac yn eu trosglwyddo iddi.

Nid yw'r Ddogfen Fframwaith yn delio â gweithgareddau Ofcom dan Ddeddf Gwasanaethau Post 2011, sy'n cael sylw mewn Dogfen Fframwaith wahanol sydd gennym gyda'r Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (BEIS).

Mae'r Ddogfen Fframwaith yn disodli'r Memorandwm Ariannol gwreiddiol a luniwyd gan yr Adran Busnes, Menter a Diwygio Rheoleiddio (BEIS erbyn hyn) mewn ymgynghoriad ag Ofcom a'r Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon yn 2008.

Fframwaith Dirprwyaethau

Yn ystod y flwyddyn, cynhaliodd y Bwrdd adolygiad cynhwysfawr o'i fframwaith dirprwyaethau. Mae'r fframwaith yn nodi'r dirprwyaethau a wneir gan y Bwrdd sy'n rhoi awdurdod i unigolion a phwyllgorau penodol wneud penderfyniadau fel y gall Ofcom weithredu'n effeithlon. Gan fod awdurdod i wneud penderfyniadau wedi'i roi i Fwrdd Ofcom drwy statud, rhaid i Fwrdd Ofcom roi awdurdod i unrhyw bwyllgor neu unigolyn yn uniongyrchol. Fel rhan o'r rhaglen waith hon, adolygodd y Bwrdd gylch gwaith sawl un o'i bwyllgorau. Adolygwyd cylch gwaith y Bwrdd Cynnwys a'r Pwyllgor Archwilio a Risg ar wahân.

Ochr yn ochr ag adolygiad y Bwrdd o'r fframwaith dirprwyaethau, rydym wedi adolygu'r Fframwaith Awdurdodau Ariannol, sy'n diffinio set wahanol o ddirprwyaethau sy'n delio â gweithrediadau corfforaethol.

Trefniadau diogelu

Y llynedd gwnaethom gychwyn ar adolygiad cynhwysfawr ar draws y sefydliad o'n polisïau a'n gweithdrefnau ar ddiogelu gwybodaeth. Arweiniwyd yr adolygiad gan aelod o'r Uwch Dîm Rheoli ac roedd yn canolbwyntio ar bum maes pwysig:

i. strategaeth diogelu gwybodaeth;

ii. dosbarthiad ac asedau gwybodaeth;

iii. llywodraethu a rheoli risg;

iv. defnyddio technoleg i wella diogelwch; ac

v. addysg ac ymwybyddiaeth.

Yn ystod y flwyddyn, mae cryn gynnydd wedi'i wneud ar draws y pum maes gan gynnwys:

i. cyhoeddi strategaeth diogelwch gwybodaeth newydd ar gyfer y sefydliad;

ii. cyflwyno polisi diwygiedig parthed labelu a dosbarthu gwybodaeth law yn llaw â chyfarwyddiadau clir ar gyfer delio â dogfennau sensitif; a

iii. cyflwyno atebion technoleg newydd sy'n darparu llwyfan mwy cadarn ar gyfer diogelwch gwybodaeth.

Fframwaith iechyd a diogelwch

Roedd 2016/17 yn gyfnod o newid mawr i'r sefydliad - cynllunio ar gyfer ein dyletswyddau newydd dros y BBC, agor ein swyddfeydd newydd yn Warrington a Chaeredin a'n paratoadau i symud i ddull ystwyth o weithio - a dim ond rhai o'r gweithgareddau sylweddol yw'r rhain yr aethom i'r afael â nhw.

Yn ystod y flwyddyn, gwnaethom barhau i gyflawni rhaglen waith sylweddol i sicrhau bod ein fframwaith Iechyd a Diogelwch yn gydnaws ag arferion da ac anghenion y busnes.

Roedd y prif gynlluniau'n cynnwys:

- cynnwys ystyriaethau iechyd a diogelwch yn y gwaith o gynllunio a symud i'n swyddfeydd newydd a symud tuag at ddull mwy ystwyth o weithio.
- adolygu ein polisi a'n strategaeth iechyd a diogelwch i sicrhau eu bod yn gydnaws â'n gwerthoedd ac yn cefnogi'n gwaith yn cyflawni ein blaenoriaethau. Fel rhan o'r diwygiadau hyn, cafodd y strategaeth a'r polisi eu meincnodi yn erbyn arferion da'r diwydiant;
- darparwyd hyfforddiant arwain ym maes Iechyd a Diogelwch i aelodau Pwyllgor Iechyd a Diogelwch Ofcom a'r Bwrdd Gweithrediadau;
- cyflwyno polisi teithio diogel ffurfiol i ddiogelu cydweithwyr wrth deithio, yng ngoleuni'r cynnydd mewn bygythiadau ar draws y byd; a
- rhaglen barhaus o ddriliau, gan gynnwys driliau tân, bomiau a chau i lawr.

> **“Mae Ofcom yn parhau i ddangos arweinyddiaeth gref yn y ffordd mae'n rheoli risg drwy waith y Bwrdd a'i Bwyllgorau”**

Rhagor o gynlluniau

Cafodd nifer o gynlluniau eu cychwyn neu eu rhoi ar waith fel rhan o'r rhaglen barhaus i adolygu a gwella'r fframwaith rheolaeth fewnol presennol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- diweddaru polisi treuliau Ofcom yn dilyn yr adolygiad cynhwysfawr a gynhaliwyd y llynedd;
- adolygu'n cynlluniau a'n gweithdrefnau rheoli argyfwng, a'u profi. Mae hwn yn rhan o adolygiad ehangach o'n rhaglen gyffredinol ar gyfer cydnerthedd, sy'n cynnwys adfer y busnes ar ôl trychineb a pharhad busnes;
- adolygu'n Polisi Chwythu'r Chwiban mewnol a'r cynllun cyfathrebiadau cysylltiedig; a
- y Bwrdd Rheoli a Pholisi i barhau i oruchwylio ein rhestr o fodelau hanfodol-i-fusnes ynghyd â rhagor o waith i rannu arferion gorau ar gyfer y fframweithiau sicrhau ansawdd sy'n cefnogi ein defnydd o fodelau busnes. Mae hyn yn gydnaws â'r argymhellion a wnaethpwyd yn Adroddiad Macpherson.

Rheoli risg

Mae Ofcom yn parhau i ddangos arweinyddiaeth gref yn y ffordd mae'n rheoli risg drwy waith y Bwrdd a'i Bwyllgorau. Wrth roi cymorth i'r Bwrdd, mae'r Bwrdd Rheoli a Pholisi a'r Bwrdd Gweithrediadau yn gyfrifol am ddarparu arweiniad ar reoli risgiau sy'n codi yn sgil datblygiadau rheoleiddio a gweithredol penodol.

I sicrhau bod ein fframwaith rheoli risg yn effeithiol ac yn gydnaws â gofynion y sefydliad, mae adolygiad o'n fframwaith rheoli risg yn cael ei gynnal bob a hyn fel rhan o'r cynllun archwilio mewnol. Mae'r argymhellion sy'n deillio o'r adolygiad yn ffurfio rhan o raglen barhaus i wella ein fframwaith rheoli risg.

Mae polisi a gweithdrefnau rheoli risg Ofcom yn diffinio'n glir ei ddull o reoli risg, yn ogystal â phennu'r swyddogaethau, yr atebolrwyddau a'r cyfrifoldebau rheoli risg penodol sy'n bodoli ar draws y sefydliad.

Mae cofrestr risgiau strategol Ofcom yn cael ei hadolygu'n fisol gan y Bwrdd Rheoli a Pholisi, a bob chwarter gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Bob chwarter, mae Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg yn darparu'r wybodaeth ddiweddaraf ar lafar i'r prif Fwrdd ar ganlyniad adolygiad y Pwyllgor o'r gofrestr risgiau strategol. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, parhaodd y gofrestr risg strategol i esblygu, i sicrhau ei bod yn gadael i'r Bwrdd Rheoli a Pholisi ganolbwyntio ar y prif risgiau a allai danseilio gallu'r sefydliad i gyflawni ei amcanion.

Caiff risgiau ar lefel grŵp eu hadolygu gan y Cyfarwyddwr Grŵp, eu timau o uwch reolwyr a'r Rheolwr Risg ac Yswiriant fesul mis, a'u cynnwys ar y gofrestr risgiau strategol pan fo'n briodol. Mae uwch reolwyr yn gyfrifol am sicrhau bod gan gydweithwyr y sgiliau priodol i ganfod, i asesu ac i reoli risg yn unol â pholisi Ofcom i wreiddio a chefnogi diwylliant o reoli risg yn dda. Wrth gefnogi rôl uwch reolwyr yn hyrwyddo'r broses risg, mae'r Rheolwr Risg ac Yswiriant, ynghyd â thîm o gynrychiolwyr o'r Adran Gyllid, yn gweithio ar draws pob adran yn y sefydliad i hyrwyddo ac integreiddio'r broses rheoli risg, ac i gefnogi cydweithwyr a rhoi gwybodaeth iddynt.

Ffigur 12: Hierarchaeth risg Ofcom

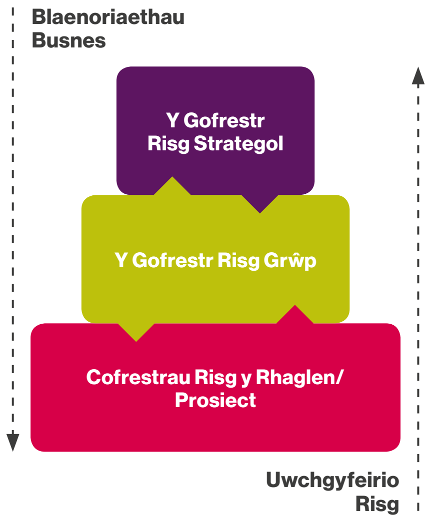

Mae gan Ofcom ddatganiad am ei archwaeth at risg, a gymeradwyir gan y Bwrdd. Fe'i hadolygwyd ddiwethaf ym mis Rhagfyr 2016. Mae'r gwaith wedi parhau i wreiddio'r broses o ystyried archwaeth risg ym mhrosesau cynllunio a gwneud penderfyniadau'r sefydliad.

Mae'r tabl ar dudalen 30 yn dangos rhai o'r prif risgiau sy'n cael eu rheoli gan y sefydliad.

Sicrwydd annibynnol

Mae Ofcom yn rhoi ei swyddogaeth archwilio mewnol ar gontract allanol i KPMG. Mae KPMG yn cyflawni ei waith yn unol â'r Cynllun Archwilio Mewnol Blynyddol, sy'n seiliedig ar asesiad o'r gofrestr risgiau strategol, trafodaethau gyda rheolwyr a'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol ac ystyriaeth barhaus o'r amgylchedd y mae Ofcom yn gweithredu ynddo. Caiff y Cynllun ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Yn ystod 2016/17, cynhaliwyd wyth archwiliad mewnol, gan gynnwys adolygu rheolaethau ariannol allweddol, gosod tariffau a dyrannu costau, prosiect clirio'r band 700MHz, rheoli talent, rheoli contractau TGCh ac asedau meddalwedd, rheoli risg, diogelwch gwybodaeth ac adolygiad o'r prosesau llywodraethu sydd gennym ar waith i oruchwylio'r gwaith o fabwysiadu'n cyfrifoldebau newydd am y BBC. Lle y bo'n briodol, mae Ofcom wedi gofyn am sicrwydd annibynnol, trydydd parti ar gyfer prosesau busnes allweddol.

Datgelu er lles y cyhoedd

Mae Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 yn rhoi amddiffyniad cyfreithiol i weithwyr rhag cael eu diswyddo neu eu cosbi gan eu cyflogwyr am ddatgelu gwybodaeth sy'n cael ei hystyried yn wybodaeth sydd er lles y cyhoedd.

Mae Ofcom yn 'berson rhagnodedig' fel y'i diffinnir o dan Orchymyn Datgelu er Lles y Cyhoedd (Personau Rhagnodedig) 2014. Felly, gall unigolion sy'n gweithio y tu allan i Ofcom, ond yn y sector cyfathrebiadau, gysylltu ag Ofcom os oes ganddynt bryderon bod rhywbeth o'i le yn eu sefydliad eu hunain. Yn ystod 2016/17, ni chafodd Ofcom unrhyw ddatgeliadau o dan Ddeddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 neu fel arall.

Datganiad y Swyddog Cyfrifyddu

Fel y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu, mae gennyf gyfrifoldeb cyffredinol dros adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Y Cyfarwyddwyr Grwpiau sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheolaeth fewnol. Y fframwaith hwn yw sail gwaith y drefn archwilio mewnol a sylwadau a wneir gan archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac mewn adroddiadau eraill.

Mae'r Bwrdd wedi parhau i adolygu a goruchwylio mewn modd strategol y trefniadau rheolaeth fewnol a rheoli risg drwy adroddiadau rheolaidd gan gyfarwyddwyr ar eu meysydd cyfrifoldeb a thrwy adroddiadau penodol i'w trafod gan y Pwyllgor Archwilio a Risg ac yng nghyfarfodydd y Bwrdd.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg wedi ystyried:

- adroddiadau archwilio mewnol unigol, ymatebion rheolwyr a'r cynnydd sydd wedi'i wneud yng nghyswllt unrhyw gamau a nodwyd;
- adroddiad blynyddol yr archwilydd mewnol a'i farn ar ddigonolrwydd ein system rheolaeth fewnol;
- adroddiadau ac argymhellion y Swyddfa Archwilio Genedlaethol;
- adroddiadau rheolaidd ar gofrestr risgiau strategol Ofcom, gan gynnwys pennu'r risgiau i system rheolaeth fewnol y sefydliad a gwybodaeth am y rheolaethau sydd wedi cael eu rhoi ar waith i leihau'r risgiau hyn; ac
- unrhyw adroddiadau ychwanegol am sicrwydd y mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg wedi gofyn amdanynt.

Hyd y gwn i, ac ar sail y cyngor yr wyf wedi'i dderbyn gan y rheolwyr hynny sydd â chyfrifoldebau dynodedig dros reoli risgiau a'r system rheoli risgiau, nid wyf yn ymwybodol o unrhyw ganfyddiadau o bwys yng nghyswllt rheolaeth fewnol ar gyfer 2016/17.

Sharon White,
Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu
13 Mehefin 2017

Datganiad cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r Bwrdd

Dan delerau Deddf y Swyddfa Gyfathrebiadau 2002, mae'n ofynnol i'r Bwrdd baratoi Datganiad Cyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol. Mae hyn yn cydymffurfio â'r Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Fusnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol a'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Mae'r Bwrdd hefyd yn gyfrifol am anfon copi o'r Datganiad Cyfrifon at y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol.

Mae'r Datganiad Cyfrifon hwn yn cael ei baratoi, i'r graddau y mae hynny'n berthnasol, yn unol â Deddf Cwmnïau 2006 a'r Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRS) yn ogystal â'r dehongliadau a gyhoeddir gan y Pwyllgor Dadansoddi Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRIC), ar sail gronnus. Rhaid iddo roi darlun cywir a theg o gyflwr busnes Ofcom fel yr oedd ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, ac o'i incwm a'i wariant, ei enillion a'i golledion cydnabyddedig a'r llifoedd arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Mae'r Bwrdd yn cadarnhau ei fod, wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, wedi dilyn y gofynion perthnasol ar gyfer cyfrifyddu a datgelu, wedi defnyddio polisïau cyfrifyddu addas yn gyson, wedi rhoi barn a gwneud amcangyfrifon ar sail resymol, wedi dilyn safonau cyfrifyddu perthnasol ac wedi paratoi'r datganiad cyfrifon ar sail busnes byw.

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am sicrhau bod cofnodion priodol yn cael eu cadw, sy'n datgelu i raddau sy'n rhesymol gywir ar unrhyw adeg beth yw sefyllfa ariannol Ofcom, ac yn ei alluogi i sicrhau bod y Datganiad Cyfrifon yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Yn ogystal â hynny, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am ddiogelu asedau Ofcom, ac felly mae'n gyfrifol am gymryd camau rhesymol i atal ac i ganfod twyll ac anghysondebau eraill.

Cyfrifoldebau'r Prif Weithredwr

Penodir y Prif Weithredwr gan y Bwrdd, sy'n dirprwyo iddi'r cyfrifoldeb dros reoli Ofcom o ddydd i ddydd. Mae'r Ysgrifennydd Parhaol dros yr Adran Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wedi dynodi'r Prif Weithredwr yn Swyddog Cyfrifyddu Ofcom. Mae'r penodiad yn cynnwys dyletswyddau i fod yn gyfrifol am reoleidd-dra, priodoldeb, gwerth am arian a rheolaeth ariannol dda, a diogelu arian cyhoeddus.

Mae gan y Prif Weithredwr gyfrifoldebau penodol dros sicrhau y cydymffurfir â thelerau'r Ddogfen Fframwaith. Rhaid iddi hefyd sicrhau bod cofnodion cyfrifyddu priodol yn cael eu cadw a rhaid iddi lofnodi'r cyfrifon.

Fel Aelod o'r Bwrdd, rhaid i'r Prif Weithredwr sicrhau nad yw ei chyfrifoldebau o ran atebolrwydd yn gwrthdaro â'i chyfrifoldebau fel Aelod Bwrdd. Gall y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a phwyllgorau Seneddol eraill alw ar y Prif Weithredwr i roi tystiolaeth am y modd y mae'n cyflawni ei dyletswyddau.

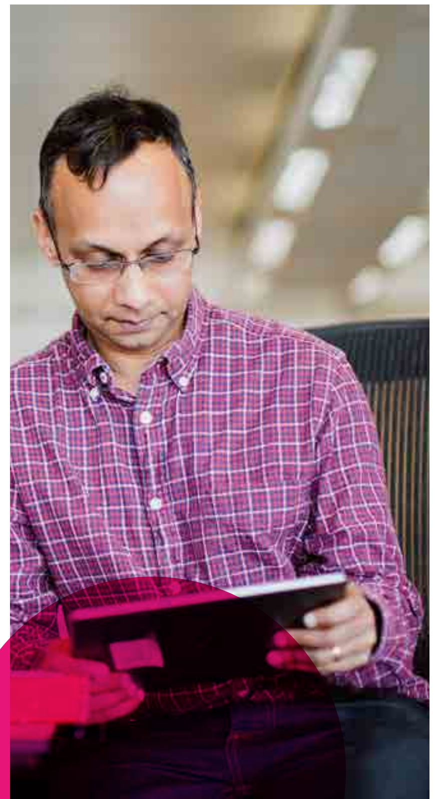

Ein gweithwyr

Mae ein gwerthoedd yn ganolog i'n ffordd o weithredu, yn llywio ein gwaith ymgysylltu â'n rhanddeiliaid a'n ffordd o gydweithio er mwyn cyflawni'n blaenoriaethau.

Gwerthoedd Ofcom

Mae gennym bedwar gwerth craidd sy'n adlewyrchu ein dymuniad i weithio mewn ffordd agored, effeithiol sy'n canolbwyntio ar bobl.

Sef:

- **Rhagoriaeth**
- **Cydweithio**
- **Ystwythder**
- **Grymuso**

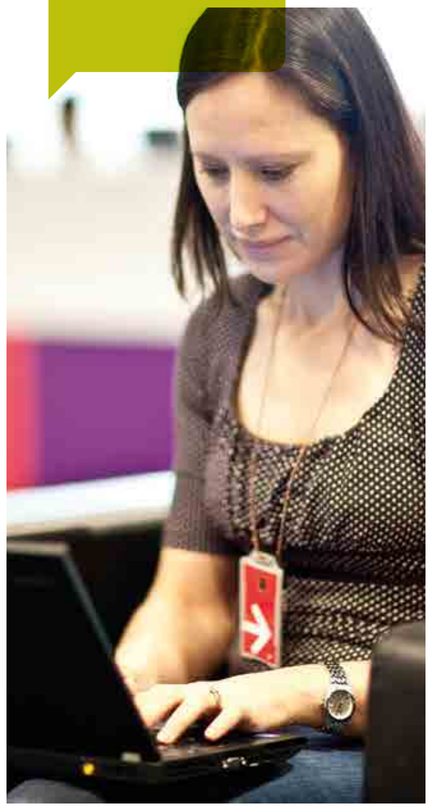

Amrywiaeth a chynhwysiant

Fel cyflogwr, rydym yn ymrwymedig i drin pob cydweithiwr ag urddas a pharch mewn amgylchedd gwaith cynhwysol a theg. Rydym yn benderfynol o hyrwyddo cyfle cyfartal i bob cydweithiwr, ni waeth beth yw ei hil, ei anabledd, ei rywedd (gan gynnwys ailbennu rhywedd), ei oed, ei grefydd neu gred a'i gyfeiriadedd rhywiol. Mae'r ymrwymiad hwn wrth galon ein polisïau cyflogaeth a'n hagwedd at recriwtio a datblygu gyrfa.

Mae ein Cynllun Cydraddoldeb Sengl yn disgrifio sut y byddwn yn sicrhau bod amrywiaeth a chydraddoldeb yn ganolog i'r ffordd rydym yn gweithredu. Mae'n amlinellu ein cynllun gweithredu, gan gynnwys adroddiad manwl o'n hamcanion a'n rhaglen waith. Rydym yn darparu adroddiadau rheolaidd i Fwrdd Ofcom a'r Bwrdd Rheoli a Pholisi ar y cynnydd sy'n cael ei wneud gyda'n cynlluniau amrywiol o dan y Cynllun Cydraddoldeb Sengl.

Rydym hefyd wedi cyhoeddi Cynllun Cydraddoldeb ar gyfer Gogledd Iwerddon. Mae hwn yn nodi sut byddwn yn hybu cyfle cyfartal a chysylltiadau da ar draws grwpiau o bobl wrth gyflawni ein swyddogaethau sy'n berthnasol i Ogledd Iwerddon.

Er mwyn ein helpu i benderfynu ar yr amcanion a'r blaenoriaethau strategol yn ein cynlluniau cydraddoldeb, rydym yn cynnal adroddiad blynyddol ar broffil cydweithwyr a phrosesau Ofcom. Rydym yn monitro ein polisïau a'n harferion yn helaeth drwy arolygon ymysg cydweithwyr, gan feincnodi a chynnal archwiliad cyflog cyfartal bob dwy flynedd. Roedd archwiliad 2016 yn dangos, er bod rhai gwahaniaethau i'w gweld yn y lefelau cyflog ymysg cydweithwyr sy'n gwneud rolau tebyg, nad oedd yn ymddangos bod cydweithwyr o un rhyw yn cael mwy o dâl na'r rhyw arall.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi:

- sefydlu rhwydwaith o gydweithwyr yn y Tîm Arweinyddiaeth sy'n gyfrifol am ein cynlluniau amrywiaeth ledled Ofcom;
- cyflwyno rhaglen helaeth o hyfforddiant ar ragfarn ddiarwybod i'n holl reolwyr pobl ac ar gyfer cydweithwyr sy'n gwneud gwaith recriwtio;
- cadw ein statws cyflogwr band aur ym mynegeion cydraddoldeb hiliol a rhywedd Busnes yn y Gymuned;
- cael ein cynnwys yn Rhestr 2017 y Times o'r 50 cyflogwr gorau ar gyfer Menywod;
- parhau i gael sgôr da ym Mynegai Cydraddoldeb y Gweithle Stonewall, sy'n edrych ar ein hagwedd at staff lesbiaidd, hoyw a deurywiol;
- noddi gwobr 'Peirianwraig Ifanc y Flwyddyn' y Sefydliad Peirianneg Trydanol, am y pumed flwyddyn yn olynol.

Ffigur 13: Yn 2015, gosodasom y targedau canlynol ar gyfer cynyddu nifer y menywod ar draws Ofcom yn gyffredinol, a grwpiau lleiafrif ethnig ar lefelau uwch.

Rhywedd

Ofcom

	Cyfansoddiad Ofcom ar hyn o bryd	Economaidd weithgar[9]	Targedau: Erbyn 2020
Ofcom	43% / 57%	47% / 53%	50% / 50%
Arbenigwyr/Uwch Reolwyr ac Arbenigwyr	37% / 63%	Amh.	40% / 60%

Ethnigrwydd

Ofcom

Cyfansoddiad Ofcom ar hyn o bryd			Economaidd weithgar[9]	Targedau: Erbyn 2020
Lleiafrif ethnig	Gwyn	Ddim yn gwybod	lleiafrif ethnig	Dim targed
16%	74%	10%	13%	

Arbenigwyr/Uwch Reolwyr ac Arbenigwyr

Lleiafrif ethnig	Gwyn	Ddim yn gwybod		o gydweithwyr i ddod o gefndir lleiafrif ethnig
10%	78%	12%	Amh.	13%

Ymgynghori â chydweithwyr a'u cynnwys

Anogir cydweithwyr i helpu i sicrhau bod Ofcom yn cael safbwyntiau amrywiol yn ei waith. Mae ein dulliau ffurfiol arferol o hysbysu ac ymgynghori â chydweithwyr yn cynnwys:

- Fforwm Cydweithwyr Ofcom, sef fforwm ymgynghori sy'n cynnwys cynrychiolwyr o blith cydweithwyr ar draws Ofcom ac sy'n cwrdd yn rheolaidd gyda'r uwch reolwyr yng nghyfarfodydd y Grŵp Ymgynghori ar y Cyd (sy'n cynnwys dau aelod o'r undeb);
- mewnrwyd Ofcom, sydd ar gael i bob cydweithiwr ym mhob un o swyddfeydd Ofcom;
- cyflwyniadau gan y Prif Weithredwr ac uwch reolwyr. Yn ystod y rhain mae cynlluniau a phrosiectau yn cael eu hegluro i gydweithwyr;
- cyfarfodydd grŵp rheolaidd, i siarad â chydweithwyr, ac i glywed ganddynt; a
- y Panel Cynnwys Cydweithwyr, panel o gydweithwyr sy'n gyfrifol am gyfweld ymgeiswyr am uwch swyddi a chyfrannu eu barn at y broses gyffredinol.

Rydym hefyd yn cynnal arolygon rheolaidd sy'n rhoi'r cyfle i gydweithwyr rannu eu barn ar amrywiol bynciau. Mae canlyniadau'r arolygon hyn yn rhoi sylfaen i lawer o'n gwaith yn datblygu ein sefydliad.

Datblygiad proffesiynol

Mae ansawdd ac ymrwymiad ein pobl yn ganolog i'n gallu i gyflawni ein dyletswyddau. Yn ystod 2016, gwnaethom gynnal nifer o raglenni hyfforddiant ar gyfer y sefydliad cyfan, a oedd yn cynnwys hyfforddiant datblygu rheolwyr a sesiynau yn delio â'r sectorau penodol yn y diwydiant y mae Ofcom yn eu rheoleiddio.

Rydym yn annog cydweithwyr uwch i gefnogi datblygiad gyrfa cydweithwyr iau. Rydym yn cynnal cynllun mentora a hyfforddi mewnol, ac rydym wedi noddi nifer o'n huwch gydweithwyr i gael cymhwyster hyfforddi ffurfiol. Hefyd, mae gennym gynllun cysgodi, sy'n rhoi cyfle i bob cydweithiwr ddod i wybod am amrywiaeth ein gwaith.

Polisïau a phrosesau cyflogaeth

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau y caiff pob cydweithiwr ei drin yn deg a chydag urddas a pharch. Rydym yn adolygu ein polisïau a phrosesau staff yn gyson er mwyn sicrhau eu bod yn gyfoes ac yn cyd-fynd â'n gwerthoedd, yn ogystal â gofynion cyfraith cyflogaeth.

Yn ystod 2016, rhoesom drefn newydd ar waith ar gyfer gwerthuso a chynnal adolygiad o'n prosesau recriwtio, sefydlu a datblygu gyrfa cydweithwyr.

Absenoldeb

Rydym yn hybu diwylliant lle mae presenoldeb da yn ddisgwyliedig ac yn cael ei werthfawrogi. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod nad oes modd osgoi absenoldeb am resymau meddygol o bryd i'w gilydd.

Ein nod yw trin staff sy'n sâl yn deg ac â chydymdeimlad gan roi cefnogaeth iddynt lle bo modd. Bydd hynny'n eu galluogi i wella ac i fynychu'r gwaith yn rheolaidd. Yn 2016/17, nifer y diwrnodau gwaith a gollwyd oedd 4.2 diwrnod y flwyddyn fesul gweithiwr (2015/16: 4.57 diwrnod). Mae hyn yn cymharu'n ffafriol â'r cyfartaledd yn y sector cyhoeddus, sef 8.5 diwrnod y flwyddyn fesul gweithiwr yn 2016 (2015: 8.7 diwrnod)[10].

> Mae ansawdd ac ymrwymiad ein pobl yn ganolog i'n gallu i gyflawni ein dyletswyddau

[9] (Cyfrifiad 2011)

[10] CIPD Absence Management 2016: Public Sector, cyhoeddwyd Hydref 2016

Adroddiad taliadau

Wrth baratoi'r adroddiad taliadau a sefydlu ei bolisi taliadau, mae’r Bwrdd wedi ystyried darpariaethau Cod Llywodraethu Corfforaethol y DU ac wedi mabwysiadu’r darpariaethau, ac yn cydymffurfio â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, lle bo hynny’n briodol ac yn berthnasol.

Nid oes raid i Ofcom gydymffurfio ag Atodlen 8 i Reoliadau Grwpiau a Chwmnïau Mawr a Chanolig (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 fel y'u diwygiwyd ym mis Awst 2013, ond mae wedi paratoi'r adroddiad hwn i gydymffurfio i'r graddau y mae hynny'n briodol ac yn ymarferol.

Cyfansoddiad y Pwyllgor Taliadau

Mae cyfansoddiad y Pwyllgor Taliadau i’w weld ar dudalen 53.

Cynghorwyr

Pan fo angen, mae'r Pwyllgor Taliadau'n cael cyngor a/neu wasanaethau gan sefydliadau allanol arbenigol.

Mae’r Pwyllgor hefyd yn cael cyngor gan Gyfarwyddwr Adnoddau Dynol Ofcom. Gan amlaf, mae'r Pwyllgor Taliadau’n gwahodd y Prif Weithredwr a Chyfarwyddwr y Grŵp Gwasanaethau Corfforaethol i fynychu cyfarfodydd y Pwyllgor. Ni fydd dim un unigolyn yn bresennol ar gyfer unrhyw drafodaeth am ei dâl ei hun.

Polisi cyffredinol

Wrth bennu polisi taliadau Ofcom, cred y Pwyllgor Taliadau y dylai Ofcom, o fewn y cyfyngiadau sy’n gysylltiedig â bod yn gorff cyhoeddus, gynnig gwobrau a fydd yn denu ac yn cadw’r rheolwyr o'r safon uchaf y mae'n rhaid eu cael i alluogi Ofcom i gyflawni ei gyfrifoldebau a’i gylch gwaith statudol. Ni ddisgwylir newid yng nghyfeiriad y polisi cyffredinol dros y flwyddyn i ddod.

Elfennau taliadau

Dyma brif elfennau taliadau’r Aelodau Gweithredol a’r Cyfarwyddwyr Grŵp:

Cyflog a buddion hyblyg

Pennir cyflog sylfaenol Aelodau Gweithredol a Chyfarwyddwyr Grŵp drwy ystyried cyfrifoldebau, perfformiad a phrofiad pob cydweithiwr ynghyd â thueddiadau’r farchnad. Hefyd, darperir lwfans buddion hyblyg i bob Aelod Gweithredol a Chyfarwyddwr Grŵp sy’n caniatáu i'r unigolyn dan sylw brynu buddion penodol. Caiff pob cyflog sylfaenol ei adolygu’n flynyddol ar 1 Gorffennaf bob blwyddyn.

Buddion safonol

Mae pob un o'r Aelodau Gweithredol a'r Cyfarwyddwyr Grŵp yn derbyn rhai buddion safonol: yn benodol yswiriant meddygol preifat, yswiriant bywyd, amddiffyniad incwm grŵp a’r cyfle i gael archwiliad iechyd blynyddol. Nid yw cyfanswm gwerth yr amddiffyniad incwm grŵp, yr yswiriant bywyd na’r archwiliadau iechyd blynyddol wedi cael ei ddatgelu yn y rhestri taliadau gan nad yw Cyllid a Thollau EM yn ei drin fel enillion trethadwy.

Taliadau sy’n ymwneud â pherfformiad

Mae pob Aelod Gweithredol a Chyfarwyddwr Grŵp yn cymryd rhan mewn cynllun bonws perfformiad blynyddol, a gaiff ei gyfrifo fel canran o'r cyflog ar sail perfformiad yr unigolyn, hyd at uchafswm o 20% o’r cyflog, yn dibynnu ar yr unigolyn dan sylw. Mae hyn yn galluogi Ofcom i gydnabod cyfraniad y rheini sy’n perfformio’n arbennig o dda yn ystod unrhyw flwyddyn heb godi lefelau cyflog sylfaenol. Nid oes dim un elfen o'r bonws perfformiad yn bensiynadwy. Mae’r Pwyllgor Taliadau wedi cymeradwyo’r bonysau perfformiad a nodir ar gyfer unigolion yn ystod y cyfnod adolygu rhwng 01 Ebrill 2016 a 31 Mawrth 2017, ac maent wedi cronni ond heb gael eu talu ar ddiwedd y flwyddyn. Nid yw Ofcom yn darparu cynllun bonws perfformiad hirdymor ar gyfer ei weithwyr.

Datgeliad cyflog teg

Rhaid i sefydliadau’r sector cyhoeddus ddatgelu’r berthynas rhwng taliadau’r cyfarwyddwr sy’n cael y tâl uchaf yn y sefydliad a thâl canolrif gweithlu’r sefydliad. Tâl y cyfarwyddwr a oedd yn cael y tâl uchaf yn Ofcom yn ystod y flwyddyn ariannol 2016/17 oedd £361,683[11] (£320,200 yn 2015/16). Roedd hyn 6.44 gwaith (5.71 gwaith yn 2015/16) tâl canolrif gweithlu Ofcom a oedd yn £56,173 yn 2016/17 (£56,085 yn 2015/16). Ni dderbyniodd yr un gweithiwr dâl a oedd yn fwy na’r cyfarwyddwr a gafodd y tâl uchaf. Yn 2016/17, roedd y taliadau’n amrywio rhwng £16,673 a £361,683 ac yn 2015/16 rhwng £17,357 a £320,200. Er mwyn gallu cymharu, mae cyfanswm tâl yn cynnwys cyflog sylfaenol, bonws perfformiad sy’n cael ei dalu yn ystod y flwyddyn, buddion hyblyg a buddion o fath arall. Nid yw’n cynnwys unrhyw lwfans pensiwn, yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Trysorlys.

Trefniadau pensiwn

Dan drefniadau pensiwn Ofcom, mae pob Aelod Gweithredol a Chyfarwyddwr Grŵp yn cael lwfans, a bennir fel canran o'r cyflog sylfaenol, y gall yr unigolyn ei gael fel cyflog ychwanegol neu ei fuddsoddi mewn cynllun pensiwn o’i ddewis.

Mae'r Cadeirydd, Patricia Hodgson, yn cael pensiwn o Gynllun Pensiwn Ofcom (ITC gynt). Ni chafodd yr un Aelod Anweithredol arall fudd pensiwn gan Ofcom yn ystod y flwyddyn dan sylw.

[11] Cyflog sylfaen Sharon White £316,250, bonws perfformiad o £27,500 a delir yn y flwyddyn, buddion hyblyg o £15,000 a buddion o fath arall o £2,933. At ddibenion y cyfrifiad hwn, mae buddion o fath arall wedi cael eu cyfrifo gan ddefnyddio’u gwerth ar 31 Mawrth 2017.

Arweiniad i'r rhestri taliadau

Mae manylion y taliadau a dderbyniodd y Bwrdd, y Bwrdd Cynnwys a'r Uwch Dîm Rheoli, sydd wedi'u harchwilio gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol, ar gael yn y tablau a'r nodiadau canlynol.

Mae'r rhestri hyn yn cyfeirio at daliadau yn ystod y flwyddyn ariannol. Mae'r rhestr yn adlewyrchu'r taliadau am y rhan honno o'r flwyddyn pan oedd yr unigolion un ai'n aelodau o'r Bwrdd neu'r Bwrdd Cynnwys neu'n aelodau o'r Uwch Dîm Rheoli. Roedd yr unigolion â'r nodyn '+' wrth eu henw yn y rhestri yn eu rolau am ran yn unig o 2015/16 neu 2016/17. Os yw'r unigolion yn aelodau o fwy nag un Bwrdd/Pwyllgor (fel y nodir ar dudalennau 68 a 69) dim ond unwaith y bydd eu henwau yn ymddangos yn y rhestri taliadau. Mae'r holl Aelodau Gweithredol yn cael eu rhestru o dan y Tîm Uwch Reolwyr yn Nhabl 3.

Mae'r cyfeirnodau yn y nodiadau canllaw wrth ymyl enwau unigolion yn cyfeirio at y nodiadau ar dudalennau 69 a 70.

Oherwydd y newidiadau i'r aelodaeth yn 2015/16 ac yn 2016/17, rhoddir ffigur ar sail blwyddyn o dan bob tabl, er mwyn darparu cymhariaeth gliriach o'r cyfanswm costau. Mae hyn yn adlewyrchu cyfanswm y gost flynyddol ar gyfer yr aelodau hynny sydd yn eu swyddi ar 31 Mawrth yn y flwyddyn sy'n dod i ben.

Mae'r tablau canlynol yn cael eu harchwilio.

Tabl 1: Taliadau Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom: 2016/17

Enw	Cyfeirnod y nodyn canllaw	Ffioedd 16/17 £	Ffioedd 15/16 £
Y Fonesig Lynne Brindley DBE	1	42,519	42,519
Bill Emmott +	1,2	25,447	10,630
Tim Gardam +	1,2	-	31,889
Stephen Hill +	1,2	-	28,346
Y Fonesig Patricia Hodgson DBE	1	142,500	142,500
Graham Mather	1	42,519	42,519
Mike McTighe +	1,2	-	31,889
Y Farwnes Noakes, DBE	1,2	70,000	70,000
Nick Pollard +	1,2,3	29,603	1,800
Ben Verwaayen +	1,2	42,519	10,630
		395,107	**412,722**

Roedd y costau ar sail blwyddyn yn £382,576 ar gyfer 2016/17 ac yn £425,095 ar gyfer 2015/16

Tabl 2: Taliadau Aelodau Anweithredol Bwrdd Cynnwys Ofcom: 2016/17

Enw	Cyfeirnod y nodyn canllaw	Ffioedd 16/17 £	Ffioedd 15/16 £
Andrew Chitty	1	10,800	10,800
Juan Andrew Colman	1	10,800	10,800
Aled Eirug +	1,3	10,800	3,600
Robin Foster +	1,3	10,800	2,700
Zahera Harb +	1,3	10,800	3,600
David Levy	1	10,800	10,800
Lesley Mackenzie +	1,3	5,400	10,800
Glyn Mathias +	1,3	-	7,800
Philip Schlesinger	1	10,800	10,800
Mary Ann Sieghart	1	10,800	10,800
Janey Walker	1	15,900	15,900
		107,700	**98,400**

Roedd y costau ar sail blwyddyn yn £102,300 ar gyfer 2016/17 ac yn £134,700 ar gyfer 2015/16

Tabl 3: Taliadau Uwch Dîm Rheoli ac Aelodau Gweithredol Bwrdd Cynnwys Ofcom: 2016/17

Enw	Cyfeirnod y Nodyn Canllaw	Cyflog 16/17 £	Hawl pensiwn/ lwfans pensiwn 16/17 £	Lwfans buddion hyblyg 16/17 £	Buddion o fath arall 16/17 £	Bonws Perfformiad 16/17 £	Cyfanswm taliadau 16/17 £	Cyfanswm taliadau 15/16 £
Kevin Bakhurst	3,4,6	96,746	14,512	6,310	1,195	-	118,763	–
Tony Close +	3,4	152,813	22,922	15,000	2,809	12,000	205,544	163,699
Alison Crosland +	4,6	195,000	29,250	15,000	1,400	10,000	250,650	54,577
Lindsey Fussell +	4,6	172,143	25,821	14,345	2,578	15,000	229,887	–
Philip Marnick	4	212,237	31,835	15,000	2,809	10,000	271,881	271,986
Jonathan Oxley	4	258,825	38,824	15,000	2,809	15,000	330,458	324,512
Claudio Pollack +	4,5	-	-	-	-	-	-	181,503
Ed Richards +	4,5	-	-	-	-	-	-	34,885
James Thickett	3,4	39,500	5,925	3,750	692	[TBA]	49,867	208,969
Steve Unger	4,5	258,825	38,824	15,000	2,809	25,000	340,458	333,495
Polly Weitzman	4,6,7	233,981	35,097	15,000	2,809	25,000	311,887	306,498
Sharon White +	4	316,250	63,250	15,000	2,809	33,000	430,309	375,200
		1,936,320	**306,260**	**129,405**	**22,719**	**145,000**	**2,539,704**	**2,255,324**

Roedd y costau ar sail blwyddyn yn £2,663,304 ar gyfer 2016/17 ac yn £2,240,611 ar gyfer 2015/16

Nodiadau i'r tablau taliadau

1. Mae'r ffioedd ar gyfer holl Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom yn cael eu pennu drwy gytundeb â'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon am gyfnod llawn eu penodiad. Mae'r ffioedd a ddangosir yn cynrychioli'r flwyddyn lawn sy'n cael ei hadolygu. Mae'r ffi sylfaenol i Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom (ac eithrio'r Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd) wedi bod yn £42,519 y flwyddyn ers 1 Ebrill 2008. Ofcom sy'n pennu ffioedd Aelodau Anweithredol y Bwrdd Cynnwys. £10,800 y flwyddyn yw'r ffi sylfaenol ar gyfer Aelodau'r Bwrdd Cynnwys (ac eithrio'r ffi a delir i Janey Walker sef £15,900 y flwyddyn i adlewyrchu ei gwaith a'i chyfrifoldebau ychwanegol am waith safonau). Mae'r ffioedd a ddangosir yn cynrychioli blwyddyn gyfan neu, lle bo'n briodol, ran o'r flwyddyn, os gwnaeth yr Aelod Anweithredol perthnasol ymuno â Bwrdd Ofcom neu'r Bwrdd Cynnwys neu ymddeol ohonynt neu ysgwyddo rhagor o gyfrifoldebau, yn ystod y cyfnod dan sylw. Ni chafodd Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom nac Aelodau'r Bwrdd Cynnwys daliadau ychwanegol ar ben eu ffioedd heblaw am yr hawl i Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom yn unig, gael offer TG ar gyfer gweithio gartref. Ni wnaeth pob un o Aelodau Anweithredol Bwrdd Ofcom fanteisio ar yr hawl hwn yn ystod y cyfnod dan sylw.
2. Penodwyd Bill Emmott a Ben Verwaayen i Fwrdd Ofcom ar 1 Ionawr 2016, a gadawod Bill Emmott Fwrdd Ofcom ym mis Tachwedd 2016. Penodwyd Nick Pollard i Fwrdd Ofcom dros dro ar 14 Tachwedd 2016. Ymddiswyddodd Stephen Hill o fwrdd Ofcom ar 11 Tachwedd 2015; ymddeolodd Mike McTighe a Tim Gardam o'r Bwrdd ar 31 Rhagfyr 2015.
3. Aelodau Anweithredol y Bwrdd Cynnwys:
   Gadawodd Lesley Mackenzie y Bwrdd Cynnwys ar 17 Medi 2016; ymddeolodd Glyn Mathias o'r Bwrdd Cynnwys ar 30 Mehefin 2015; penodwyd Zahera Harb ac Aled Eirug i'r Bwrdd Cynnwys ar 1 Rhagfyr 2015; penodwyd Robin Foster i'r Bwrdd Cynnwys ar 1 Ionawr 2016 a phenodwyd Nick Pollard i'r Bwrdd Cynnwys ar 1 Mawrth 2016 a'i benodi'n Gadeirydd interim y Bwrdd Cynnwys ar 14 Tachwedd 2016.
   Aelodau Gweithredol y Bwrdd Cynnwys:
   Gadawodd James Thickett y Bwrdd Cynnwys ar 28 Mehefin 2016. Swm cyfwerth â blwyddyn lawn ei gyflog oedd £158,000. Penodwyd Tony Close yn Aelod Gweithredol o'r Bwrdd Cynnwys ar 1 Mehefin 2015 a phenodwyd Kevin Bakhurst yn Aelod Gweithredol o'r Bwrdd Cynnwys ar 24 Ionawr 2017. Swm cyfwerth â blwyddyn lawn ei gyflog oedd £230,000.

4. Mae cyfanswm y taliadau blynyddol a ddangosir ar gyfer swyddogion gweithredol Ofcom, y maent, neu yr oeddent, yn aelodau o'r Uwch Dîm Rheoli, yn cynnwys cyflog sylfaenol, bonws perfformiad, lwfans arian ar gyfer buddion hyblyg a chanran o'r cyflog sylfaenol a delir fel lwfans pensiwn. Nid yw hyn yn cynnwys James Thickett a Tony Close, Aelodau Gweithredol o'r Bwrdd Cynnwys yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r golofn 'buddion o fath arall' yn adlewyrchu'r gost i Ofcom o ddarparu yswiriant meddygol preifat i bob swyddog gweithredol.
5. Gadawodd Ed Richards y sefydliad ar 4 Mai 2015 ar ôl ymddiswyddo ar 31 Rhagfyr 2014. Swm cyfwerth â blwyddyn lawn ei gyflog oedd £298,650. Gadawodd Claudio Pollack Ofcom ar 31 Rhagfyr 2015 a oedd yn golygu nad oedd yn aelod o'r Uwch Dîm Rheoli nac yn Aelod o'r Bwrdd Cynnwys o'r dyddiad hwnnw. Swm cyfwerth â blwyddyn lawn ei gyflog oedd £196,350.
6. Mae Sharon White, Alison Crosland, Philip Marnick, Jonathan Oxley, Steve Unger a Polly Weitzman wedi bod yn aelodau o'r Uwch Dîm Rheoli drwy gydol y cyfnod; mae Tony Close wedi bod yn Aelod Gweithredol o'r Bwrdd Cynnwys drwy gydol y cyfnod.
7. Ymunodd Alison Crosland ag Ofcom fel aelod o'r Uwch Dîm Rheoli ar 11 Ionawr 2016. Ymunodd Lindsey Fussell ag Ofcom fel aelod o'r Uwch Dîm Rheoli ar 18 Ebrill 2016. Swm cyfwerth â blwyddyn lawn ei chyflog oedd £180,000. Ymunodd Kevin Bakhurst ag Ofcom fel aelod o'r Uwch Dîm Rheoli ar 31 Hydref 2016. Dangosir swm cyfwerth â blwyddyn lawn ei gyflog yn nodyn 3 uchod. Nid yw Kevin Bakhurst yn cael ei ystyried ar gyfer bonws 2016/17 oherwydd y dyddiad yr ymunodd.
8. Mae Polly Weitzman yn cael £12,120 y flwyddyn fel Cyfarwyddwr Anweithredol Ymddiriedolaeth Sefydledig GIG Prifysgol Homerton; telir y ffioedd hyn yn syth i Ofcom ac nid yw Ms. Weitzman yn derbyn dim ohonynt.

Contract cyflogaeth

Mae gan y Prif Weithredwr a Jonathan Oxley, Cyfarwyddwr y Grŵp Cystadleuaeth, gyfnod rhybudd o 12 mis. Nid oes gan yr un Aelod Gweithredol arall o Fwrdd Ofcom na chydweithiwr arall yn Ofcom gontract cyflogaeth sy'n cynnwys cyfnod rhybudd o fwy na naw mis.

Mae'r Aelodau Anweithredol i gyd wedi'u penodi am dymor penodol i neilltuo amser penodol i Ofcom o hyd at ddau ddiwrnod yr wythnos (heblaw am Patricia Hodgson a neilltuodd hyd at dri diwrnod yr wythnos a Sheila Noakes a neilltuodd hyd at ddau ddiwrnod a hanner yr wythnos).

Ni chafodd dim taliadau dileu swydd yn ymwneud ag aelod o'r Uwch Dîm Rheoli eu cynnwys yn y cyfrifon am y flwyddyn ar gyfer colli swydd yn ystod 2016/17.

Iawndal terfynu'n gynnar

Yn achos Aelod Gweithredol o Fwrdd Ofcom, y Bwrdd Cynnwys neu aelod o'r Uwch Dîm Rheoli, y Pwyllgor Taliadau sy'n penderfynu ar y trefniadau ar gyfer terfynu contract cyflogaeth yn gynnar, ac fe'u gweinir yn unol â chontract cyflogaeth yr Aelod Gweithredol neu'r Cyfarwyddwr Grŵp perthnasol. Mae pob contract cyflogaeth yn darparu ar gyfer taliad yn lle rhybudd os terfynir contract yn gynnar fel y gwêl Ofcom yn dda.

Nid oes gan Aelodau Anweithredol hawl i iawndal os caiff contract ei derfynu'n gynnar.

Ymgymryd â swyddogaeth cyfarwyddwr allanol

Ni chaiff unrhyw Aelod Gweithredol o Fwrdd Ofcom dderbyn penodiad anweithredol heb gael caniatâd ymlaen llaw gan y Bwrdd i sicrhau na fydd hyn yn achosi gwrthdaro rhwng buddiannau. Bydd unrhyw ffioedd a delir i Aelod Gweithredol am benodiad o'r fath yn cael eu cadw dim ond yn ôl disgresiwn y Pwyllgor Taliadau.

Nid oes, neu nid oedd, neb ar y Bwrdd Gweithredol yn dal unrhyw gyfarwyddiaethau o'r fath yn ystod y flwyddyn.

Ar ran Ofcom,

Sharon White
Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu
13 Mehefin 2017

Y Farwnes Noakes DBE
Cadeirydd y Pwyllgor Taliadau
13 Mehefin 2017

Tystysgrif ac adroddiad y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol i Ddau Dŷ'r Senedd

Tystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol y Swyddfa Gyfathrebiadau am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 o dan Ddeddf Swyddfa Gyfathrebiadau 2002. Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys: y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr, y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol, y Datganiad am y Llifoedd Arian, y Datganiad am Newidiadau mewn Ecwiti; a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisïau cyfrifyddu a nodir ynddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad Taliadau y nodir ei bod wedi'i harchwilio yn yr adroddiad hwnnw.

Cyfrifoldebau perthnasol y Bwrdd, y Swyddog Cyfrifyddu a'r archwilydd

Fel yr eglurwyd yn fanylach yn y Datganiad Cyfrifoldebau, y Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun cywir a theg. Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf Swyddfa Gyfathrebiadau 2002. Cynhaliais fy archwiliad yn unol â r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny'n mynnu fy mod i a'm staff yn cydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Mae archwiliad yn golygu cael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol sy'n ddigon i roi sicrwydd rhesymol nad oes camddatganiadau o bwys yn y datganiadau ariannol, boed hynny trwy gamgymeriad neu dwyll. Mae hyn yn cynnwys asesiad o'r canlynol: a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau'r Swyddfa Gyfathrebiadau ac a ydynt wedi cael eu rhoi ar waith yn gyson a'u datgelu'n ddigonol; pa mor rhesymol yw'r amcangyfrifon cyfrifyddu sylweddol y mae'r Swyddfa Gyfathrebiadau wedi'u gwneud; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol. Ar ben hynny, byddaf yn darllen yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn yr Adroddiad Blynyddol er mwyn canfod anghysondebau o bwys â'r datganiadau ariannol archwiliedig, ac i ganfod unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos yn anghywir i raddau helaeth ar sail y wybodaeth a gesglais wrth imi gyflawni'r archwiliad, neu wybodaeth sy'n anghyson i raddau helaeth â'r wybodaeth honno. Os byddaf yn dod ar draws unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau o bwys byddaf yn ystyried y goblygiadau i'm tystysgrif.

Rhaid i mi gael tystiolaeth sy'n ddigon i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm a gofnodir yn y datganiadau ariannol wedi cael eu defnyddio at y dibenion y'u bwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Barn ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob ffordd o bwys mae'r gwariant a'r incwm a gofnodir yn y datganiadau ariannol wedi cael eu defnyddio at y dibenion y'u bwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Barn ar y datganiadau ariannol

Yn fy marn i:

- mae'r datganiadau ariannol yn rhoi golwg cywir a theg o gyflwr materion y Swyddfa Gyfathrebiadau ar 31 Mawrth 2017 a'r gwarged ar ôl treth am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â Deddf Swyddfa Gyfathrebiadau 2002 a chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a gyhoeddwyd o dan y Ddeddf.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i:

- mae'r rhannau o'r Adroddiad Taliadau sydd i'w harchwilio wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a wnaethpwyd o dan Ddeddf Swyddfa Cyfathrebiadau 2002; a
- mae'r wybodaeth yn yr Adroddiad ar Berfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd am y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi ar ei chyfer yn gydnaws â'r datganiadau ariannol.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf ddim i'w nodi yng nghyswllt y materion canlynol y byddaf yn cyflwyno adroddiad arnynt i chi os, yn fy marn i:

- na chafodd cofnodion cyfrifyddu digonol eu cadw neu na dderbyniwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad gan y canghennau nad oedd fy staff wedi ymweld â nhw; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Taliadau sydd i'w harchwilio yn cyd-fynd â'r cofnodion cyfrifyddu neu'r ffurflenni; neu
- nad wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad; neu
- nad yw'r Datganiad Llywodraethu'n adlewyrchu cydymffurfiad â chyfarwyddyd Trysorlys EM.

Adroddiad

Nid oes gennyf sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Syr Amyas C E Morse
Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol
29 Mehefin 2017

Y Swyddfa Archwilio Genedlaethol
157-197 Buckingham Palace Road
Victoria, Llundain
SW1W 9SP

Datganiadau Ariannol

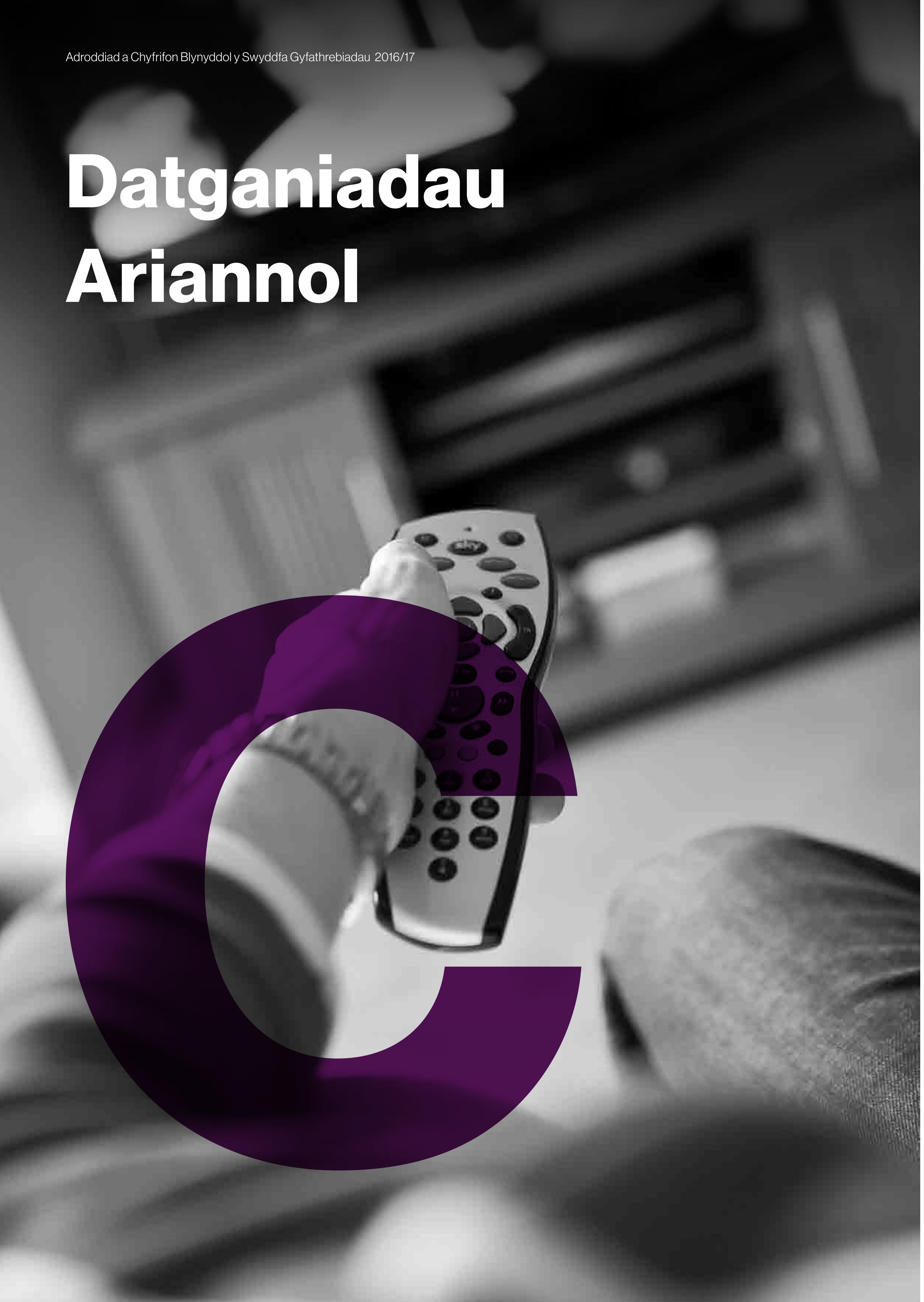

Datganiad o incwm cynhwysfawr

Am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017

	Nodiadau	2016/17 £'000	2015/16 £'000
Incwm	3	**115,781**	114,813
Clirio a Dyfarnu Sbectrwm	3	**24,685**	5,911
Cyfanswm incwm		**140,466**	**120,724**
Gwariant gweithredol			
Costau staff	4	**(68,459)**	(65,723)
Costau gweithredol eraill	6	**(45,721)**	(48,009)
Clirio a Dyfarnu Sbectrwm	4,6	**(24,694)**	(5,916)
Cyfanswm gwariant gweithredol		**(138,874)**	**(119,648)**
Gwarged gweithredol		**1,592**	**1,076**
Costau eiddo gwag	15	**(551)**	(152)
Incwm cyllid		**58**	94
Costau cyllid	15	**(22)**	(10)
Incwm llog pensiwn	19	**475**	547
Gwarged ar weithgareddau arferol am y flwyddyn ariannol cyn treth		**1,552**	**1,555**
Trethiant	7	**-**	-
Gostyngiad (write-down) yn yr asedau trethi gohiriedig	7	**-**	(2,415)
Gwarged/(diffyg) am y flwyddyn ariannol ar ôl treth		**1,552**	**(860)**
Incwm/(gwariant) cynhwysfawr arall			
Ailfesur pensiynau	19	**615**	(2,050)
Cyfanswm Incwm/(gwariant) cynhwysfawr		**2,167**	**(2,910)**

Mae'r polisïau a'r nodiadau cyfrifyddu ar dudalennau 77 i 103 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Datganiad am y sefyllfa ariannol

Ar 31 Mawrth 2017

	Nodiadau	Ar 31 Mawrth 2017 £'000	Ar 31 Mawrth 2016 £'000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, peiriannau a chyfarpar	8	**6,429**	6,166
Asedau anniriaethol	9	**2,177**	3,290
Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	11	**687**	1,464
Asedau buddion ymddeol	19	**17,030**	15,370
Cyfanswm asedau anghyfredol		**26,323**	**26,290**
Asedau cyfredol			
Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	10	**14,870**	8,194
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	12	**10,097**	11,570
Cyfanswm asedau cyfredol		**24,967**	**19,764**
Cyfanswm asedau		**51,290**	**46,054**
Rhwymedigaethau cyfredol			
Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill	13	**25,348**	20,232
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau	15	**84**	68
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol		**25,432**	**20,300**
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill - symiau a ddaw'n ddyledus ar ôl blwyddyn	14	**299**	2,381
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau	15	**227**	274
Rhwymedigaethau buddion ymddeol	19	**1,214**	1,148
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol		**1,740**	**3,803**
Cyfanswm rhwymedigaethau		**27,172**	**24,103**
Asedau llai rhwymedigaethau		**24,118**	**21,951**
Ecwiti			
Cronfeydd wrth gefn		**24,118**	21,951
Cyfanswm ecwiti		**24,118**	**21,951**

Mae'r polisïau a'r nodiadau cyfrifyddu ar dudalennau 77 i 103 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.
Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu cymeradwyo gan y Bwrdd ar 13 Mehefin 2017.

Y Fonesig Patricia Hodgson, DBE
Cadeirydd

Sharon White
Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu

Datganiad am newidiadau mewn ecwiti

Am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017

	Nodiadau	Cronfa wrth gefn £'000
Balans ar 1 Ebrill 2015		**24,861**
Newidiadau mewn ecwiti ar gyfer 2015/16		
Ailfesur pensiynau	19	(2,050)
Diffyg am y flwyddyn		(860)
Cyfanswm gwariant cynhwysfawr am 2015/16		**(2,910)**
Balans ar 31 Mawrth 2016		**21,951**
Newidiadau mewn ecwiti ar gyfer 2016/17		
Ailfesur pensiynau	19	615
Gwarged am y flwyddyn		1,552
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am 2016/17		**2,167**
Balans ar 31 Mawrth 2017		**24,118**

Mae'r polisïau a'r nodiadau cyfrifyddu ar dudalennau 77 i 103 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Datganiad am y llifoedd arian

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017

	Nodiadau	2016/17 £'000	2015/16 £'000
Llifoedd arian o weithgareddau gweithredol			
Gwarged gweithredol		**1,592**	1,076
Addasiadau ar gyfer trafodion anariannol			
Amorteiddiad	9	**1,244**	1,137
Dibrisiant	8	**2,180**	2,046
Elw wrth waredu asedau anghyfredol	6	**(7)**	(14)
Cynnydd mewn symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	10,11	**(5,899)**	(2,356)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill	13,14	**3,034**	(1,679)
Lleihad mewn darpariaethau	15	**(604)**	(490)
(Lleihad)/Cynnydd mewn pensiwn ymddeol	19	**(504)**	269
Mewnlif / (all-lif) arian net o weithgareddau gweithredol		**1,036**	**(11)**
Llifoedd arian o weithgareddau buddsoddi			
Llog a gafwyd		**58**	94
Prynu eiddo, peiriannau a chyfarpar	8	**(2,503)**	(1,506)
Prynu asedau anniriaethol	9	**(131)**	(1,321)
Enillion o werthu asedau anghyfredol		**67**	35
All-lif arian net o weithgareddau buddsoddi		**(2,509)**	**(2,698)**
Llifoedd arian o weithgareddau cyllido			
All-lif arian net o weithgareddau cyllido		**-**	**-**
Lleihad mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn		**(1,473)**	**(2,709)**
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r flwyddyn	12	**11,570**	14,279
Lleihad mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn		**(1,473)**	(2,709)
Cronfeydd net terfynol	**12**	**10,097**	**11,570**

Mae'r polisïau a'r nodiadau cyfrifyddu ar dudalennau 77 i 103 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Nodiadau i'r Cyfrifon

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2017

1. Y sail dros gyflwyno a'r prif bolisïau cyfrifyddu

Mae'r Swyddfa Gyfathrebiadau (Ofcom) yn sefydliad sydd wedi'i leoli yn y Deyrnas Unedig, ac mae'n darparu amrywiaeth eang o wasanaethau rheoleiddio. Cafodd datganiadau ariannol y Sefydliad ar gyfer 31 Mawrth 2017 eu paratoi'n unol â'r Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRS), a gyhoeddir gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol (IASB), yn ogystal â'r dehongliadau a gyhoeddir gan y Pwyllgor Dadansoddi Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRIC), fel y'u cymeradwywyd gan yr Undeb Ewropeaidd.

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn dan y confensiwn cost hanesyddol, a addaswyd drwy brisio rhai asedau anghyfredol, ar sail busnes byw, yn unol â'r Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Paratoir y datganiadau ariannol ar sail holl ddehongliadau a safonau cyfrifyddu IFRS ac yn unol â Deddf Cwmnïau 2006 sy'n berthnasol i gwmnïau sy'n llunio adroddiadau o dan IFRS ac Erthygl 4 o Reoliad IAS yr Undeb Ewropeaidd, ac eithrio pan fydd Deddf Swyddfa Gyfathrebiadau 2002 yn eu dirymu. Paratoir y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r cyfarwyddyd ar gyfrifon gan yr Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau (BIS) a'r Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS). .

Caiff symiau yn y Datganiadau Ariannol eu datgan mewn punnoedd sterling, sef yr arian y mae'r sefydliad yn delio ag ef.

a) Mabwysiadu safonau newydd a diwygiedig

Mae rhai safonau newydd, dehongliadau a diwygiadau i safonau cyfredol, a restrir isod, wedi cael eu cyhoeddi ond nid ydynt yn cael effaith sylweddol ar ddatganiadau ariannol Ofcom. Mae'r holl safonau isod yn berthnasol i'r cyfnod cyfrifyddu cyfredol.

- IAS 16 Property Plant and Equipment ac IAS 38 Intangible Assets (Amendment) sy'n berthnasol i gyfnodau blynyddol sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2016 neu ar ôl hynny
- IAS 27 Separate Financial Statements (Amendment) sy'n berthnasol i gyfnodau blynyddol sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2016 neu ar ôl hynny
- IAS 1 Presentation of Financial Statements (Amendment) sy'n berthnasol i gyfnodau blynyddol sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2016 neu ar ôl hynny
- Gwelliannau blynyddol i gylch 2012-2014 yr IFRS (Mae mân newidiadau i'r safonau canlynol yn berthnasol i gyfnodau blynyddol sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2016 neu ar ôl hynny). Y safonau hyn yw IFRS 5 Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations, IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures, IAS 19 Employee Benefits, IAS 34 Interim Financial Reporting.

Mae safonau newydd, dehongliadau a diwygiadau eraill i safonau cyfredol, a restrir isod, wedi cael eu cyhoeddi ond nid ydynt yn cael effaith sylweddol ar ddatganiadau ariannol Ofcom ac mae'r rhain yn berthnasol i gyfnodau cyfrifyddu yn y dyfodol.

- IAS 9 Separate Financial Statements (Amendment) sy'n berthnasol i gyfnodau blynyddol sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2018 neu ar ôl hynny
- IFRS15 Revenue from Contracts with Customers sy'n berthnasol i gyfnodau blynyddol sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2018 neu ar ôl hynny

b) Cydnabod incwm

Mae incwm yn cynnwys gwerth teg y taliadau sydd wedi'u derbyn neu sydd i'w derbyn yn ystod gweithgarwch arferol Ofcom. Dangosir incwm yn net o dreth ar werth, enillion, ad-daliadau a gostyngiadau.

Mae Ofcom yn cydnabod incwm pan fydd yr incwm yn gallu cael ei fesur yn ddibynadwy a'i bod yn debygol y bydd buddion economaidd yn llifo i'r endid yn y dyfodol.

Cymorth grant

Mae'r incwm hwn yn cynnwys cymorth grant gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon i dalu costau rheoli sbectrwm, dyfarnu a chlirio sbectrwm, gorfodi'r gyfraith cystadleuaeth, profion budd y cyhoedd, asesiadau cyfryngau lleol, rhwystro gwefannau, cyd-fentrau, galwadau niwsans ac amddiffyn defnyddwyr. Caiff cymorth grant a geir gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ei ddyrannu a'i gyfateb i'r costau yn y flwyddyn sy'n berthnasol iddo.

Mae'r rhaglen glirio 700MHz yn goruchwylio'r gwaith o glirio'r band UHF 700MHz (gan gynnwys lleihau unrhyw ymyriant posibl). Caiff y gwaith clirio ei wneud gan drydydd partïon sy'n cael eu talu drwy grantiau cyfalaf sydd wedi cael eu hystyried a'u cymeradwyo mewn egwyddor gan Fwrdd Rheoli'r Rhaglen Clirio a Dyfarnu Sbectrwm, cyn cael eu cymeradwyo'n derfynol gan Drysorlys EM. Mae'r rhaglen yn cael ei hariannu gan grant.

Mae'r rheini sy'n cael grantiau ar gyfer y rhaglen yn gofyn am gyllid gan Ofcom unwaith y bydd amodau'r grant wedi cael eu bodloni. O ran y grantiau a ddyfarnwyd, dim ond am y costau gwirioneddol sydd wedi codi y bydd Ofcom yn talu, a bydd yn cydnabod y costau wrth gytuno i dalu'r arian y gofynnwyd amdano i'r derbynnydd.

Ffioedd gweinyddu gwasanaethau, rhwydweithiau a gwasanaethau post

Rhoddir cyfrif am incwm sy'n cynnwys ffioedd gweinyddol a anfonebwyd gan Ofcom ar sail gronnus. Caiff incwm sy'n uwch na chostau arian gwasanaethau a rhwydweithiau a gwasanaethau post ei nodi fel incwm gohiriedig a'i gyflwyno yn y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol fel swm taladwy. Caiff costau arian sy'n fwy na'r incwm a gafwyd eu trin fel incwm cronedig a'u cyflwyno yn y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol fel swm derbyniadwy ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

Ffioedd trwyddedau darlledu

Mae incwm o ffioedd trwyddedau darlledu'n cynrychioli'r swm a anfonebwyd i'r rheini sy'n dal trwyddedau, a rhoddir cyfrif amdano ar sail gronnus. Caiff incwm sy'n uwch na chostau arian darlledu ei drin fel incwm gohiriedig a'i gyflwyno yn y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol fel swm taladwy. Caiff costau arian sy'n fwy na'r incwm a gafwyd eu trin fel incwm cronedig a'u cyflwyno yn y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol fel swm derbyniadwy ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

Ffioedd ymgeisio

Ni ellir ad-dalu ffioedd ymgeisio ar gyfer darlledu a rhwydweithiau na gwasanaethau un-tro, ac felly cânt eu cofnodi fel incwm adeg derbyn cais y rhanddeiliad.

Incwm arall

Rhoddir cyfrif am incwm arall ar sail gronnus, a chaiff ei gyfateb â'r gwariant y mae'n cyfrannu ato.

c) Derbyniadau a gasglwyd gan Ofcom o fewn cwmpas Adran 400 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003

Yn unol ag Adran 400 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003, bydd Taliadau Ychwanegol dan y Ddeddf Darlledu, derbyniadau Rhifau Daearyddol a Chosbau Ariannol y mae Ofcom yn eu codi yn cael eu had-dalu i'r Gronfa Gyfunol. Hefyd, caiff ffioedd trwyddedau y mae Ofcom yn eu codi, sy'n deillio o gyhoeddi neu adnewyddu trwyddedau dan y Deddfau Telegraffiaeth Ddi-wifr, eu had-dalu i'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon i'w talu i'r Gronfa Gyfunol.

Ni wneir unrhyw gofnodion yn y Datganiadau Ariannol hyn o'r ran trafodion sy'n gysylltiedig ag Adran 400, onid yw'r taliadau a'r ffioedd wedi'u casglu a'u rhoi ym mhrif gyfrif banc Ofcom ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

Mae Ofcom yn paratoi set o gyfrifon ariannol ar wahân hyd at 31 Mawrth bob blwyddyn at ddibenion Adran 400 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003. Caiff y rhain eu cyflwyno gerbron y Senedd.

d) Prydlesi

Bydd prydlesi lle bydd y prydleswr yn agored i gyfran sylweddol o'r risgiau a'r manteision sydd ynghlwm wrth berchnogaeth yn cael eu trin fel prydlesi gweithredol. Caiff taliadau a wnaed ac a gafwyd dan brydlesi gweithredol eu cydnabod fel Incwm neu Wariant ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Caiff cymhellion prydlesi eu cydnabod fel rhan greiddiol o gyfanswm gwerth y brydles, dros gyfnod y brydles pan na ellir ei chanslo.

e) Eiddo, peiriannau a chyfarpar

Mae eiddo, peiriannau a chyfarpar yn cynnwys prynu asedau newydd ac ymestyn, datblygu neu ddisodli'r asedau presennol.

Y trothwy cyfalafu lleiaf yw £2,500 a chaiff eiddo, peiriannau a chyfarpar eu cofnodi ar sail cost neu gost dybiedig, llai dibrisiant cronedig ac unrhyw golledion amhariad. Mae arweiniad gan y Trysorlys ar eiddo, peiriannau a chyfarpar yn caniatáu i Ofcom ddefnyddio costau hanesyddol dibrisiedig i gynrychioli gwerth presennol asedau nad ydynt yn eiddo sydd ag oes ddefnyddiol fer neu werth isel. Mae holl asedau Ofcom yn perthyn i'r categori hwn.

Dim ond pan fydd yn debygol y bydd buddion economaidd sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i Ofcom yn y dyfodol, ac y gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy, y caiff costau dilynol eu cynnwys yng ngwerth llyfr yr ased neu eu cydnabod fel ased ar wahân, fel y bo'n briodol. Caiff gwerth llyfr y darn a ddisodlir ei ddatgydnabod.

Caiff eiddo, peiriannau a chyfarpar eu dibrisio fel a ganlyn, ar sail llinell syth, ar gyfraddau a amcangyfrifwyd i ddiddymu eu gwerth llyfr dros eu hamcan oes ddefnyddiol:

Gosodiadau a Ffitiadau – Gwelliannau Prydles	Cyfnod y brydles
Gosodiadau a Ffitiadau – Dodrefn	7 mlynedd
Cyfarpar Swyddfa a Maes	4 i 7 mlynedd
Caledwedd Cyfrifiadurol	3 i 5 mlynedd
Cerbydau Modur	5 mlynedd

Caiff dibrisiant ei gyfrifo o'r mis yn dilyn y mis lle mae ased yn cael ei roi ar waith.

Caiff oes ddefnyddiol a gwerthoedd gweddilliol yr asedau eu hadolygu, a'u haddasu os yw'n briodol, ar ddiwedd pob cyfnod adrodd.

Mae asedau sy'n cael eu hadeiladu yn cynrychioli'r costau a wynebwyd yn datblygu asedau diriaethol. Ar ôl cwblhau'r gwaith, bydd yr asedau hyn yn cael eu trosglwyddo i'r dosbarth perthnasol o ased a'u dibrisio yn unol â'r polisi cyfrifyddu.

Mae enillion a cholledion ar yr hyn a waredir yn cael eu cydnabod o dan '(Elw)/Colled wrth waredu asedau anghyfredol' yn yr adran 'Costau gweithredol eraill' yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

f) Asedau anniriaethol

Ar ôl ei gydnabod i gychwyn, mae ased anniriaethol yn cael ei gario ar ei union gost llai unrhyw amorteiddiad cronedig ac unrhyw golledion amhariad sydd wedi cronni yn unol ag IAS 38 Asedau Anniriaethol. Mae'r gwariant a gyfalafwyd yn cynnwys costau rhaglenni meddalwedd a'r gwaith o'u datblygu ynghyd â ffioedd trwyddedau cysylltiedig. Y trothwy cyfalafu lleiaf yw £2,500.

Caiff asedau anghyfredol, anniriaethol, a gynhyrchwyd yn fewnol, megis meddalwedd cyfrifiadurol, eu cydnabod dim ond os caiff ased ei greu y gellir ei ddynodi. Os na ellir cydnabod ased anniriaethol a gynhyrchwyd yn fewnol, caiff gwariant datblygu ei gofnodi fel cost yn y cyfnod y wynebwyd y gwariant.

Caiff amorteiddiad ar gostau datblygu a gyfalafwyd ei godi ar y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ar sail llinell syth, o'r mis yn dilyn y mis lle mae ased yn cael ei roi ar waith, dros amcan oes ddefnyddiol yr ased o 3-5 mlynedd.

Mae technoleg gwybodaeth yn ymwneud â datblygu ein systemau craidd, tra mae system sy'n cael ei datblygu yn cynnwys costau a geir wrth ddatblygu meddalwedd, a fydd yn disodli rhai o'r rhaglenni presennol.

Nid yw amorteiddiad yn effeithio ar yr asedau hyn wrth iddynt gael eu datblygu.

g) Amhariad ar asedau (impairment of assets)

Ar bob dyddiad adrodd, caiff gwerth llyfr asedau anghyfredol ei adolygu i weld a oes unrhyw arwydd bod amhariad wedi digwydd i werth llyfr yr asedau, yn unol ag IAS 36 Impairment of Assets.

Caiff gwerth llyfr ased ei briodoli'n syth, fel colled amhariad, i'w swm adferadwy os yw gwerth llyfr yr ased yn fwy na'i swm adferadwy amcangyfrifiedig.

Caiff amhariadau sylweddol eu datgelu ar wahân yn y nodiadau i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr a'r Datganiad am y Sefyllfa Ariannol. Caiff asedau sydd wedi bod yn destun amhariad eu hadolygu ar bob dyddiad adrodd i weld a ellir gwrthdroi'r amhariad.

h) Symiau masnach a symiau derbyniadwy eraill

Symiau masnach derbyniadwy yw'r arian sy'n ddyledus gan randdeiliaid am drwyddedau, ffioedd a thaliadau. Os disgwylir i'r arian gael ei gasglu mewn blwyddyn neu lai (neu yng nghylch gweithredu arferol y busnes os yw hynny'n hwy), cânt eu trin fel asedau cyfredol. Os na, cânt eu cyflwyno fel asedau anghyfredol.

Caiff symiau masnach derbyniadwy eu cydnabod i gychwyn yn ôl eu gwerth teg llai darpariaeth ar gyfer amhariad.

Mae rhagdaliadau'n daliadau sydd wedi cael eu gwneud, ond y buddion ohonynt heb gael eu defnyddio.

Incwm cronedig - gweler Nodyn 1(b) Cydnabod Incwm

i) Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod

Mae arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian mewn llaw, arian ar gadw mewn banciau, taliadau rhent a symiau sy'n ddyledus i'r Gronfa Gyfunol.

j) Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill

Ystyr symiau masnach taladwy yw dyletswyddau i dalu am nwyddau neu wasanaethau a gafwyd gan gyflenwyr fel rhan o drefniadau busnes arferol. Caiff cyfrifon taladwy eu trin fel rhwymedigaethau cyfredol os yw'r taliad yn ddyledus o fewn blwyddyn neu lai (neu yng nghylch gweithredu arferol y busnes os yw hynny'n hwy). Os na, cânt eu cyflwyno fel rhwymedigaethau anghyfredol.

Mae symiau taladwy eraill yn cynrychioli arian sy'n ddyledus i drydydd partïon ar ddyddiad y fantolen.

k) Buddion gweithwyr

Cynlluniau Pensiwn

Mae gan Ofcom amryw o gynlluniau pensiwn, sy'n cynnwys cynllun â'r cyfraniadau wedi'u diffinio, dau gynllun â'r buddion wedi'u diffinio, a chynllun nad yw'n cael ei ariannu.

Cynllun â'r cyfraniadau wedi'u diffinio

Cynllun buddion ôl-gyflogaeth yw cynllun â'r cyfraniadau wedi'u diffinio, lle mae Ofcom yn talu cyfraniadau i endid ar wahân ac nid oes ganddo rwymedigaeth gyfreithiol nac adeiladol i dalu symiau ychwanegol.

Mae'r rhwymedigaethau o dan gynllun cyfraniadau wedi'u diffinio Ofcom yn cael eu cydnabod dan costau staff fel gwariant yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr fel y'u hwynebwyd.

Gall staff newydd ymuno â chynllun pensiwn cyfranddeiliaid, sy'n gynllun â'r cyfraniadau wedi'u diffinio.

Cynlluniau â'r buddion wedi'u diffinio

Cynllun buddion ôl-gyflogaeth yw cynllun â'r buddion wedi'u diffinio lle mae'r buddion y bydd gan aelodau hawl iddynt yn cael eu pennu ymlaen llaw gan fformiwla. Mae rhwymedigaeth net Ofcom yng nghyswllt cynlluniau pensiwn â'r buddion wedi'u diffinio yn cael ei chyfrifo ar wahân ar gyfer pob cynllun drwy amcangyfrif faint o fudd ar gyfer y dyfodol y mae gweithwyr wedi'i ennill tra oeddent yn aelodau o'r cynllun. Mae'r budd hwnnw'n cael ei ddisgowntio i bennu ei werth presennol ac mae gwerth teg asedau'r cynllun yn cael ei ddidynnu. Y gyfradd ddisgownt yw'r arenillion (yield) ar y dyddiad adrodd ar y bondiau ansawdd uchel sydd â dyddiadau aeddfedu sy'n debyg i delerau rhwymedigaethau Ofcom ac sydd wedi'u trosi i'r un math o arian cyfred y disgwylir talu'r buddion ynddo. Gwneir y cyfrifiad yn flynyddol gan actiwari cymwys, gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau credyd.

Pan fydd y cyfrifo yn dwyn budd i Ofcom, mae'r ased cydnabyddedig yn cael ei gyfyngu i werth presennol unrhyw ad-daliadau yn y dyfodol. Caiff colledion ac enillion actiwaraidd eu cydnabod yn llawn yn y Datganiad am Newidiadau mewn Ecwiti yn y cyfnod y byddant yn codi. Mae costau ac incwm llog, a chostau gweinyddu'r cynlluniau â'r buddion wedi'u diffinio, yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr yn y cyfnod cyfredol.

Mae Ofcom yn cymryd rhan mewn dau gynllun pensiwn â'r buddion wedi'u diffinio sy'n gysylltiedig â staff a symudodd i Ofcom o sefydliadau blaenorol. Mae'r cynlluniau hyn wedi cael eu cau i aelodau newydd, ac ar ôl ymgynghori ag aelodau'r Cynllun mae wedi cael ei gau ar gyfer croniadau i'r dyfodol er 1 Mehefin 2011.

Mae Cynllun Pensiwn â'r Buddion wedi'u Diffinio Ofcom yn darparu buddion sy'n gyfwerth fwy neu lai â Phrif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Yr ail gynllun yw Cynllun Pensiwn Staff Ofcom (ITC gynt). Mae hwn yn gynllun ar gyfer sawl cyflogwr, a'r cyflogwyr sy'n cyfrannu yw Ofcom, ASA ac S4C. Caiff asedau'r ddau gynllun eu dal mewn ymddiriedolaethau a weinyddir ar wahân.

Mae'n ofynnol dan IAS 19, lle bydd cynllun mewn gwarged yn ôl rhagdybiaethau IAS 19, na ellir cydnabod y gwarged ar y Datganiad am Sefyllfa Ariannol Ofcom oni bai fod budd economaidd "ar gael" iddo yn sgil y gwarged.

Cynlluniau heb eu cyllido

Mae gan Ofcom rwymedigaethau hefyd o ran taliadau pensiwn i ddau gyn-Gadeirydd y Comisiwn Teledu Annibynnol, dau gyn-Gadeirydd yr Awdurdod Radio, dau gyn-Gyfarwyddwr Cyffredinol y Swyddfa Telegyfathrebiadau a dau gyn-Gadeirydd Postcomm. Rhoddir cyfrif am y buddion hyn nad ydynt yn cael eu hariannu o dan IAS 19 Employee Benefits drwy ddarpariaeth yn y Datganiad am Sefyllfa Ariannol Ofcom sydd yr un fath â gwerth actiwaraidd y rhwymedigaethau hyn.

Buddion eraill gweithwyr

Costau ymddeol yn gynnar

Mae'r taliad iawndal blynyddol yn rhan o'r pecyn diswyddo ar gyfer rhai cydweithwyr a symudodd i Ofcom ar eu hen delerau ac amodau cyflogaeth fel rhan o'r Gwasanaeth Sifil. O'r dyddiad ymddeol yn gynnar hyd at yr oed ymddeol, bydd y cydweithiwr yn derbyn tâl iawndal blynyddol sydd yr un faint â'r pensiwn a gedwir. Caiff hwn ei dalu bob mis mewn ôl-daliadau, yn yr un modd â phensiwn. Mae'n dechrau cronni ar y diwrnod ar ôl y dyddiad ymddeol, ac yn parhau i gronni nes bydd y pensiwn sydd wedi'i gadw yn cael ei dalu, a bydd yn dod i ben bryd hynny.

Rhwymedigaeth yng nghyswllt gwyliau gweithwyr

Dan IAS 19 Employee Benefits, rhaid i'r holl gostau gael eu cofnodi fel gwariant cyn gynted ag y cyfyd y rhwymedigaeth i dalu gweithwyr. Mae hyn yn cynnwys costau unrhyw wyliau heb eu cymryd ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae gan gydweithwyr sydd wedi cwblhau pum mlynedd o wasanaeth di-dor hawl i gael cyfnod sabothol â thâl o hyd at bum wythnos ac wedyn cronni un wythnos ar gyfer pob blwyddyn ychwanegol o wasanaeth hyd at uchafswm o ddeg wythnos. Caiff croniad, sy'n seiliedig ar amcangyfrifon gorau'r rheolwyr gan ddefnyddio data cyfredol ar gyflogau, ei gynnwys fel rhan o groniadau. O 1af Ionawr 2008 ymlaen, diddymwyd y budd hwn ar gyfer gweithwyr newydd.

l) Darpariaethau

Caiff darpariaethau ar gyfer ymddeol yn gynnar, darpariaethau cyfreithiol ac eiddo gwag eu cydnabod: pan fo gan Ofcom rwymedigaeth adeiladol neu gyfreithiol gyfredol yn sgil digwyddiadau yn y gorffennol; pan fo'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau i setlo'r rhwymedigaeth; a phan gafwyd amcangyfrif dibynadwy o'r swm. Ni chaiff darpariaethau eu cydnabod ar gyfer colledion gweithredol yn y dyfodol.

Mae Ofcom yn darparu ar gyfer rhwymedigaethau sy'n ymwneud â lle dros ben yn yr adeiladau y mae'n eu rhentu, llai cyfraddau disgownt priodol y farchnad. Mae'r darpariaethau'n cynrychioli gwerth presennol net amcan gostau yn y dyfodol ar ôl cydnabod yr incwm rhent eithaf sicr yn y dyfodol. Mae'r broses o ddad-ddirwyn y disgownt yn cael ei chynnwys o dan gostau cyllid eraill yn y datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

Pan geir amryw o rwymedigaethau tebyg, penderfynir a yw'n debygol y bydd angen all-lif mewn setliad drwy ystyried categori'r rhwymedigaethau. Caiff darpariaeth ei chydnabod hyd yn oed os yw'n bur annhebygol y caiff all-lif yng nghyswllt unrhyw un eitem ei chynnwys yn yr un categori rhwymedigaethau.

m) Setlo hawliadau

Gwneir darpariaeth ar gyfer iawndal ac amcan gostau cyfreithiol trydydd parti o ran herio penderfyniadau rheoleiddiol Ofcom os bernir ei bod yn debygol y bydd y rhain yn daladwy.

n) Cyfnewid arian tramor

Caiff trafodion a ddynodir mewn arian tramor eu trosi'n sterling yn ôl y gyfradd gyfnewid sydd mewn grym ar ddyddiad y trafodyn. Caiff asedau a rhwymedigaethau ariannol a ddynodir mewn arian tramor eu trosi yn ôl y cyfraddau sydd mewn grym ar y dyddiad adrodd a chydnabyddir yr elw neu'r golled ddilynol yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn.

o) Offerynnau ariannol a risg credyd

Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod

Mae arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian mewn llaw, arian ar gadw mewn banciau, taliadau rhent a symiau sy'n ddyledus i'r Gronfa Gyfunol. Caiff incwm llog sydd i'w dderbyn ar arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ei gydnabod wrth iddo gael ei ennill.

Symiau masnach derbyniadwy

Ni cheir llog ar symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill, ac fe'u nodir ar eu gwerth teg. Gwneir darpariaeth os oes tystiolaeth na fydd y balansau'n cael eu hadfer yn llawn.

Symiau masnach taladwy

Ni cheir llog ar symiau masnach taladwy, ac fe'u nodir ar eu gwerth teg.

p) Treth gyfredol

Mae Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi wedi barnu nad yw swyddogaethau rheoleiddio Ofcom yn golygu ei fod yn fusnes sy'n masnachu. O'r herwydd, ni all Ofcom adennill TAW ar wariant a wynebir ganddo fel rhan o'i weithgareddau rheoleiddio.

Gellir asesu Treth Gorfforaeth ar log a dderbynnir, ac yng nghyswllt incwm rhent net o wariant ar eiddo sy'n deillio o osod eiddo dros ben.

q) Dadansoddiad fesul segment

Ystyr segment yw elfen amlwg yn y sefydliad sy'n ymwneud â naill ai darparu cynnyrch neu wasanaethau (segment busnes), neu ddarparu cynnyrch neu wasanaethau mewn amgylchedd economaidd penodol (segment daearyddol), ac mae'n agored i risgiau a buddion gwahanol i segmentau eraill. Ni chyflwynwyd dadansoddiad o drosiant Ofcom o weithgarwch mewn segment daearyddol na segment busnes, gan y cynhelir holl weithgarwch Ofcom yn y DU ac yn y sector rheoleiddio. Fodd bynnag, er mwyn bodloni gofynion Deddf Cyfathrebiadau 2003 i ddarparu gwybodaeth am gostau a ffioedd, mae Nodyn 2 y datganiadau ariannol hyn yn cyflwyno'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn dan sylw fesul sector.

r) Meysydd y rhoddir barn arnynt a phrif ffynonellau ansicrwydd ynghylch amcangyfrifon

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae gofyn i'r rheolwyr wneud amcangyfrifon a rhagdybiaethau sy'n effeithio ar yr asedau a'r rhwymedigaethau a gofnodwyd, datgeliadau o ran rhwymedigaethau ac asedau wrth gefn, a'r refeniw a'r treuliau a gofnodwyd yn ystod y cyfnod adrodd. Gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hyn. Ceir gwybodaeth am farnau ac amcangyfrifon o'r fath yn y polisïau cyfrifyddu neu'r nodiadau i'r datganiadau ariannol, a cheir crynodeb o'r prif feysydd isod.

Dyma'r meysydd y rhoddir barn arnynt sy'n effeithio fwyaf ar y symiau a gydnabyddir yn y datganiadau ariannol:

- Darpariaethau cyfreithiol - polisi cyfrifyddu (l)
- Cydnabod refeniw ac asesu refeniw heb ei filio – polisi cyfrifyddu (b)

Dyma'r ffynonellau lle ceir ansicrwydd ynghylch amcangyfrifon a allai achosi addasiad sylweddol i werth llyfr asedau a rhwymedigaethau yn y flwyddyn ariannol nesaf:

- Amcangyfrifon o rwymedigaethau ar gyfer pensiwn a buddion eraill ar ôl ymddeol – polisi cyfrifyddu (k)

2. Dadansoddiad Sectoraidd

Mae'r dadansoddiad isod yn cyfeirio at incwm fesul sector am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017, ynghyd â'r costau a briodolir iddynt.

Paratoir hwn yn unol â Deddf Cyfathrebiadau 2003 a Deddf Gwasanaethau Post 2011 ac nid yng nghyswllt Adroddiad Segmentaidd IFRS 8, yn unol â pholisi cyfrifyddu 1 (q).

	Rheoli sbectrwm £'000	Clirio sbectrwm £'000	Dyfarnu sbectrwm £'000	Rhwydweithiau a gwasanaethau £'000	Darlledu £'000	Rheoleiddio Post £'000	Incwm arall £'000	Cyfanswm 2016/17 £'000	Cyfanswm 2015/16 £'000
Refeniw									
Ffioedd trwyddedau a gweinyddu	-	-	-	38,775	20,534	4,749	-	**64,058**	59,496
Ffioedd ymgeisio	-	-	-	90	578	-	-	**668**	629
Cymorth grant	47,597	25,518	-	-	-	-	1,601	**74,716**	62,580
Incwm arall	-	-	-	-	-	-	174	**174**	330
Incwm Cronedig/ (Gohiriedig)	629	(833)	-	3,128	(1,269)	(910)	(126)	**619**	(2,717)
Cyfanswm refeniw	**48,226**	**24,685**	**-**	**41,993**	**19,843**	**3,839**	**1,649**	**140,235**	**120,318**
Rhent ac Incwm arall	96	-	-	84	40	8	3	**231**	406
Incwm Gweithredol	**48,322**	**24,685**	**-**	**42,077**	**19,883**	**3,847**	**1,652**	**140,466**	**120,724**
Llog sydd i'w dderbyn	24	-	-	21	10	2	1	**58**	94
Cyfanswm incwm	**48,346**	**24,685**	**-**	**42,098**	**19,893**	**3,849**	**1,653**	**140,524**	**120,818**
Eiddo beichus ac incwm rhent cronedig	1,194	-	-	1,040	491	95	37	**2,857**	2,841
Incwm ariannol	**49,540**	**24,685**	**-**	**43,138**	**20,384**	**3,944**	**1,690**	**143,381**	**123,659**
Cyfanswm costau	**(49,540)**	**(24,685)**	**-**	**(43,138)**	**(20,384)**	**(3,944)**	**(1,690)**	**(143,381)**	**(123,659)**
Gwarged ar sail cost ariannol	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Costau cymharol fesul sector									
Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2017	**(49,540)**	**(24,685)**	**-**	**(43,138)**	**(20,384)**	**(3,944)**	**(1,690)**	**(143,381)**	
Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2016	(52,323)	(5,046)	(865)	(39,427)	(17,073)	(5,112)	(3,813)	**(123,659)**	

Mae incwm arall yn cynnwys:

- cymorth grant yn ymwneud â gwariant yng nghyswllt dyletswyddau ar gyfer ymholiadau cystadleuaeth, gweithgarwch profion lles y cyhoedd, galwadau niwsans a diogelu defnyddwyr;
- incwm dyfarnwyr;
- gweithgareddau masnachol, gan gynnwys gwaith ymyriant parthed sbectrwm; ac
- incwm rhent o is-osod gofod gwag mewn adeiladau.

Yn unol â pholisïau cyfrifyddu Ofcom, fel y nodir yn nodyn 1(b) y cyfrifon hyn, dyrennir cymorth grant a'i gyfateb â chostau yn y flwyddyn y mae'n berthnasol iddi.

Caiff y tabl uchod ei baratoi ar sail arian wedi'i addasu (adjusted cash basis), sy'n cynnwys gwariant cyfalaf a chyfraniadau gwirioneddol i gynlluniau pensiwn, ond nid yw'n cynnwys dibrisiant.

Mae ffioedd gweinyddol a thrwyddedau Ofcom yn seiliedig ar amcangyfrif o'r costau arian yn unol â'i Ddatganiad Egwyddorion Codi Tâl. Pan geir mwy o incwm na gwariant yn y flwyddyn gyfredol, bydd y gwarged yn cael ei ad-dalu i'r rhanddeiliaid perthnasol ac yn unol â Datganiad Egwyddorion Codi Tâl Ofcom. Pan geir mwy o wariant nag incwm yn y flwyddyn gyfredol, caiff y diffyg ei gasglu oddi wrth y rhanddeiliaid perthnasol, yn unol â Datganiad Egwyddorion Codi Tâl Ofcom.

Cysoni'r gwariant gweithredol â'r alldro gweithredol gwirioneddol

	Nodiadau	2016/17 £'000	2015/16 £'000
Gwariant gweithredol - Datganiad o'r Incwm Cynhwysfawr		**138,874**	**119,648**
Addasiadau o ran atebolrwydd ac asedau pensiwn		**421**	(351)
Costau eiddo gwag	15	**576**	401
Gwariant cyfalaf llai dibrisiant		**(790)**	(356)
Taliadau rhent gwirioneddol llai gwariant		**2,255**	1,286
Addasiadau eraill		**2,045**	3,031
Gwariant gweithredol - arian		**143,381**	**123,659**
Clirio sbectrwm		**(24,685)**	(5,046)
Dyfarnu sbectrwm		**-**	(865)
Incwm Anweithredol		**(3,320)**	(3,640)
Alldro costau gweithredol gwirioneddol		**115,376**	**114,108**

3. Incwm

	Ofcom £'000	Clirio a Dyfarnu Sbectrwm £'000	Cyfanswm 2016/17 £'000	Ofcom £'000	Clirio a Dyfarnu Sbectrwm £'000	Cyfanswm 2015/16 £'000
Cymorth Grant DCMS						
Rheoli sbectrwm	48,226	-	**48,226**	50,834	-	50,834
Dyfarnu sbectrwm	-	-	**-**	-	865	865
Clirio sbectrwm	-	24,685	**24,685**	-	5,046	5,046
Gorfodi'r gyfraith cystadleuaeth	678	-	**678**	2,450	-	2,450
Prawf lles y cyhoedd	154	-	**154**	-	-	-
Galwadau niwsans	613	-	**613**	921	-	921
Amddiffyn defnyddwyr	30	-	**30**	44	-	44
Cyfanswm cymorth grant gan y llywodraeth	**49,701**	**24,685**	**74,386**	**54,249**	**5,911**	**60,160**
Incwm rhanddeiliaid						
Ffioedd gweinyddol a ffioedd gwneud cais ar gyfer rhwydweithiau a gwasanaethau	41,993	-	**41,993**	38,306	-	38,306
Ffioedd trwyddedu a ffioedd gwneud cais yng nghyswllt y Ddeddf Darlledu	19,843	-	**19,843**	16,587	-	16,587
Rheoleiddio gwasanaethau post	3,839	-	**3,839**	4,967	-	4,967
Incwm arall	405	-	**405**	704	-	704
Cyfanswm incwm rhanddeiliaid	**66,080**	**-**	**66,080**	**60,564**	**-**	**60,564**
Cyfanswm incwm	**115,781**	**24,685**	**140,466**	**114,813**	**5,911**	**120,724**

Mae ffioedd trwyddedu a ffioedd gwneud cais yng nghyswllt y Ddeddf Darlledu yn cynnwys y gost i'r BBC yng nghyswllt y costau trosglwyddo er mwyn i Ofcom allu ymgymryd â'r cyfrifoldebau rheoleiddio newydd ar gyfer y BBC o 3 Ebrill 2017.

Mae incymau Clirio a Dyfarnu Sbectrwm wedi'u cyflwyno ar wahân i incwm craidd Ofcom er mwyn rhoi cymhariaeth fwy ystyrlon rhwng y blynyddoedd.

4. Costau staff

	Ofcom £'000	Clirio a Dyfarnu Sbectrwm £'000	Cyfanswm 2016/17 £'000	Ofcom £'000	Clirio a Dyfarnu Sbectrwm £'000	Cyfanswm 2015/16 £'000
Yr oedd y costau staff, gan gynnwys y ffioedd a dalwyd i Aelodau'r Bwrdd, fel a ganlyn:						
Cyflogau a buddion	55,498	379	**55,877**	52,601	542	53,143
Costau Yswiriant Gwladol	6,325	41	**6,366**	6,042	63	6,105
Costau pensiwn	5,590	30	**5,620**	5,583	46	5,629
Costau ailstrwythuro	1,046	-	**1,046**	1,497	-	1,497
Cyfanswm costau staff	**68,459**	**450**	**68,909**	**65,723**	**651**	**66,374**

Mae'r costau ailstrwythuro yn 2016/17 yn ymwneud â gweithgareddau ailstrwythuro a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn, ac yn cynnwys croniad ar gyfer y costau hynny nad ydynt wedi'u talu ar ddiwedd y flwyddyn yn ymwneud â phedwar ar bymtheg (2015/16: 6) o weithwyr.

Mae gwybodaeth fanylach yng nghyswllt taliadau a hawliau pensiwn y cyfarwyddwyr a'r uwch swyddogion gweithredol ar gael yn yr adroddiad taliadau ar dudalennau 66 i 70.

Yn ystod y flwyddyn cafodd un ar ddeg (2015/16: 7) gweithiwr eu secondio i sefydliadau eraill, felly mae'r credyd hwn wedi'i gynnwys ar y llinell costau staff yn y tabl uchod.

Mae'r costau Clirio a Dyfarnu Sbectrwm wedi'u cyflwyno ar wahân i gostau staff craidd Ofcom er mwyn rhoi cymhariaeth fwy ystyrlon rhwng y blynyddoedd.

5. Nifer y gweithwyr

	2016/17	2015/16
Nifer y gweithwyr ar gyfartaledd (cyfwerth ag amser llawn)	**828**	**795**

Ar 31 Mawrth 2017, roedd gan Ofcom 864 o weithwyr (cyfwerth ag amser llawn) (2015/16: 799). O'r niferoedd hyn, mae 44 rôl yn adlewyrchu cyfrifoldebau cynyddrannol o'r BBC.

Nid yw nifer y gweithwyr yn cynnwys Aelodau Anweithredol o Fwrdd Ofcom, y Bwrdd Cynnwys, y Pwyllgorau Cynghori na gweithwyr sydd wedi'u secondio i Ofcom.

6. Costau gweithredol eraill

	Ofcom £'000	Clirio a Dyfarnu Sbectrwm £'000	Cyfanswm 2016/17 £'000	Ofcom £'000	Clirio a Dyfarnu Sbectrwm £'000	Cyfanswm 2015/16 £'000
Talu archwilwyr – ffioedd archwilio statudol	76	-	**76**	76	-	76
Talu archwilwyr – Adran 400	13	-	**13**	13	-	13
Ffioedd proffesiynol	4,824	368	**5,192**	5,538	988	6,526
Gwasanaethau a ddarperir yn allanol	9,317	-	**9,317**	10,177	19	10,196
Ymchwil i'r gynulleidfa a'r defnyddwyr	5,196	19	**5,215**	5,759	150	5,909
Ymchwil technolegol a phrosiectau effeithlonrwydd sbectrwm	611	-	**611**	646	14	660
Cynllun clirio sbectrwm	-	23,614	**23,614**	-	3,852	3,852
Staff dros dro a recriwtio	3,577	172	**3,749**	4,061	156	4,217
Teithio a chynhaliaeth	1,207	22	**1,229**	1,042	24	1,066
Costau eiddo	5,632	-	**5,632**	7,294	13	7,307
Costau gweinyddol a chostau swyddfa	5,891	38	**5,929**	6,340	26	6,366
(Elw)/Colled ar waredu heblaw cyfalaf	(88)	-	**(88)**	-	-	-
Costau technoleg a gwybodaeth	5,742	2	**5,744**	3,774	15	3,789
Cerbydau	254	-	**254**	247	-	247
Dyledion gwael ac amheus	61	-	**61**	(119)	-	(119)
Amorteiddiad	1,244	-	**1,244**	1,137	-	1,137
Dibrisiant	2,171	9	**2,180**	2,038	8	2,046
(Elw)/Colled ar waredu asedau anghyfredol	(7)	-	**(7)**	(14)	-	(14)
Cyfanswm costau gweithredol eraill	**45,721**	**24,244**	**69,965**	**48,009**	**5,265**	**53,274**
Mae'r costau uchod yn cynnwys:						
Prydlesi gweithredol – tir ac adeiladau	5,638	-	**5,638**	5,387	-	5,387
Prydlesi gweithredol – cerbydau	121	-	**121**	117	-	117
Prydlesi gweithredol- eraill	100	-	**100**	245	-	245

Mae'r costau Clirio a Dyfarnu Sbectrwm wedi'u cyflwyno ar wahân i gostau gweithredu craidd Ofcom er mwyn rhoi cymhariaeth fwy ystyrlon rhwng y blynyddoedd.

7. Trethiant

	2016/17 £'000	2015/16 £'000
(Tâl)/credyd treth am y flwyddyn		
Tâl treth ohiriedig	-	-
Trethiant	-	-

	2016/17 £'000	2015/16 £'000
Gostyngiad (write-down) yn yr asedau treth ohiriedig	-	**(2,415)**

Cysoni'r tâl treth	2016/17 £'000	2015/16 £'000
Gwarged cyn treth	**1,552**	1,555
Treth ar elw ar gyfradd safonol Treth Gorfforaeth y DU, sef 20% (2015/16: 20%)	**310**	311
Effaith treth:		
Incwm na thelir treth arno	**(28,085)**	(24,141)
Costau na thelir treth arnynt	**27,684**	23,822
Cynnydd yn y colledion treth a ddygwyd ymlaen	**91**	8
Costau treth	-	-

Treth ohiriedig	Colledion treth £'000
Dadansoddiad o newidiadau yn y balans treth ohiriedig net yn ystod y flwyddyn	
Ased treth ohiriedig ar 1 Ebrill 2015	**2,415**
Gostyngiad yn yr asedau treth ohiriedig	(2,415)
Ased treth ohiriedig ar 31 Mawrth 2016	-
Defnyddio colledion treth a ddygwyd ymlaen	-
Ased treth ohiriedig ar 31 Mawrth 2017	-

Yn unol ag IAS 12, yn dilyn adolygiad, nid oedd gan Ofcom ddigon o elw trethadwy a fydd ar gael yn y dyfodol i ddefnyddio'r ased treth hwn ac felly roedd wedi gostwng yr ased treth ohiriedig yn unol â hynny fel ar 31 Mawrth 2016.

Ar y dyddiad adrodd, roedd gan Ofcom golledion treth nas defnyddiwyd i'w gosod yn erbyn incwm trethadwy yn y dyfodol o 12,556k (2015/16: £12,104k). Mae'r colledion hyn o ganlyniad i ddarpariaethau prydles beichus ar adeiladau a etifeddwyd oddi wrth gyrff blaenorol nad oedd mo'u hangen pan ymgorfforwyd Ofcom.

8. Eiddo, peiriannau a chyfarpar

	Gwelliannau lesddaliad £'000	Gosodiadau a ffitiadau £'000	Cyfarpar swyddfa a maes £'000	Caledwedd cyfrifiadurol £'000	Cerbydau modur £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm £'000
Cost							
Ar 1 Ebrill 2015	**14,186**	**1,015**	**13,606**	**7,242**	**398**	**391**	**36,838**
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	4	57	955	54	159	-	1,229
Gwarediadau	(44)	(66)	(566)	(200)	-	-	(876)
Trosglwyddiadau	-	-	131	251	-	(391)	(9)
Ar 31 Mawrth 2016	**14,146**	**1,006**	**14,126**	**7,347**	**557**	**-**	**37,182**
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	298	66	1,002	497	44	596	2,503
Gwarediadau	(202)	-	(2,115)	(3,821)	(59)	-	(6,197)
Trosglwyddiadau	-	-	(19)	-	19	-	-
Cost ar 31 Mawrth 2017	**14,242**	**1,072**	**12,994**	**4,023**	**561**	**596**	**33,488**
Dibrisiant							
Ar 1 Ebrill 2015	**11,568**	**591**	**10,750**	**6,733**	**184**	**-**	**29,826**
Tâl am y flwyddyn	670	101	901	308	66	-	2,046
Gwarediadau	(28)	(64)	(563)	(200)	-	-	(855)
Trosglwyddiadau	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Ar 31 Mawrth 2016	**12,210**	**628**	**11,088**	**6,840**	**250**	**-**	**31,016**
Tâl am y flwyddyn	692	84	994	314	96	-	2,180
Gwarediadau	(182)	-	(2,097)	(3,821)	(37)	-	(6,137)
Trosglwyddiadau	-	-	(8)	-	8	-	-
Dibrisiant cronedig ar 31 Mawrth 2017	**12,720**	**712**	**9,977**	**3,333**	**317**	**-**	**27,059**
Gwerth net ar bapur 31 Mawrth 2017	**1,522**	**360**	**3,017**	**690**	**244**	**596**	**6,429**
Gwerth net ar bapur 31 Mawrth 2016	1,936	378	3,038	507	307	-	6,166

Mae cyfarpar a brynwyd ar gyfer y rhaglen clirio a dyfarnu sbectrwm wedi'u cynnwys yng nghofrestri asedau Ofcom o dan Cyfarpar Maes.

Mae asedau sy'n cael eu hadeiladu yn berthnasol i asedau diriaethol sy'n cael eu datblygu cyn dechrau cael eu defnyddio. Dyma ddosbarth newydd o dan asedau diriaethol sy'n ailddatgan yr eitemau hynny a oedd wedi'u cynnwys yn flaenorol o dan asedau anniriaethol a'u cyflwyno fel Systemau sy'n cael eu datblygu.

9. Asedau anniriaethol

	Trwyddedau meddalwedd £'000	Technoleg Gwybodaeth £'000	Systemau sy'n cael eu datblygu £'000	Cyfanswm £'000
Cost				
Ar 1 Ebrill 2015	**5,946**	**24,374**	**884**	**31,204**
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	1,321	-	277	1,598
Gwarediadau	(125)	(102)	-	(227)
Trosglwyddiadau	20	18	(29)	9
Ar 31 Mawrth 2016	**7,162**	**24,290**	**1,132**	**32,584**
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	-	-	131	131
Gwarediadau	(936)	(5,026)	-	(5,962)
Trosglwyddiadau	-	524	(524)	-
Cost ar 31 Mawrth 2017	**6,226**	**19,788**	**739**	**26,753**
Amorteiddiad				
Ar 1 Ebrill 2015	**5,005**	**23,378**	**-**	**28,383**
Tâl am y flwyddyn	481	656	-	1,137
Gwarediadau	(125)	(102)	-	(227)
Trosglwyddiadau	1	-	-	1
Ar 31 Mawrth 2016	**5,362**	**23,932**	**-**	**29,294**
Tâl am y flwyddyn	782	462	-	1,244
Gwarediadau	(936)	(5,026)	-	(5,962)
Trosglwyddiadau	-	-	-	-
Amorteiddiad cronedig ar 31 Mawrth 2017	**5,208**	**19,368**	**-**	**24,576**
Gwerth net ar bapur 31 Mawrth 2017	**1,018**	**420**	**739**	**2,177**
Gwerth net ar bapur 31 Mawrth 2016	1,800	358	1,132	3,290

Mae Systemau sy'n cael eu datblygu wedi cael eu hailddatgan i ystyried y broses o ailddyrannu asedau yn asedau diriaethol a'u cyflwyno fel Asedau sy'n cael eu hadeiladu (yn unol â Nodyn 8).

10. Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill: asedau cyfredol

	Ar 31 Mawrth 2017 £'000	Ar 31 Mawrth 2016 £'000
Symiau masnach derbyniadwy	**1,188**	584
Symiau derbyniadwy eraill	**57**	24
Rhagdaliadau	**6,258**	5,776
Benthyciadau a blaendaliadau staff	**215**	246
Incwm cronedig	**6,419**	1,400
Incwm cronedig (Cymorth Grant DCMS)	**733**	164
Cyfanswm symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill: asedau cyfredol	**14,870**	**8,194**

Mae benthyciadau staff yn ymwneud â 151 (2015/16:167) o fenthyciadau tocyn tymor i gydweithwyr i'w talu'n ôl dros 12 mis.

11. Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill: asedau anghyfredol

	Ar 31 Mawrth 2017 £'000	Ar 31 Mawrth 2016 £'000
Incwm cronedig	**687**	1,464
Cyfanswm symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill: asedau anghyfredol	**687**	**1,464**

12. Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod

	Ar 31 Mawrth 2017 £'000	Ar 31 Mawrth 2016 £'000
Banciau masnachol ac arian mewn llaw	**10,097**	11,570
Cyfanswm arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	**10,097**	**11,570**

Mae'r holl weithgareddau a'r balansau arian sy'n gysylltiedig â Chosbau a Ffioedd Trwyddedau ar wahân i gyfrifon Ofcom, ac yn cael eu datgelu yng nghyfrifon Adran 400.

13. Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill: rhwymedigaethau cyfredol

	Ar 31 Mawrth 2017 £'000	Ar 31 Mawrth 2016 £'000
Symiau masnach taladwy	**2,035**	796
Symiau taladwy eraill	**5,942**	100
Treth ar Werth sy'n daladwy	**61**	42
Cymorth Grant DCMS	**1,072**	2,594
Croniadau	**9,814**	12,315
Croniad cymhellion les	**910**	1,291
Incwm gohiriedig	**5,514**	3,094
Cyfanswm symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill: rhwymedigaethau cyfredol	**25,348**	**20,232**

Targed y Llywodraeth ar gyfer talu i gyflenwyr yw pum diwrnod. Yn ogystal â chyflenwyr bach a chanolig, mae Ofcom hefyd yn cynnwys cyflenwyr mawr yn y cynllun hwn er mwyn eu hannog i dalu'r busnesau bach sy'n eu cyflenwi nhw o fewn cyfnod llai.

O ran perfformiad Ofcom yng nghyswllt y targedau hyn yn 2016/17, llwyddwyd i gyrraedd 95.46 y cant ar gyfartaledd (2015/16: 93.06 y cant).

Mae symiau taladwy eraill yn cynnwys arian a dderbyniwyd gan y landlord parthed adnewyddu cyfarpar y landlord.

14. Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill: rhwymedigaethau anghyfredol

	Ar 31 Mawrth 2017 £'000	Ar 31 Mawrth 2016 £'000
Croniad cymhellion prydles	**104**	1,936
Incwm gohiriedig	**195**	445
Cyfanswm symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill: rhwymedigaethau anghyfredol	**299**	**2,381**

15. Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

	Ymddeol yn gynnar £'000	Eiddo gwag £'000	Cyfreithiol £'000	Cyfanswm £'000
Ar 1 Ebrill 2015	**262**	**348**	**60**	**670**
Disgownt wedi'i ddad-ddirwyn a newidiadau yn y gyfradd	8	2	-	10
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(29)	(401)	-	(430)
Darpariaeth wedi'i chynyddu/(rhyddhau)	-	152	(60)	92
Ar 31 Mawrth 2016	**241**	**101**	**-**	**342**
Disgownt wedi'i ddad-ddirwyn a newidiadau yn y gyfradd	22	-	-	22
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(28)	(576)	-	(604)
Darpariaeth wedi'i chynyddu/(rhyddhau)	-	551	-	551
Cyfanswm darpariaethau ar 31 Mawrth 2017	**235**	**76**	**-**	**311**

Cyfrifir y darpariaethau yn unol â gofynion IAS 37. Bydd disgownt o 0.24 y cant ar y darpariaethau ymddeol yn gynnar (2015/16 1.37 y cant) y flwyddyn yn unol â chyfarwyddyd Trysorlys Ei Mawrhydi; bydd pob darpariaeth arall sydd â therfyn amser o 0 i 5 mlynedd yn destun disgownt yn ôl y gyfradd ddisgownt tymor byr o 0.29 y cant (2015/16: 0.70 y cant) ac ar gyfer darpariaethau â therfyn amser o 5 i 10 mlynedd, y gyfradd tymor canolig o 1.12 y cant (2015/16: 1.60 y cant)

Dadansoddiad o pryd y disgwylir y llifoedd arian	Ymddeol yn gynnar £'000	Eiddo gwag £'000	Cyfreithiol £'000	Cyfanswm £'000
Cyfredol				
Ddim hwyrach na blwyddyn	30	54	-	**84**
Cyfanswm cyfredol	**30**	**54**	**-**	**84**
Anghyfredol				
Hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	83	22	-	**105**
Hwyrach na phum mlynedd	122	-	-	**122**
Cyfanswm anghyfredol	**205**	**22**	**-**	**227**
Cyfanswm darpariaethau ar 31 Mawrth 2017	**235**	**76**	**-**	**311**

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer ymddeol yn gynnar, sef £235k (2015/16: £241k) ar gyfer Taliadau Iawndal Blynyddol. Mae'r taliadau iawndal blynyddol yn rhan o'r pecyn diswyddo ar gyfer rhai cydweithwyr a symudodd i Ofcom ar eu hen delerau ac amodau cyflogaeth fel rhan o'r Gwasanaeth Sifil.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer eiddo gwag yn berthnasol i ddau (2015/16: un) eiddo sydd, er eu bod yn cael eu defnyddio gan Ofcom, yn cynnwys lle nad oes mo'i angen. Cymerwyd cyngor proffesiynol wrth farchnata eiddo gwag, a bydd llifoedd incwm y dyfodol yn cael eu cydnabod pan fydd yr eiddo yn eithaf sicr o gael ei is-osod. Y ddarpariaeth yw gwerth cyfredol net yr all-lif arian disgwyliedig a gyfrifir hyd at yr egwyl nesaf yn y brydles, net o werth gostyngedig llifoedd incwm y dyfodol a gaiff eu sicrhau o gytundebau is-osod ar gyfer y dyfodol yr ymrwymir iddynt neu gytundebau is-osod sy'n eithaf sicr o ddigwydd.

16. Ymrwymiadau dan brydlesi gweithredol

	Adeiladau £'000	Cerbydau £'000	Arall £'000	Ar 31 Mawrth 2017 Cyfanswm £'000	Adeiladau £'000	Cerbydau £'000	Arall £'000	Ar 31 Mawrth 2016 Cyfanswm £'000
Dyma gyfanswm y taliadau prydlesi lleiaf dan brydlesi gweithredol yn y dyfodol:								
Ddim hwyrach na blwyddyn	6,810	37	93	**6,940**	8,802	28	112	**8,942**
Hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	22,707	-	65	**22,772**	13,514	-	180	**13,694**
Hwyrach na phum mlynedd	51,446	-	-	**51,446**	512	-	-	**512**
Cyfanswm ymrwymiadau dan brydlesi gweithredol	**80,963**	**37**	**158**	**81,158**	**22,828**	**28**	**292**	**23,148**

Llofnodwyd cytundeb prydles newydd ar gyfer prif swyddfa Ofcom ym mis Mai 2016 a newidiodd dyddiad dod i ben y brydles o fis Medi 2018 i fis Medi 2030 dan delerau newydd. Yn ogystal, cytunodd Ofcom ar brydlesi ym mis Ebrill 2016 ar gyfer swyddfa newydd yn Warrington gyda'r brydles yn dod i ben ym mis Gorffennaf 2026, ac ym mis Mehefin 2016 ar gyfer swyddfa newydd yng Nghaeredin gyda'r brydles yn dod i ben ym mis Mai 2021.

17. Symiau derbyniadwy dan brydlesi gweithredol

	Ar 31 Mawrth 2017 Adeiladau £'000	Ar 31 Mawrth 2016 Adeiladau £'000
Dyma'r taliadau prydles lleiaf sy'n dderbyniadwy dan brydlesi gweithredol na ellir eu canslo yn y dyfodol:		
Ddim hwyrach na blwyddyn	**872**	2,338
Hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	**193**	3,514
Hwyrach na phum mlynedd	**-**	-
Cyfanswm symiau derbyniadwy dan brydlesi gweithredol	**1,065**	**5,852**

Mae Ofcom wedi llofnodi contractau is-osod mewn perthynas â lle dros ben mewn sawl un o'i swyddfeydd ac wedi lleihau ei ofod swyddfa yn ei brif swyddfa ers mis Mehefin 2017.

18. MG Alba

Yn unol ag Adran 210 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ac Adran 183 o Ddeddf Darlledu 1990, talodd Gweinidogion yr Alban £12,865k (2015/16: £10,225k) i Ofcom. Ni chafwyd taliad ychwanegol oddi wrth DCMS i Ofcom (2015/16: £1,000k). Nid yw'r symiau hyn wedi'u hadlewyrchu yn y cyfrifon hyn ond fe'u talwyd gan Ofcom i'r Gronfa Darlledu Gaeleg dan reolaeth Seirbheis nam Meadhanan Gàidhlig (MG Alba). Mae MG Alba yn paratoi cyfrifon ac adroddiadau ar wahân ar gyfer hyd at 31 Mawrth bob blwyddyn. Bydd Ofcom yn anfon y rhain at Ysgrifennydd Gwladol yr Alban ac at Weinidogion yr Alban i'w cyflwyno gerbron Senedd yr Alban.

19. Rhwymedigaethau buddion ymddeol

Mae gan Ofcom amryw o gynlluniau pensiwn, sy'n cynnwys cynllun â'r cyfraniadau wedi'u diffinio, cynlluniau â'r buddion wedi'u diffinio, a chynlluniau heb eu hariannu.

a) Cynllun â'r cyfraniadau wedi'u diffinio - cynllun pensiwn cyfranddeiliaid

Prif ffordd Ofcom o ddarparu buddion pensiwn i'w gydweithwyr yw drwy gyfrannu at gynllun pensiwn cyfranddeiliaid. Cyfrannodd y cyflogwr £5,023k yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 (2015/16: £4,903k). Mae adran cyfraniadau wedi'u diffinio hefyd yng Nghynllun Pensiwn â'r Buddion wedi'u Diffinio Ofcom. Ond, mae wedi cau bellach ac nid oes dim mwy o gyfraniadau'n cael eu gwneud i'r trefniant hwn.

b) Cynlluniau pensiwn â'r buddion wedi'u diffinio

Mae gan Ofcom ddau gynllun pensiwn â'r buddion wedi'u diffinio, er i'r ddau gau i groniadau yn y dyfodol ar 1 Mehefin 2011:

- Sefydlwyd Cynllun Pensiwn â'r Buddion wedi'u Diffinio Ofcom ar 29 Rhagfyr 2003. Cyfraniad y cyflogwr i Gynllun Pensiwn â'r Buddion wedi'u Diffinio Ofcom am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 oedd £9k yng nghyswllt costau'r Cynllun (2015/16: £366k). Trosglwyddwyd cyfraniadau'r cyflogwr o £360k o gyfrif yr Ymddiriedolaeth Bwydo i'r Cynllun yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 (2015/16: £0k); a
- Chynllun Pensiwn Ofcom (cynllun ITC gynt), y mae Ofcom yn rhan ohono ar y cyd â thri sefydliad arall, sef S4C, S4C Masnachol a'r Awdurdod Safonau Hysbysebu. Cyfraniad y cyflogwr i Gynllun Pensiwn Ofcom (ITC yn flaenorol) am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 oedd £9k yng nghyswllt costau'r Cynllun (2015/16: £9k). Cafodd cyfraniadau cyflogwr o £180k eu trosglwyddo o gyfrif yr Ymddiriedolaeth Bwydo i Gynllun Pensiwn Ofcom (cynllun ITC gynt) yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 (2015/16: £180k).

Rheolir y ddau Gynllun hyn gan Fwrdd Ymddiriedolwyr sy'n annibynnol ar Ofcom.

Pennir cyfraniadau arian Ofcom i'r ddau gynllun hyn yn unol â Deddf Pensiynau 2004. O dan y ddeddf rhaid bod yn llawer mwy darbodus wrth fesur y rhwymedigaethau nag o dan IFRS. Cafodd prisiadau ariannu o dan y Ddeddf Pensiynau, gyda dyddiad dod i rym o 31 Mawrth 2015 – eu cwblhau ar gyfer y ddau gynllun â'r buddion wedi'u diffinio ac, yn wahanol i IFRS, roedd yn dangos gwarged cyfun sylweddol o £1,345k.

Cytunwyd ar amserlenni cyfraniadau gydag Ymddiriedolwr y ddau gynllun oherwydd y prisiadau hyn. Dan yr amserlenni presennol, byddai Ofcom yn disgwyl cyfrannu £540k i'r ddau gynllun â'r buddion wedi'u diffinio dros y 12 mis nesaf ar gyfer talu costau'r Cynlluniau. Mae'r cyfraniadau hyn i'w talu o'r Ymddiriedolaeth Bwydo. Mae Ofcom hefyd wedi cytuno i dalu ardollau eraill yn uniongyrchol. Talwyd £558k yn ystod y flwyddyn i 31 Mawrth 2017 (gan gynnwys y cyfraniad a dalwyd o'r Ymddiriedolaeth Bwydo).

Mae gan Ofcom gyfrif Ymddiriedolaeth Bwydo sydd wedi'i ymgorffori yn Asedau'r Cynllun Pensiwn. Dim ond i un o'r ddau Gynllun Pensiwn â'r Buddion wedi'u Diffinio y ceir talu arian a drosglwyddir i'r cyfrif ymddiriedolaeth ac a gedwir ynddo, ac ni cheir ei ddefnyddio at unrhyw ddiben arall.

Yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2107, cyfrannodd Ofcom £1,000k at yr Ymddiriedolaeth Bwydo (2015/16: £0k). Balans yr Ymddiriedolaeth Bwydo ar 31 Mawrth 2017 oedd £8,842k (2015/16: £8,369k).

Mae Ofcom hefyd yn gyfrifol am fodloni rhwymedigaethau pensiwn na chânt eu hariannu ar ran cyn-Gadeiryddion y Comisiwn Teledu Annibynnol, yr Awdurdod Radio a Postcomm, ynghyd â chyn-Gyfarwyddwyr Cyffredinol Telegyfathrebiadau. Ni chaiff y ddarpariaeth pensiynau ei hariannu, ac mae'r buddion yn cael eu talu wrth iddynt ddod yn ddyledus a chael eu gwarantu gan Ofcom. Nid oes cronfa, ac felly nid oes gwarged na diffyg. Ceisiwyd cyngor actiwari er mwyn sicrhau bod y ddarpariaeth wedi'i phennu ar lefel realistig.

Crynodeb o rwymedigaethau pensiynau â'r buddion wedi'u diffinio Ofcom

Dyma'r symiau a gydnabyddir yn y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol:

	Pensiynau â'r buddion wedi'u diffinio a ariennir	Rhwymedigaethau pensiwn na chânt eu hariannu	Cyfanswm buddion ymddeol	Pensiynau â'r buddion wedi'u diffinio a ariennir	Rhwymedigaethau pensiwn na chânt eu hariannu	Cyfanswm buddion ymddeol
	31 Mawrth 2017 £'000	31 Mawrth 2017 £'000	31 Mawrth 2017 £'000	31 Mawrth 2016 £'000	31 Mawrth 2016 £'000	31 Mawrth 2016 £'000
Statws ariannu, diwedd y flwyddyn						
– Rhwymedigaeth o ran buddion yng nghyswllt aelodau gohiriedig	(92,044)	-	**(92,044)**	(71,806)	-	**(71,806)**
– Rhwymedigaeth o ran buddion yng nghyswllt aelodau sy'n bensiynwyr	(182,833)	(1,214)	**(184,047)**	(170,811)	(1,148)	**(171,959)**
Cyfanswm rhwymedigaethau buddion	**(274,877)**	**(1,214)**	**(276,091)**	**(242,617)**	**(1,148)**	**(243,765)**
Gwerth teg asedau'r cynllun	291,907	-	**291,907**	257,987	-	**257,987**
Statws ariannu	**17,030**	**(1,214)**	**15,816**	**15,370**	**(1,148)**	**14,222**

Mae'n ofynnol dan IAS19, lle bydd cynllun mewn gwarged yn ôl tybiaethau IAS19, na ellir cydnabod y gwarged ar Ddatganiad Sefyllfa Ariannol Ofcom oni bai fod budd economaidd ar gael i Ofcom yn sgil hynny. Priodolir yr holl warged i'r Cynllun Buddion wedi'u Diffinio a'r Cyfrif Bwydo y mae iddo werth economaidd, gan fod modd i Ofcom ei adfer.

Newidiadau yn ystod y flwyddyn i 31 Mawrth 2017

	Rhwym-edigaeth o ran buddion wedi'u diffinio £'000	Asedau £'000	Cynllun pensiwn a ariennir £'000	Pensiynau na chânt eu hariannu £'000	Cyfanswm pensiwn £'000
Gwerth agoriadol	**(242,617)**	**257,987**	**15,370**	**(1,148)**	**14,222**
Costau gweinyddu	**-**	**(597)**	**(597)**	**-**	**(597)**
Incwm/(cost) llog	**(8,042)**	**8,555**	**513**	**(38)**	**475**
Cyfraniadau cyflogwyr	**-**	**1,018**	**1,018**	**-**	**1,018**
Buddion a dalwyd o asedau'r cynllun	12,278	(12,278)	-	-	-
Buddion a dalwyd yn uniongyrchol gan Ofcom	-	-	-	83	83
Cyfanswm y buddion a dalwyd	**12,278**	**(12,278)**	**-**	**83**	**83**
Ailfesuriadau					
Enillion/(colledion) actiwaraidd	**(36,496)**	**37,222**	**726**	**(111)**	**615**
Gwerth terfynol	**(274,877)**	**291,907**	**17,030**	**(1,214)**	**15,816**

Newidiadau yn ystod y flwyddyn i 31 Mawrth 2016

	Rhwym-edigaeth o ran buddion wedi'u diffinio £'000	Asedau £'000	Cynllun pensiwn a ariennir £'000	Pensiynau na chânt eu hariannu £'000	Cyfanswm pensiwn £'000
Gwerth agoriadol	**(255,364)**	**272,564**	**17,200**	**(1,206)**	**15,994**
Costau gweinyddu	**-**	**(726)**	**(726)**	**-**	**(726)**
Incwm/(cost) llog	**(8,608)**	**9,195**	**587**	**(40)**	**547**
Cyfraniadau cyflogwyr	**-**	**375**	**375**	**-**	**375**
Buddion a dalwyd o asedau'r cynllun	11,845	(11,845)	-	-	-
Buddion a dalwyd yn uniongyrchol gan Ofcom	-	-	-	82	82
Cyfanswm y buddion a dalwyd	**11,845**	**(11,845)**	**-**	**82**	**82**
Ailfesuriadau					
Enillion/(colledion) actiwaraidd	**9,510**	**(11,576)**	**(2,066)**	**16**	**(2,050)**
Gwerth terfynol	**(242,617)**	**257,987**	**15,370**	**(1,148)**	**14,222**

31 Mawrth 2017	Pensiwn a ariennir £'000	Pensiwn nad yw'n cael ei ariannu £'000	Cyfanswm pensiynau £'000
Dyma'r symiau a gydnabyddir yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr:			
Cost gwasanaeth	**-**	**-**	**-**
Credyd/(cost) llog net	513	(38)	475
Credyd/(cost) y buddion wedi'u diffinio a gydnabyddir o dan incwm a gwariant	**513**	**(38)**	**475**
Costau gweinyddu	(597)	-	(597)
Incwm/(cost) a gydnabyddir o dan incwm a gwariant	**(84)**	**(38)**	**(122)**

31 Mawrth 2017	Pensiwn a ariennir £'000	Pensiwn nad yw'n cael ei ariannu £'000	Cyfanswm pensiynau £'000
Dyma'r symiau a gaiff eu cydnabod fel Incwm Cynhwysfawr Arall:			
Enillion/(colledion) ar rwymedigaethau buddion oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau ariannol	(38,088)	(111)	(38,199)
Enillion/(colledion) ar rwymedigaethau buddion oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau demograffig	(220)	-	(220)
Enillion/(colledion) ar rwymedigaethau buddion oherwydd profiad aelodau	1,812	-	1,812
Cyfanswm enillon/(colledion) ar rwymedigaethau buddion	**(36,496)**	**(111)**	**(36,607)**
Enillion/(colledion) ar asedau'r cynlluniau	37,222	-	37,222
Enillion/(colledion) net	**726**	**(111)**	**615**

Mae Ofcom ac Ymddiriedolwyr y Cynlluniau wedi rhoi nifer o gamau ar waith er mwyn gwarchod rhag digwyddiadau sy'n cael effaith negyddol ar sefyllfaoedd ariannol. Yn benodol, mae polisïau blwydd-dal yn diwallu taliadau buddion aelodau'r ddau Gynllun sy'n bensiynwyr a'r holl aelodau nad ydynt yn bensiynwyr yn y Cynllun ITC. Fodd bynnag, mae newidiadau yn amodau'r farchnad yn dal yn gallu effeithio ar y sefyllfaoedd ariannol, yn enwedig y Cynllun Buddion wedi'u Diffinio.

31 Mawrth 2016	Pensiwn a ariennir £'000	Pensiwn nad yw'n cael ei ariannu £'000	Cyfanswm pensiynau £'000
Dyma'r symiau a gydnabyddir yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr:			
Cost gwasanaeth	**-**	**-**	**-**
Credyd/(cost) llog net	587	(40)	547
Credyd/(cost) y buddion wedi'u diffinio a gydnabyddir o dan incwm a gwariant	**587**	**(40)**	**547**
Costau gweinyddu	(726)	-	(726)
Incwm/(cost) a gydnabyddir o dan incwm a gwariant	**(139)**	**(40)**	**(179)**

31 Mawrth 2016	Pensiwn a ariennir £'000	Pensiwn nad yw'n cael ei ariannu £'000	Cyfanswm pensiynau £'000
Dyma'r symiau a gaiff eu cydnabod fel Incwm Cynhwysfawr Arall:			
Enillion/(colledion) ar rwymedigaethau buddion oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau ariannol	(1,762)	(5)	(1,767)
Enillion/(colledion) ar rwymedigaethau buddion oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau demograffig	3,378	18	3,396
Enillion/(colledion) ar rwymedigaethau buddion oherwydd profiad aelodau	7,894	3	7,897
Cyfanswm enillon/(colledion) ar rwymedigaethau buddion	**9,510**	**16**	**9,526**
Enillion/(colledion) ar asedau'r cynlluniau	(11,576)	-	(11,576)
Enillion/(colledion) net	**(2,066)**	**16**	**(2,050)**

Mae Ofcom ac Ymddiriedolwyr y Cynlluniau wedi rhoi nifer o gamau ar waith er mwyn gwarchod rhag digwyddiadau sy'n cael effaith negyddol ar sefyllfaoedd ariannol. Yn benodol, mae polisïau blwydd-dal yn diwallu taliadau buddion aelodau'r ddau Gynllun sy'n bensiynwyr a'r holl aelodau nad ydynt yn bensiynwyr yn y Cynllun ITC. Fodd bynnag, mae newidiadau yn amodau'r farchnad yn dal yn gallu effeithio ar y sefyllfaoedd ariannol, yn enwedig y Cynllun Buddion wedi'u Diffinio.

Dyma brif gategorïau asedau'r cynlluniau fel canran o gyfanswm asedau'r cynlluniau:

	31 Mawrth 2017 (%) Cyfanswm	31 Mawrth 2016 (%) Cyfanswm
Ecwitïau byd-eang (ddim yn cael eu gwarchod (not hedged) ar hyn o bryd)	4	4
Ecwitïau byd-eang (yn cael eu gwarchod ar hyn o bryd)	4	3
Bondiau corfforaethol	3	3
Bondiau'r llywodraeth sy'n gysylltiedig â'r Fynegai	4	4
Portffolio buddsoddiadau a ysgogir gan rwymedigaethau	6	5
Blwydd-daliadau	76	78
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	3	3
Cyfanswm	**100**	**100**

Mae Ofcom ac Ymddiriedolwyr y Cynlluniau wedi rhoi nifer o gamau ar waith i leihau lefel y risg buddsoddi. Yn benodol, mae gan y ddau brif gynllun â'r buddion wedi'u diffinio bolisïau blwydd-dal sy'n dileu'r risg fwy neu lai yng nghyswllt y rhan fwyaf o'r aelodau ac mae gan Gynllun Pensiwn â'r Buddion wedi'u Diffinio Ofcom strategaeth ar waith a fydd yn cynyddu'r hyn a ddyrennir i asedau risg is sy'n fwy cydnaws â'r rhwymedigaethau, megis giltiau a bondiau, pan ellir fforddio gwneud hynny.

Mae Ofcom wedi ailddosbarthu asedau'r Cynllun Buddion wedi'u Diffinio ar gyfer 31 Mawrth 16, mewn ffordd sy'n gyson â'r Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi. Wrth wneud hynny, mae canrannau'r asedau wedi'u hailddatgan er mwyn dadgyfuno gwerth teg asedau'r cynllun yn ddosbarthiadau sy'n gwahaniaethu rhwng natur a risgiau'r asedau hynny.

Y prif ragdybiaethau economaidd ar ddyddiad y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol:

	31 Mawrth 2017 (%) Cyfanswm	31 Mawrth 2016 (%) Cyfanswm
Cyfradd ddisgownt	2.50	3.40
Chwyddiant Prisiau Manwerthu	3.20	3.10
- Cynnydd mewn pensiynau yn y dyfodol (RPI)	3.20	3.10
- Cynnydd mewn pensiynau yn y dyfodol (CPI uchafswm 3%)	1.95	1.85

Mae gan gynllun pensiwn Ofcom ddau gynllun ar wahân ac mae'r prif ragdybiaethau demograffig ar ddyddiad y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol fel a ganlyn:

	y Cynllun Buddion wedi'u Diffinio	y Cynllun Buddion wedi'u Diffinio	y Cynllun ITC	y Cynllun ITC
Oes ddisgwyliedig aelod 60 oed sy'n...	**40 oed ar hyn o bryd**	**60 oed ar hyn o bryd**	**40 oed ar hyn o bryd**	**60 oed ar hyn o bryd**
- Gwryw	29	27	30	29
- Benyw	32	30	33	31

Sensitifrwydd i newidiadau yn y prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd

Newid mewn rhagdybiaethau	Effaith ar					
	y Cynllun Buddion wedi'u Diffinio			y Cynllun ITC		
	Rhwymedigaethau o ran y buddion wedi'u diffinio £'000	Asedau £'000	Gwarged statws ariannu £'000	Rhwymedigaethau o ran y buddion wedi'u diffinio £'000	Asedau £'000	Gwarged statws ariannu £'000
Cyfradd ddisgownt						
Yn codi 0.50%	gostyngiad o £6,535	gostyngiad o £7,207	gostyngiad o £672	gostyngiad o £13,329	gostyngiad o £13,323	codiad o £6
Yn gostwng 0.50%	codiad o £7,265	codiad o £8,067	codiad o £802	codiad o £14,320	codiad o £14,313	gostyngiad o £7
Chwyddiant Prisiau Manwerthu						
Yn codi 0.50%	codiad o £6,704	codiad o £7,227	codiad o £523	codiad o £11,707	codiad o £11,702	gostyngiad o £5
Yn gostwng 0.50%	gostyngiad o £6,132	gostyngiad o £6,523	gostyngiad o £391	gostyngiad o £11,132	gostyngiad o £11,127	codiad o £5
Oes ddisgwyliedig aelod 60 oed						
Yn codi- blwyddyn	codiad o £2,496	codiad o £422	gostyngiad o £2,074	codiad o £7,319	codiad o £7,315	gostyngiad o £4
Yn gostwng- blwyddyn	gostyngiad o £2,463	gostyngiad o £843	codiad o £1,620	gostyngiad o £7,228	gostyngiad o £7,224	codiad o £4

Proffil rhwymedigaethau cynlluniau â'r buddion wedi'u diffinio

Mae'r siartiau isod yn dangos y buddion y disgwylir eu talu dan y Cynlluniau perthnasol adeg y prisiad actiwaraidd mwyaf diweddar (Mawrth 2015) dros yr 80 mlynedd nesaf.

Cyfrifir y taliadau buddion a ddisgwylir yn y dyfodol ar sail nifer o ragdybiaethau gan gynnwys chwyddiant yn y dyfodol, oedrannau ymddeol, yr opsiynau a ddewisir yng nghyswllt y buddion a disgwyliad oes, ac felly maent yn siŵr o fod yn ansicr. Gall y gwir daliadau o ran y buddion mewn blwyddyn benodol fod yn uwch neu'n is, er enghraifft, os bydd aelodau'n ymddeol yn gynt neu'n hwyrach na'r hyn a ragdybiwyd, neu'n cymryd mwy neu lai o gyfandaliad arian wrth ymddeol.

Cynllun Pensiwn â'r Buddion wedi'u Diffinio Ofcom

Hyd rhwymedigaethau'r Cynllun (y cyfnod cyfartalog i dalu) yw 21 mlynedd

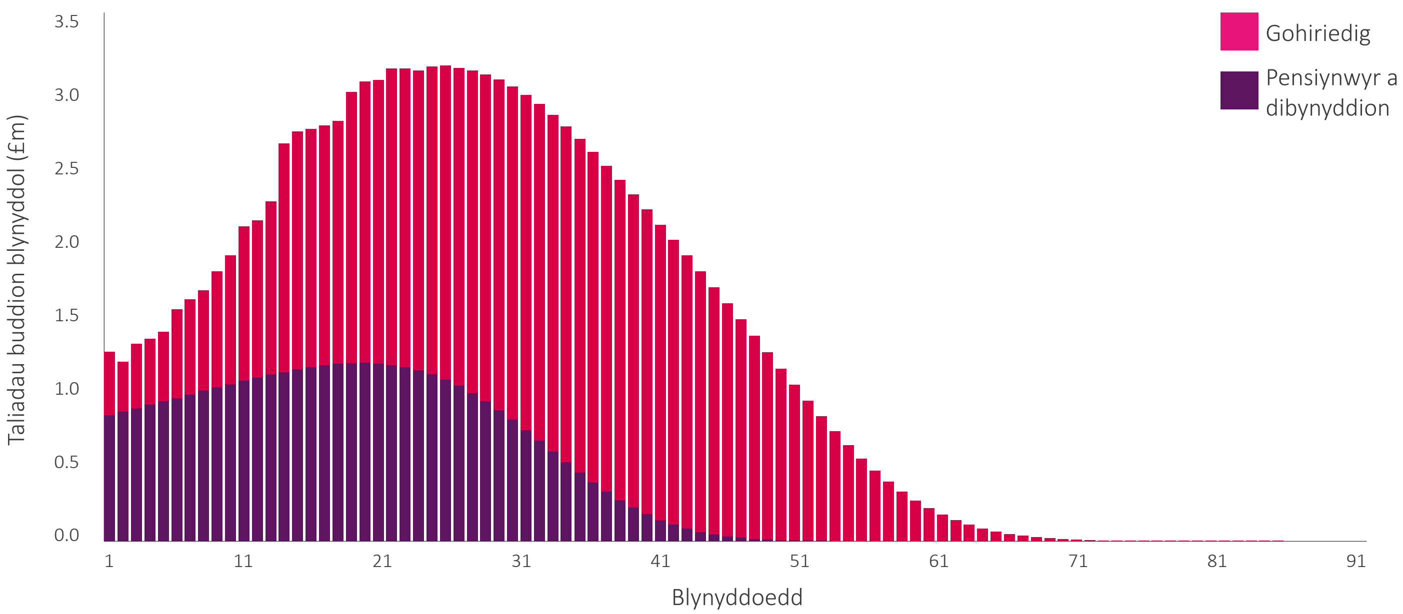

Cynllun Pensiwn Ofcom (ITC gynt)

Hyd rhwymedigaethau'r Cynllun (y cyfnod cyfartalog i dalu) yw 14 blynedd

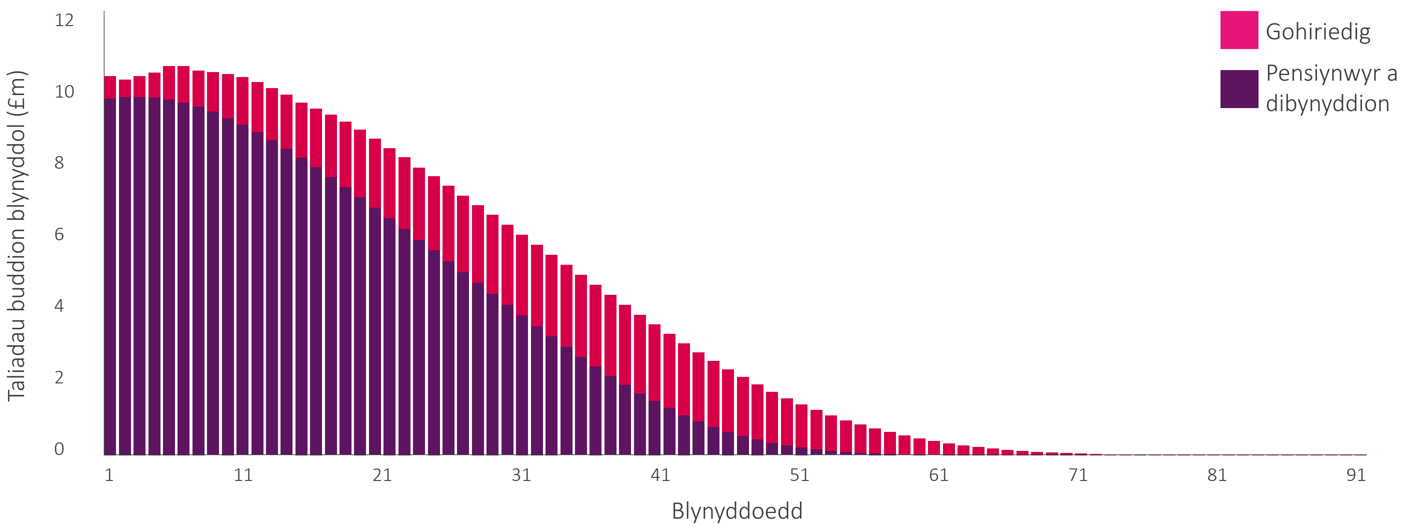

20. Partïon cysylltiedig

Nid yw Ofcom o'r farn bod ei swyddogaeth reoleiddio a thrwyddedu'n creu perthynas parti cysylltiedig rhyngddo ef ei hun a deiliaid trwyddedau, fel y caiff ei ddiffinio gan IAS 24, Related Party Disclosures.

Nid yw Aelodau'r Bwrdd wedi datgan bod ganddynt fuddiannau a fyddai'n dylanwadu ar eu swyddogaethau fel Aelod o Ofcom. Ni chafwyd trafodion rhwng Ofcom a'i Aelodau heblaw am daliadau a gafodd eu datgelu ar wahân yn yr adroddiad taliadau.

Ystyrir mai Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (BEIS) ac Ysgrifennydd Gwladol yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS) yw'r partïon cysylltiedig sy'n rheoli Ofcom dan delerau Deddf Swyddfa Gyfathrebiadau 2002.

Darperir manylion yr holl incwm grant gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn Nodyn 2, 3, 10 ac 13 y datganiadau ariannol hyn.

Gweithredir cynllun pensiwn â'r cyfraniadau wedi'u diffinio a dau gynllun â'r buddion wedi'u diffinio. Mae gan un o'r ddau gynllun â'r buddion wedi'u diffinio (y ddau wedi cau i groniadau yn y dyfodol) barti cysylltiedig, S4C. Dylid cyfeirio at Nodyn 19 am ddatgeliad pellach.

Ar 31 Mawrth 2017, roedd y symiau taladwy canlynol yn cael eu dal yng nghyswllt cymorth grant a ddarparwyd gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon:

- Clirio a dyfarnu sbectrwm – £833k (2015/16: £2,484k);
- Sectorau eraill (gan gynnwys swyddogaethau nad oes modd eu cyllido drwy ffioedd a thaliadau a bennir o dan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003) – £126k ((2015/16: £48k)

Ar 31 Mawrth 2017, roedd y symiau derbyniadwy canlynol yn cael eu dal yng nghyswllt cymorth grant a oedd yn ddyledus gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon:

- Rheoli Sbectrwm – £629k (2015/16: £110k);

Ni chafwyd dim trafodion partïon cysylltiedig eraill yn ystod y flwyddyn ariannol.

21. Offerynnau ariannol

Nid yw Ofcom yn agored iawn i beryglon o ran hylifedd, cyfraddau llog ac arian cyfred. Mae IAS 32, Financial Instruments: Presentation yn gofyn bod endid yn datgelu'r rôl y mae offerynnau ariannol wedi'i chwarae yn ystod y flwyddyn o ran creu neu newid y risgiau a wynebir ganddo wrth gyflawni ei weithgareddau. Oherwydd natur gweithgareddau Ofcom, ac oherwydd y modd y caiff ei ariannu, nid yw'n agored i'r un risgiau ariannol a wynebir gan endidau busnes.

Hefyd, mae offerynnau ariannol yn chwarae rôl gyfyngedig o ran creu neu newid risg o'i gymharu â chwmnïau rhestredig y mae IAS 32 yn bennaf berthnasol iddynt. Ychydig iawn o bwerau sydd gan Ofcom i fenthyg neu i fuddsoddi gwargedion o gronfeydd. Nid yw asedau a rhwymedigaethau ariannol a gynhyrchir gan weithgareddau gweithredol beunyddiol yn newid y risgiau y mae Ofcom yn eu hwynebu wrth gyflawni ei weithgareddau.

Nid oes gwahaniaeth o bwys rhwng gwerth teg a gwerth llyfr y rhwymedigaethau a'r asedau ariannol ar y dyddiad adrodd.

Fel y caniateir gan IAS 32, caiff symiau derbyniadwy a thaladwy sy'n aeddfedu neu sy'n dod yn daladwy cyn pen 12 mis ar ôl y dyddiad adrodd eu hepgor o'r asesiad hwn..

22. Ymrwymiadau cyfalaf

Ar 31 Mawrth 2017, doedd dim ymrwymiad cyfalaf (2015/16: £113k).

23. Derbyniadau a drosglwyddwyd i'r Gronfa Gyfunol

Yn unol ag Adran 400 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003, anfonodd Ofcom £9,370k (2015/16: £4,444k) o Daliadau ychwanegol, Rhifau Daearyddol a Dirwyon yn ymwneud â'r Ddeddf Darlledu i'r Gronfa Gyfunol.

Cafodd £367,329k (2015/16: £265,571k) o ffioedd trwyddedau'r Ddeddf Telegraffiaeth Ddi-wifr eu hanfon i'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon i'w trosglwyddo i'r Gronfa Gyfunol.

24. Rhwymedigaethau wrth gefn

Efallai y bydd Ofcom yn wynebu apeliadau yng nghyswllt penderfyniadau a wneir wrth iddo gyflawni ei swyddogaethau fel rheoleiddiwr y sector cyfathrebiadau. Gallai apeliadau yn erbyn penderfyniadau Ofcom arwain at rwymedigaethau ar gyfer costau cyfreithiol. Bydd Ofcom yn gwneud darpariaeth yn y datganiadau ariannol am gostau i'r graddau eu bod yn debygol ac yn fesuradwy.

25. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Nid oedd dim digwyddiadau y dylid adrodd amdanynt rhwng y dyddiad adrodd a'r dyddiad y cafodd y cyfrifon eu hardystio. Nid yw'r datganiadau ariannol yn dangos digwyddiadau ar ôl y dyddiad hwn.

Yn unol â gofynion IAS 10 Events after the Reporting Period, bydd digwyddiadau ar ôl diwedd y flwyddyn yn cael eu hystyried hyd at ddyddiad awdurdodi'r cyfrifon i'w cyhoeddi. Dehonglir hyn fel dyddiad Tystysgrif ac Adroddiad y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol.

Atodiad

Byrddau, Paneli a Phwyllgorau Ofcom

Y Bwrdd Cynnwys

Mae rhagor o fanylion am y Bwrdd Cynnwys ar gael ar dudalen 54.

Aelodau
Nick Pollard (Cadeirydd)[1]
Y Fonesig Lynne Brindley DBE
Andrew Chitty
Kevin Bakhurst[2]
Andrew Colman
Tony Close
Aled Eirug
Robin Foster
Zahera Harb
Dr David Levy
Philip Schlesinger
Mary Ann Sieghart
Janey Walker

Panel y Gronfa Radio Cymunedol

Mae Adran 359 o'r Ddeddf Cyfathrebiadau yn caniatáu i gronfa gael ei sefydlu ar gyfer gweithredwyr radio cymunedol, a bod Ofcom yn gweinyddu'r gronfa honno gan 'roi grantiau y mae'n eu hystyried sy'n briodol' i ddeiliaid trwyddedau radio cymunedol. Mae'r Panel yn cwrdd yn ôl y gofyn i drin a thrafod ceisiadau ac i roi cyfraniadau o'r Gronfa. Mae'n annibynnol ar y Pwyllgor Trwyddedu Darlledu, sy'n dyfarnu trwyddedau radio cymunedol.

Aelodau
Wendy Pilmer (Cadeirydd)
Richard Hilton
Fiona Lennox

Pwyllgor Etholiadau

Mae Adran 333 o'r Ddeddf Cyfathrebiadau yn mynnu bod Ofcom yn sicrhau bod darllediadau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau gwleidyddol etholiadau) a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm yn cael eu cynnwys yng ngwasanaethau rhanbarthol ITV, Channel 4, Five, Classic FM, talkSPORT a Virgin 1215. Os bydd unrhyw anghydfod heb ei ddatrys rhwng unrhyw un sy'n dal trwydded ac unrhyw blaid wleidyddol ynghylch hyd, amlder, dyraniad neu amseriad darllediadau, caiff yr anghydfod hwnnw ei gyflwyno i Ofcom i'w ddatrys. Mae Bwrdd Ofcom wedi dirprwyo'r gwaith o ddyfarnu ynghylch unrhyw anghydfod o'r fath i'r Pwyllgor Etholiadau. Mae'r Pwyllgor yn cwrdd yn ôl y galw ac mae'n cynnwys aelodau o Fwrdd Ofcom, y Bwrdd Cynnwys a Phwyllgor Gwaith Ofcom.

[1] Penodwyd Nick Pollard i'r Bwrdd Cynnwys ar 1 Mawrth 2016 a'i benodi'n Gadeirydd ar 14 Tachwedd 2016.

[2] Penodwyd Kevin Bakhurst i'r Bwrdd Cynnwys ar 24 Ionawr 2017.

Gadawodd Bill Emmott y Bwrdd Cynnwys ym mis Awst 2016 ac ymddeolodd Lesley MacKenzie o'r Bwrdd Cynnwys ar 17 Medi 2016. Bu Graham Mather yn Aelod o'r Bwrdd rhwng mis Awst 2016 a 15 Tachwedd 2016. Ymddeolodd James Thickett o'r Bwrdd Cynnwys ym mis Mehefin 2016.

Aelodau Pwyllgorau Cynghori'r Gwledydd

	Lloegr	Yr Alban	Cymru	Gogledd Iwerddon
Cadeirydd	John Varney	Laura Alexander	Glyn Mathias	Maureen Edmondson OBE
Aelodau	Barnie Choudhury	Peter Peacock CBE	Nerys Evans	Fiona Boyle
	Graham Creelman OBE	Liz Leonard	Karen Lewis	Fiona MacMillan
	Andrew Chitty	Ian McKay	Huw Roberts	Brendan Mulgrew
	Becky Hogge	John Trower	Hywel Wiliam	Sharon O'Connor
	Emma Davidson[1]	Amanda Bryan	Aled Eirug	Paul Wilson
	Caroline Roberts-Cherry[1]	Philip Schlesinger	Rhys Evans	Andrew Colman
	Chris Holland	Mairi McLeod[2]	John Davies[2]	Rick Hill

Pwyllgor Gwledydd

Mae'r Pwyllgor Gwledydd yn un o Bwyllgorau uniongyrchol Bwrdd Ofcom. Mae ei rôl yn cynnwys: deall deinameg gwleidyddol pob gwlad yn y DU a chynghori ar ymwneud Ofcom ymhob gwlad; cytuno ar brosesau priodol ar gyfer ymgysylltiad Ofcom â phob un o'r Pwyllgorau Cynghori Cenedlaethol; monitro digwyddiadau rhanddeiliaid ymhob gwlad a monitro cyfraniad ac ymgysylltiad Bwrdd Ofcom a'r Bwrdd Cynnwys ymhob gwlad. Mae ei aelodau'n cynnwys dau Aelod Anweithredol o Fwrdd Ofcom a Chadeiryddion y Pwyllgorau Cynghori Cenedlaethol. Mae Cyfarwyddwyr Gweithredol pob gwlad, ynghyd ag uwch swyddogion gweithredol eraill Ofcom, yn cael eu gwahodd i fynychu cyfarfodydd y Pwyllgor Gwledydd.

Pwyllgorau Cynghori'r Gwledydd

Mae Adran 20 o'r Ddeddf Cyfathrebiadau yn mynnu bod Ofcom yn sefydlu Pwyllgorau Cynghori ar gyfer pob un o wledydd y DU. Swyddogaeth pob Pwyllgor yw darparu cyngor i Ofcom am fuddiannau a safbwyntiau pobl, mewn perthynas â materion cyfathrebiadau a materion post, sy'n byw yn y rhan o'r DU a wasanaethir gan y Pwyllgor. Yn ychwanegol at aelodau penodedig y Pwyllgorau Cynghori Cenedlaethol, mae'r aelod o'r Bwrdd Cynnwys a'r aelod o Banel Defnyddwyr Cyfathrebiadau y gwledydd yn cael gwahoddiad i wylio cyfarfodydd y Pwyllgor Cynghori.

Y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau

Mae Adran 16 o'r Ddeddf Cyfathrebiadau yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom sefydlu Panel Defnyddwyr. Mae'r Panel yn gweithredu fel 'ffrind beirniadol' i Ofcom, gan ddarparu cyngor cadarn ac annibynnol, ond sydd hefyd yn adeiladol a phragmataidd.

Mae'r Panel yn annibynnol ar Ofcom, ac mae'n cynnwys arbenigwyr annibynnol, gan gynnwys cynrychiolwyr o'r Alban, Cymru, Gogledd Iwerddon a Lloegr, ac mae ganddynt brofiad mewn amryw o wahanol feysydd. Ceir rhagor o wybodaeth am y Panel yn www.communicationsconsumerpanel.org.uk.

Aelodau
Jo Connell OBE, DL (Cadeirydd)
Jaya Chakrabarti MBE
Rhys Evans
Chris Holland
Rick Hill MBE
Mairi Macleod[3]
Craig Tillotson
Bob Twitchin MBE

[1] Penodwyd Emma Davison a Caroline Roberts-Cherry i Bwyllgor Cynghori Lloegr ar 1 Chwefror 2017.

[2] Ymddeolodd John Davies o Bwyllgor Cynghori Cymru ar 28 Chwefror 2017. Ymddeolodd Mairi Macleod o Bwyllgor Cynghori yr Alban ar 31 Mawrth 2017

[3] Ymddeolodd Mairi Macleod o'r Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau ar 31 Mawrth 2017.

Y Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl

Mae Adran 21(1) o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom sefydlu Pwyllgor i gynghori Ofcom ar faterion yn y sector cyfathrebiadau sy'n effeithio ar bobl hŷn a phobl anabl yn arbennig. Er mwyn manteisio ar y synergedd rhwng y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau a'r Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl, ac er mwyn osgoi unrhyw ddyblygu posibl, sefydlwyd bod aelodau'n perthyn i'r naill gorff ar llall yn ystod 2012. Nid yw cylchoedd gwaith y cyrff wedi newid.

Aelodau
Jo Connell OBE, DL (Cadeirydd)
Jaya Chakrabarti MBE
Rhys Evans
Chris Holland
Rick Hill MBE
Mairi Macleod[1]
Craig Tillotson
Bob Twitchin MBE

[1] Ymddeolodd Mairi Macleod o'r Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl ar 31 Mawrth 2017

[2] Mae Nick Munn o DCMS wedi bod yn mynychu'r Bwrdd Cynghori ar Faterion Sbectrwm gydol 2016 yn dirprwyo ar ran John Fuller.

[3] Penodwyd Wassim Chourbaj a Peter Pitsch i'r Bwrdd Cynghori ar Faterion Sbectrwm ym mis Hydref 2016. Mae David Harrison a David Hendon ill dau yn cael eu cyflogi gan Ofcom.

[4] Ymddeolodd Jean-Jacques Sahal a Phillipa Marks o'r Bwrdd Cynghori ar Faterion Sbectrwm ym mis Gorffennaf 2016.

[5] Ymddiswyddodd Robert Pepper o'r Bwrdd Cynghori ar Faterion Sbectrwm ym mis Mai 2016.

Bwrdd Cynghori Ofcom ar Faterion Sbectrwm

Sefydlwyd Bwrdd Cynghori Ofcom ar Faterion Sbectrwm yn 2004 i roi cyngor annibynnol i Ofcom ar faterion strategol sy'n ymwneud â rheoli sbectrwm. Mae rhagor o wybodaeth ar gael ar wefan y Bwrdd yn www.osab.org.uk

Aelodau
David Meyer (Cadeirydd)
Yr Athro Mischa Dohler[1]
Yr Athro Linda Doyle
John Fuller (DCMS) (ex officio) [1]
Wassim Chourbaj[2]
Mike Walker
Gavin Young
David Harrison (ex officio) [2]
David Hendon (ex officio) [2]
Niall Murphy
Peter Pitsch[2]
Jean-Jacques Sahel[3]
Phillipa Marks[3]
Robert Pepper[4]
Greg Bensberg

Datganiadau rheoleiddio

Rhestr o’r datganiadau a gyhoeddwyd yn 2016/17, gan gynnwys yr effaith reoleiddio ar randdeiliaid

Hyrwyddo cystadleuaeth a sicrhau bod marchnadoedd yn gweithio'n effeithiol i ddefnyddwyr
Uchafbwynt: Creu’r cyfle i ddefnyddio mwy o rwydweithiau gwibgyswllt ar raddfa fawr
Y diweddaraf am y cynnydd: cefnogi buddsoddi mewn rhwydweithiau band eang gwibgyswllt: Strategaeth yn canolbwyntio ar gystadleuaeth a buddsoddi mewn rhwydweithiau
Canllawiau arfaethedig o dan Reoliadau Cyfathrebiadau (Mynediad i Seilwaith) 2016
Uchafbwynt: Rhoi ein cynigion ar waith i wella annibyniaeth Openreach
Trin costau pensiwn yn sgil diwygio Openreach
Uchafbwynt: Cefnogi cystadleuaeth mewn gwasanaethau llinell sefydlog drwy adolygiadau marchnad
Adolygiad o’r Farchnad Cysylltedd Busnes – Datganiad Terfynol
Gwasanaethau Lled Band Isel Iawn BCMR - Datganiad Terfynol
Newid i’r broses o Reoli’r Gwahaniaeth mewn Pris (margin control) yng nghyswllt VULA: Mabwysiadu Amod diwygiedig ar gyfer Gwasanaethau sy’n gysylltiedig â Phŵer Sylweddol yn y Farchnad (SMP) ac arweiniad ymhellach i baragraff 2 o Gyfarwyddiadau y Tribiwnlys Apeliadau Cystadleuaeth dyddiedig 25 Gorffennaf 2016.
Uchafbwynt: Gwella gallu busnesau a defnyddwyr i wneud dewisiadau gwybodus
Profiad BBCh o wasanaethau cyfathrebu: adroddiad ymchwil
Uchafbwynt: Prosiectau eraill i hyrwyddo dewis a sicrhau bod marchnadoedd yn gweithio’n effeithiol
Gwasanaethau Trawsyrru ar gyfer Darlledu: adolygiad o’r farchnad
Trefniadau Atodlen 9 Channel 4
Gwasanaethau Trawsyrru ar gyfer Darlledu: adolygiad o’r farchnad

Diogelu defnyddwyr rhag niwed
Uchafbwynt: Mynd i’r afael â galwadau niwsans
Delio â negeseuon a galwadau niwsans: Y wybodaeth ddiweddaraf am y cynllun gweithredu ar y cyd rhwng Swyddfa’r Comisiynydd Gwybodaeth ac Ofcom
Camddefnyddio cyson: Datganiad am bolisi cyffredinol Ofcom ar arfer ei bwerau gorfodi
Gwaith parhaus: Diogelu defnyddwyr a gorfodi cystadleuaeth
Cymeradwyo Cod Ymarfer PhonepayPlus (pedwerydd argraffiad ar ddeg) - Datganiad

Mwy o reoleiddio/rheoleiddio newydd
Wedi symleiddio/cyd-reoleiddio
Cymysg/dim newid/parhaus
Llai o reoleiddio

Sicrhau safonau a gwella ansawdd
Uchafbwynt: Cyflawni newid sylweddol yn ansawdd gwasanaethau telegyfathrebu
Ansawdd gwasanaethau ar gyfer WLR ac MPF: Cydsyniadau a Chyfarwyddiadau arfaethedig yn ymwneud â'r safonau sylfaenol a’r dangosyddion perfformiad allweddol a osodwyd yn yr Adolygiadau o'r farchnad Mynediad Sefydlog yn 2014
Cyfarwyddyd Ansawdd Gwasanaeth ar gyfer Cyfarwyddyd WLF yn pennu rhagor o safonau sylfaenol ar gyfer darpariaethau WLR o dan yr amodau SMO a osodwyd yn yr Adolygiadau o'r Farchnad Mynediad Sefydlog yn 2014
Y wybodaeth ddiweddaraf am sbectrwm 5G yn y DU
Uchafbwynt: Gweithredu casgliadau proses Adnewyddu Siarter y BBC
Paratoadau Ofcom ar gyfer rheoleiddio'r BBC
Datganiad o'r rhesymau am adnewyddu trwyddedau'r Ddeddf Telegraffiaeth Ddi-wifr a ddelir gan Gorfforaeth Ddarlledu Prydain (BBC)
Adolygiad o'r Cod Darlledu: Paratoi ar gyfer cyfrifoldebau newydd Ofcom yn rheoleiddio’r BBC
Gweithdrefnau newydd ar gyfer delio â chwynion am safonau cynnwys, ymchwiliadau a sancsiynau ar gyfer rhaglenni’r BBC
Rheoleiddio effaith y BBC ar gystadleuaeth
Datganiad ar ofynion a chanllawiau
Asesu effaith y newidiadau arfaethedig i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC: Gweithdrefnau a chanllawiau Ofcom
Asesu effaith gweithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC: canllawiau a gweithdrefnau Ofcom
Gweithgareddau masnachol y BBC: Gofynion a chanllawiau
Dosbarthu gwasanaethau cyhoeddus y BBC: Gofynion a chanllawiau Ofcom
Gweithdrefnau ar gyfer gorfodi gofynion yng Nghytundeb y BBC a chydymffurfiad â chamau gorfodi Ofcom
Cyflwyniad i Fframwaith Gweithredu Ofcom ar gyfer y BBC

Mwy o reoleiddio/rheoleiddio newydd
Wedi symleiddio/cyd-reoleiddio
Cymysg/dim newid/parhaus
Llai o reoleiddio

Uchafbwynt: Cefnogi'r gwaith o weithredu rhwymedigaeth gwasanaeth cyffredinol newydd yng nghyswllt band eang
Sicrhau cysylltiad band eang teilwng i bawb: Cyngor technegol i Lywodraeth y DU ar wasanaeth band eang cyffredinol
Uchafbwynt: Prosiectau eraill i sicrhau safonau a gwella ansawdd
Rheoleiddio nawdd a hysbysebion mewn perthynas ag e-sigaréts ar y teledu a radio: Gwelliannau i God Darlledu Ofcom a Chod BCAP; Cod y DU ar Ddarlledu Hysbysebion
Newid Rheolaeth trwydded Channel 3 ar gyfer Gogledd Iwerddon
Adolygiad o'r Cod Darlledu – Adran Tri: Troseddu
Ymateb i Ddatganiad Polisi Cynnwys Cyfryngau Corfforaeth Channel 4
Rheoleiddio'r broses o osod cynnyrch e-sigaréts a nawdd ar wasanaethau teledu a rhaglenni ar-alwad: Gwelliannau i God Darlledu, Rheolau a Chanllawiau Ofcom
Rheolau a Chanllawiau: Rheolau Statudol a Chanllawiau nad ydynt yn rhwymo ar gyfer Darparwyr Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad (ODPS)
Treialon DAB ar raddfa fach: adroddiad terfynol
Agweddau at ystumiau ac iaith a all beri tramgwydd ar y teledu a'r radio
Sicrhau'r manteision gorau posib yn sgil clirio 700MHz
Sianeli teledu annomestig: ymestyn trefniadau arwyddo trosiannol
Trefniadau rhwydweithio Channel 3: Adolygiad 2016
Adolygu'r broses o reoleiddio'r Post Brenhinol
Rheolau Ofcom ar ddidueddrwydd dyladwy, cywirdeb dyladwy, etholiadau a refferenda
Rheolau Ofcom ar Ddarllediadau Etholiadol Pleidiau a Refferenda
Gwaith parhaus: Gorfodi safonau rhaglenni
Gweithdrefnau ar gyfer delio ag ymchwiliadau a sancsiynau yng nghyswllt safonau cynnwys a thrwyddedu: Diwygio'r gweithdrefnau ar gyfer gwasanaethau teledu, radio a fideo ar-alwad
Gwaith parhaus: Trwyddedau darlledu teledu a radio
Adnewyddu'r trwyddedau Radio Cenedlaethol Annibynnol: Methodoleg ar gyfer adolygu telerau ariannol
Trwydded Gwasanaethau Ychwanegol

■ Mwy o reoleiddio/rheoleiddio newydd
■ Wedi symleiddio/cyd-reoleiddio
■ Cymysg/dim newid/parhaus
■ Llai o reoleiddio

Gwaith parhaus: Awdurdodi sbectrwm
Penderfyniad Ofcom i wneud y Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Ffioedd Trwydded ar gyfer y band amledd 900 Mhz a'r band amledd 1800 MHz) (Gwelliant a Darpariaethau Pellach) (Diwygio) 2016
Penderfyniad i wneud rheoliadau yn diwygio Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Esemptiad) 2003
Penderfyniad i wneud Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Ffioedd Trwyddedau) (Diwygio) 2016
Penderfyniad i wneud Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Dyfeisiau Bylchau Gwyn) (Esemptiad) (Gwelliant) 2016
Penderfyniad i wneud Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Esemptiad) 2016: Esemptiadau terfynellau defnyddwyr
Cais EE i amrywio trwyddedau i gefnogi gwasanaethau cyfathrebu symudol gwell ar gyfer y gwasanaethau brys
Amrywio Trwydded Mynediad Cydamserol i'r Sbectrwm 1781 MHz: Datganiad ar gais am amrywio trwydded Mynediad i Sbectrwm yn y bandiau sbectrwm cydamserol 1781.7-1785 MHz wedi'i baru â 1876.7-1880 MHz
Gwaith parhaus: Astudiaethau technegol sy'n rhoi gwybodaeth am y gofynion ar gyfer sbectrwm yn y dyfodol
Fframwaith ar gyfer rhannu sbectrwm
Strategaeth data symudol - y diweddaraf ar ein strategaeth ar gyfer sbectrwm symudol
Codau technegol darllediadau teledu
Sbectrwm gofod/bylchau
Datganiad ar wella mynediad i sbectrwm ar gyfer defnyddwyr yn y band 5GHz
Gwaith arall ar draws ein nodau
Cynllun Gweithredu ar Anabledd ar gyfer Gogledd Iwerddon
Cynllun Blynyddol 2017/18

■ Mwy o reoleiddio/rheoleiddio newydd
■ Wedi symleiddio/cyd-reoleiddio
■ Cymysg/dim newid/parhaus
■ Llai o reoleiddio

Datganiadau Ofcom a gyhoeddwyd yn 2016/17 lle roedd yr ymgynghoriad cynharach yn cynnwys asesiad o effaith
Penderfyniad i wneud rheoliadau yn diwygio Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Esemptiad) 2003
Fframwaith ar gyfer rhannu sbectrwm
Adolygiad o'r Farchnad Cysylltedd Busnes – Datganiad Terfynol
Gwasanaethau Lled Band Isel Iawn BCMR- Datganiad Terfynol
Adolygiad o'r Cod Darlledu – Adran Tri: Troseddu
Penderfyniad i wneud Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Dyfeisiau Bylchau Gwyn) (Esemptiad) 2016
Penderfyniad i wneud Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Ffioedd Trwyddedau) (Diwygio) 2016
Cymeradwyo Cod Ymarfer PhonepayPlus (pedwerydd argraffiad ar ddeg)- Datganiad
Adnewyddu'r trwyddedau Radio Cenedlaethol Annibynnol: Methodoleg ar gyfer adolygu telerau ariannol
Sicrhau'r manteision gorau posib yn sgil clirio 700MHz
Ansawdd gwasanaethau ar gyfer WLR ac MPF: Cydsyniadau a Chyfarwyddiadau arfaethedig yn ymwneud â'r safonau sylfaenol a'r dangosyddion perfformiad allweddol a osodwyd yn yr Adolygiadau o'r farchnad Mynediad Sefydlog yn 2014
Penderfyniad i wneud Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Esemptiad) 2016: Esemptiadau terfynellau defnyddwyr
Codau technegol darllediadau teledu
Gwasanaethau Trawsyrru ar gyfer Darlledu: adolygiad o'r farchnad
Cyfarwyddyd Ansawdd Gwasanaeth ar gyfer WLR
Cyfarwyddyd yn pennu rhagor o safonau sylfaenol ar gyfer darpariaethau WLR o dan yr amodau SMP a osodwyd yn yr
Adolygiadau o'r Farchnad Mynediad Sefydlog yn 2014
Cais EE i amrywio trwyddedau i gefnogi gwasanaethau cyfathrebu symudol gwell ar gyfer y gwasanaethau brys
Adolygu'r broses o Reoleiddio'r Post Brenhinol
Datganiad ar wella mynediad i sbectrwm ar gyfer defnyddwyr yn y band 5GHz
Rheolau Ofcom ar ddidueddrwydd dyladwy, cywirdeb dyladwy, etholiadau a refferenda
Adolygiad o'r Cod Darlledu: Paratoi ar gyfer cyfrifoldebau newydd Ofcom yn rheoleiddio'r BBC
Gweithdrefnau newydd ar gyfer delio â chwynion am safonau cynnwys, ymchwiliadau a sancsiynau ar gyfer rhaglenni'r BBC
Gweithdrefnau ar gyfer delio ag ymchwiliadau a sancsiynau yng nghyswllt safonau cynnwys a thrwyddedu: Diwygio'r gweithdrefnau ar gyfer gwasanaethau teledu, radio a fideo ar-alwad
Amrywio Trwydded Mynediad Cydamserol i'r Sbectrwm 1781 MHz: Datganiad ar gais am amrywio Trwydded Mynediad i Sbectrwm yn y bandiau sbectrwm cydamserol 1781.7-1785 MHz wedi'u paru â 1876.7-1880 MHz

Ymgyngoriadau Ofcom a gyhoeddwyd yn 2016/17 a oedd yn cynnwys asesiad o effaith a lle nad oedd datganiad terfynol wedi cael ei gyhoeddi erbyn 31 Mawrth 2017
Gwneud newid yn haws ac yn fwy dibynadwy i ddefnyddwyr: Cynigion i ddiwygio newid llinell dir, band eang a theledu drwy dalu rhwng platfformau gwahanol
Newid cyflenwr: Rhagor o gynigion i ddiwygio'r prosesau newid ar gyfer gwasanaethau symudol
Adolygu'r Amodau Hawliau Cyffredinol: Ymgynghoriad ar yr amodau cyffredinol sy'n ymwneud â rhwydweithiau a'u gweithrediad, ffonau talu cyhoeddus, gwybodaeth am y gwasanaeth ymholiadau, a rhifau ffôn
Hygyrchedd gwasanaethau rhaglenni ar-alwad
Gwella mynediad defnyddwyr i wasanaethau symudol yn y bandiau 3.6 GHz i 3.8 GHz
Radio cymunedol: polisi trwyddedu a thechnegol i'r dyfodol
Hybu'r gwaith o ddefnyddio rhifau ffôn daearyddol yn effeithlon
Dyfarnu'r bandiau sbectrwm 2.3 a 3.4GHz. Materion sy'n ymwneud â chystadleuaeth a rheoliadau arwerthiant
Adolygiad o'r Farchnad Band Cul
Adolygiad o'r Cod Darlledu: Paratoi ar gyfer cyfrifoldebau newydd Ofcom yn rheoleiddio'r BBC
Adolygiad Strategol o UHF Band 1 a Band 2- 410 i 470 MHz
Adolygu'r Amodau Hawliau Cyffredinol: Ymgynghoriad ynghylch yr amodau cyffredinol sy'n ymwneud â diogelu defnyddwyr
Newidiadau arfaethedig i reoliadau prynu a gwerthu sbectrwm
Dull Ofcom o orfodi: Ymgynghoriad ar ddiwygio'r Canllawiau Gorfodi a dogfennau cysylltiedig
Canllawiau gorfodi drafft
Canllawiau gorfodi drafft ar gyfer ymchwiliadau sy'n gysylltiedig â'r Ddeddf Gystadleuaeth
Ffioedd rheoleiddio ar gyfer gwasanaethau rhaglenni ar-alwad
Adolygiad o'r farchnad ar gyfer gwasanaethau ffôn llinell dir yn unig
Ymgynghoriad pellach ar y cynigion ar gyfer Gweithdrefnau Gweithredol Cyffredin y Gwasanaeth Post
Hysbysiad o gynnig i wneud Rheoliadau Telegraffiaeth Ddi-wifr (Esemptiad) 2017: Ymgynghoriad ar y Rheoliadau a pharamedrau technegol arfaethedig
Iawndal Awtomatig: Diogelu defnyddwyr rhag problemau'n ymwneud ag ansawdd gwasanaeth
Dal y BBC i gyfrif am gyflawni ei genhadaeth a'i ddibenion cyhoeddus, gan gynnwys trwydded weithredu ddrafft ar gyfer Gwasanaethau Cyhoeddus y BBC yn y DU
Adolygu'r Farchnad Mynediad Lleol Cyfanwerthol- Cyfrol 1: Ymgynghoriad ar y farchnad arfaethedig, penderfyniadau'n ymwneud â phŵer yn y farchnad ac atebion
Adolygu'r Farchnad Mynediad Lleol Cyfanwerthol- Cyfrol 2: Ymgynghoriad ar y broses o gynllunio a gweithredu rheolaethau pris
Ansawdd Gwasanaeth ar gyfer WLR, MPF a GEA: Ymgynghoriad ar atebion arfaethedig yng nghyswllt ansawdd gwasanaeth
Adolygu'r broses o ddarparu Adroddiadau Ariannol Rheoleiddiol ar gyfer y Post Brenhinol

Rhaglen ymchwiliadau

Mae rhaglen ymchwiliadau Ofcom yn ymwneud â chwynion am ymddygiad gwrthgystadleuol, torri rheolau rheoleiddio penodol ac anghydfodau ynghylch rheoleiddio.

Mae'r tabl canlynol yn dangos gweithgareddau Ofcom o ran cynnal ymholiadau ac ymchwiliadau yn ystod 2016/17 a sut yr ydym wedi perfformio o'i gymharu â'n targedau statudol a chyhoeddedig. Mae hyn yn adlewyrchu'r darlun fel yr oedd ar 31 Mawrth 2017.

Dylid nodi bod nifer yr achosion a gofnodir yn y tabl yn tueddu i fod yn fach ac y gall y Dangosyddion Perfformiad Allweddol yr adroddir arnynt fod yn anwadal yn sgîl hynny. Mae rhagor o wybodaeth am y rhaglen ymchwiliadau i'w gweld yn ein hadroddiadau chwe misol, Gweithgarwch Ymchwiliadau Ofcom https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/latest/bulletins/competition-bulletins.

Mae'r data yn y tabl isod yn ymdrin â pherfformiad Tîm Ymchwiliadau'r Grŵp Cystadleuaeth a'r Tîm Diogelu Defnyddwyr.

Gweith-garwch	Targed	Perfformiad yn erbyn targedau					Gweithgarwch parhaus (ar 31/3/2017)
		Cyfanswm sydd wedi cael sylw	Cyfanswm sydd wedi'u derbyn i'w hymchwilio	Cyfanswm heb eu derbyn i'w hymchwilio	Cyfanswm wedi'u dirwyn i ben: o fewn y targed	Cyfanswm wedi'u dirwyn i ben: y tu allan i'r targed	
Ymholiadau	Anghydfodau (*ex ante*) 15 diwrnod gwaith	6	3	3	3	3	0
Ymholiadau	Cyfraith cystadleuaeth (*ex post*) 8 wythnos	1	0	1	1	0	0
Ymholiadau	Cwynion (*ex ante*) 15 diwrnod gwaith	1	0	1	0	1	0
Ymholiadau	Liwt ein hunain (*ex ante*) 15 diwrnod gwaith	5	2	3	1	4	0
		Cyfanswm sydd wedi cael sylw	Cyfanswm a agorwyd	Y cyfanswm sy'n parhau ers y cyfnod adrodd blaenorol	Cyfanswm wedi'u dirwyn i ben: o fewn y targed	Cyfanswm wedi'u dirwyn i ben: y tu allan i'r targed	
Anghyd-fodau	Cwblhau o fewn 4 mis (*ex ante*)	3	3	0	2	1	0
		Cyfanswm sydd wedi cael sylw	Cyfanswm a agorwyd	Y cyfanswm sy'n parhau ers y cyfnod adrodd blaenorol	Cyfanswm wedi'u dirwyn i ben		
Deddf Cystadleuaeth	Dim targed penodol 'un ateb i bawb' (*ex post*)	2	0	1	1		1
		Cyfanswm sydd wedi cael sylw	Cyfanswm a agorwyd	Y cyfanswm sy'n parhau ers y cyfnod adrodd blaenorol	Cyfanswm wedi'u dirwyn i ben: o fewn y targed	Cyfanswm wedi'u dirwyn i ben: y tu allan i'r targed	
Ymchwiliadau eraill a rhaglenni gorfodaeth (*ex ante*)	Mae gan ymchwiliadau unigol darged cwblhau (h.y. cyhoeddi hysbysiad cyntaf neu gau) o fewn chwe mis. Nid oes targedau amser ar gyfer rhaglenni gorfodaeth. (*ex ante*)	13 ymchwiliad 6 rhaglen orfodi	5 ymchwiliad 0 rhaglen orfodi	3 ymchwiliad 4 rhaglen orfodi	2 ymchwiliad (o fewn y targed ac y tu allan i'r targed gyda'i gilydd: 2 raglen orfodi)	5 ymchwiliad	6 ymchwiliad 4 rhaglen orfodi

Gorfodi a pheirianneg sbectrwm

Dangosyddion perfformiad allweddol

Prif Weithgareddau

Digwyddiad / gweithgarwch dan y rhaglen waith	Ebrill 16 – Mawrth 17	Ebrill 15 – Mawrth 16
Cwynion a dderbyniwyd am ymyriant[1]	1,637	1,933
Gwirio cydymffurfiad â thrwyddedau systemau radio[2]	3,663	3,873
Hysbysiadau cosb benodedig a roddwyd[3]	29	66
Erlyniadau am weithgarwch troseddol yng nghyswllt sbectrwm[4]	7	19

Targedau ansawdd gwasanaeth ar gyfer cwynion a gafwyd am ymyriant

Dangosydd perfformiad allweddol	Blaenoriaeth Achos	Targed	Targed wedi'i gyflawni: Ebrill 16 - Mawrth 17	Targed wedi'i gyflawni: Ebrill 15 - Mawrth 16
Amser cyn yr ymweliad cyntaf: Yr amser rhwng rhoi gwybod am gŵyn ynghylch ymyriant a'r amser y bydd ein peiriannwr yn cyrraedd ar y safle i ganfod y broblem (ar gyfer yr achosion hynny pan fydd angen ymweliad maes).	1	8 awr	100%	100%
	2	18 awr	100%	100%
	3	2 ddiwrnod gwaith	96%	97%
	4	5 diwrnod gwaith	94%	99%
	5	15 diwrnod gwaith	100%	99%
	6	Dim targed	-	-
Datrysiad: Yr amser rhwng rhoi gwybod am gŵyn ynghylch ymyriant a'r amser y bydd y cwsmer yn cael gwybod bod yr achos wedi'i ddatrys.	1	2 ddiwrnod calendr	100%	100%
	2	3 diwrnod calendr	100%	100%
	3	6 diwrnod gwaith	97%	93%
	4	20 diwrnod gwaith	92%	96%
	5	40 diwrnod gwaith	97%	98%
	6	60 diwrnod gwaith	99%	96%

[1] Achosion ymyriant a nodwyd gan y cyhoedd a busnesau

[2] Gwaith gan Ofcom i sicrhau y cydymffurfir ag amodau trwyddedau neu nad oes defnydd didrwydded yn digwydd

[3] Fel arfer rhoddir Hysbysiadau cosb benodedig os yw rhybudd cychwynnol gan Ofcom yn cael ei anwybyddu. Gall peidio â thalu hysbysiad cosb benodedig arwain at gymryd camau cyfreithiol

[4] Erlyniadau yng nghyswllt gorsafoedd radio anghyfreithlon neu fethiant i dalu Hysbysiadau Cosb Benodedig

Trwyddedu sbectrwm

Categori A

Trwyddedau lle nad oes gofyn aseinio amledd, clirio safle na chydlynu rhyngwladol	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 – Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
Business Radio Light – Simple UK (dim gorsaf ganolog)	2,165	1,777	12,281	12,215
Business Radio Simple Site	1,100	922	8,110	7,905
Business Radio Suppliers Light	121	99	875	826
Mynediad Di-wifr Sefydlog (5.8 GHz)	55	71	427	424
Ailadroddwr GNSS	33	25	239	206
Heddlu a Thân	4	1	124	124
Is gyfanswm ar gyfer cynnyrch Radio Busnes	**3,478**	**2,895**	**22,056**	**21,700**
Medrydd Lefel Radar	0	0	124	124
Amatur a Morol[1]	25,096	82,312	240,538	232,743
Cyfanswm ar gyfer Categori A	**28,574**	**85,207**	**262,718**	**254,567**
DPA ar gyfer Categori A (100% mewn 7 niwrnod)	100%	100%	-	-
DPA ar gyfer Categori A (Amatur a Morol) (100% mewn 10 diwrnod)	100%	100%	-	-

Categori B

Trwyddedau lle mae gofyn aseinio amledd, ond nad oes angen clirio safle na chydlynu rhyngwladol	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 – Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
System Adnabod Awtomatig	27	53	276	262
Radio Gorsaf y Glannau (Rhyngwladol)	21	10	412	405
Radio Gorsaf y Glannau (DU)	15	15	368	377
Radio Gorsaf y Glannau (Marina)	13	16	412	421
Radio Gorsaf y Glannau (Ysgol Hyfforddi)	15	19	361	349
Radio Morol (Cyflenwyr ac Arddangos)	1	4	80	94
Cynnyrch Cymorth Llywio Morol a Radar	7	4	138	140
System Lleoli Byd-eang Wahaniaethol (DGPS)	0	0	5	5
Is gyfanswm ar gyfer dadreoleiddio a gosod cynnyrch dan gontract	**99**	**121**	**2,052**	**2,053**
Radio Busnes wedi'i Aseinio'n Dechnegol	2,611	2,542	26,966	27,302
Radio Busnes wedi'i Aseinio fesul Ardal	42	40	286	261
Radio Gorsaf y Glannau (DU) wedi'i diffinio fesul Ardal	1	0	3	2
Radio Gorsaf y Glannau (Rhyngwladol) wedi'i diffinio fesul Ardal	0	2	8	8
Radar Profi'r Tir	40	27	215	186
Telemetreg Sganio	4	3	34	33
Cysylltiadau hunangydlynol	30	34	128	107
Is gyfanswm ar gyfer cynnyrch Radio Busnes	**2,728**	**2,648**	**27,640**	**27,899**
Cyfanswm ar gyfer Categori B	**2,827**	**2,769**	**29,692**	**29.952**
DPA ar gyfer Categori B (90% mewn 21 diwrnod)	98%	98%	-	-
DPA ar gyfer Categori B (100% mewn 42 diwrnod)	99%	99%	-	-

Categori C

Trwyddedau lle mae gofyn aseinio amledd, clirio safle a/neu gydlynu rhyngwladol	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 – Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
Cysylltiadau Sefydlog	2,734	2,983	29,848	30,855
Lloeren (Gorsaf Ddaearol Barhaol)	23	8	152	152
Lloeren (Gorsaf Ddaearol Gludadwy)	102	101	110	114
Lloeren (Rhwydwaith Gorsaf Ddaearol)	5	6	62	66
Lloeren (Gorsaf Ddaearol heb fod yn sefydlog)	1	2	4	4
Cyfanswm ar gyfer Categori C	**2,865**	**3,100**	**30,176**	**31,191**
DPA ar gyfer Categori C (90% mewn 42 diwrnod)	100%	99%	-	-
DPA ar gyfer Categori C (100% mewn 60 diwrnod)	100%	100%	-	-

Gwneud Rhaglenni a Digwyddiadau Arbennig (PMSE)

Rhoi trwyddedau ar gyfer darllediadau allanol, gwneud rhaglenni a digwyddiadau arbennig, a'u hawdurdodi	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 – Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
Trwyddedau PMSE [2]	35,236	33,380 [3]	3,305	2,854
Cyfanswm ar gyfer PMSE	**35,236**	**33,380**	**3,305**	**2,834**
DPA ar gyfer PMSE (100% mewn 7 niwrnod)	100%	100%	-	-

Trwyddedau Profi a Datblygu

	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 – Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
Trwydded Datblygu Anweithredol	402	332	351	309
Trwydded Dros Dro Anweithredol	294	242	121	77
Cyfanswm ar gyfer Profi a Datblygu	**696**	**574**	**472**	**386**
DPA ar gyfer Profi a Datblygu (100% mewn 60 diwrnod)	100%	100%	-	-

[1] Fel rhan o brosiect Rhyddhau Sbectrwm y Sector Cyhoeddus ac mewn ymateb i ymgynghoriad a gyhoeddwyd ym mis Medi 2014, mae nifer o newidiadau wedi'u gwneud i drwyddedau Amatur. Yn dilyn hysbysiad ffurfiol o gynnig Ofcom i amrywio trwyddedau, cafodd pob trwydded Radio Amatur eu hailgyhoeddi ym mis Mawrth/Ebrill 2015

[2] Hyd at fis Mehefin 2015, roedd trwyddedau PMSE yn cael eu rhoi gan Arqiva ar ran Ofcom (gan gynnwys ar gyfer Gemau'r Gymanwlad yn Glasgow yn 2014). Ers y dyddiad hwnnw, Ofcom sydd wedi bod yn rhoi trwyddedau PMSE

[3] Mae'r cyfrifo wedi newid yn 2015/16 er mwyn ystyried Hysbysiadau Amrywio Trwyddedau

Trwyddedau band eang di-wifr a symudol[20]

Trwyddedau a roddwyd drwy arwerthiant o'r sbectrwm neu drwy ddyfarnu'r sbectrwm	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 – Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
Rhwydweithiau Di-wifr Cyhoeddus: 900, 1800 MHz	-	-	4	4
Mynediad i Sbectrwm: 2100 MHz	-	-	4	4
Mynediad i Sbectrwm: Twnnel y Sianel [5]	-	-	2	2
Mynediad i Sbectrwm: 800 MHz, 2.6 GHz	-	-	5	5
Mynediad i Sbectrwm: 412 – 414 MHz	-	-	1	1
Mynediad i Sbectrwm: 1452 – 1492 MHz	-	2 (-1)	2	2
Mynediad Cydamserol i Sbectrwm: 1781-1785 MHz	-	-	12	12
Mynediad i Sbectrwm: 1785 MHz, Gogledd Iwerddon	-	-	1	1
Mynediad i Sbectrwm: 3.5, 3.6, 10, 28, 32, 40 GHz	1[6]	6[7]	20	19
Mynediad i Sbectrwm ar y môr [8]	6	-	6	-
Cyfanswm ar gyfer Band Eang Di-wifr a Symudol	**7**	**8**	**57**	**50**

Trwyddedau Ynys Manaw ac Ynysoedd y Sianel

Ceisiadau am drwyddedau a wnaed drwy Reoleiddwyr lleol	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 - Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Cyfanswm y trwyddedau a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
Ffonau Symudol 3G, Ynysoedd y Sianel	-	-	1	1
Rhwydwaith Di-wifr Cyhoeddus: 800, 900, 1800, 2100, 2600 MHz, Ynysoedd y Sianel ac Ynys Manaw	-	2	32	32
Mynediad Di-wifr / Sbectrwm: 3.4, 3.6, 10, 28 GHz, Ynysoedd y Sianel ac Ynys Manaw	-	3 (-2)	9	9
Cyfanswm Ynys Manaw ac Ynysoedd y Sianel	-	**5**	**42**	**42**

[4] Nid yw ffigurau'r trwyddedau a amrywiwyd a/neu a ailgyhoeddwyd, neu a fasnachwyd yn llawn o un cwmni i'r llall, wedi cael eu cynnwys yn y ffigurau hyn

[5] Trwydded ar wahân ar gyfer y twnnel i gyfeiriad Ffrainc o'r DU

[6] Y broses o rannol fasnachu'r sbectrwm 28 GHz yn arwain at drwydded newydd sy'n cwmpasu 6 lleoliad daearyddol

[7] 14 o drwyddedau Mynediad Sbectrwm Rhanbarthol 28 GHz wedi'u cyfuno mewn 6 trwydded ddaearyddol; 1 drwydded BFWA ranbarthol wedi dod i ben

[8] Cynnyrch trwydded newydd wedi'i greu yn 2016 ar gyfer Ffermydd Gwynt, Llwyfannau a Rigiau y tu hwnt i ardaloedd trwyddedig defnyddwyr sbectrwm y DU

Trwyddedau Sbectrwm y Difidend Digidol

Y sbectrwm a ryddhawyd i'w ddefnyddio mewn ffyrdd newydd oherwydd y newid i'r digidol

Trwyddedau DDR GI a roddwyd drwy brosesau dyfarnu sbectrwm	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 – Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
Mynediad Sbectrwm 541 – 550 MHz (Caerdydd)	—	—	1	1
Mynediad Sbectrwm 758 – 766 MHz (Manceinion)	—	—	1	1
Cyfanswm trwyddedau'r Difidend Digidol	—	—	**2**	**2**

Trwyddedau sbectrwm annewisol

Mae'r Awdurdod Hedfan Sifil (CAA) yn rhoi trwyddedau ar gyfer awyrennau

Gweithgarwch partner	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 16 – Mawrth 17	Trwyddedau a roddwyd Ebrill 15 – Mawrth 16	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 17	Y Cyfanswm a roddwyd erbyn 31 Mawrth 16
Yr Awdurdod Hedfan Sifil sy'n rhoi Trwyddedau Awyrenegol	6,035	6,523	13,427	14,826
DPA ar gyfer yr Awdurdod Hedfan Sifil (100% mewn 7 niwrnod)	**86%**	**81%**		
Cyfanswm	**6,035**	**6,523**	**13,427**	**14,826**
CYFANSWM NIFER Y TRWYDDEDAU – POB CATEGORI	**76,240**	**131,566**	**339,891**	**303,928**

Cynaliadwyedd

Mae'r adran hon yn rhoi data am gynaliadwyedd a'r costau ariannol yn fanylach.

Mae ein dwy swyddfa newydd yng Nghaeredin a Warrington wedi cael eu cynnwys ar gyfer 2016/17. Mae data defnydd a chostau ar gyfer Glasgow wedi'u cynnwys. Cafodd y swyddfa hon ei hisosod ym mis Mehefin 2016. Mae data defnydd a chostau ar gyfer Project Park wedi'u cynnwys. Caeodd y swyddfa hon ym mis Mawrth 2015.

Allyriadau nwyon tŷ gwydr

			2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Dangosyddion Anariannol (tunelli CO2e)	**Cwmpas 1**	Nwy	161	142	135	158	161
		Olew	19	18	14	18	19
		Tanwydd Fflyd	204	210	200	180	185
	Cwmpas 2	Trydan	1,166	1,129	1,299	1,214	1,090
	Cwmpas 3	Teithio ar gyfer Busnes	375	346	290	250	312
		– Hedfan	194	241	182	144	188
		– Domestig	48	100	63	47	76
		– Teithiau byr	110	83	71	30	79
		– Teithiau hir	37	57	48	67	34
		– Trên/bws/tanddaearol	103	61	59	59	78
		– Car/Beic Modur/Beic	75	41	46	44	43
		– Tacsis	3	2	3	3	3
Data defnydd cysylltiedig	**Cwmpas 1**	Nwy (kWh)	869,185	772,668	730,047	855,056	874,478
		Nwy fesul FTE (kWh)	1,114	975	932	1,070	1,012
		Olew (litrau)	7,500	7,000	5,697	7,001	7,500
		Tanwydd Fflyd (litrau)	78,923	80,558	76,898	69,596	71,024
	Cwmpas 2	Trydan (kWh)	2,411,198	2,334,436	2,416,678	2,425,743	2,426,666
		Trydan fesul FTE (kWh)	3,091	2,945	3,086	3,036	2,808
Dangosyddion Ariannol	**Cwmpas 1**	Nwy	£34,991	£33,060	£34,677	£27,786	£22,293
		Olew	£7,081	£5,317	£3,500	£3,504	£2,128
		Tanwydd Fflyd	£113,770	£113,397	£102,026	£78,996	£87,398
	Cwmpas 2	Trydan	£301,645	£290,452	£334,932	£334,677	£293,991
	Cwmpas 3	Teithio ar gyfer Busnes	£705,867	£628,340	£596,116	£569,099	£663,705
		– Hedfan	£280,526	£301,014	£257,364	£197,408	£253,733
		– Trên/bws/tanddaearol	£276,531	£226,171	£227,260	£264,211	£299,929
		– Car/Beic Modur/Beic	£104,276	£58,458	£66,876	£67,721	£65,077
		– Tacsis	£44,534	£42,696	£44,615	£39,759	£44,966

Rydym wedi ailddatgan ein data defnydd o drydan a nwy ar gyfer 2012/13 a'n defnydd o drydan ar gyfer 2015/16 yn dilyn esboniad o sut mae defnydd yn cael ei ddyrannu ar draws ein hystad.

Cwmpas 1 – Mae hyn yn berthnasol i ddefnydd o nwy ac olew yn uniongyrchol, a defnydd o danwydd yng ngheir fflyd Ofcom.

Mae'r data am y defnydd o nwy ar draws yr holl flynyddoedd yn berthnasol i brif swyddfa Ofcom yn Llundain, Belfast, Birmingham, Haydock a Livingston. Caiff costau nwy ar gyfer swyddfeydd Caeredin a Warrington eu cynnwys yn y ffi gwasanaeth, ac felly nid oes modd dadansoddi hynny. Mae'r defnydd o nwy yn dibynnu ar y tywydd.

Mae'r data am y defnydd o olew yn berthnasol i swyddfa Ofcom yn Baldock yn unig.

Bydd Ofcom yn talu am danwydd diesel ar gyfer ei geir fflyd drwy ddefnyddio cardiau tanwydd, a chaiff y defnydd ei gofnodi a'i fonitro bob mis. Mae defnydd o danwydd yn ein ceir fflyd yn dibynnu i raddau helaeth ar y galw am ein gwasanaethau gorfodi. Mae defnydd o danwydd ar gyfer 2012/13 yn cynnwys tanwydd a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau sbectrwm ar gyfer Gemau Olympaidd a Gemau Paralympaidd Llundain 2012.

Cwmpas 2 – Mae hyn yn berthnasol i gyflenwadau trydan i swyddfeydd Ofcom. Mae'r data trydan ar draws yr holl flynyddoedd yn berthnasol i brif swyddfa Ofcom yn Llundain, Baldock, Belfast, Birmingham, Caerdydd, Caeredin, Glasgow, Haydock, Warrintgon a rhai safleoedd monitro a chanfod cyfeiriad o bell ledled y DU. Ar gyfer 2012/13 mae hefyd yn cynnwys data costau o swyddfa ym Mryste. Ar gyfer y cyfnod rhwng 2012/13 a 2014/15 mae hefyd yn cynnwys y defnydd o ddŵr yn swyddfa Project Park yn Llundain. Mae'r defnydd o drydan yn dibynnu ar y tywydd.

Cwmpas 3 – Mae data ariannol am deithiau busnes wedi dod o'n system cofnodi SAP ac mae'n cynnwys teithio gan bob cydweithiwr ni waeth ble maent wedi'u lleoli. Rydym wedi trosi data ariannol teithiau mewn tacsis ac ar drenau i bellteroedd drwy ddefnyddio canllawiau o Safon yr Ymddiriedolaeth Garbon, a data ariannol teithiau mewn ceir i bellteroedd drwy ddefnyddio data o hawliadau treuliau ar gyfer milltiroedd a deithir. Mae'r data am hedfan wedi dod yn uniongyrchol gan ein darparwr teithiau busnes, ac wedi'i gategoreiddio i deithiau domestig, teithiau byr a theithiau hir yn unol â chanllawiau pellter hedfan Defra.

Lleihau a rheoli gwastraff

Mae'r data am y defnydd o wastraff ar draws yr holl flynyddoedd yn berthnasol i brif swyddfa Ofcom yn Llundain, ac ar gyfer y cyfnod rhwng 2012/13 a 2014/15 mae'n cynnwys data o'n swyddfa Project Park yn Llundain hefyd. Nid oes data cywir am y defnydd o wastraff ar gael ar gyfer swyddfeydd eraill Ofcom, ond mae'r costau sy'n gysylltiedig â chael gwared â gwastraff wedi'u cynnwys.

Mae Ofcom yn talu ffi rheoli gwastraff gyffredinol nad oes modd ei rhannu yn ôl y categorïau gwastraff unigol.

Mae Ofcom yn gweithredu ar sail 'dim gwastraff i safleoedd tirlenwi', ac mae'r holl wastraff yn cael ei ailgylchu neu ei losgi gan adfer ynni.

Lleihau a rheoli gwastraff		2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Dangosyddion Anariannol (tunelli)	Cyfanswm gwastraff	166	173	166	173	172
	Gwastraff wedi'i anfon i safle tirlenwi	0	0	0	0	0
	Gwastraff TGCh wedi'i ailgylchu/ailddefnyddio	2	9	4	7	4
	Gwastraff wedi'i ailgylchu/ailddefnyddio	91	98	94	111	91
	Gwastraff wedi'i gompostio	13	14	14	13	14
	Gwastraff wedi'i losgi gan adfer ynni	60	51	53	41	63
	Gwastraff wedi'i losgi heb adfer ynni	0	0	0	0	0
	Cyfanswm gwastraff fesul FTE	0.213	0.218	0.212	0.216	0.199
Dangosyddion Ariannol	Cyfanswm gwastraff	£46,068	£60,796	£45,500	£32,023	£37,984

Defnydd o adnoddau cyfyngedig

Mae'r data dŵr ar draws yr holl flynyddoedd yn berthnasol i brif swyddfa Ofcom yn Llundain, Baldock, Birmingham, Glasgow a Haydock. Ar gyfer y cyfnod rhwng 2012/13 a 2014/15 mae hefyd yn cynnwys y defnydd o ddŵr yn swyddfa Project Park yn Llundain. Caiff costau dŵr ar gyfer swyddfeydd eraill eu cynnwys yn y ffi gwasanaeth, ac felly nid oes modd dadansoddi hynny. Caiff defnydd o ddŵr ei gyfyngu i ddefnydd gweithredol, gan gynnwys cyfleuster arlwyo ym mhrif swyddfa Ofcom yn Llundain.

Defnydd o Adnoddau Cyfyngedig		2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Dangosyddion Anariannol	Defnydd dŵr (m^3)	11,509	13,694	14,213	10,767	11,282
	Defnydd dŵr fesul FTE	14.76	17.27	18.15	13.48	13.06
	Rimiau papur	7,623	7,721	5,993	7,545	6,317
	Rimiau A3	121	156	103	80	92
	Rimiau A4	7,502	7,565	5,890	7,465	6,225
	Rimiau A5	0	0	0	0	0
Dangosyddion Ariannol	Dŵr	£26,610	£20,107	£24,931	£16,784	£22,248

Nodiadau

1. Mae'r tablau uchod wedi cael eu paratoi yn unol â chanllawiau a osodwyd gan y Trysorlys: https://www.gov.uk/government/publications/public-sector-annual-reports-sustainability-reporting-guidance-2016-to-2017
2. Mae'r holl wybodaeth yn cydymffurfio â blwyddyn ariannol arferol y sector cyhoeddus, sef 1 Ebrill–31 Mawrth.
3. Mae ffactorau trosi Defra wedi cael eu defnyddio i gyfrifo ffigurau allyriadau carbon.
4. Ni chaiff allyriadau eu cywiro yn ôl y tywydd.
5. Dim ond mewn adeiladau lle cawn filiau uniongyrchol a phan rydym yn gyfrifol am eu talu y byddwn yn adrodd ar ddefnydd o ynni a dŵr.
6. Dim ond yn yr adeiladau lle cawn ddata gan gwmni rheoli gwastraff byddwn yn adrodd ar ein defnydd o wastraff.
7. Pan nad oedd biliau cyfleustodau wedi cyrraedd eto, roedd y data ar gostau a defnydd wedi cael eu hamcangyfrif ar sail data'r blynyddoedd blaenorol.
8. Mae rhai ffigurau blwyddyn flaenorol wedi cael eu hailddatgan yn 2013/14 yn sgil cael canllawiau diwygiedig oddi wrth Drysorlys Ei Mawrhydi.
9. Mae allyriadau trydan Cwmpas 2 wedi cael eu hailddatgan ar gyfer pob blwyddyn i roi cyfrif am newidiadau o bwys i'r ffactorau trosi a ddarperir gan Defra. Mae hyn yn cydymffurfio â chanllawiau adrodd ar gynaliadwyedd 2013/14.
10. Mae faint o bapur a brynwyd yn ofyniad newydd ar gyfer adrodd arno a gyflwynwyd yn y canllawiau adrodd ar gynaliadwyedd yn 2013/14. Dim ond ar bapur a brynwyd yn uniongyrchol drwy ein cyflenwyr deunydd papur yr ydym wedi adrodd; dim ond ar gyfer rhai swyddfeydd dethol y mae'r wybodaeth hon ar gael.

Geirfa

3G
Systemau symudol trydedd genhedlaeth. Mae'n trosglwyddo data'n gyflym ac yn cefnogi rhaglenni amlgyfrwng megis fideo symud llawn, cynadledda fideo a chysylltu â'r rhyngrwyd, ochr yn ochr â gwasanaethau llais confensiynol.

4G
Y bedwaredd genhedlaeth o dechnoleg ffonau symudol, sy'n dilyn 2G a 3G. Mae'r cyflymderau lawrlwytho a throsglwyddo data yn gyflymach na rhwydweithiau 3G.

Amlblecs
Mae gwasanaethau teledu daearol digidol yn cael eu trawsyrru gan ddefnyddio strwythur 'amlblecs' gyda phob amlblecs yn cynnwys nifer o wasanaethau teledu cydredol, yn ogystal â gorsafoedd radio a gwasanaethau testun. Cyfunir y gwasanaethau hyn yn ddigidol yn un signal i ffurfio'r amlblecs a drawsyrrir.

Band eang cyflym iawn
Gwasanaethau band eang sy'n darparu cyflymderau o fwy na 30Mbit yr eiliad.

Band Eang Symudol
Gwahanol fathau o fynediad cyflymder uchel di-wifr i'r rhyngrwyd trwy fodem cludadwy, ffôn neu ddyfais arall.

BDUK
Broadband Delivery UK, yn gyfrifol am ddarparu'r Rhaglen Band Eang Gwledig.

BEIS
Yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol

Bit-rates/cyfraddau did
Y gyfradd a ddefnyddir mewn perthynas â chludo gwybodaeth ddigidol o fewn sianel gyfathrebu benodol. Fel rheol caiff cyflymder band eang ei fesur mewn Mbit yr eiliad.

Cyfnewid testun
Gwasanaeth sy'n galluogi pobl sydd â nam ar eu clyw a'u lleferydd i gyfathrebu â phobl eraill drwy ddefnyddio offer ffôn neu ffôn testun.

Cystadleuaeth pen-i-ben
Lle mae gweithredwyr post masnachol yn casglu, yn prosesu ac yn dosbarthu'r post yn uniongyrchol i'r derbynnydd heb ddefnyddio rhwydwaith y Post Brenhinol.

Darlledu unionlin
Darllediadau teledu traddodiadol a drawsyrrir i deledu.

Darparwr gwasanaeth
Darparwr gwasanaethau cyfathrebiadau electronig i drydydd partïon, p'un ai dros ei rwydwaith ei hun neu dros un arall.

DCMS
Yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon.

DTT
Teledu daearol digidol. Y dechnoleg teledu sy'n cludo'r gwasanaeth Freeview.

EPG
Canllaw Rhaglenni Electronig.

EU5
Ffrainc, yr Almaen, yr Eidal, Sbaen a'r DU.

Fideo ar-alwad (VoD)
Gwasanaeth neu dechnoleg sy'n galluogi gwylwyr teledu i wylio rhaglenni neu ffilmiau pryd bynnag y byddant yn dewis gwneud hynny, heb fod wedi'u cyfyngu gan amserlen unionlin.

Galwad mud
Galwad ffôn a dderbynnir lle nad oes neb ar ochr arall y lein

IPTV (internet protocol television)
Gwasanaethau teledu a gyflwynir drwy'r rhyngrwyd yn hytrach na thrwy ddulliau traddodiadol, megis daearol, lloeren neu gebl.

ISP
Darparwr gwasanaeth rhyngrwyd. Cwmni sy'n darparu mynediad at y rhyngrwyd.

Llinell ar brydles
Cyfleuster trawsyrru sy'n cael ei lesio gan ddefnyddiwr oddi wrth gludydd cyhoeddus, ac sy'n benodol ar gyfer traffig y defnyddiwr hwnnw.

LLU (dadfwndelu dolenni lleol)
Y broses lle bydd y gweithredwyr presennol (BT a Kingston Communications) yn darparu eu rhwydwaith lleol (y llinellau sy'n rhedeg o eiddo'r cwsmer i'r gyfnewidfa ffôn) ar gyfer darparwyr cyfathrebiadau eraill.

Newid dan arweiniad y darparwr sy'n ennill y cwsmer (GPL)
Proses lle mai darparwr gwasanaeth newydd y cwsmer (y darparwr sy'n ennill) sy'n cymryd yr awenau gyda newid y gwasanaeth.

Sioc bil
Adwaith negyddol y gall unigolyn ei gael os yw ei fil yn annisgwyl o uchel.

Radio cymunedol
Gorsafoedd radio sydd fel rheol yn gwasanaethu ardal ddaearyddol fach gyda radiws darpariaeth o hyd at 5km ac sy'n rhedeg ar sail ddi-elw.

sicrhau bod cyfathrebiadau'n
gweithio i bawb

Ofcom

Office of Communications
Riverside House
2a Southwark Bridge Road
Llundain SE1 9HA

Switsfwrdd:
+44 (0)300 123 3000 neu
+44 (0)20 7981 3000

Ffacs:
+44 (0)20 7981 3333

Ffôn testun:
+44 (0)20 7981 3043

Tîm Cyswllt Cwsmeriaid Ofcom:
+44 (0)300 123 3333 or
+44 (0)20 7981 3040

ofcom.org.uk

Yr Alban:

125 Princes Street
Caeredin EH2 4AD

Ffôn: **0131 220 7300**

Cymru:

2 Pentir Caspian
Ffordd Caspian
Caerdydd CF10 4DQ

Ffôn: **029 2046 7200**
Ffacs: **029 2046 7233**

Gogledd Iwerddon:

Landmark House
The Gasworks
Ormeau Road,
Belfast BT7 2JD

Ffôn: **028 9041 7500**
Ffacs: **028 9041 7533**